

รายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ปีที่ ๒

ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ)

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๕๕๓ คน

ประธานรัฐสภา : มีสมาชิกลงชื่อเข้าประชุม ๔๑๐ ท่าน
ครบองค์ประชุม ผมหาขอคำแนะนำการตามระเบียบวาระ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑.๑ ด้วยได้มีพระบรมราชโองการประกาศพระราชกฤษฎีกา
เรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงขอเรียนเชิญท่านสมาชิก
รัฐสภาโปรดฟังพระบรมราชโองการ เชิญท่านเลขาธิการอ่านครับ

(สมาชิกและผู้ที่อยู่ในที่ประชุมได้ยืนขึ้นเพื่อรับฟัง

พระบรมราชโองการ)

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

พระบรมราชโองการประกาศ

ประธานรัฐสภา : เรื่องเพื่อทราบต่อไปครับ

๑.๒ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่าง

รัฐธรรมนูญ ในวันที่รัฐบาลได้จัดให้มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ตั้งแต่ต้นจนจบ เรียนเพื่อทราบ ก็ขอให้ท่านสมาชิกรัฐสภาใช้ความระมัดระวังตามสมควรในการอภิปราย

๑.๓ เนื่องจากการประชุมในวันนี้เป็นการประชุมร่วมของรัฐสภา ซึ่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๗ ได้กำหนดว่า ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมของรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร โดยอนุโลมไปพลางก่อน ดังนั้นเนื่องจากเรายังไม่มีข้อบังคับของรัฐสภา จึงจำเป็นต้องใช้ข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรไปพลางก่อน จึงแจ้งที่ประชุมเพื่อทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานรัฐสภา : ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมไม่มี

ต่อไปเป็นเรื่องด่วน การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมด ๘ ฉบับ ก่อนที่จะพิจารณา ผมขอเรียนให้ทราบว่า ผมและท่านประธานวุฒิสภาซึ่งเป็นรองประธานรัฐสภาได้ปรึกษาร่วมกันว่า เพื่อให้การอภิปรายได้เป็นไปโดยทั่วถึง จึงเห็นควรกำหนดให้ท่านสมาชิกอภิปรายคนละประมาณ ๑๕ นาที ถ้าหากว่ามีเนื้อหาที่ดีพอและมีเหตุผลที่จะต้องอภิปรายเพิ่มเติมอีก ก็อาจจะให้ได้ จึงเรียนเพื่อทราบ

(ที่ประชุมรับทราบ)

ประธานรัฐสภา : เรื่องด่วนเรื่องที่ ๑ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ฉบับที่ ๑ ซึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ ๑๘๘ ท่าน ขอเชิญผู้เสนอ เชิญครับ

นายอัมพล จันทรเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) :
 ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายอัมพล จันทรเจริญ ผู้แทนราษฎรจาก
 จังหวัดมหาสารคาม พรรคกิจสังคม ผมอยากหารือท่านประธานด้วยความ
 เคารพว่า ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ
 ต้องใช้ความละเอียดอ่อน และมีแนวความคิดซึ่งจะเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตย
 อย่างแท้จริง ฉะนั้นการที่จะต้องมากำหนดระยะเวลาให้สมาชิกรัฐสภานั้น
 อภิปรายคนละ ๑๕ นาที กระผมเห็นว่ามันอาจจะน้อยไปครับท่านประธาน
 ที่เคารพจึงหารือท่านครับ

ประธานรัฐสภา : ก็ตั้งไว้เป็นมาตรฐาน แล้วก็ยึดได้บ้างพอ
 สมควร เชิญท่านผู้นำฝ่ายค้าน

พลตำรวจเอก ประมวล อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 (สระบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ ในการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญในวันนี้
 ได้มีการเสนอมาในรัฐสภานี้แล้ว ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ผมใคร่อยากจะ
 กราบเรียนว่า ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญนั้น เราได้กระทำการก็เพื่อ
 ประโยชน์ของประเทศชาติของประชาชนทุกคนในประเทศไทย ไม่ใช่ของ
 เฉพาะพรรคใดพรรคนึงหรือกลุ่มคนใดคนหนึ่ง เพราะฉะนั้นในการที่จะ
 พิจารณานี้ ซึ่งต่างก็ได้เสนอมา ฝ่ายรัฐบาลเสนอมาเพียง ๘ ฉบับ
 ฝ่ายค้านก็เสนอไป ๑ ฉบับ แต่อย่างไรก็ตามผมใคร่ขอกราบเรียนต่อท่าน
 ประธานว่า ในการพิจารณานี้ฉบับของฝ่ายค้านนั้น ผมได้กราบเรียนไปแล้ว
 ว่า เราต้องการที่จะให้การพิจารณารัฐธรรมนูญนี้เป็นไปอย่างกว้างขวาง
 และให้ถูกต้องตามเรียกว่าทุกประเด็นที่ประชาชนต้องการ และโดยเฉพาะ
 รัฐธรรมนูญที่เราได้ใช้กันอยู่ในขณะนี้ ก็ได้มีเสียงกล่าวขวัญกันว่าเป็น
 รัฐธรรมนูญที่มาจากเรียกว่าเป็นของเผด็จการอะไรต่าง ๆ นานา เป็นการ
 กล่าวขวัญในทางที่ไม่เป็นมงคล เพราะฉะนั้นในการที่ทางฝ่ายค้านได้เสนอ

ร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา ๑ ฉบับนั้นก็เพื่อที่จะแก้ไขข้อกล่าวหาดังกล่าว และเพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนของประเทศไทยเราทุกคน เพราะฉะนั้นในโอกาสนี้ผมใคร่ขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า ทางพรรคฝ่ายค้านใคร่ขอกราบเรียนต่อท่านประธานขอให้เลื่อนระเบียบวาระการประชุมในครั้งนี้อย่างน้อยของฝ่ายค้านขึ้นมาพิจารณาก่อน ขอให้ท่านประธานได้พิจารณาในเรื่องนี้

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ครับท่านผู้นำฝ่ายค้านที่เคารพครับ คืออย่างนี้ หน้าที่ประธาน ขอบังคับกำหนดไว้ว่าต้องพิจารณาไปตามระเบียบวาระที่วางไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะเสนอเป็นอย่างอื่น ถ้าท่านผู้นำฝ่ายค้านจะเสนออย่างไร จะขอเลื่อนอย่างไรก็เป็นสิทธิของท่าน ท่านต้องเสนอเลย ท่านเสนอไหมครับ จะเสนออย่างไรท่านเสนอเลย

พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) : ผมขอเสนอระเบียบวาระ ๕ ขึ้นพิจารณาก่อน ขอผู้รับรองครับ (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองก็เป็นการถูกต้อง มีท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหม เชิญคุณอำนวยครับ

นายอำนวย สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายอำนวย สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา สมาชิกรัฐสภา กระผมกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพต่อท่านผู้นำฝ่ายค้านที่ท่านบอกว่าทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยขึ้นมา เพื่อประโยชน์ของประเทศไทยชาติโดยรวม ผมว่าการที่เราได้เปิดสมัยวิสามัญประชุมรัฐสภาขึ้นมาวันนี้ ก็ด้วยเจตนารมณ์ร่วมกันของทั้งสองฝ่ายหรือรวมทั้งวุฒิสภาด้วย เพราะฉะนั้นอยากจะให้ทุกอย่างเป็นไปได้เพื่อประโยชน์สุขของคนทั้งประเทศ ของประเทศชาติจริง ๆ โดยได้ขอความ

กรุณาท่านประธานได้กรุณาดูข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งท่านประธานได้กล่าวถึงแล้วว่าใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอนุโลม ขอความกรุณาหน้า ๑๓๐ ข้อ ๑๓ เรื่องที่ท่านประธานได้กรุณารับญัตติของฝ่ายค้านที่อื่นเข้ามาทั้งฉบับ ข้อ ๑๓ บอกว่าให้ ให้สภาผู้แทนราษฎรซึ่งใช้เป็นข้อบังคับรัฐสภา ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม ถ้าประธานสภาเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกก็ได้วาระที่ท่านส่งเพิ่มเติม แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วัน ซึ่งท่านประธานก็คงจะทราบอย่างน้อยต้อง ๒๔ ชั่วโมง หลังจากที่ได้รับไว้แล้ว แล้วก่อนที่จะนัดประชุม เพราะฉะนั้นระเบียบวาระเพิ่มเติมที่รัฐสภาส่งไปนั้น พวกกระผมเพิ่งได้รับเมื่อเช้านี้เอง ประมาณ ๘ โมงเช้า ๘ โมงเช้า แล้วก็ฉบับใหญ่ทั้งปึกซึ่งเสนอเข้ามาเพิ่มเติมมากมายซึ่งดูกันไม่ทัน เพราะฉะนั้นตามข้อบังคับแล้วต้องถือว่าการที่รับไว้วันนั้นไม่สามารถจะจัดระเบียบวาระเพิ่มเติมเข้ามาได้และจะนัดประชุมวันนี้ได้ คงจะต้องกราบเรียนท่านประธานสภาว่าตรงนี้จะต้องวินิจฉัยใหม่

ประธานรัฐสภา : เรื่องนี้ผมก็ได้พิจารณาด้วยความรอบคอบ และได้ปรึกษากับท่านประธานวุฒิสภา ซึ่งท่านเป็นรองประธานรัฐสภา ก็ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการที่มีผู้เสนอรัฐธรรมนูญเป็นญัตติที่ ๘ ว่าสมควรที่จะบรรจุเข้าเพิ่มเติมหรือไม่ ซึ่งเราทั้งสองก็มีความเห็นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมก็ต้องเสนอ เพราะถือตามประเพณีที่ปฏิบัติว่าตามปกตินั้นเราต้องส่ง ๓ วัน แต่ถ้าในกรณีที่มีญัตติอื่นในทำนองเดียวกันพิจารณาอยู่ก็มีญัตติใหม่ขึ้นมาเรื่องคล้าย ๆ กันก็ต้องบรรจุเข้ามา ซึ่งได้ปฏิบัติเช่นนี้เสมอมา แต่ถ้าหากว่าท่านสมาชิกเห็นว่าไม่พร้อมอย่างใดก็อาจจะต้องเป็นเรื่องขอเลื่อนไปพิจารณาในวันอื่น นั่นเป็นอีกเรื่องหนึ่งแต่การบรรจุนั้นผมว่าท่านรองประธานรัฐสภาได้วินิจฉัยแล้วว่าจำเป็นจะต้องบรรจุแต่ถ้าเห็นควร ไม่เลื่อนก็เสนอมา เชิญครับ

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

21

นายอานวย สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :
ท่านประธานที่เคารพ ประเพณีที่ปฏิบัติที่ท่านประธานรัฐสภาได้กรุณากล่าวถึง
ส่วนใหญ่เป็นพระราชบัญญัติปกติธรรมดา ซึ่งเราก็ใช้ไม่ได้อยู่แล้วถ้าใช้
ข้อบังคับที่ ๑๓ นี้ แต่ว่าบางครั้งท่านประธานก็อนุโลมเข้ามานั้น ผมคิดว่า
ไม่เป็นประเพณีปฏิบัติที่ปฏิบัติกันมาขัดกับข้อบังคับซึ่งใช้ไม่ได้ เพราะฉะนั้น
การที่ท่านบรรจุเข้ามาในระเบียบวาระแล้ว จะมาพิจารณากันวันนี้ผิดข้อบังคับ
ข้อ ๑๓ อย่างแน่นอน แม้ว่าจะบรรจุระเบียบวาระแล้ว แต่จะพิจารณาวันนี้
กันนั้นไม่ได้ ถ้าดูตามหลักกฎหมายทั่วไปเช่นการพิจารณาในหลักกฎหมาย
แพ่ง ท่านประธานรัฐสภา ท่านรองประธานรัฐสภาก็คงทราบที่ต้องใช้เวลา
๒๔ ชั่วโมง หลังจากท่านรับแล้วอย่างท่านรับเมื่อวานท่านรับ ๑๘.๐๐ นาฬิกา
แล้วส่งไปที่กองงาน ๑๘.๐๕ นาฬิกา เพราะฉะนั้นช่วงเวลา ๒๔ ชั่วโมงตาม
ข้อบังคับเขียนไว้ชัดเจน ไม่น้อยกว่า ๑ วันจึงจะนัดประชุม เพราะฉะนั้น
จะเลื่อนขึ้นมาพิจารณาไม่ได้ กระผมจึงไม่เห็นด้วย

ประธานรัฐสภา : คุณชัชวาลย์ ชมภูแดง ครับ

นายประสพ บุษราคัม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม ประสพ บุษราคัม ส.ส. อุดรธานี พรรค
ชาติพัฒนา หน้าตาผมคล้ายคุณชัชวาลย์

ประธานรัฐสภา : เมื่อที่คุณชัชวาลย์ยกมือ เชิญคุณประสพ

นายประสพ บุษราคัม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
ท่านประธานที่เคารพ ผมกราบเรียนท่านประธานว่าข้อบังคับที่เขียนโดยสภานี้
เขาให้อำนาจท่านประธานรัฐสภาทั้งสองท่านแล้ว ผมว่าดุลพินิจความคิดของ
ท่านประธานถูกต้องเรียบร้อยแล้ว ผมไม่อยากจะให้ใครก็ตามในที่นี้ไม่เคารพ
ประมุขของสภา เพราะฉะนั้นวันนี้ผมถือว่าคำวินิจฉัยของท่านถูกต้องแล้ว
ขอบคุณครับ

เรื่อง ญัตติขอเปิดประชุม
ประธานรัฐสภา : เชิญคุณขุนทองกรับ

นายขุนทอง ภูผิวดือน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :
ท่านประธานที่เคารพ เอกสารซึ่งท่านประธานส่งมาประกอบวันนี้ขัดข้อบังคับ
ข้อ ๑๓ อย่างแน่นอน ที่ท่านประธานกรุณาว่าเคยทำมาอย่างนี้ประเพณีอย่างนี้
ก็เป็นประเพณีที่ผิด ๆ ใช้ไม่ได้ ผมขออภัยว่ามันเป็นประเพณีที่ผิดใช้ไม่ได้ และ
ก็ไม่ควรจะใช้ต่อไป ผมขออนุญาตอ่านให้มันชัดเจนข้อ ๑๓ ให้สังระเบียบ
วาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม ถ้า
ประธานสภาเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกก็ได้ แต่ต้องก่อน
วันนัดประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน กระผมขออนุญาตถามท่านประธานว่า
เอกสารที่ส่งวันนี้ที่ได้รับวันนี้เป็นเอกสารประกอบหรือไม่ ท่านประธานตอบ
อย่างอื่นไม่ได้ครับ เป็นเอกสารประกอบดังนั้นไม่ต้องตีความ ไม่ต้องให้ใคร
มาแปลมาตีความเลย พิจารณานี้ไม่ได้ ท่านประธานมีสิทธิที่จะบรรจุเข้า
ระเบียบวาระได้ แต่พิจารณานี้ไม่ได้ ต้องพิจารณาหลังจากวันนี้ไปแล้วอีก
๑ วันท่านถึงจะพิจารณาได้ ท่านประธานผมอยากจะให้ท่านประธานเลิกยึดถือ
ประเพณีที่ท่านทำผิด ๆ มา ซึ่งผมไม่อยากท้วงหลายครั้งแล้ว และเอา
ข้อบังคับนี้เป็นหลักในการประชุมของคนหมื่นมากของรัฐสภานั้น คนจำนวน
มากมายจะต้องเคร่งครัดต่อข้อบังคับ ถ้าท่านหย่อนยานต่อข้อบังคับแล้วการ
ประชุมจะขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยจะมีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ผมจึง
ขออนุญาตท่านประธาน ผมไม่ได้พูดเพื่อก้าวร้าวท่านประธานผมพูดจาก
ความจริงใจด้วยความเคารพ ผมมีบางอาจว่าท่านประธานหลงเป็นแนวร่วม
ของอีกฝ่ายหนึ่ง ท่านประธานนอกจากข้อ ๑๓ แล้ว ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้ยังขัดกับข้อบังคับข้อ ๕๐ ผมขออนุญาตอ่านให้ฟัง ร่างพระราชบัญญัติต้อง
แบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

(๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ

(๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดแจ้ง

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการ หรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

กระผมถามท่านประธานว่า ร่างที่ฝ่ายค้านเสนอมาด้วยความเคารพในแนวความคิดเห็นและกรรมวิธีของฝ่ายค้านด้วยความเคารพอย่างยิ่ง กระผมก็คงจะมีสิทธิในฐานะเป็นสมาชิกแห่งรัฐสภาที่ว่า มีความคิดเห็นคัดค้านมันทำไม่ได้ครับ เพราะผมดูแล้วคุณตอนที่ผมได้รับไม่มีระบุมตราที่แก้เป็นปีกใหญ่แล้วจะให้สมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ไปพิจารณาได้อย่างไร การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสาธารณะเป็นกฎหมายแห่งรัฐเพื่อความมั่นคงแห่งรัฐ เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกแห่งรัฐ ไม่ได้เพื่อรัฐบาลนี้ ไม่ได้เพื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกชุดนี้ รัฐนั้นคือชีวิตซึ่งยืนยาวสืบทอดเจตนาไม่มีวันสุดสิ้นรัฐบาลนี้ตายไปวันนี้ รัฐก็ยังอยู่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดตายไปในวันนี้รัฐก็ยังอยู่ เพราะชีวิตอันยาวนานไม่มีที่สิ้นสุดเขาต้องทำให้เกิดความละเอียดรอบคอบมีการพิถีพิถัน เขากำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญชัดเจน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ (๕) ยังกำหนดไว้ว่า เมื่อพิจารณาวาระ ๒ สิ้นสุดแล้วให้รอไว้ ๑๕ วัน จึงจะพิจารณาวาระ ๓ ได้ต่อไป บางประเทศเขายังให้ประชาชนลงประชามติด้วยว่าจะใช้หรือไม่ที่สภาผู้แทนราษฎรทำไปนี้ ดังนั้นเรื่องนี้ท่านประธานสภาไม่มีสิทธิที่จะให้โหวตหรือไม่โหวตเพราะมันขัดข้อบังคับอย่างชัดแจ้ง

(ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณเขาวรินครับผมฟังได้

นายขุนทอง ภูผิวเดือน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :

พิจารณาวันนี้ไม่ได้ให้เลื่อนไปพิจารณาวันพรุ่งนี้ถึงจะได้ ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณปัญญา เกสรทอง

นายปัญญา เกสรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม ปัญญา เกสรทอง กระผมแปลกใจสถานี้
แปลกใจท่านสมาชิกผู้ที่ทักท้วงท่านประธาน เพราะอย่าลืมว่าจริงอยู่ข้อบังคับ
ในข้อ ๑๓ ได้บัญญัติไว้ แต่กระผมขอประทานกราบเรียนว่าตั้งแต่การประชุม
สถานี้มา ผมบอกกับท่านประธานก็จะลุ่มอล่วยมาตลอด แม้กระทั่งการประชุม
สภาอยู่ก็ยังยื่นญัติติเข้าไปให้ท่านบรรจุเดิวนั้นก็ยังมี ทำไมไม่มีใครทักท้วง
เพราะฉะนั้นจริงอยู่มันก็ไม่เป็นไปตามข้อบังคับ แต่ก็มีกรอนุโลมกันครับ
เท่าที่ผ่านมาท่านสมาชิกทุกท่าน ไม่ว่าฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล ก็ไม่เห็นมีใคร
ทักท้วงท่านประธานเลย แม้กระทั่งญัตติกำลังเข้าก็เขียนไปเสนอให้ท่าน
ประธานหลังบัลลังก์ให้บรรจุเดิวนั้นก็มี ก็ไม่มีใครทักท้วง เพราะฉะนั้นวันนี้
ทำไมทุกคนจึงมากล่าว ท่านประธานที่เคารพ ผมไม่เห็นแสดงกิริยาเคารพ
ประธานสักคนเลยครับ ในเมื่อท่านประธานบรรจุไปแล้ว ผมขอกราบเรียน
ก็เป็นอันสมบูรณ์แล้วก็ไม่เห็นมีข้อขัดแย้งตรงไหน พอมาถึงรัฐธรรมนูญขึ้นมา
เกิดมีปัญหา เพราะฉะนั้นถ้าหากจะถือแนวปฏิบัติทุกคนสมาชิกจะต้อง เป็นผู้
ปฏิบัติ ไม่ใช่ท่านประธาน ท่านประธานเพียงแค่เป็นผู้ที่จะบรรจุเหมาะสม
หรือไม่ถ้าท่านไม่บรรจุก็ถูกค่า พอมาบรรจุวันนี้ก็มาถูกสมาชิกฝ่ายรัฐบาลค่า
กระผมก็แปลกใจเหมือนกันครับว่าจะให้ท่านทำอย่างไร เพราะฉะนั้นกระผม
ขอกราบเรียนว่า เมื่อท่านบรรจุไปแล้วก็สมบูรณ์แล้ว จะไปชักออกชักเข้าก็คง
ทำไม่ได้ ท่านประธานที่เคารพ เพราะว่าอำนาจของท่าน ท่านบรรจุไปแล้ว
เพราะฉะนั้นผมคิดว่าท่านเดินหน้าเลย ถ้าสมาชิกยังสงสัยอยู่ ขอมติเสียเลย
ครับ มันจะได้สมบูรณ์ ท่านประธานที่เคารพ

ประธานรัฐสภา : ผมถูกกล่าวหาต้องทนฟังก่อน คือผมก็

เห็นว่าสมาชิกเขาพูดจากับผมเรียบร้อยดี เพียงแต่ยังไม่เห็นในความเห็นที่วินิจฉัยไปเท่านั้น คงไม่ได้ก้าวร้าวอะไรผม ผมทนได้ เชิญคุณสุรพร เคี้ยวคุณเขาวรินต่อจากนี้ ผลัดกันทีละคน

นายสุรพร คณบดีตั้งตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด): กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สุรพร คณบดีตั้งตระกูล สมาชิกสภา ท่านประธานที่เคารพตามเหตุผลสมาชิกอาวุโส ขออนุญาตเอ่ยนามท่านขุนทอง ภูผาเดือน ได้อภิปรายชี้แจงถึงข้อขัดข้องในการที่จะเลื่อนระเบียบวาระที่ ๕ ขึ้นมาพิจารณานั้นเป็นเหตุผลที่ชัดเจนว่าดำเนินการไม่ได้โดยขัดด้วยข้อบังคับซึ่งบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เป็นเจตนาของการที่จะกำหนดไว้ เกี่ยวกับการดำเนินการประชุมในเรื่องระเบียบวาระการประชุม เมื่อมีการพักท้วงเช่นนี้ย่อมมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เป็นลายลักษณ์อักษร ท่านประธานที่เคารพ การพิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญถ้าเราผิดที่กระทำไปโดยมิชอบ ผมกราบเรียนตามท่านประธานว่า สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป ถ้าหากมีการเลื่อนวาระการประชุมขึ้นมาแล้วนั้น จะถูกต้อง จะชอบหรือ ท่านประธานที่เคารพ ผมเห็นว่าเมื่อกำหนดไว้ชัดเจนเช่นนี้จะขอมติก็คงไม่ได้ สมาชิกแห่งรัฐสภาทุกท่านมีหน้าที่ในการที่จะดำเนินการประชุม ปฏิบัติตัวในการประชุมนั้นตามระเบียบข้อบังคับที่บัญญัติไว้ การทักท้วงนี้ประกอบด้วยเหตุและผลในข้อบังคับ นอกจากนั้นโดยข้อเท็จจริงซึ่งระเบียบวาระการประชุมได้ส่งไปในขณะนี้ การลงรับก็ชัดเจนด้วยข้อเท็จจริงว่า ลงรับเมื่อเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๓๐ มีนาคม ๑๘.๐๐ นาฬิกาของเมื่อวานนี้ ท่านประธานที่เคารพ ไม่มีทางเลยที่จะเป็นไปตามข้อบังคับได้ว่าส่งก่อน ๑ วัน คำว่า แต่ต้องก่อนนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วันนั้น เป็นสิ่งที่ป็นเงื่อนไขในการปฏิบัติที่จะให้อำนาจประธานในการวินิจฉัย แต่ต้องอยู่ในเงื่อนไขคำว่า แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วัน เพราะฉะนั้นแล้ว

การที่จะพิจารณาในวาระที่ ๕ ในร่างรัฐธรรมนูญของฝ่ายค้านนั้นจะกระทำได้อีกโดยข้อบังคับ คือหลังจากที่ส่งระเบียบวาระไปแล้ว ๒๔ ชั่วโมง ขอบพระคุณครับท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : คุณเขาวริน ยังค้างเมื่อก็จะพูดไหม

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิกรัฐสภา กระผมคิดว่าจะไม่อภิปรายแสดงความคิดเห็นอะไรในช่วงเข้านี้ แต่ทว่าไม่ไหวที่ได้เห็นสมาชิก ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลขึ้นมาดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ของท่านประธาน ท่านประธาน เรื่องทั้งหมดอยู่ที่ฯพณฯ พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร ได้เสนอเปลี่ยนระเบียบวาระแล้วก็มีผู้รับรองถูกต้อง ถ้าท่านจะกรุณาดำเนินการไปตามข้อบังคับการประชุมก็คือถามว่า จะให้เลื่อนหรือไม่เลื่อน แต่บังเอิญท่านได้มีความเมตตาต่อสมาชิกในสังกัดพรรคร่วมรัฐบาลให้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ซึ่งก็เป็นเรื่องที่น่าประหลาด ซึ่งผมจำเป็นจะต้องตั้งข้อสังเกตว่า ที่ผ่าน ผ่านมาเกือบตลอดการใดก็ตามถ้าเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตนก็จะเออออห่อหมกด้วย การใดที่ไม่เป็นประโยชน์ก็จะท้วงติง บางครั้งถึงหนักตึงตังตำหนิตามท่านประธานว่าทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง โดยยกข้อบังคับ ข้อ ๑๓ ขึ้นมาอ้างถึง ท่านประธานครับทำไมจะไม่กรณีกฎอีกสักกรณีหนึ่ง เบื้องต้นดูข้อบังคับ ข้อ ๑๔ ซึ่งเขียนไว้ชัดเจนว่า การจัดระเบียบวาระการประชุมให้จัดลำดับดังต่อไปนี้ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) เรื่องที่เสนอใหม่ ท่านประธานก็ได้ดำเนินการไปตามข้อบังคับข้อ ๑๔ (๖) คือเรื่องที่เสนอใหม่ และนอกจากนั้นวรรคท้ายได้เขียนไว้ว่าในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้ ก็กรณีอย่างนี้มีการเสนอเข้ามาแล้ว ๘ ร่างแล้ว

ฝ่ายค้านเสนอขึ้นมาเป็นร่างที่ ๘ มันก็เรื่องเดียวกันคือเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ ท่านประธานได้ใช้ดุลพินิจพิจารณาถูกต้องแล้ว ที่ท่านสั่งบรรจุระเบียบวาระ และก็ได้มีการถ่ายเอกสารแจกกันไป ทำไมจะต้องมาคัดจรีตบอกว่าอ่านไม่ทัน และที่ผ่าน ๆ มาเป็นปีก็ใหญ่ ๆ มากกว่านี้ตั้งเยอะแยะทำไมอ่านกัน ผมขออ้ำ ตรงนี้ว่าผมตั้งข้อสังเกตหนึ่ง การใดที่เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายตัวก็มักจะให้ความร่วมมือหรือรีบพลวโอกาส แต่การใดที่ตนเองจะเสียประโยชน์ หรือ อาจจะเสียความนิยมหรืออาจทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาก็มักจะถีบให้ออกไป นอกบ้านเสีย เหมือนหมาเฝ้าลอยมาติดบันไดบ้านถีบออกไปเสีย ลักษณะ อย่างนี้ผมว่ามันไม่ถูกต้อง ท่านสมควรจะต้องดำเนินการต่อไปตามที่ พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร ได้เสนอไว้ ก็ขอเปลี่ยนระเบียบวาระ และมีผู้รับรองถูกต้องแล้ว จะเห็นด้วยให้เปลี่ยนระเบียบวาระหรือไม่ก็ ดำเนินการขอมติจากที่ประชุมต่อไป และขอความกรุณาใครที่จะขึ้นมาอบรม ท่านประธาน ท่านอย่าซีเรีย ท่านประธานเป็นประมุขของสภาแห่งนี้ ท่าน จะต้องได้รับความเคารพอย่างจริงจังและจริงใจ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เดียวก่อนจะลงมติก็ให้โอกาสรัฐบาลอีกครั้ง คุณพิเชษฐ เชิญ จะว่าอะไรผมก็ว่ามาเลย

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระบี่) : ท่านประธานสภาที่เคารพครับ ผม พิศเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกระบี่ ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ท่านประธานครับ ผมคิดว่าผมจะไม่หวังดีอะไรท่านประธานหรอกครับ แต่ว่าผมอยากที่จะให้เป็นข้อสังเกต และเพื่อที่จะสำนึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายว่า วันนี้เราเปิดประชุมสภาโดย พระราชกฤษฎีกาและก็เพื่อแก้ไขกฎหมายที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยสมาชิก รัฐสภาที่ถือว่าเป็นสถาบันที่สูงที่สุดของประเทศ โดยคณะท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ที่เราถือว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ การกระทำเพื่อจะแก้ไข

รัฐธรรมนูญ กระผมคิดว่าทุกชั้นทุกตอนควรที่จะถูกต้อง ควรที่จะศักดิ์สิทธิ์ ควรที่จะสง่างาม และข้อสำคัญที่สุดควรที่จะเป็นบรรทัดฐานที่จะอ้างอิงได้ต่อไปในวันข้างหน้า ท่านประธานครับ ข้อบังคับกำหนดไว้ชัดเจนว่า ในกรณีที่ท่านประธานจะเพิ่มเติมระเบียบวาระ จะต้องส่งถึงสมาชิกก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วัน ท่านประธานเป็นนักกฎหมาย ท่านรองประธานรัฐสภาที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ก็คือนักกฎหมายที่มีชื่อเสียง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้มีการบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ๑ วันหมายถึงอะไร ท่านประธานครับ วันนี้วันประชุมวันที่ ๓๑ เริ่มต้นหลัง ๒๔ นาฬิกาของวันที่ ๓๐ ไม่น้อยกว่า ๑ วันคือ ท่านประธานจะต้องส่งสำเนาถึงสมาชิกทุกคนหลัง ๒๔ นาฬิกาของวันที่ ๒๙ แต่ท่านประธานสภา เราทุกคนกำลังได้รับเอกสารที่หนา เป็นปึกเกี่ยวกับระเบียบเกี่ยวกับกฎหมายสูงสุดของประเทศก่อนวันประชุมก่อนที่จะเข้าห้องประชุมเมื่อครึ่งชั่วโมงที่แล้วเอง เราจะเริ่มต้นแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้องตั้งแต่บัดนี้ เราจะให้จารึกตั้งแต่บันทึกรายงานการประชุมเป็นประวัติศาสตร์ เลยหรือครับว่าในขณะที่ท่านประธานสภา ทำหน้าที่ประธานรัฐสภานี้ได้มีการทำแบบอย่างที่มีข้อกังขาถึงมีผู้กังขาต่อหน้าผู้ที่เรียกว่าวุฒิสมาชิกทั้งสภาต่อหน้าผู้ที่เรียกว่าผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสภา เราจะยอมให้ประวัติศาสตร์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญคราวนี้เริ่มต้นด้วยการไม่ถูกต้อง ท่านประธาน เราคงไม่สามารถที่จะอ้างอิงประเพณีปฏิบัติที่เป็นโดยอนุโลม ที่เป็นโดยการแก้ไขพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ไม่สำคัญ หรือนิติที่ไม่สำคัญมาใช้ในการแก้ไขกฎหมายสูงสุดของประเทศที่จะต้องบันทึกจารึกเป็นประวัติศาสตร์ กระผมในฐานะสมาชิกใหม่คนหนึ่งผมขอฝากท่านประธานได้โปรดพิจารณาเถิดครับ เรื่องที่ท่านประธานสภาอาจจะใช้ดุลพินิจได้ แต่จะต้องประกอบด้วยเหตุด้วยผล ด้วยหลักการ ไม่ใช่ด้วยอำเภอใจ หรือด้วยการร้องขอของผู้หนึ่งผู้ใดเพื่อแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ท่านประธาน ผมคิดว่าเรากำลังจะผิด และผมขอท้วงติงต่อท่าน

ประธานรัฐสภา และท่านรองประธานรัฐสภาที่ถือว่า เป็นมือกฎหมายของประเทศไทยด้วยครับ ท่านนั่งอยู่ข้างบนท่านโปรดพิจารณาเถอะครับว่าเราทำถูกไหม เราควรที่จะเป็นเช่นนี้ไปหรือเปล่า ข้อที่พวกกระผมทั้งวงดังกันมีเหตุผล ที่ท่านประธานสภาจะต้องหยิบยกขึ้นมาพิจารณาด้วยความสำคัญอย่างที่สุด ไม่ใช่ปล่อยให้ผ่านไปง่าย ๆ หรือเปล่า ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ผมกับท่านรองประธานรัฐสภาได้ปรึกษากันแล้วก็เห็นว่าได้ส่งไปแล้วก็ได้ถือว่าส่งถูกต้อง มีประเด็นอยู่ว่ามีท่านผู้ใดจะเสนอไม่ขอเลื่อนหรือว่าต้องโหวตกัน เชิญครับ

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง ส.ส. กรุงเทพฯ พรรคกิจสังคม โดยปกติฝ่ายค้านเราคิดว่าจะไม่ขึ้นมาเจรจาความอะไรให้เสียบรรยากาศทางการเมือง แต่เห็นว่าท่านประธานได้ถูกหักท้วงและต่อว่าต่อขานจากเพื่อนสมาชิก ผมเคารพความคิดเห็นของท่านเพื่อนสมาชิกที่มีเจตนาดีอยากจะให้ประเพณีปฏิบัติตามที่ท่านคิด แต่ที่ท่านประธานได้กรุณาดำเนินการมันเป็นหลักการของความถูกต้อง ผมเห็นท่านอ้างข้อ ๑๕ ข้อ ๑๓ ท่านประธานครับ ท่านประธานมีข้อบังคับอยู่ข้างมือไหมครับ ท่านประธานตามผมมานิด ท่านประธานกรุณาเปิดข้อ ๑๔ สักนิดนะครับ ข้อบังคับการประชุมข้อ ๑๔ การประชุมสภาให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม ในวาระที่ ๕ มีในระเบียบวาระไหนครับ ตอบว่ามี ต่อไปอีกนิดครับท่านประธาน และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ ก็แปลว่าต้องเรียงลำดับ ๑ - ๒ - ๓ - ๔ - ๕ - ๖ - ๗ - ๘ - ๙ สุดท้ายเขาบอกว่า เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น เมื่อท่านผู้นำฝ่ายค้าน พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร ท่านบอกว่าควรจะเอาร่างวาระที่ ๕ ขึ้นมาพิจารณาก่อน ท่าน

ประธานก็ตามความคิดเห็นของผู้คนที่นั่งอยู่ในรัฐสภาแห่งนี้ ส.ส.ผู้ทรงเกียรติจากพรรคประชาธิปัตย์ ขอประธานไทยต้องเอ่ยนามท่าน ก็ท่านอำนวย สุวรรณคีรี ท่านก็บอกว่าท่านไม่เห็นด้วยแต่การที่ท่านประธานได้ประพฤติดุปฏิบัติในการประชุมขณะนี้ ท่านประธานไม่ได้ทำผิดข้อบังคับ ท่านประธานไม่ได้ทำผิดข้อกฎหมาย แต่ว่าการที่อ้างข้อบังคับการประชุมนั้น เพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติกระผมเคารพในความรู้ความสามารถของท่านทั้งหลาย แต่ท่านไม่ได้ดูข้อ ๑๘ ถ้าท่านดูข้อ ๑๘ เสียแล้ว ตามที่กระผมอ่านให้ท่านประธานฟังเมื่อสักครู่ บรรยายการการประชุมจะไม่ต้องเสียเวลา เอาเวลามาพิจารณาในเนื้อหาสาระ ผมจึงขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า ท่านประธานต้องยึดหลักกฎหมายจริง ๆ อย่างที่ฝ่ายรัฐบาลเขาเสนอ ผมจะยืนยันตรงนี้ว่าท่านรัฐบาลจะต้องยึดข้อบังคับการประชุมอย่างตรงไปตรงมาตามที่กระผมเรียนในข้อ ๑๘ ท่านประธานก็จะถามว่าที่ประชุมเห็นอย่างไร จะเลื่อนไหมท่าน พลตำรวจเอก ประमाण ท่านบอกเลื่อน ท่านก็ต้องถามที่ประชุม ผู้แทน ๓๖๐ คน วุฒิ ๒๗๐ คน ๖๓๐ คน ถ้าเสียงเกินกึ่งหนึ่งถ้ามาเต็มจะครบ หรือถ้าไม่มาเต็มเสียงส่วนใหญ่ที่ประชุมส่วนใหญ่เห็นว่าควรเลื่อน ท่านประธานก็พิจารณาเอาเรื่องที่ ๘ มาพิจารณาก่อนเรื่องก็มีเท่านี้ละครับ ผมกราบเรียนตรงนั้นะครับ เพราะว่าอยากจะให้ท่านประธานได้สบายใจว่า นักการเมืองฝ่ายค้านก่อนที่จะดำเนินการอะไร เราก็อ่านบทบัญญัติข้อบังคับการประชุมสภาเช่นเดียวกัน ผมขอขอบคุณตรงนี้ไว้เท่านี้ก่อน ท่านประธานครับ ขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ครับที่ผมฟังมาก็ต้องลงมติแล้ว แต่ให้โอกาสครับเพราะผมตกเป็นจำเลย ผมให้โอกาสพูดกัน นี่ผมก็ต้องเรียนถามว่าท่านผู้นำฝ่ายค้านเห็นควรเลื่อน มีท่านผู้ใดจะเสนอความเห็นไม่ควรเลื่อนจะได้โหวต เชิญครับ

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :

กระผม บัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี พรรค
 ประชาธิปัตย์ ว่าตามจริงกระผมคิดว่าได้มีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติหลายท่านได้
 ลุกขึ้นมาอภิปราย แสดงเหตุผลถึงความไม่เหมาะสมไม่ควรที่จะเลื่อนร่าง
 รัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ว่านี้ขึ้นมาพิจารณาในตอนนี้แต่อย่างไรก็ตาม
 ผมคิดว่าดูจะยังมีการถกเถียงกันไปถกเถียงกันมาในลักษณะที่อาจจะก่อให้เกิด
 ความสับสนได้อยู่บ้างตามสมควร และกระผมคิดว่าถ้าจะไม่ได้มีโอกาสดุกขึ้น
 มาแสดงความคิดเห็นความเห็นในประเด็นเหล่านี้บ้าง ก็ดูจะเป็นการละเลยการ
 ปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไปก็เป็นได้ กระผมขอกราบเรียนท่าน
 ประธานว่า กระผมคงไม่ลุกขึ้นมาดำเนินคดียื่นท่านประธานถึงตามที่ได้
 ตัดสินใจรับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่มีปัญหานี้ เข้าบรรจุไว้ใน
 ระเบียบวาระ จะผิดจะถูกอย่างไรนั้นกระผมเข้าใจว่าท่านประธานเองหรือ
 ท่านรองประธานเองก็คงจะทราบคืออยู่แก่ใจอยู่แล้ว แต่ประเด็นสำคัญที่สุดที่ผม
 คิดว่าเราควรจะได้ทำความเข้าใจกันพอสมควรก็คือว่ามันเป็นการเหมาะสม
 อย่างหนึ่งประการใดหรือไม่ที่จะนำร่างฉบับนี้ขึ้นมาพิจารณากันในตอนนี้กระผม
 มีความคิดเห็นอย่างน้อยที่สุดก็ ๒ ประเด็นด้วยกันที่คิดว่าไม่น่าจะได้รับการ
 พิจารณาในตอนนี้

ประเด็นแรกก็คือประเด็นข้อเท็จจริง ท่านประธานครับ กระผม
 เข้าใจว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติในสภานี้

(นายโสภณ เพชรสว่าง ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : ท่านบัญญัติรอเดี๋ยวครับ ประท้วง
 เรื่องอะไรครับ

นายโสภณ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
 กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม โสภณ เพชรสว่าง ส.ส. บุรีรัมย์
 พรรคชาติพัฒนา กระผมขอประท้วงผู้อภิปรายครับ ท่านประธานได้มี

คำวินิจฉัยแล้ว เมื่อที่ท่านประธานได้บอกว่าท่านผู้ใดที่เห็นสมควรที่จะไม่เลื่อนก็ให้เสนอมา นั้นเป็นคำวินิจฉัยของท่านประธานแล้วแต่ผู้อภิปรายนี้ดำเนินการไม่ถูกต้องตามข้อบังคับที่ได้อภิปรายสั่งการไป ซึ่งเป็นการไม่สมควรไม่เคารพท่านประธาน ซึ่งท่านประธานเป็นผู้ที่จะดำเนินการประชุมต่อไป ผมคิดว่าประเด็นเดียวก็คือว่าจะให้เลื่อนหรือไม่ให้เลื่อนเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นท่านผู้มีเกียรติที่เคารพนั้นได้ดำเนินการดังกล่าว ผมคิดว่าไม่ชอบด้วยคำสั่ง

ประธานรัฐสภา : พอแล้วคุณโสภณ เดียวผมให้โอกาสท่านรองนายกฯ นิดหนึ่ง เชิญครับ

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : ผมเข้าใจว่าท่านผู้ประห้วงคงต้องการจะทำลายสมาชิเท่านั้นเอง ไม่มีปัญหาครับ กระผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานว่า

(นายโสภณ เพชรสว่าง ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : เชิญครับ ว่าอย่างไร

นายโสภณ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม โสภณ เพชรสว่าง ส.ส.บุรีรัมย์ พรรคชาติพัฒนา ที่ท่านรองนายกรัฐมนตรี บัญญัติ บรรทัดฐานที่ผมเคารพ ท่านใช้คำพูดว่าผมมาก่อกวนสมาชิ้นั้นทำให้ผมเสียหายครับ ขอให้ถอนคำพูด ผมปฏิบัติตามคำสั่งท่านประธานที่ผมเคารพเรามีท่านประธานเป็นที่เคารพที่ดำเนินการในที่ประชุม

ประธานรัฐสภา : เอาอย่างนี้ครับคุณโสภณ ผมยืนยันว่าคุณไม่ได้ทำลายสมาชิ ไม่ต้องถอนแล้วครับว่ากันไปเลย ผมยืนยันว่าคุณไม่ได้ทำลายสมาชิ ไม่เป็นไรให้เสร็จ ๆ ไป เชิญนั่งครับ ผมวินิจฉัยแล้วไม่ต้องถอนแล้วครับเดี๋ยวจะได้เสร็จ ๆ ไป ผมยืนยันว่าคุณไม่ได้ทำลายสมาชิหรือครับผมรับรองให้ คุณโสภณเชิญนั่งลงครับ เชิญท่านรองนายกฯ

(นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : ทำไมครับคุณประเทืองครับ

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สิงห์บุรี) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม ประเทือง วิจารณ์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัด สิงห์บุรี พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิกรัฐสภา เมื่อสักครู่นี้ท่านผู้อภิปรายคือ ฯพณฯ รองนายกรัฐมนตรี บัญญัติ บรรทัดฐาน ได้ใช้ถ้อยคำว่าเจตนาในการ เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับของผู้นำฝ่ายค้านนำเสนอนี้เป็นการก่อกวนกระผม ถือว่าการพูดอย่างนี้ไม่ให้เกียรติผู้นำฝ่ายค้าน เพราะฉะนั้นในประเด็นนี้ ในฐานะที่กระผมเป็นสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน แล้วกระผมมีหัวหน้าพรรคเป็น ผู้นำฝ่ายค้านกระผมยอมไม่ได้ท่านประธาน ก่อให้เกิดความเสียหาย เจตนารมณ์การ เสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อให้ครอบคลุมได้กว้างขวาง แม้แต่ ในหลักการและเหตุผล เราก็เขียนให้กว้างเพื่อท่านสามารถจะได้พิจารณา ได้อย่างทั่วถึง กลับมามองเจตนาว่าที่ร่างของฝ่ายค้านเสนอเป็นการก่อกวน อย่างนี้เป็นการเหมาะสมหรือไม่ครับ

ประธานรัฐสภา : เข้าใจ ผมชี้แจง ผมว่าท่านรองประธาน พังอยู่ไม่ได้ยินว่า ไปว่าผู้นำฝ่ายค้านก่อกวน ไม่ได้ยินจริง ๆ จะต้องถึง เปิดเทปดู

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สิงห์บุรี) :
ตรงนี้พิสูจน์ได้จากเทปครับท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : เอาเปิดดูก็ได้ครับมีหรือเปล่า ท่านรอง นายฯ พูดหรือเปล่าครับ ว่าทางผู้นำฝ่ายค้านก่อกวน

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สิงห์บุรี) :
กระผมขอให้มีความเคารพในหัวหน้าผู้นำฝ่ายค้าน ผู้นำเสนอ

ประธานรัฐสภา : เดียวผมถามท่านรองนายฯ เสียก่อน ถ้าจำเป็นต้องเปิดเทปฟัง

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
 ท่านประธานที่เคารพ ก็ด้วยความเคารพต่อท่านประธาน หรือแม้กระทั่งต่อ
 ท่านผู้นำฝ่ายค้าน ผมเข้าใจว่าตั้งแต่พูดประโยคแรกมาจนกระทั่งบัดนี้ผม
 มั่นใจว่า ในคำอภิปรายของผมจะไม่มีคำว่า ก่อทวนเลข ไม่ว่าจะอยู่ตรงไหน
 ก็แล้วแต่ครับ

ประธานรัฐสภา : เดียวที่กล่าวหาว่า ท่านผู้นำฝ่ายค้านก่อทวน

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
 ไม่มีหรอกครับ

ประธานรัฐสภา : เดียวครับ หยุดขอให้สงบ ๆ หน่อยครับ
 ท่านรองนายกฯ เชิญว่าอย่างไร

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
 ท่านประธานครับ ขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า ผมไม่เคยได้อภิปรายแม้แต่
 ประโยคเดียวว่า ท่านผู้นำฝ่ายค้านก่อทวน แล้วก็สิ่งที่ผมกำลังจะกราบเรียน
 ท่านประธานต่อไปนี้ ก็คือสิ่งที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทางปีกฝ่ายค้านโดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งหลาย ๆ ท่านที่ได้กรุณาลุกขึ้นมาพูดจางว่า เราม่าจะได้พูดจากันถึง
 ความเหมาะสม ความมีเหตุผล หรือความสมควรอย่างหนึ่งประการใด
 หรือไม่ ที่จะได้มีการเลื่อนร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ว่านี้ขึ้นมา
 พิจารณาในตอนนี้ ผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า โดยส่วนตัวแล้ว
 ผมปรารถนาอย่างยิ่งที่จะเห็นความร่วมมือ ในการร่วมกันพิจารณาร่าง
 รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่ได้ยื่นไว้ต่อรัฐสภาแล้ว ไม่ว่าจะนับไหนก็ตาม
 ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ว่าอย่างไรก็ตาม เมื่อดูเหตุผล
 ด้วยประการทั้งปวงแล้ว ผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า ผม
 ไม่เห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง ที่จะมีการเลื่อนร่างฉบับดังกล่าวนี้ขึ้นมาพิจารณา
 ตอนนี้ ในทางข้อเท็จจริง ผมเข้าใจว่า ท่านสมาชิกสภาผู้มีความเกียรติใน

สถานี้ทุกท่านคงจะต้องยอมรับความจริงว่า เราเพิ่งจะได้รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่วันนี้เมื่อเช้าวันนี้เอง ท่านสมาชิกที่มาประชุมเร็วหน่อย อาจจะมา ๐๘.๓๐ น. ก็ได้รับ ๐๘.๓๐ น. มาสายหน่อย ๘ โมงก็ได้รับ ๘ โมง มาก่อนเวลาการประชุมเพียง ๕ นาที คือ ๐๘.๒๕ น. ก็ได้รับ ๐๘.๒๕ น. ขณะนี้ท่านประธานครับ เป็นเวลา ๑๐.๑๕ น. เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นเช่นนี้ ผมเข้าใจว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติในสถานี้ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบในการพิจารณาว่า จะรับหลักการหรือไม่รับหลักการอย่างไรนั้น จะมีเวลาอย่างไรล่ะครับ ที่จะดูกฎหมายเหล่านี้ให้ครบถ้วนบริบูรณ์ ว่ามีความบกพร่องประการใดหรือไม่ หรือมีความสมบูรณ์เพียงพอแก่การที่จะรับหลักการได้หรือไม่ อย่างว่าแต่เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทของประเทศเลย เพียงเป็นกฎหมายฉบับธรรมดา ๆ ซึ่งเมื่อออกมาเป็นกฎหมายแล้ว ตรามาเป็นกฎหมายแล้วก็ย่อมจะมีผลบังคับใช้กับประชาชนทั้งประเทศ เรื่องเหล่านี้ก็จำเป็นจะต้องระมัดระวังกันอยู่แล้ว คือผมไม่คิดว่าจะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสถานี้ หรือแม้แต่กระทั่งสมาชิกวุฒิสภามีกฎหมายที่ว่าแน่ ๆ แล้ว กระผมไม่คิดว่าจะมีท่านใดที่กล้าลุกขึ้นมายืนยันว่า ได้ดูละเอียดรอบคอบแล้ว พิจารณาได้แล้ว ว่าควรจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการอย่างไร จริงอยู่ท่านประธาน อาจจะมีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติว่า วาระนี้เป็นวาระเพื่อรับหลักการเท่านั้น รับกันไว้ก่อน ตรงไหนบกพร่อง ตรงไหนไม่เหมาะสมอย่างไร ไปแก้ไขในชั้นแปรญัตติ ก็อาจจะสามารถกระทำได้ แต่ว่าในขณะเดียวกัน ผมเข้าใจว่า ถ้าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจะได้มีข้อแย้งกันอยู่ในมือ เช่นเดียวกัน ถ้าไปดูในเรื่องการแปรญัตตินั้นก็ย่อมเห็นอย่างชัดเจนว่า ไม่ใช่จะแปรตามใจชอบได้ทั้งนั้น มันมีหลักมีเกณฑ์ในการแปรญัตติในการแก้ไขเพิ่มเติมว่า อย่างน้อยที่สุดต้องไม่ขัดกับหลักการ เรื่องหลักการที่เขียนมาอย่างกว้าง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่วันนี้ ถ้าจะว่าไปแล้วนี้ ผมคิดว่าก็ยังมี

ปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องตีความกันอยู่เหมือนกัน แต่ว่าคงไม่ชวนให้ตีความ เพราะจะยิ่งเสียเวลากันไปมากอีกผมคิดว่านั่นคือปัญหาข้อเท็จจริง เป็นปัญหาข้อเท็จจริงว่าเราจะดูแลกฎหมายฉบับนี้ในเวลาเพียง ๕๐ นาที ที่ว่านี้แล้วก็จะยกมือรับหลักการหรือไม่รับหลักการได้อย่างไร ผมคิดว่าข้อนี้เป็นข้อพิจารณาที่ต้องพิจารณาหนักที่สุด

ในประเด็นที่ ๒ ก็ประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย ท่านประธานครับ ก็มีสมาชิกผู้มีเกียรติหลายคน ได้ลุกขึ้นมาอ่านข้อบังคับให้ท่านประธานได้พิจารณาในข้อบังคับ ข้อ ๑๒ กับข้อบังคับ ข้อ ๑๓ กระผมอยากให้ท่านประธานได้พิจารณาข้อความเหล่านี้ด้วยความละเอียดรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง ก็คงไม่ได้ลุกขึ้นมาดำหนิเตือนใครว่าทำผิดข้อบังคับหรือไม่ หรือทำผิดข้อบังคับอย่างไร แต่ว่าอยากให้ดูเจตนารมณ์ของข้อบังคับผมเข้าใจว่าข้อบังคับ ข้อ ๑๒ ที่เขียนเอาไว้ค่อนข้างจะชัดเจนในลักษณะที่บังคับว่าการนัดประชุมนั้น ให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน และในขณะเดียวกันก็มีการเขียนเอาไว้ว่า เอกสารที่เกี่ยวข้องก็น่าจะได้ส่งไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมนั้น เพราะอะไรครับ ผมเข้าใจว่าเจตนารมณ์ของข้อบังคับที่ว่านี้ ในข้อ ๑๒ กับข้อ ๑๓ นั้น อย่างน้อยก็มี ๒ ประการด้วยกัน

ประการที่ ๑ ก็คือที่บอกเอาไว้ให้นัดล่วงหน้า ๓ วัน อย่างน้อยก็เพื่อความสะดวก สมาชิกหลายคนอยู่หัวเมือง อยู่ต่างจังหวัด รับนัดแล้วก็สามารถที่จะเดินทางมาทัน

ประการที่ ๒ ที่เขียนเอาไว้ว่า ถ้ามีเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ส่งไปกับหนังสือนัดประชุมด้วยนั้น เพราะเป็นที่เข้าใจว่าในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ประชุมวุฒิสภา หรือประชุมรัฐสภาก็ตามมีเรื่องจะต้องปรึกษาหารือกัน มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผมคิดว่าเพราะตรงนี้ถึงกำหนดเอาไว้ว่า ๓ วัน เพราะว่าอย่างน้อยที่สุด ก็ได้มีโอกาสดูอย่างละเอียดรอบคอบในเอกสารที่

เกี่ยวข้อง ยิ่งถ้าเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นกฎหมายแม่บทของ ประเทศด้วยแล้ว ความจำเป็นจะต้องดูด้วยความระมัดระวังก็ยิ่งจะต้องมี มากขึ้น ผมคิดว่านี่คือเจตนารมณ์ แต่ว่าแน่นอนกฎหมายมีข้อบกพร่อง ข้อบกพร่อง ก็มีข้อบกพร่อง ว่าในกรณีที่เร่งด่วนมากขึ้นไปกว่านั้น ๓ วันไม่ได้ จะนัด เพิ่มขึ้นเมื่อไรก็ยังได้ แต่ว่าอย่างน้อยที่สุดก็ต้องวันหนึ่ง ต้อง ๒๔ ชั่วโมง นี่คือเจตนารมณ์ ผมไม่ได้ตำหนิต่างประธานในการบรรจุระเบียบวาระท่าน ประธานทำได้ แต่ผมเพียงแต่คิดว่าถ้าเราจะต้องดูเรื่องอย่างนี้ในวันนี้ เรา น่าจะได้ย้อนนึกไปถึงเจตนารมณ์ของข้อบังคับ ที่ปรารถนาจะให้สภานี้ได้ พิจารณาทุกเรื่องทุกราว ได้เป็นไปด้วยความรอบคอบมากขึ้น ประการสำคัญ ที่สุดนั้น ผมคิดว่าคงไม่เสียหายอะไร ถ้าสมมติว่าไม่ได้ประชุมวันนี้ ไม่ได้ พิจารณากันวันนี้ วันพรุ่งนี้ท่านประธานนัดประชุมกันเอาไว้แล้ว ก็จะได้ พิจารณากันต่อ ผมคิดว่าไม่ใช่เสียหาย ไม่มีอะไรตกไป ยังจะได้พิจารณา กันอีก แล้วก็พิจารณาด้วยความรอบคอบมากขึ้น ประเด็นที่น่าสนใจมากที่สุด คือประเด็นที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจากจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอประทานโทษ คุณขุนทอง ภูผาเดือน สมาชิกพรรคความหวังใหม่ ท่านลุกขึ้นมาพูดถึงเรื่อง หลักการ ตรงนี้น่าสนใจท่านประธานครับ ท่านประธานมีข้อบังคับอยู่ในมือ ท่านประธานลองไปดูหมวด ๖ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เขียนไว้ในข้อ ๑๑๑ ว่าการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้นำ ข้อบังคับว่าด้วยการเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับโดย อนุโลม เมื่อเป็นเช่นนี้ ท่านประธานพลิกกลับไปอีกครั้งหนึ่งไปหมวด ๕ การ เสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ข้อ ๕๐ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจาก จังหวัดกาฬสินธุ์ ยกขึ้นมาพูดจาแล้ว แต่ผมไม่มั่นใจว่าหลายท่านจะได้ฟัง ชัดเจนหรือไม่ในเวลานั้น เพราะค่อนข้างที่จะยังสับสนกันอยู่ในสภานี้ ข้อ ๕๐ เขียนเอาไว้ว่า ร่างพระราชบัญญัติต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึก

ประกอบดังต่อไปนี้ ๑. หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ๒. เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ๒ ข้อนี้คงไม่มีปัญหา ร่างที่เสนอมานั้นทำครบถ้วนใช้ได้ แต่ว่าในวรรคต่อไปที่เขียนเอาไว้อย่างชัดเจนว่าหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ท่านประธานครับ ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมাত্রาที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้ ท่านประธานพิจารณาตุลึครับว่า ในหน้าแรกหลังจากที่เป็นหนังสือนำส่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมที่ว่านี้แล้ว ในหน้าที่บอกถึงบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ว่านี้มีไหมละครับหลักการ ผมไม่เถียงว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติเจ้าของร่างอาจจะบอกว่าที่เขียนไว้กว้าง ๆ อย่างนี้ด้วยเจตนาดี ให้สามารถที่จะไปแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงอย่างไรในชั้นแปรญัตติก็ได้ ผมคิดว่ามันเจตนาดีท่านประธานครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตามเจตนาดีก็เป็นเรื่องเจตนาดี แต่ว่าตราบดที่ข้อบังคับฉบับที่ว่านี้ยังมีผลบังคับอยู่ ยังไม่ได้เลิกใช้ กระผมมั่นใจว่าข้อความที่เขียนเอาไว้ชัดเจนว่าในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมাত্রาที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกไว้ในหลักการ หรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้ ก็ยังจำเป็นจะต้องได้รับการพิจารณา กระผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า ที่ถูกขึ้นมาพูดจาตรงนี้ก็คงจะไม่ใช่เรื่องผลประโยชน์ส่วนตัว หรือผลประโยชน์ส่วนพรรค หรือผลประโยชน์ส่วนรัฐบาลอะไรทำนองนั้น อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติอาจจะเข้าใจ กระผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า ในส่วนของพรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลอยู่ทุกพรรคนั้น เราได้ประกาศเจตนารมณ์ชัดเจนมาตั้งแต่ต้นว่าเราปรารถนาที่จะร่วมมือในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีความเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น ให้เป็นไปโดยความเรียบร้อยก็พยายามทำมาตลอด ถ้า

พรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลอยู่ในขณะนี้ไม่ประสงค์ที่จะให้ความร่วมมือในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว กระผมเข้าใจว่าก็คงจะไม่มีการนำเสนอให้รัฐบาลนี้ดำเนินการประกาศพระราชกฤษฎีกาเปิดประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญ เพื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมอย่างแน่นอน แต่ที่ต้องเสียเวลาลุกขึ้นมาพูดจากับท่านประธานด้วยความเกรงใจเป็นที่สุดนั้น ก็ด้วยความประสงค์ว่า รัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายแม่บทของประเทศ เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญยิ่ง เราจะได้ใช้เวลาในการพิจารณาให้มีความรอบคอบถี่ถ้วนตามสมควรก่อนที่จะลงมติรับหลักการ หรือไม่รับหลักการลงไปเพราะทำลงไปแล้ว มันมีผลมากมาย และประการที่สำคัญที่สุดไปกว่านั้นก็คือว่า สถานีคือสภานิติบัญญัติ สถานีทำหน้าที่เขียนกฎหมาย ตรากฎหมายบังคับกับคนทั้งประเทศเพราะฉะนั้นก่อนที่จะเราจะให้คนทั้งประเทศเขาได้มีการเคารพกฎหมาย มีการเคารพกฎเกณฑ์ ผมเข้าใจว่าในทางปฏิบัติของสถานีก็จำเป็นที่จะต้องดูแลกฎหมายเหล่านี้ด้วยความละเอียดรอบคอบเป็นที่สุด อะไรที่เห็นว่าถ้าทำไปแล้วแม้ว่าอาจจะทำได้ แต่ว่ายังมีความหมิ่นเหม่อยู่พอสมควรว่ามันผิดกฎหมายหรือไม่ มันยังไม่ชัดเจนหรือไม่จะทิ้งเวลาไปสักวันหนึ่ง กระผมคิดว่ามันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องเสียหายอย่างไร ๑. ได้ดูกันรอบคอบมากขึ้น ๒. ไม่สามารถที่จะถูกใครต่อใครกล่าวหาหรือวิพากษ์วิจารณ์ได้มากขึ้น

ท่านประธานครับ เรื่องรัฐธรรมนูญนั้นต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก จะออกไปอย่างไหนเสี่ยงวิพากษ์วิจารณ์ก็คงจะต้องมีอยู่ เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมคิดว่าเราถึงน่าจะต้องระมัดระวังกันให้มาก ผมมั่นใจว่าทุกฝ่ายที่นั่งอยู่ในสถานี ก็คงปรารถนาที่จะร่วมมือกันแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ความระมัดระวังรอบคอบนั้นเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติก็มักจะได้ยินว่ามีการขนานนามรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ในเวลาที่แล้วนามากมายหลายเรื่อง เพราะฉะนั้น

ขอกราบเรียนท่านประธานตามตรงที่ได้ตัดสินใจลุกขึ้นมาพูดจากับท่านประธาน แม้ว่าเกรงใจเวลาของสภาเป็นที่สุดแล้ว ก็คือผมเกรงไปว่าถ้าเรารวบรัดตัดความให้มีการเลื่อนระเบียบวาระดังกล่าวนี้ขึ้นมาพิจารณาในตอนนี้ กระผมเกรงไปว่าเมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้มีการรับหลักการ แล้วท้ายสุดก็กลายเป็นรัฐธรรมนูญกฎหมายแม่บทของประเทศ กระผมเกรงเหลือเกิน อาจจะมีไครชนานานมากขึ้นมาก็ได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับสุกเอาเผากิน หรือรัฐธรรมนูญฉบับสุกสกปรกหรืออย่างไรก็แล้วแต่ ซึ่งเราก็คงไม่ประสงค์ให้เป็นเช่นนั้น ผมขอกราบขอบพระคุณท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : ก็คงไม่ต้องอภิปรายแล้ว ผมจะเรียนถามว่า ใครเห็นควรไม่เลื่อนเสนอมาเป็นญัตติ จะได้ไหวดกัน เชิญคุณขุนทอง

นายขุนทอง ภูผิวดือน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : ท่านประธานครับ ผมไม่ได้อภิปรายแต่ผมประท้วงท่านประธาน เพราะท่านประธานกำลังไหวด ซึ่งมันขัดข้อบังคับทั้ง ๒ ข้อ ในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ผมวินิจฉัยแล้ว

นายขุนทอง ภูผิวดือน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : ท่านวินิจฉัยแล้ว แต่ว่าผมก็มีสิทธิที่จะทักท้วงคำวินิจฉัยของท่านประธานด้วยความเคารพ ผมขอความกรุณาท่านประธานลองอ่านข้อบังคับข้อ ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเสนอต่อสภาให้ประธานทำการตรวจสอบ ท่านไม่ได้ตรวจสอบอะไรเลย และมันขัดข้อบังคับและทำผิดหลักการ ไม่ได้มีกำหนดอะไรไว้เลย ผมขอเรียนท่านประธานว่าถ้าไหวดวันนี้ผมขอให้บันทึกในรายงานการประชุมว่า นายขุนทอง ภูผิวดือน ผู้แทนราษฎรจากจังหวัดกาฬสินธุ์ พรรคความหวังใหม่ ได้เสนอไว้ว่าเป็นการลงมติที่เป็นโมฆะในภายหลัง เพราะมันขัดข้อบังคับชัดเจน ขอขอบพระคุณ

ประธานรัฐสภา : ผมกับท่านรองประธานรัฐสภาก็รับผิดชอบ

เมื่อได้สั่งการไปแล้ว ขอรับผิดชอบ เพราะได้วินิจฉัยกันหลายแง่หลายมุม มีท่านผู้ใดจะเสนอว่าไม่เลื่อน ขอผู้รับรองแล้วจะได้ไหวด

นายชำนาญ ศักดิเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ชำนาญ ศักดิเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ข้อท้วงติงของเพื่อนสมาชิกมีอย่างนี้ครับท่านประธาน เมื่อเริ่มต้นผู้นำฝ่ายค้าน ได้ลุกขึ้นเสนอให้เลื่อนระเบียบวาระ ข้อท้วงติงของท่านสมาชิกก็คือ ท่านผู้นำฝ่ายค้านไม่มีสิทธิเสนอให้เลื่อนญัตติขึ้นมาได้ เพราะว่าในวาระการประชุมที่จัดไว้แล้วนั้น ในญัตติที่เสนอมาไม่มีสิทธิที่จะพิจารณาในวันนี้ ในเมื่อไม่มีสิทธิที่จะพิจารณาในวันนี้ท่านประธานจะมาขอเสียงไหวด เพื่อว่าจะให้เลื่อนหรือไม่ให้เลื่อนนั้นเห็นจะไม่ได้ นี่คือข้อท้วงติงที่ยืนยันตามข้อบังคับ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ต้องเรียกร้องต่อท่านประธานก็คือ ให้ท่านประธานปฏิบัติไปตามข้อบังคับ เรื่องที่ท่านผู้นำฝ่ายค้านได้ยื่นเสนอไว้วันนั้นต้องพิจารณาในวันอื่น ไม่ใช่วันนี้ ท่านประธานจะมาเลื่อนของที่ไม่มีอยู่ในวันนี้มาพิจารณาวันนี้ไม่ได้ครับ นั่นคือข้อท้วงติง และไม่ใช่เรื่องที่จะกลับมาเสนอว่า ควรจะให้เลื่อนหรือไม่ให้เลื่อน ท่านประธานจะต้องวินิจฉัยว่า ที่ผู้นำฝ่ายค้านเสนอขึ้นมาให้เลื่อนนั้น มีสิทธิเสนอหรือไม่ ถ้ามี นั่นเป็นอีกประเด็นหนึ่งเราต้องพิจารณากัน แต่ว่าข้อท้วงติงของเพื่อนสมาชิกที่อภิปรายกันมาแล้วทั้งหมด ไม่ว่าท่านขุนทอง ภูผาเดือน หรือท่านรองบัญญัติ บรรทัดฐาน ล้วนเป็นการยืนยันว่าไม่มีสิทธิเสนอเลื่อนขึ้นมา เพราะว่าเรื่องที่เสนอไว้ไม่มีสิทธิพิจารณาวันนี้

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ ระเบียบวาระบรรจุไว้แล้ว แต่เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา เชิญครับ เสนออะไรก็เสนอมา ไม่ต้องอภิปราย

นายนิพนธ์ วิชัยวุฒยทศาสดร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อ่างทอง) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นิพนธ์ วิชัยวุฒยทศาสดร์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดอ่างทอง พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิก
รัฐสภา ผมเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของท่านประธานรัฐสภาว่า วาระการประชุม
นั้นได้บรรจุเป็นวาระที่ ๕ ไปแล้ว ซึ่งถ้าเราจะพิจารณาถึงข้อบังคับ เราคง
จะต้องพิจารณาข้อบังคับให้มันสอดคล้องกันตามเจตนารมณ์ ซึ่งในข้อ ๑๓ นั้น
ข้อความได้เขียนไว้ชัดเจนว่า ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่
เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม ซึ่งการส่งนี้ส่งไปแล้วหน้าแล้ว แต่ถ้า
จะส่งเพิ่มนี้ต้องส่งก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า ๑ วัน แต่ในกรณีนี้ถ้าเรามาดู
ข้อ ๑๔ ประกอบ ซึ่งเป็นเรื่องด่วนที่เสนอใหม่แล้วท่านประธานได้บรรจุไว้ใน
ระเบียบวาระเรียบร้อยแล้ว เพราะฉะนั้นอันนี้ก็คงไม่เข้าหลักเกณฑ์ข้อบังคับ
ข้อ ๑๓ แล้วก็สามารถทำได้ในข้อ ๑๔ การประชุมสภา ให้ที่ประชุมพิจารณา
เฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม ซึ่งท่านได้วินิจฉัยชอบ และ
ต้องดำเนินการลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุม
จะลงมติเป็นอย่างอื่น ซึ่งท่านผู้นำฝ่ายค้านได้เสนอให้มีการยกระเบียบวาระที่
๕ ขึ้นมาพิจารณาก่อน ซึ่งเรื่องนี้มีอย่างเดี๋ยวนี้อาจจะต้องตามความเห็นของที่
ประชุมว่า จะให้เปลี่ยนวาระหรือไม่ ซึ่งเป็นการวินิจฉัยที่ชอบที่สุดของท่าน
ประธาน

ประธานรัฐสภา : ก็คงไม่ต้องอภิปรายแล้ว พอแล้วครับ ผม
ไม่ให้ใครอภิปรายแล้ว ผมอยากจะเรียนเสนอท่านผู้นำฝ่ายค้านสักนิดหนึ่ง
ที่ท่านเสนอและท่านอภิปรายมันจะมีปัญหา ท่านเสนอเสียใหม่โดยไม่ต้อง
อภิปราย ขอเลื่อนเสียใหม่

พลตำรวจเอก ประมวล อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สระบุรี) : ผมขอเสนอเลื่อนระเบียบวาระที่ ๕ ขึ้นมาพิจารณาก่อน
ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : เพราะฉะนั้นก็ต้องขอประทานโทษด้วยครับ

นายพินิจ จารุสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม พินิจ จารุสมบัติ สมาชิกสภา ท่านประธานสภาต้องยอมรับว่า บ้านเมืองของเราปกครองต้องมีกฎหมาย สภาแห่งนี้เป็นสภาที่ออกกฎหมายต่อพี่น้องประชาชนทั่วประเทศ สภาแห่งนี้เป็นสภาที่มีเกียรติ ถ้าสภาแห่งนี้กำลังจะทำการที่ผิดกฎหมาย ผิดข้อบังคับ

ประธานรัฐสภา : พอแล้วครับ เชิญนั่งครับ ผมจะไหวดแล้ว อาจารย์เจริญ เชิญครับ

นายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม เจริญ คันธวงศ์ ส.ส. ประชาธิปัตย์ กรุงเทพมหานคร ขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาตามระเบียบวาระการประชุม ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบครับ มติมีว่าจะเลื่อนวาระที่ ๘ มาหรือไม่เลื่อน ผมจะถามว่าจะให้เลื่อนวาระที่ ๘ มาหรือว่าเป็นไปตามญัตติเดิม ท่านผู้ใดเห็นควรเลื่อนวาระที่ ๘ มาเป็นวาระที่ ๑ กรุณายกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๓๘๒ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นควรเป็นตามระเบียบวาระเดิมที่จัดไว้ ยกมือขึ้นครับ

(มีสมาชิกยกมือ ๑๕๕ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ ผลมติเป็นอย่างนี้ เห็นควรเลื่อนระเบียบวาระที่ ๘ มาเป็นระเบียบวาระที่ ๑ ๓๘๒ เสียง ไม่เห็นควร

เลื่อนกงเป็นตามระเบียบวาระเดิม ๑๕๕ เสียง เป็นอันว่าที่ประชุมให้เลื่อน
พมขอดำเนินการต่อไป ขอเชิญผู้เสนอครับ

(สำเนา)

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๖๐๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๒๗

เรื่อง ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...)

พุทธศักราช

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ...) พุทธศักราช จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังมีรายนามข้างท้ายนี้ ขอ

เสนอรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...)

พุทธศักราช ซึ่งพรรคการเมืองที่สังกัดอยู่มีมติให้เสนอได้ ดัง
รายละเอียดที่แนบท้ายจึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยด่วน
ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก ชาคิชาบ ชุมพะวัน ผู้เสนอ

(ชาคิชาบ ชุมพะวัน)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติพัฒนา

ผู้เสนอ

พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย

นายมนตรี พงษ์พานิช

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคกิจสังคม

นายสมัคร สุนทรเวช

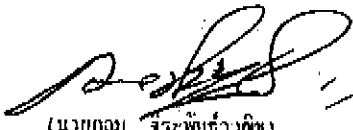
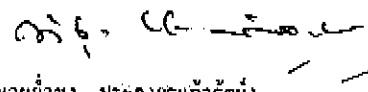
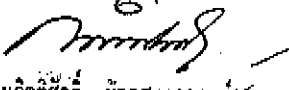
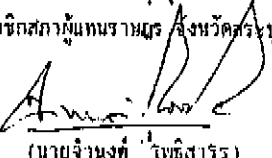
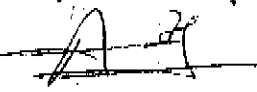
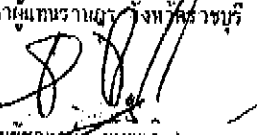
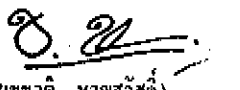
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชากรไทย

นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคราษฎร

เราต้องช่วยกัน เพราะชาติไม่ใช่ของใครคนเดียวนะ

1.
(นายทอง จีระพันธ์ชวน)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา
2.
(นายท่าซุง ประจวบเกษมกิจรัตน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยภูมิ
3.
(นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดหนองบัวลำภู
4.
(นายเงิน บุญสุภา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระบุรี
5.
(นายทองสุข เทพธรรม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
6.
(นายจำนงค์ โยธินาโร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดศรีสะเกษ
7.
(นายจิระ มังคลารักษ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี
8.
(นายเจริญ จรรย์โกมล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยภูมิ
9.
(นายวิชาญ ชื่นมงคล)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด
10.
(นายชัย ชิดชอบ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์
11.
(นายชาติกร ศิริเกษมกิจรัตน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี
12.
(นายชาญชัย ปทุมารักษ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม
13.
(นายชุมพล ศิลปอาษา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
14.
(นายชูชาติ หาญสวัสดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
15.
(นายฐิพัฒน์ หาญสวัสดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบึงกาฬ
16.
(นายวินัย ลัทธพิพัฒน์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี

นายทอง จีระพันธ์ชวน

เราต้องช่วยกัน เพราะชาติมิใช่ของใครคนเดียว

-2-

17.

(นายชาวกิต สุวสีห์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี

18.

(นายพรหม วงศ์วรรณ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแพร่

19.

(นายทรงศักดิ์ สุรพล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

20. นายวิชาญ

(เดช สุชาธรรม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาญจนบุรี

21.

(นายอุทิศ รังสิริ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดแพร่

22.

(นายเสริมเพชร เจริญรัตน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา

23.

(นายถาวร ตรีรัตน์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่

24.

(นายทอง กิริยวิทย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาญจนบุรี

25.

(นายทรงธรรม บัญญัติ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่

26.

(นายทรงศักดิ์ ทองศรี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์

27.

(นายวิฑูรย์ หัตถ์ประทุม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์

28.

(นายพหล หังขันธ์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย

29.

(นายนิพนธ์ วิเศษกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอ่างทอง

30.

(นายนิพนธ์ วรวิทย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี

31.

(นายเนวิน ชิดชอบ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์

32.

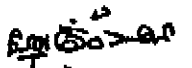
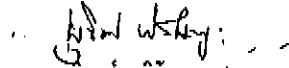
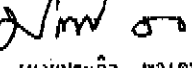
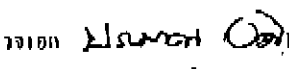
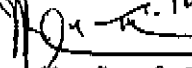
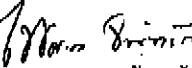
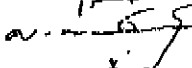
(นายบรรหาร ตีฆะ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี

เราต้องช่วยกัน เพราะชาติมิใช่ของใครคนเดียว

-3-

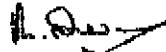
33.
(นายบุญทอง สงฆ์ประจักษ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยนาท
34.
(นายบุญทอง สงฆ์ประจักษ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี
35.
(นายบุญธรรม ช่างเหล็ก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพิจิตร
36.
(นายบุญธรรม ช่างเหล็ก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
37.
(นายบุญธรรม ช่างเหล็ก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระแก้ว
38.
(นายบุญธรรม ช่างเหล็ก)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์
39.
(นายประสิทธิ์ วิจารณ์วิชา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
40.
(นายประสิทธิ์ วิจารณ์วิชา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
41.
(นายประสิทธิ์ วิจารณ์วิชา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระบุรี
42.
(นายประสิทธิ์ วิจารณ์วิชา)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครปฐม
43.
(นางพรณีกร บุญเชียง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพะเยา
44.
(นายพริ้ง จันทสุรินทร์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำปาง
45.
(นางสาวกนกสุข รอดะรงค์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดน่าน
46.
(นายวิฑิต จันทระภักดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์
47.
(นายเมธี ธีรอนันต์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ
48.
(นายเมธี ธีรอนันต์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา

เราต้องช่วยกัน เพราะชาติมีไปของใครคนเดียว

-4-

49.

(นายเรวัต สิริบุญกุล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาญจนบุรี

50.

(นายเรืองวิทย์ ลีถัก)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร

51.

(นายบรรณารักษ์ รัตนกร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร

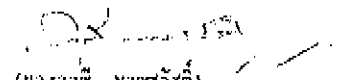
52.

(นายวัฒนา อัคราธรรม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ

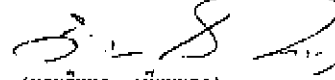
53.

(นางสาวนิล วัฒนวิทย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร

54.

(นายวิฑูรย์ เทียนทอง)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระแก้ว

55.

(นายวิรัตน์ คบบางคม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร

56.

(นายวิรัช รัตนเศรษฐ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา

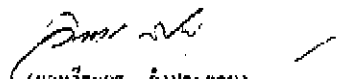
57.

(นายวิรัตน์ งามา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบึงระจวนบุรี

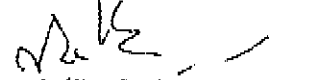
58.

(นายวิรัช งามา)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครสวรรค์

59.

(นายอภิชาติ ชัยบุรี)

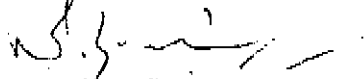
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุทัยธานี

60.

(นายสมชาย สาคัญ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ

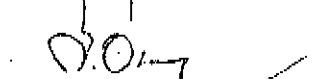
61.

(นายสุวิทย์ วัชรธรรม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงใหม่

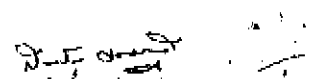
62.

(นายสมชาย อัคราธรรม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสมุทรปราการ

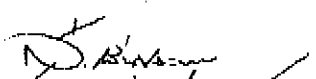
63.

(นายสมศักดิ์ ปรีกานันท์กุล)

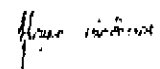
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอ่างทอง

64.

(นายสรอรรถ กลิ่นประทุม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี

51

เราต้องช่วยกัน เพราะชาติมิใช่ของใครคนเดียว

-5-

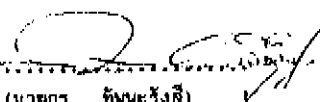
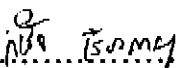
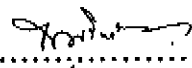
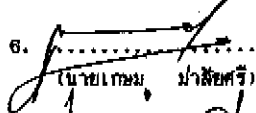
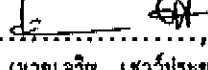
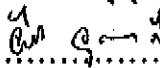
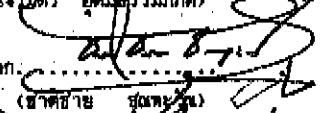
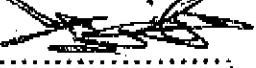
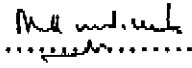
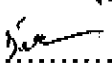
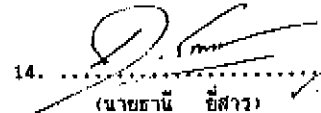
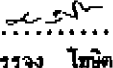
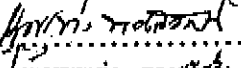
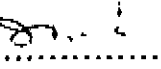
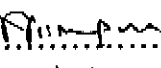
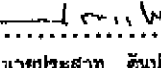
65. (นายสวัสดิ์ คำประกอบ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครสวรรค์
66. (นายพันศักดิ์ จินาภักดิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาญจนบุรี
67. (นายสัมพันธ์ เลิศบุณย์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเชียงราย
68. (นายสำเภา ประจวบเกษม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
69. พันตรี (สีห์เพม วิจิตรวสาร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสกลนคร
70. (นายสุนทร วิลาวัลย์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี
71. (นายเสกสรรค์ แสงภูมิ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์
72. (นายเสนาะ เทียนทอง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสระแก้ว
73. (นายบวร ไล่หิวัระ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยภูมิ
74. (นายอนุรัตน์ จูริมาศ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด
75. (นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์
76. (นายสุเมธ กิ่ง)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดระยอง
77. นายเอี่ยม ทองจาสด
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์

(นางสาววรรณวิภา กุศลทอง)

หัวหน้าฝ่ายทะเบียนการเลือกตั้ง

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคชาติพัฒนา

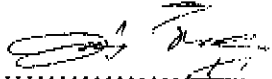
ดูรวมเส้นอ่าวโขเพิ่มเติมนวกรรมคุณแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

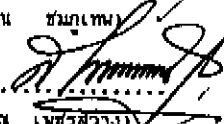
1. (นายกร กิณะรังสี) ✓
2. (นายคำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์) ✓
3. (นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิ์วงศ์) ✓
4. (นายทนง อัมพรกุล) ✓
5. (นายอภิสิทธิ์ สภาวสุ) ✓
6. (นายเกษม ปาลิขศรี) ✓
7. (นายเจริญ เขารัษฎะ) ✓
8. (นายจำลอง ทรัพย์นาค) ✓
9. (นายจิรุต อุดมธรรมภักดี) ✓
10. พลเอก (ชาติชาย ชุณหะวัณ) ✓
11. (นายโยธา พรพนา) ✓
12. (นายเดช ภูมิพล) ✓
13. (นายถวิล ฤกษ์พราย) ✓
14. (นายธานี ชีสวัสดิ์) ✓
15. (นายธนิศ ไตรวุฒิ) ✓
16. (นายบรรจง ไชยจิวันท์) ✓
17. (นายบุญแท้ง ทองสวัสดิ์) ✓
18. (นายบุญช่วย ภูจินาพันธ์) ✓
19. (นายประสิทธิ์ อุดมเมต) ✓
20. (นายประมวล สภาวสุ) ✓
21. (นายประสม บุรารักษ์) ✓
22. (นายประสาธน์ คันประเสริฐ) ✓
23. (นายประจวบ ไชยสวัสดิ์) ✓
24. (นายประสาธน์ ทองปากน้ำ) ✓
25. ร.ต. (ประพาส อัมปะนันท์) ✓
26. (นายประเทือง คำประยอม) ✓

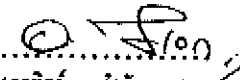
รายชื่อผู้ร่วมเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 พรรคชาติพัฒนา

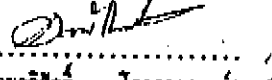
27.
(นายวิญญู เลิศทอง) ✓
28.
(นายปัทมา ศรีโพธิ์) ✓
29.
(นายไพโรจน์ โสภณกร) ✓
30. ว่าที่ร.ต.
(ไพโรจน์ สุวรรณวิ) ✓
31.
(นายวิญญู นิโรจน์) ✓
32.
(นายมงคล จงสุทธนามณี) ✓
33.
(นายมานะ ศักดิ์) ✓
34.
(นายยุทธ ธีรภัทร) ✓
35.
(นายยุทธศิลป์ จุฑาเนกุล) ✓
36.
(นายชองศ อรุณเวสสะเศรษฐี) ✓
37.
(นายคำทอง นิลสมบัติ) ✓
38.
(นายวิทยา พนมม) ✓
39.
(นายวิระ ภิรมย์วิวัฒน์) ✓
40.
(นายวิสาร เพ็ชรวิวัฒน์) ✓
41.
(นายวิเชียร ขาวอ้า) ✓
42. พล.ต.ท.
(จ.ท. ส.โกศล) ✓
43.
(นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย) ✓
44.
(นายวรรณรัตน์ ช่างบุญ) ✓
45. พ.ต.ท.
(สมชาย เพ็ชรประเสริฐ) ✓
46.
(นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์) ✓
47.
(นายสมบุรณ์ วันไชยธนวงศ์) ✓
48.
(นายสนธยา คุณปลื้ม) ✓
49.
(นายสุชาติ ตันเจริญ) ✓
50.
(นายวิวัฒน์ สิปปพัฒนาก) ✓
51.
(นายสุชน สามบุญ) ✓
52.
(นายสมพล เกียรติโชติการ) ✓
53.
(นายสุรศักดิ์ บัวขาว) ✓
54.
(นายสมาน ภูมิภักดาตุนะ) ✓

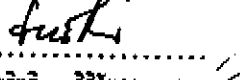
รายชื่อผู้ร่วมเล่นสร้างนกไฮเพนเตอร์ธรรมบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534 พรรคชาติพัฒนา

55.
 (นายสมาน ชันนาทน)

56.
 (นายไสมัน เพ็ชรสุวรรณ)

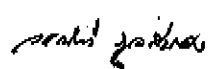
57. พลเอก
 (อากาศโท ก้าวถึงเอก)

58.
 (นายอติพิทักษ์ โภคกุลกานนท์)

59.
 (นายอรรถิ วิจิตรชัยากร)

60.
 (นางสาวอรดี สุขศรี)

๒๐๓๐

 (นางสาววรรณภา กุศลสนอง)
 หัวหน้าฝ่ายทะเบียนประวัติ
 ๓๐ มี.ค. ๒๕๓๔

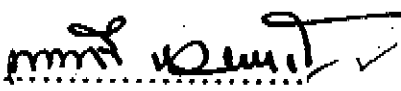
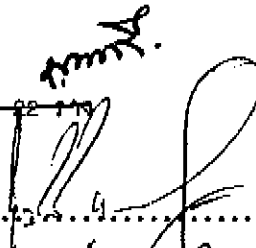
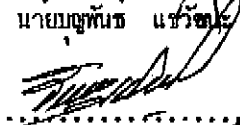
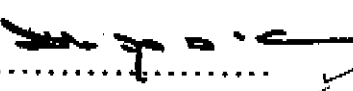
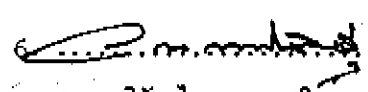
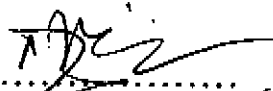
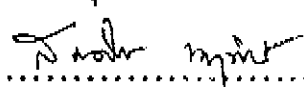
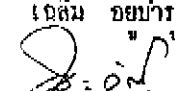
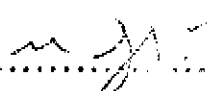
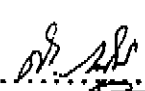
พจนดกิจสังคม

55

126 ถนนสามเสน 28 ซอยทองครี (บางกระบือ) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. 10300 โทร. 2430100-4

รายชื่อสมาชิกสภานายกรัฐมนตรีสังคม

เสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวม ๑๑ ร่าง

1. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
2. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
3. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
4. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
5. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
6. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
7. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
8. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
9. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
10. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
11. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
12. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
13. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓
14. (นายมนตรี พงษ์พานิช) ✓

๗๐๕

56

พจนานุกรม

126 ถนนหลานหลวง 28 ซอยของคึกฤทธิ์ (บางกระบือ) แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. 10300 โทร. 2430100-4

รายชื่อสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย

เสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวม 22 ร่าง

15. (นายอราม อามระคัย)	16. (นายชอุ่ม มังเจริญพร)
17. (นายวิทย์ มงมิ่ง)	18. (นายธีระวัฒน์ สิริวันสาธิต)
19. (นายคณิน วัชรารักษ์)	20. (นายธีระ ธีระสมบุญ)
21. (นายไกรชัย นิต)	22. (นายพงษ์กมล คริสดี)
23. (นายอารยะ ชนกว)	24. (นายสมมาตร เสงส์สวัสดิ์)
25. (นายปณัฏฐ์ เลียงนง)	

นางสาววรรณวิภา กุลสนอง
(นางสาววรรณวิภา กุลสนอง)
หัวหน้าฝ่ายทะเบียนประวัติ
๓๐ มี.ค. ๒๕๖๗

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
ผู้ร่วมเสนอร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534

1.

(นายสมัคร สุนทรเวช)

3.

(นางปวีณา หงสกุล)

2. 202 ✓

(นายยี่งก ชินการ)

4.

(นางอลิศา ฤกษ์สำราญ)

๒๐๒๕

๒๐๒๕ ๒๐๒๕
(นางสาววรรณภา กุศลทอง)

หัวหน้าฝ่ายทะเบียนประวัติ

๓๐ มี.ค. ๒๕๓๕

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...)

พุทธศักราช

หลักการ

ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล

โดยที่ในขณะนี้มีการเรียกร้องให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในประเด็นต่าง ๆ หลายประเด็น และได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่ง เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นละฉบับ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะทำให้เกิดความขัดแย้งในบทบัญญัติต่าง ๆ ที่มีได้แก้ไขเพิ่มเติมและโดยเหตุที่ในปัจจุบันมีผู้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่สมควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเป็นการสมควรที่จะได้ดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มาร่วมกันพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใหม่ในส่วนสำคัญๆ ทั้งฉบับให้เกิดความสมานฉันท์ เป็นการแสดงถึงความรักสามัคคีของชนในชาติ ดังกระแสพระราชดำรัสซึ่งได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยทั้งชาติ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ขึ้น

หมวด ๓

สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา ๒๔ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

มาตรา ๒๖ บุคคลย่อมมีสิทธิทางการเมือง

การใช้สิทธิทางการเมือง ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือนั้น เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง และไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวในวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมิควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนาหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา ๒๘ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๒๙ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในร่างกาย

การจับกุม คุมขัง หรือตรวจค้นตัวบุคคล ไม่ว่าในกรณีใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้ยากไร้ไม่มีทุนทรัพย์พอที่จะจัดหาทนายความสำหรับตนเองได้ บุคคลดังกล่าวย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๒ บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาถึงที่สุด หากปรากฏตามคำพิพากษาของศาล ที่รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ในภายหลังว่า บุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิด ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับค่าทดแทนและได้รับบรรดาสัทธิที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๓๓ การเกณฑ์แรงงาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งบัญญัติให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบหรือการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๓๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองก็ดี การตรวจค้นเคหสถานก็ดี จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๕ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ เช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภคหรือการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ หรือเพื่อการผังเมือง หรือเพื่อการพัฒนาการเกษตรหรือการอุตสาหกรรมหรือเพื่อการปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของ ตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายในการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ ตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย

การกำหนดค่าทดแทนตามวรรคสามให้คำนึงถึงการได้มา สภาพ และที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ ประกอบกับเหตุและวัตถุประสงค์ของการเวนคืน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

อสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยการเวนคืนเพื่อการใด ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดในกฎหมาย ต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท เว้นแต่จะนำไปใช้เพื่อการอื่นตามวรรคสามและ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามวรรคห้า และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดเชยไป ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย

อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ

การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นอุดหนุนหนังสือพิมพ์ของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการศึกษาอบรม เมื่อไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองตามรัฐธรรมนูญ และไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษา

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพื่อคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ที่สาธารณะ หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะการรบ หรือการสงคราม หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการร่วมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ หรือหมู่คณะอื่น

การร่วมกัน การจัดตั้ง การดำเนินกิจการและการเลือกของสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ หรือหมู่คณะอื่น ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมือง ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้

การรวมกัน การจัดตั้ง การดำเนินกิจการและการเลิกพรรคการเมือง ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายโดยเปิดเผย

มาตรา ๔๑ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยสิ่งสื่อสารที่บุคคลมีติดต่อกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการอื่นใดเพื่อให้ล่วงรู้ถึงข้อความในสิ่งสื่อสารทั้งหลายที่บุคคลมีติดต่อกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ

มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร

การจำกัดเสรีภาพเช่นว่านี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือการผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์

การเนรเทศบุคคลผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้บุคคลผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้

มาตรา ๔๓ สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ ภายในเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัวเกียรติยศ หรือชื่อเสียงและความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

มาตรา ๔๕ บุคคลย่อมมีสิทธิรับรู้ข้อมูลและข่าวสารที่เป็นสาธารณะจากหน่วยราชการ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ในการตรวจสอบการกระทำของเจ้าพนักงาน ในเมื่อการกระทำนั้นมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน

มาตรา ๔๖ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ ซึ่งเป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำของเจ้าพนักงาน ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๔๗ บุคคลซึ่งเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานองค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับประชาชนพลเมือง เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมายหรือกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมืองสมรรถภาพหรือวินัย

มาตรา ๔๘ บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้เป็นปฏิปักษ์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ มิได้

หมวด ๔

หน้าที่ของชนชาวไทย

มาตรา ๔๙ บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕๐ บุคคลมีหน้าที่ที่จะใช้สิทธิในการเลือกตั้งโดยสุจริต

มาตรา ๕๑ บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศ

มาตรา ๕๒ บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหารตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๓ บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย

มาตรา ๕๔ บุคคลมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๕ บุคคลมีหน้าที่ช่วยเหลือราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๖ บุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรมตามเงื่อนไขและ

วิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๕๗ บุคคลมีหน้าที่รักษาทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๕

แนวนโยบายแห่งรัฐ

มาตรา ๕๘ บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการ
ตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายของรัฐ และไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการ
ฟ้องร้องรัฐ

มาตรา ๕๙ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์
เอกราช และบูรณภาพแห่งอาณาเขต

มาตรา ๖๐ รัฐต้องจัดให้มีกำลังทหารไว้เพื่อรักษาเอกราช
ความมั่นคงของรัฐและผลประโยชน์แห่งชาติ

กำลังทหารพึงใช้เพื่อการรบหรือการสงครามและการป้องกันมิให้เกิดสงคราม เพื่อปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบหรือป้องกันการกบฏและการจลาจล เพื่อการรักษาความมั่นคงของรัฐ และเพื่อการพัฒนาประเทศ

มาตรา ๖๑ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อย เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน และในการดำเนินชีวิตโดยปกติสุข

มาตรา ๖๒ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ และถือหลักเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกัน

มาตรา ๖๓ รัฐพึงจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นให้มีประสิทธิภาพจัดชั้นตอนที่ไม่จำเป็น และกำหนดขอบเขตการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ชัดเจน และพึงดำเนินการทุกวิถีทางเพื่อป้องกันและปราบปรามการเลือกปฏิบัติหรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

มาตรา ๖๔ รัฐพึงจัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชนและให้เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว

มาตรา ๖๕ รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษอาบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการของประเทศ และพึงส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาบรมทุกระดับ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การจัดระบบการศึกษอาบรมเป็นหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะ สถานศึกษาทั้งปวงย่อมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ

การศึกษอาบรมภาคบังคับในสถานศึกษาของรัฐ จะต้องจัดให้โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียนและโดยทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษอาบรมขั้นอุดมศึกษา รัฐพึงจัดให้สถานศึกษาดำเนิน

กิจการได้โดยอิสระภายในขอบเขตตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐพึงช่วยเหลือผู้ยากไร้และด้อยโอกาสให้ได้รับทุนและปัจจัย

ต่าง ๆ ในการศึกษาอบรมและการฝึกอบรม

มาตรา ๖๖ รัฐพึงสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะและ
วิทยาการต่าง ๆ และพึงส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการพัฒนาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

มาตรา ๖๗ รัฐพึงรักษา ส่งเสริมและพัฒนาความเสมอภาค
ของชายและหญิง

มาตรา ๖๘ รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาพลเมืองของ
ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งทาง
ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรม

มาตรา ๖๙ รัฐพึงส่งเสริมประชาชนให้เข้าใจและเลื่อมใส
ศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
ประมุข

มาตรา ๗๐ รัฐพึงส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจทางการคลัง
แก่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้ และการบริหาร
รายได้ เพื่อประโยชน์ในการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน

มาตรา ๗๑ รัฐพึงจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้าง
พื้นฐานไปยังชนบทอย่างทั่วถึงจริงจังก่อเนื่องและเป็นธรรม

มาตรา ๗๒ รัฐจะต้องกระจายรายได้ไปสู่ชนบทส่วนภูมิภาค
อย่างทั่วถึง

มาตรา ๗๓ รัฐจะต้องสงวนอาชีพบางประเภทที่สำคัญให้แก่
คนไทย

มาตรา ๗๔ รัฐพึงรักษาและส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม
ของชาติ

มาตรา ๗๕ รัฐพึงส่งเสริมการกีฬา การท่องเที่ยว และ
นันทนาการ

มาตรา ๗๖ รัฐพึงบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม ความสมดุลของ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งทดแทนและพึงป้องกันและขจัดมลพิษ และวางแผน
การใช้ดินและน้ำให้เหมาะสม

มาตรา ๗๗ รัฐพึงดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพและ
มาตรฐานการดำรงชีวิตของบุคคลให้สูงขึ้น

มาตรา ๗๘ รัฐพึงดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพให้เกษตรกร
มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดินอย่างทั่วถึงเพื่อประกอบเกษตรกรรมโดยการ
ปฏิรูปที่ดิน จัดรูปที่ดินหรือวิธีอื่น

รัฐพึงจัดหาและดูแลการใช้น้ำของเกษตรกรให้มีเพียงพอและ
เหมาะสมแก่เกษตรกรรม

มาตรา ๗๙ รัฐพึงส่งเสริมคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์
ของเกษตรกรในด้านการผลิต การเก็บรักษาและการจำหน่ายผลผลิต เพื่อให้
เกษตรกรได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรม และพึงส่งเสริมให้เกษตรกรรวมตัวกัน
เพื่อรักษาผลประโยชน์ดังกล่าวโดยจัดตั้งเป็นสหกรณ์หรือวิธีอื่น

มาตรา ๘๐ รัฐพึงสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทในทางเศรษฐกิจ

มาตรา ๘๑ รัฐไม่พึงประกอบกิจการอันมีลักษณะเป็นธุรกิจหรือ
เป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษา
ความมั่นคงของรัฐ การรักษาประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการ
สาธารณูปโภค

มาตรา ๘๒ รัฐพึงวางมาตรการมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทาง
เศรษฐกิจโดยเอกชนที่มีได้อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งนี้ ไม่ว่า
การผูกขาดตัดตอนนั้นจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๘๓ รัฐพึงวางนโยบายประชากรให้เหมาะสมกับ
ทรัพยากรของชาติ ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม และความเจริญในทาง
วิทยาการ

มาตรา ๘๔ รัฐพึงสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องในการปฏิบัติ
หน้าที่เพื่อประเทศชาติ หรือในการช่วยเหลือราชการ หรือปฏิบัติตามหน้าที่
มนุษยธรรม หรือเนื่องจากสาธารณภัย

มาตรา ๘๕ รัฐพึงจัดให้มีการสังคมสงเคราะห์ ส่งเสริมและ
สนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการสังคมสงเคราะห์

มาตรา ๘๖ รัฐพึงช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้สูงอายุและผู้
พิการให้มีสุขภาพ กำลังใจ และความหวังในชีวิตเพื่อสามารถดำรงตนอยู่ได้
ตามสมควร

มาตรา ๘๗ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำ
และพึงคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานเด็กและแรงงานหญิงกับจัดระบบ
แรงงานสัมพันธ์ รวมทั้งค่าตอบแทนแรงงานให้เป็นธรรม

มาตรา ๘๘ รัฐพึงส่งเสริมการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานโดย
ทั่วถึง และพึงให้การรักษายาบาลแก่ผู้ยากไร้โดยไม่คิดมูลค่า และพึง
ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะทำได้

การป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตราย รัฐจะต้องกระทำให้แก่
ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อเหตุการณ์

มาตรา ๘๙ รัฐพึงจัดให้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่
สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

หมวด ๖

รัฐสภา

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖๐ รัฐสภาประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร
รัฐสภาจะประชุมร่วมกันหรือแยกกัน ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕๑ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา
ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภา

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานสภาผู้แทน-
ราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้ ให้ประธาน
วุฒิสภำทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และ
ดำเนินการกิจการของรัฐสภาในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

รองประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้
และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

มาตรา ๕๒ ร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่
โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

มาตรา ๕๓ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของ
รัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรง
ลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับ
เป็นกฎหมายได้

มาตรา ๕๔ ร่างพระราชบัญญัติใดพระมหากษัตริย์ไม่ทรง

เห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภาลงมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายในสามสิบวัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

มาตรา ๘๕ ประธานและรองประธานวุฒิสภา ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะได้รับเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๘๖ บุคคลจะเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๗ สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๓ (๓)(๔)(๕)(๖)(๗)(๘) หรือ (๑๐) หรือมาตรา ๑๒๐ (๓)(๔)(๕)(๖)(๗)(๘)(๑๐) หรือ (๑๑) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้อง ส่งคำร้องนั้นไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้วให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องดังกล่าวในวาระหนึ่ง

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ผู้ใดกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกวุฒิสภา
หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แล้วแต่กรณี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละ
สภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกเพื่อให้วุฒิสภาหรือ
สภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยให้สมาชิกผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพได้

มติของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร ให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพ
ตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดของแต่ละสภา

มาตรา ๘๙ การออกจากตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลงก็ดี คำวินิจฉัยของคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลงก็ดี ย่อมไม่
กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิก รวมทั้งการ
ได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออก
จากตำแหน่ง หรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัย
ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๒

วุฒิสภา

มาตรา ๑๐๐ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกซึ่งพระมหากษัตริย์ทรง
แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ
อันจะยังประโยชน์ให้เกิดแก่การปกครองแผ่นดินมีสัญชาติไทยโดยการเกิด มี

อายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์ และไม่ เป็นสมาชิกพรรคการเมืองหนึ่ง
พรรคการเมืองใด

สมาชิกวุฒิสภาให้มีจำนวนไม่เกินสามในสี่ของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีกำหนดเวลา
คราวละหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบ
สองปีให้สมาชิกออกจากตำแหน่ง เป็นจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง
ให้สมาชิกวุฒิสภาในจำนวนที่เหลือจากการจับฉลากออกเมื่อครบสองปีแรกออก
จากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของจำนวนดังกล่าวโดยวิธีจับฉลาก หาก
จำนวนที่คำนวณได้มีเศษให้ปัดเศษทิ้ง และให้ถือว่าการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพ
โดยการจับฉลากเป็นการออกตามวาระด้วย

พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะแต่งตั้งผู้ที่ออกตาม
วาระเป็นสมาชิกอีกก็ได้

มาตรา ๑๐๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๑ นอกจาก (๑) มา
ใช้บังคับแก่สมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยอนุโลม

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณีสมาชิกวุฒิสภารับหรือดำรง
ตำแหน่งกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือใน
รัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๑๐๓ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) เสียสัญชาติไทย

(๕) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๒

(๗) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๓ (๑)(๒)

หรือ (๓)

(๘) วุฒิสภามีมติให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๘ ในกรณี
เช่นนี้ ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติ

(๙) ขาดประชุมตลอดสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า
เก้าสิบวันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา

(๑๐) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความ
ผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐๔ เมื่อตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงเพราะเหตุ
อื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามวาระ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งบุคคล
ผู้มีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๘ เข้ามาเป็นสมาชิกแทน สมาชิกซึ่งเข้า
มาแทนนั้นย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งคนแทน

ส่วนที่ ๓

สภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๐๕ สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎร
เลือกตั้งมีจำนวนตามเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๖

มาตรา ๑๐๖ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัด
จะพึงมี ให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการ
ทะเบียนราษฎร ที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งหนึ่งแสนห้าหมื่นคน

ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงหนึ่งแสนห้าหมื่นคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน ถ้าจังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งแสนห้าหมื่นคนก็ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนต่อจำนวนราษฎรทุกหนึ่งแสนห้าหมื่นคน เศษของหนึ่งแสนห้าหมื่นถ้าถึงเจ็ดหมื่นห้าพันหรือกว่านั้นให้นับเป็นหนึ่งแสนห้าหมื่น

จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินสามคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน

ในกรณีที่แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่ง ให้มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบสามคนทุกเขตไม่ได้ ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนเสียก่อน แต่เขตที่เหลือต้องไม่น้อยกว่าเขตละสองคน

ในกรณีที่จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้สี่คน ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นสองเขต เขตหนึ่งให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสองคน"

มาตรา ๑๐๗ จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องจัดอัตราส่วนของจำนวนราษฎรกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในแต่ละเขตให้ใกล้เคียงกัน

มาตรา ๑๐๘ ในเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

การเลือกตั้งให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

มาตรา ๑๐๘ บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และ

(๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๐ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้ง เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ

(๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๒) หูหนวกและเป็นใบ้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช

(๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วย

กฎหมาย

(๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยคำพิพากษา

มาตรา ๑๑๑ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๑) สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย

(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(๓) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๘ หรือพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง พรรคการเมืองหนึ่งแต่พรรคเดียว

(๔) คุณสมบัติอื่น หากมีกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๑๒ ในการเลือกตั้งทั่วไปพรรคการเมืองที่สมาชิกจะเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๕ (๓) ได้ ต้องเป็นพรรคการเมืองที่ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งทั้งหมดรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดที่จะพึงมีในการเลือกตั้งครั้งนั้น และในแต่ละเขตเลือกตั้ง ที่พรรคการเมืองดังกล่าวส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองต้องส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะ ให้ครบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมีได้ในเขตเลือกตั้ง และจะส่งได้คณะเดียวในเขตเลือกตั้งหนึ่งเขต

เมื่อพรรคการเมืองใดส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งแล้วพรรคการเมืองนั้นหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น จะถอนการสมัครรับเลือกตั้งมิได้

เมื่อพรรคการเมืองใดได้ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบจำนวนตามวรรคหนึ่งแล้ว แม้ภายหลังจะปรากฏว่าจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นได้ลดลงไปจนไม่ครบจำนวน ไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ก็ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้น ส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งครบจำนวนตามวรรคหนึ่งแล้ว

มาตรา ๑๑๓ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คือ

- (๑) ดิฉิยาเสพคคไให้โทย
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลาขซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคคค
- (๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตาม

มาตรา ๑๑๐ (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)

(๔) ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งนั้น

(๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล นอกจากข้าราชการการเมือง

(๗) เป็นพนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

มาตรา ๑๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้อง

(๑) ไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ นอกจากตำแหน่งรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น

(๒) ไม่รับสัมปทานจากรัฐหรือหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นผู้สัญญาับกับรัฐหรือหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจเป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจปฏิบัติกับบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ

ความใน (๒) มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับสัมปทาน หรือเป็นผู้สัญญาอยู่ก่อนได้รับเลือกตั้ง

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใด
ในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับหรือ
ดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐบาล หรือสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมการ
ที่ได้รับแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือ
กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดินในกรณีที่ดำรงตำแหน่ง
ข้าราชการการเมือง

มาตรา ๑๑๕ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ หลักเกณฑ์
และวิธีการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร

มาตรา ๑๑๖ อายุของสภาผู้แทนราษฎรมีกำหนดคราวละสี่ปี
นับแต่วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑๗ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง
พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายใน
สี่สิบห้าวันนับแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้อง
กำหนดวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบ
สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้อง
กำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายใน
สี่สิบห้าวัน และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

การยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์
เดียวกัน และการยุบสภาผู้แทนราษฎรระหว่างเวลาที่ได้มีการเสนอขอเปิด

อภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๔ ต่อสภาผู้แทนราษฎรจนถึงก่อนการเปิดทั่วไป
สิ้นสุดลงจะกระทำมิได้

มาตรา ๑๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มตั้งแต่
วันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบ
สภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๑ (๑) (๒) หรือ (๔)

(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๓ (๑) (๒)

(๓) (๖) หรือ (๗)

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๔

(๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรค
การเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุม
ร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง
ที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออก
หรือพรรคการเมืองมีมติ

(๘) สภาผู้แทนราษฎรมิมติให้พ้นจากสมาชิกภาพ ตามมาตรา
๕๘ ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรมิมติ

(๙) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ศาลมี
คำสั่งยุบเลิกพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และ
ไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่น ซึ่งมีสมาชิกของพรรคการเมือง

นั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าขาดจากสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น

(๑๐) ขาดประชุมตลอดสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร

(๑๑) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๒๑ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลง เพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนภายในกำหนดเวลาสี่สิบห้าวัน เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ที่มีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่แล้วจากการเลือกตั้งทั่วไปและให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๒๒ ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และมีจำนวนมากที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ย่อมพ้นจากตำแหน่ง เมื่อขาดคุณสมบัติดังกล่าวในวาระหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรตำแหน่งที่ว่าง

ส่วนที่ ๔

บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

มาตรา ๑๒๓ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย

มาตรา ๑๒๔ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

"ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

มาตรา ๑๒๕ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรแต่ละสภา มีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา

มาตรา ๑๒๖ ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำทุกสองปี

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาหรือมีการยุบสภา

ประธานและรองประธานวุฒิสภา และประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้วแต่กรณี เมื่อ

- (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

มาตรา ๑๒๗ ประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการของสภานั้น ๆ ให้เป็นไปตามระเบียบ รองประธานมีอำนาจหน้าที่ทำการแทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๑๒๘ เมื่อประธานและรองประธานวุฒิสภาหรือประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้น ๆ เลือกตั้งกันขึ้นเองเป็นประธานในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๑๒๙ การประชุมวุฒิสภาที่ดี การประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ดี ต้องมีสมาชิกร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๓๐ การลงมติวินิจฉัยข้อปรักษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓๑ ในที่ประชุมวุฒิสภาที่ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ดี ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวด้วยคำใด ๆ ในทาง

แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนนยอมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณีและคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมด้วย

มาตรา ๑๘๒ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

ในปีหนึ่งจะให้มีสมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่งหรือสองสมัย แล้วแต่สภาผู้แทนราษฎรจะกำหนด

วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปี ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของรัฐสภาสมัยต่อ ๆ ไป ให้สภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้กำหนด

มาตรา ๑๘๓ สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาเก้าสิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าฯ ให้ขยายเวลาออกไปก็ได้

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาเก้าสิบวันจะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

มาตรา ๑๘๔ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิดและปิดประชุม

พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าฯ ให้รัชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วหรือผู้ใดคนหนึ่ง เป็นผู้แทนพระองค์มาทำรัฐพิธีก็ได้

มาตรา ๑๓๕ เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ
พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้

มาตรา ๑๓๖ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสอง
สภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้มีความกราบ
บังคมทูล เพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการ
ประชุมสมัยวิสามัญได้

คำร้องขอดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา

ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนอง
พระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๓๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๖ การเรียกประชุม การ
ขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๓๘ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับหรือคุมขังหรือ
หมายเรียกตัวสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไปทำการสอบสวน
ในฐานะที่สมาชิคนั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจาก
สภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกหรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด

ในกรณีที่มีการจับสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ใน
ขณะกระทำความผิด ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดย
ด่วน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้

มาตรา ๑๓๙ ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรในคดีอาญาไม่ว่าจะฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดี
นั้นในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็น
สมาชิก แต่การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมา
เข้าประชุมสภา

การพิจารณาที่ศาลได้กระทำไปก่อนมีคำอ้างว่าจำเลยเป็นสมาชิกของสภาใดสภาหนึ่งย่อมเป็นอันใช้ได้

มาตรา ๑๔๐ ถ้าสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรถูกคุมขังในระหว่างสอบสวน หรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุมพนักงานสอบสวนหรือศาล แล้วแต่กรณี ต้องส่งปล่อยทันทีถ้าหากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ

คำสั่งปล่อยตามวรรคหนึ่ง ให้มีผลบังคับตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม

มาตรา ๑๔๑ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๘ ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ จะมีการประชุมวุฒิสภามิได้

มาตรา ๑๔๒ ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

การเสนอร่างพระราชบัญญัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้ และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองนั้นไม่น้อยกว่ายี่สิบคนรับรอง

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าถึงร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อความต่อไปนี้ทั้งหมดหรือแต่ข้อใดข้อหนึ่ง

(๑) การตั้งขึ้นหรือยกเลิกหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร

(๒) การจัดสรร รับ รักษาหรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

(๓) การกู้เงิน หรือการค้ำประกันหรือการใช้เงินกู้

(๔) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๑๔๓ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน

มาตรา ๑๔๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๐ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา ๑๔๓ และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่สภาผู้แทนราษฎรจะได้ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นพิเศษ กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๕

ถ้าวุฒิสภาไม่ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ก็ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในการที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน คำแจ้งของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด

ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมิได้แจ้งไปว่าร่างพระราช

บัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมิใช่พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๑๔๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๐ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๓

(๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีเช่นว่านี้ ให้สภาทั้งสองต่างตั้งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสถานนั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น แล้วให้คณะกรรมการร่วมกันนั้นรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกัน ได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกัน ได้พิจารณาแล้วนั้น ก็ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๓ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน

คณะกรรมการร่วมกันอาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ และเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๑ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่ตามมาตรานี้ด้วย

การประชุมคณะกรรมการร่วมกัน ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นับข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร ในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔๖ ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตามบทบัญญัติ
 มาตรา ๑๔๕ นั้น สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา
 หนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไป
 ยังสภาผู้แทนราษฎรสำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๔๕ (๒) และนับแต่
 วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยสำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๔๕ (๓)
 ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะ
 กรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่าหนึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
 ทั้งหมดของสภาแล้ว ก็ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความ
 เห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๓

ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยว
 ด้วยการเงิน สภาผู้แทนราษฎรออาจกร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้
 ทันที ในกรณีเช่นว่านี้ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะ
 กรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่าหนึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก
 ทั้งหมดของสภาแล้ว ก็ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความ
 เห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๓

มาตรา ๑๔๗ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติใด
 ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔๕ คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอ
 ร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกัน หรือคล้ายกันกับหลักการของร่าง
 พระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้มิได้

ในกรณีที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่
 เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกัน
 หรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธาน
 วุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้คณะ
 ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่าง

พระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกัน หรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นตกไป

มาตรา ๑๔๘ ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร บรรดาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ หรือที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป

มาตรา ๑๔๙ งบประมาณรายจ่ายของแผ่นดินให้ทำเป็นพระราชบัญญัติ ถ้าพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณออกไม่ทันปีงบประมาณใหม่ ให้ใช้กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

มาตรา ๑๕๐ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สภาผู้แทนราษฎรจะต้องพิจารณาให้เสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงสภาผู้แทนราษฎร

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น วุฒิสภาจะต้องให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา ถ้าพ้นกำหนดนั้นให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น ในกรณีเช่นนี้และในกรณีที่วุฒิสภาให้ความเห็นชอบให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๓

ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้น วุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วย ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปรญัตติเพิ่มเติมรายการหรือจำนวนในรายการใดมิได้ แต่อาจแปรญัตติได้ในทางลดหรือตัดทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เงินสงฆ์ใช้คืนเงินกู้

(๒) ดอกเบี้ยเงินกู้

(๓) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย

มาตรา ๑๕๑ การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำได้อีกเฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป

มาตรา ๑๕๒ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๕๓ ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่า เรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

มาตรา ๑๕๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติ

ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ
 เมื่อการเปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โดยมีใช้ด้วยมติให้ผ่าน
 ระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้น ไปให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือ
 ไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับการ
 อภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
 สมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียง ไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของ
 จำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เข้าชื่อ
 เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อ เสนอญัตติขอเปิด
 อภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะอีกตลอด
 สมัยประชุมนั้น

มาตรา ๑๕๕ การประชุมวุฒิสภา การประชุมสภาผู้แทนราษฎร
 และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนด
 ไว้ในข้อบังคับการประชุมแต่ละสภา แต่ถ้าหากคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกของ
 แต่ละสภาหรือสมาชิกของทั้งสองสภาร่วมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของ
 จำนวนสมาชิกทั้งหมดของแต่ละสภา หรือของทั้งสองสภาร่วมกัน แล้วแต่กรณี
 ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

มาตรา ๑๕๖ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเลือกสมาชิก
 ของแต่ละสภาดังเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็น
 สมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการ
 หรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายแล้วรายงาน
 ต่อสภา คณะกรรมการที่กล่าวนี้อาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือ
 เรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่
 กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๑ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำหน้าที่ตามมาตรานี้ด้วย

การตั้งกรรมการบริหารสามัญต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง หรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๕๕ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคสาม

มาตรา ๑๕๗ การประชุมคณะกรรมาธิการต้องมีกรรมาธิการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มาตรา ๑๕๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐๗ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะตีความและให้ถือว่าการตีความของรัฐสภาเป็นเด็ดขาด

มาตรา ๑๕๙ วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาและกรรมาธิการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยและกิจการอื่นเพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

ส่วนที่ ๕

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา

มาตรา ๑๖๐ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

(๑) การให้ความเห็นชอบในการตั้งผู้สำเร็จราชการแทน
พระองค์ตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

(๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อ
รัฐสภาตามมาตรา ๑๘

(๓) การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบ
ราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๐

(๔) การให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๐

(๕) การปรึกษาร่างพระราชบัญญัติใหม่ตามมาตรา ๘๔

(๖) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๓๓

(๗) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๓๔

(๘) การตีความรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕๘

(๙) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๖๘

(๑๐) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๗๐

(๑๑) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตาม

มาตรา ๑๗๘

(๑๒) การให้ความเห็นชอบแก่หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๕

(๑๓) การแต่งตั้งศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๐๐

(๑๔) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๑๑

มาตรา ๑๖๑ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับ
การประชุมของวุฒิสภาโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๐ มาตรา ๕๔ มาตรา ๗๘
วรรคสอง และมาตรา ๒๑๑ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นับบทที่ใช้
แก่สภาทั้งสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่เฉพาะการตั้งคณะกรรมการ
กรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภา จะต้องมิจำนวนตามหรือ
หรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา

หมวด ๗

คณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖๓ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง
และรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสี่สิบแปดคนประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหาร
ราชการแผ่นดิน

นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราช-
โองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖๔ ก่อนเข้ารับหน้าที่ รัฐมนตรีต้องถวายสัตย์ปฏิญาณ
ต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

"ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า
ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และ
ปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ"

มาตรา ๑๖๕ รัฐมนตรีจะเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือ
เงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมืองมิได้

มาตรา ๑๖๖ รัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งหรือกระทำการใด ๆ ที่ห้ามไว้มิให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดำรงหรือกระทำตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๑๔ มิได้ เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและจะเป็นผู้จัดการ กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนหรือลูกจ้างของบุคคลห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือ องค์การใด ๆ ซึ่งดำเนินการธุรกิจเพื่อค้ากำไรก็ได้ด้วย

มาตรา ๑๖๗ รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิเข้าประชุมและแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาซึ่งตนมิได้เป็นสมาชิก แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๑ ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖๘ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาโดยไม่มีการลงมติความไว้วางใจ

มาตรา ๑๖๙ ในการดำเนินนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน รัฐมนตรีต้องรับผิดชอบต่อสภาผู้แทนราษฎรในหน้าที่ของตน และต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อสภาผู้แทนราษฎร ในนโยบายทั่วไปของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๗๐ ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินที่ คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะฟังความคิดเห็นของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรีจะแจ้งไปยังประธานรัฐสภา ขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภาก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้รัฐสภาจะลงมติในปัญหาที่อภิปรายมิได้

มาตรา ๑๗๑ รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๓๗
- (๒) สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (๓) คณะรัฐมนตรีลาออก
- (๔) ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา

คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่ง ต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๗๒ ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๑๑ (๑) (๒) หรือ (๔) ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือตามมาตรา ๑๑๑ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ในกรณีที่รัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๓ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖)

(๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

(๕) สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๕๔

(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๖

(๗) มีพระบรมราชโองการตามมาตรา ๑๗๓

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๖ มาใช้บังคับแก่การสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๔) หรือ (๖)

มาตรา ๑๗๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรี ตามที่นายกรัฐมนตรีถวายคำแนะนำ

มาตรา ๑๗๔ ในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนในอันจะรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยสาธารณะ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ

หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยื่นขึ้นการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

ถ้าวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติ และสภาผู้แทนราษฎรยื่นขึ้นการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของวุฒิสภาและของสภาผู้แทนราษฎร ในกรณียื่นขึ้นการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ

มาตรา ๑๗๕ ในระหว่างสมัยประชุม ถ้ามีความจำเป็นต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการภาษีอากรหรือเงินตราซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโดยด่วนและลับเพื่อรักษาประโยชน์ของแผ่นดิน พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

พระราชกำหนดที่ได้ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง จะต้องนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายในสามวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๗๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗๖ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

มาตรา ๑๗๗ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการ

ประกาศใช้และเลิกใช้กฎัยการศึกษา ตามลักษณะและวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยกฎัยการศึกษา

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศใช้กฎัยการศึกษาเฉพาะแห่งเป็นการรีบด่วน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารย่อมกระทำได้ตามกฎหมายว่าด้วยกฎัยการศึกษา

มาตรา ๑๘๘ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มติให้ความเห็นชอบของรัฐสภาต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา

ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ หรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๘๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตอธิปไตยแห่งชาติ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญาต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

มาตรา ๑๙๐ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานอภัยโทษ

มาตรา ๑๙๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการถอดถอนฐานันดรศักดิ์และเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

มาตรา ๑๙๒ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ข้าราชการฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน ดำเนินปลัดกระทรวง อธิบดีและเทียบเท่าพ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๑๘๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘๒ การกำหนดคุณสมบัติ การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน การลงโทษ และการออกจากราชการของข้าราชการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑๘๔ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ นอกจากข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองมิได้

มาตรา ๑๘๕ บทกฎหมาย พระราชหัตถเลขา และพระบรมราชโองการใด ๆ อันเกี่ยวกับราชการแผ่นดิน ต้องมีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๘

ศาล

มาตรา ๑๘๖ การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

มาตรา ๑๘๗ บรรดาศาลทั้งหลายจะตั้งขึ้นได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๘๘ การตั้งศาลขึ้นใหม่เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่ง หรือคดีที่มีข้อหาฐานใดฐานหนึ่ง โดยเฉพาะแทนศาลธรรมดาที่มีอยู่ตามกฎหมายสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีนั้น จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๘๙ การบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณา เพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๙๐ ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย

มาตรา ๑๕๑ ผู้พิพากษาและตุลาการจะเป็นข้าราชการ
การเมืองมิได้

มาตรา ๑๕๒ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งและให้ผู้พิพากษาใน
ศาลยุติธรรมพ้นจากตำแหน่ง

ก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก ผู้พิพากษาต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อ
พระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำที่คณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการกำหนด

มาตรา ๑๕๓ การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม
พ้นจากตำแหน่ง จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตุลาการตาม
กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการก่อน แล้วจึงนำความกราบ
บบังคมทูล

การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษ
ผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการ
ตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

มาตรา ๑๕๔ ศาลทหารมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่
กฎหมายบัญญัติ

การแต่งตั้งและการให้ตุลาการศาลทหารพ้นจากตำแหน่ง ให้
เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๕๕ ศาลปกครอง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่กฎหมาย
บัญญัติ

การแต่งตั้งและการให้ผู้พิพากษาในศาลปกครองพ้นจากตำแหน่ง
ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๕

การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๑๕๖ การจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑๕๗ การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

อำนาจหน้าที่ของสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑๕๘ สมาชิกสภาท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก การแต่งตั้งสมาชิกจะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่จำเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และต้องมีจำนวนน้อยกว่าสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นอย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๑ (๑) และ (๒) ด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งตามมาตรา นี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๑๕๙ คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มาจากการเลือกตั้งเป็นหลัก การแต่งตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นจะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่จำเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๑๐

ศาสตราจารย์

มาตรา ๒๐๐ ให้มีศาสตราจารย์ประกอบด้วยประธาน
ผู้พิพากษาศาสตราจารย์คนหนึ่ง และผู้พิพากษาศาสตราจารย์อื่นอีกแปดคน
ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งสภาผู้แทนราษฎรคัดเลือกจาก
บุคคลที่คณะกรรมการสรรหาพิจารณา เสนอตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภา
ผู้แทนราษฎรกำหนด

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราช-
โองการแต่งตั้งประธานผู้พิพากษาศาสตราจารย์และผู้พิพากษาศาสตราจารย์

มาตรา ๒๐๑ ผู้พิพากษาศาสตราจารย์ต้องมีคุณสมบัติและไม่มี
ลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
พนักงานรัฐวิสาหกิจหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

(๓) สำเร็จการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์ หรือ
สาขาสังคมศาสตร์

(๔) มีประสบการณ์ทางด้านการเมืองหรือการบริหารไม่ต่ำกว่า
ระดับรองอธิบดีหรือเทียบเท่า

มาตรา ๒๐๒ ผู้พิพากษาศาสตราจารย์มีวาระการดำรง
ตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ในวาระเริ่มแรก เมื่อครบสองปีให้
ผู้พิพากษาศาสตราจารย์ออกจากตำแหน่ง เป็นจำนวนหนึ่งในสามของจำนวน

ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดโดยวิธีจับสลาก และ เมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญจำนวนที่เหลือจากการจับสลาก ออกเมื่อครบสองปีแรก ออกจากตำแหน่งเป็นจำนวนหนึ่งในสองของจำนวนดังกล่าวโดยวิธีจับสลากและให้ถือว่าการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพโดยการจับสลาก เป็นการออกตามวาระด้วย

ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองวาระไม่ได้

ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่

มาตรา ๒๐๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐๑
- (๔) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๒๐๔ ถ้าตำแหน่งผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญว่างลง เพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๐๐ เพื่อแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญเข้ามาแทนที่เท่าจำนวนตำแหน่งที่ว่างลงภายในสามสิบวัน

กำหนดวันดังกล่าวในวรรคหนึ่งให้หมายถึงวันในสมัยประชุม ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๒๐๕ เมื่อร่างพระราชบัญญัติใดได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าฯ

ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๘

(๑) หากสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย แล้วแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย แล้วแจ้งให้ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ

ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าคณะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

มาตรา ๒๐๖ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งโดยศาลเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควรว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๕ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว แล้วส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการ เพื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวงแต่ไม่กระทบกระเทือนคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๒๐๗ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี รัฐสภา วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรมีมติว่ากรณีมีปัญหาที่จะต้องตีความรัฐธรรมนูญ ให้นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

ในกรณีที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดเห็นว่าสิทธิของตนถูกละเมิดสิทธิโดยรัฐ และมีปัญหาที่จะต้องตีความรัฐธรรมนูญ อาจร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

ในกรณีที่องค์กรจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้ มีปัญหาที่จะต้องตีความรัฐธรรมนูญ อาจร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยได้

มาตรา ๒๐๘ การประชุมศาลรัฐธรรมนูญต้องมีผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญมาประชุมไม่น้อยกว่าหกคน จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๐๙ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเป็นเด็ดขาด และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑๐ วิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่ดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

หมวด ๑๑

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๑๑ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ จะกระทำได้อีกแต่โดยหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรีหรือจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทนราษฎร ญัตติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้

(๒) ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมต้องเสนอเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม และให้รัฐสภาพิจารณาเป็นสามวาระ

(๓) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อ และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา

(๔) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

(๕) เมื่อการพิจารณาวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้วให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่สามต่อไป

(๖) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อ และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภา

(๑) เมื่อการลงมติได้เป็นไปตามที่กล่าวแล้ว ให้นำร่าง
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖
และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

.....

.....

พลตำรวจเอก ประมาณ อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ครับ

หลักการ ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล โดยที่ในขณะนี้มีการเรียกร้องให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในประเด็นต่าง ๆ หลายประเด็นและได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่ง เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นละฉบับ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะทำให้เกิดความขัดแย้งในบทบัญญัติต่าง ๆ ที่มีได้แก้ไขเพิ่มเติม และโดยเหตุที่ในปัจจุบันมีผู้เสนอแนวคิดใหม่ ๆ ที่สมควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงเป็นการสมควรที่จะได้ดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มาร่วมกันพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใหม่ ในส่วนสำคัญ ๆ ทั้งฉบับให้เกิดความสมานฉันท์ เป็นการแสดงถึงความรู้สึกสามัคคีของคนในชาติ ดังกระแสนพระราชดำรัสซึ่งได้พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยทั้งชาติ จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ขึ้น

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดจะอภิปรายต่อไปครับ ท่านผู้นำฝ่ายค้านได้อภิปรายกฎหมายฉบับนี้แล้วนะครับ ในหลักการ ท่านผู้ใดจะอภิปรายต่อไป เชิญคุณวิเชียร

นายวิเชียร กันจ้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตรัง) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิเชียร กันจ้อง พรรคประชาธิปัตย์จากจังหวัดตรัง ด้วยความเคารพต่อร่างที่ผู้นำฝ่ายค้านได้เสนอขึ้นมาอย่างที่เราทั้งหลายได้พูดกับท่านประธานและต่อที่สภาแห่งนี้ว่า กฎหมายฉบับนี้พวกผมเพิ่งจะได้รับ

เมื่อตะกี้ี้ เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะพูดที่จะอภิปรายจะชี้แจงเหตุผลอย่างไรก็ตามคงจะไม่มีโอกาสที่จะได้ชี้แจงได้อย่างชัดเจน แต่ถึงอย่างไรก็ตามตามที่ผมได้อ่านข่าวทางหนังสือพิมพ์หรือว่าฟังผู้สื่อข่าวมา ปรากฏว่ากฎหมายฉบับนี้เป็นกฎหมายที่ลอกเลียนแบบมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ ซึ่งเขาถือว่ากฎหมายฉบับปี ๒๕๒๑ เป็นกฎหมายที่ดีที่สุดเขาว่าอย่างนั้น ซึ่งความจริงฝ่ายนักวิชาการทั้งหลายหลักก็ได้พูดกันอยู่ว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ เป็นกฎหมายที่ดีที่สุด เพราะฉะนั้นถ้าสมมติว่าเราฟังหลาย ๆ อย่างแล้ว ความเห็นของนักวิชาการก็แตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผมคิดว่าในการที่สภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งกรรมาธิการขึ้นมาเพื่อพิจารณากฎหมาย หรือว่าแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๕ นี้ เราได้ใช้ระยะเวลาเวลานานพอสมควร ได้ดูกฎหมาย ตัวบทกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ผ่านมาทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่กฎหมายฉบับนี้เพิ่งจะเอามาเสนอเมื่อตอนตะกี้ี้ เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะบอกว่าข้อดีข้อเสียเป็นอย่างไร มันดูยากอยู่จริงอยู่ในอดีตการเสนอกฎหมายรัฐธรรมนูญ เนื่องมาจากว่ามีการปฏิวัติแม้กระทั่งรัฐธรรมนูญที่เราใช้ปัจจุบันนี้ เขาก็อ้างว่าเป็นร่างทรงของ รสช. บ้าง อะไรบ้างเหล่านี้เป็นต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม คิดว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญก่อนนี้ปี ๒๕๒๑ ซึ่งทางฝ่ายค้านได้นำเสนอมานับว่าความจริงกฎหมายนี้ก็เกิดขึ้นจากการปฏิวัติ และในการปฏิวัติในครั้งนั้นท่านประธานครับปรากฏว่าต้องอาศัยจำนวนวุฒิสมาชิกเป็นฐานเสียงอยู่นั่นเอง ด้วยเหตุนี้เราจะเห็นว่าในสมัยที่มีการบริหารประเทศชาติในรัฐบาลของ พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ก็อาศัยจำนวนวุฒิสมาชิกเป็นฐานรองรับ เพราะฉะนั้นถ้าดูในลักษณะที่ผมได้กราบเรียนมานี้ต่อไปนี้ถ้าเราหวังว่าจะเอาฐานของวุฒิสมาชิกมาเป็นที่ยึดมั่นก็คงจะไม่ได้ เพราะในขณะนี้มีการเลือกตั้งมีระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แล้ว ด้วยเหตุนี้แหละครับ ผมจึงคิดว่าในเมื่อลักษณะของสังคมเริ่มเปลี่ยนแปลง ระบบของประชาธิปไตยเริ่มนำไปสู่

ในทางที่ดีขึ้น ผมก็คิดว่าถ้าสมมุติว่าเรามีการลดจำนวนวุฒิสมาชิกตามสัดส่วน และมีความจำเป็นจริง ๆ ผมคิดว่านั่นก็คือเหตุผลหนึ่ง แต่ถ้าสมมุติจะใช้ อย่างเดิม คือจำนวนวุฒิสมาชิก ๓ ใน ๔ ของจำนวน ส.ส. นี่มันจะมากเกินไป นั่นคือประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ที่อยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานก็คือในกรณี จำนวนผู้ใช้สิทธิหรือว่าอายุของผู้ใช้สิทธิ ตามที่เราได้หารือกันมาก่อนจะให้ผู้ ใช้สิทธิมีอายุถึง ๑๘ ปีเป็นผู้ใช้สิทธิออกเสียงเหตุผลที่ต้องให้คนที่ มีอายุ ๑๘ ปี บรรลุนิติภาวะในทางการเมืองก็เนื่องมาจากว่าในขณะนี้นักเรียน นักศึกษา ประชาชนของเราได้เรียนรู้กันมาก ติดตามข่าวทางการเมืองและบุคคล เหล่านี้เป็นผู้ที่บริสุทธิ์ทางการเมือง บริสุทธิ์ต่อทางสังคม บุคคลเหล่านี้บรรลุนิติภาวะในทางความคิดความเห็นท่านประธานครับ เราจึงคิดว่ากฎหมายถ้า สมมุติเราแก้ไขได้ให้เด็กอายุ ๑๘ ปีเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงจะเป็นผลประโยชน์ และจะเป็นการขยายฐานทางการเมืองต่อไป นอกจากนี้ในกฎหมายที่ได้ ปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับเรื่องกระหูดามในสภาที่ดี ผมคิดว่าถ้าหากว่าให้ สมาชิกมีสิทธิที่จะตั้งกระหูดามรัฐมนตรีในสภาแห่งนี้ รัฐมนตรีก็ต้องพยายาม ติดตามปัญหาเรื่องราวที่เกิดขึ้นว่าเรื่องราวเกิดขึ้นอย่างนี้ มีปัญหาอย่างไร เราจะแก้ไขอย่างไร อย่างน้อยที่สุดได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหาลงแล้วก็มาตอบ สมาชิกในสภาแห่งนี้ว่าปัญหานั้นเกิดขึ้นเพราะอะไร เราได้แก้ไขได้ ดำเนินการแค่ไหนไปบ้างแล้ว มันเป็นการที่จะทำให้ฝ่ายบริหารมีความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ ท่านประธานครับ นั่นคือสิ่งที่เราได้พิจารณา เราได้คุย เราได้ทบทวนกันมาแม้กระทั่งเรื่องศาลปกครองเราก็ต้องยอมรับ กันเหมือนกันว่า ศาลปกครองนี้มีความจำเป็นไหม ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ตอนนั้น เห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีการปกครอง เหตุผลก็เนื่องมาจากว่า ข้าราชการชั้นผู้น้อยถูกข่มเหง ถูกรังแก บางทีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็ไม่ได้รับ

ความเป็นธรรม เราจะพึงพาใครถ้าไม่มีศาลปกครอง นี่เป็นส่วนหนึ่ง แต่ตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เสนอขึ้นมา เมื่อสักครู่นี้ยังไม่ได้ดูไม่ได้ดูไม่ได้เห็นว่าเออเนี่ยมันเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นจะให้ผมสรุปความเห็นที่ผมจะเห็นด้วยในหลักการของกฎหมายฉบับนี้ ผมก็ไม่สามารถที่จะทำได้ด้วยเหตุนี้ผมจึงเห็นว่ากฎหมายที่ฝ่ายค้านได้หยิบยกขึ้นมา และทางฝ่ายท่านวุฒิสมาชิกให้การสนับสนุน ผมเห็นว่ามันเป็นกฎหมายที่ว่าเหมือนอย่างที่ท่านรองนายก ฯ บัญญัติได้พูดเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ได้รับการพิจารณาเพื่อสุกเอาเผากิน แล้วก็เป็นการหยิบยกกฎหมายขึ้นมาพิจารณาใหม่ทั้ง ๆ ที่เราได้พิจารณากฎหมายนี้มานานแล้วท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่าในการพิจารณากฎหมายที่ว่านี้ ผมไม่เห็นด้วย ขอกราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : ร้อยตำรวจเอก เฉลิม ครั้น

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง ส.ส. กรุงเทพมหานคร พรรคกิจสังคม ในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของสภาผู้แทนราษฎร กระผมได้ร่วมกับเพื่อนสมาชิกของพรรคกิจสังคมและพรรคร่วมฝ่ายค้านโดยประมาณ ๑๕๑ ท่าน เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติกฎหมายที่สำคัญ เป็นกติกาในการปกครองประเทศและผู้ใดจะละเมิดรัฐธรรมนูญไม่ได้ เดิมทีผมตั้งใจว่าอยากจะให้เพื่อนสมาชิกซึ่งไม่ได้เป็นผู้เสนอด้วยได้อภิปรายแล้วก็หักท้วง แต่เมื่อดูบรรยากาศในที่ประชุมก็แปลความได้ว่า เพื่อนสมาชิกที่อยู่ชักรัฐบาลมีความรู้สึกว่าได้เคยตรวจสอบ ไม่ได้ดูไม่ได้แลร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้มาก่อน ท่านประธานครับ ผมจะไม่ใช้เวลาของสภานานเกินควร แต่ผมมีความจำเป็นในฐานะผมเป็นผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะผู้แทนของกรุงเทพมหานคร พื้นที่ประชาชนสนใจมากันประมาณ ๒,๐๐๐ คนอยู่ที่หน้ารัฐสภา

ขณะนี้ ผมต้องอธิบายความโดยรวมและจะละเอียดอีกครั้งหนึ่ง เบื้องต้นผม
 เรียนท่านประธานว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรคร่วมฝ่ายค้านครั้งนี้ไม่ได้
 มีเนื้อหาสาระอะไรเลย ที่แตกต่างไปจากแนวโน้มภายในการศึกษาแก้ไข
 รัฐธรรมนูญที่กำหนดว่า ๒๒ ร่าง ๒๕ ประเด็น เป็นเพียงเรื่องเดียวจริง ๆ
 คือการคงจำนวนวุฒิสมาชิกเอาไว้เท่านั้น พรรคร่วมฝ่ายค้านไม่ได้มองว่า
 ตัวเลขวุฒินั้นจะมีความสำคัญทำให้บ้านเมืองเป็นเผด็จการ แต่เรามองว่าที่มา
 ของวุฒิและอำนาจหน้าที่ของวุฒินั้นเราให้มากไม่ได้ ท่านประธาน กฎหมาย
 รัฐธรรมนูญที่เสนอร่างแก้ไขเข้ามามีทั้งหมด ๒๑๑ มาตรา เป็นร่าง
 รัฐธรรมนูญที่เราเอาพื้นฐานมาจากกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ใน
 ขณะนั้นยังมีบทเฉพาะกาลใช้บังคับให้วุฒิสมาชิกมีอำนาจหน้าที่เหมือนกับสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎร การนำเสนอข่าวสารของเพื่อนสื่อมวลชนนั้นจะบอกว่า
 ปี ๒๕๖๑ พอบอกว่าปี ๒๕๖๑ คนตกใจว่านี่ฝ่ายค้านถอยไปนับ ๑ หรือฝ่ายค้าน
 เอาอีกแล้ว ฝ่ายค้านเป็นกากเดนเผด็จการ แต่ความเป็นจริงเป็นอย่างไร
 กฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๖๑ นั้นมีการแก้ไขปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามว่าใน
 ขณะนั้นพรรคการเมืองไหนที่เป็นแกนสำคัญในการร่วมรัฐบาล แล้วแก้ไข
 รัฐธรรมนูญ ผมบอกท่านประธานได้เลย เป็นพรรคการเมืองที่เราอยู่มาด้วยกัน
 คือพรรคประชาธิปัตย์ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พลเอก ชชาติชาย ชุณหะวัณ ได้แก้ไข
 อีก ๒ ประเด็นสำคัญ ได้แก้ไขประเด็นที่นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎรต้องทำหน้าที่ประธานรัฐสภาเพื่อรับ
 ภาระสำคัญในกรณีที่นำรายชื่อบุคคลกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณา
 โปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เนื้อหาสาระของรัฐธรรมนูญ
 ปี ๒๕๖๑ มาจบแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อปี ๒๕๖๓ และเมื่อมีการยึดอำนาจ มีการ
 วิพากษ์วิจารณ์ว่ารัฐธรรมนูญที่ใช้ปัจจุบันปี ๒๕๖๔ นั้นเป็นซากเผด็จการเป็น
 กากเดน รสข. พรรคฝ่ายค้านร่วมจึงพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญบ้านเรานั้นมีมา

๑๒ - ๑๓ ฉบับ มีฉบับไหนบ้างที่ได้ใช้มาระยะเวลายาวนาน เราต้องไม่ปฏิเสธความเป็นจริงว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เมื่อฉบับใดก็ตามใช้มาระยะเวลายาวนานนั้นแปลว่าอะไร แปลว่าพัฒนาประเทศชาติมาสู่ความเจริญรุ่งเรืองระดับหนึ่ง มีไปพูดกันต่อว่า พรรคฝ่ายค้านเอาไปใส่ตะแกรงร่อนไปขายว่า ไม่หรอกครับเราศึกษากันอย่างละเอียดแล้วเราก็ดูต่อไปว่าเมื่อรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๑ แก้ไขเพิ่มเติม ๒ ครั้งมันเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้ได้ พอไปได้ก็เอาตรงนั้นแหละมาวางไว้เป็นแม่บท หลังจากวางไว้เป็นแม่บทแล้ว ท่านประธานทราบไหมพวกกระผมทำอะไร โดยเฉพาอย่างยิ่งการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น เป็นนโยบายพรรคประชาธิปัตย์ ความหวังใหม่ พลังธรรม ได้ปราศรัยหาเสียงไว้กับพี่น้องประชาชน ว่าถ้ากลับเข้ามาจะแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย พรรคฝ่ายค้านไม่มีใครพูดระหว่างรณรงค์หาเสียง เราบอกแต่เพียงจะแก้ปัญหาคความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชน คนกรุงเทพฯ รดต้องไม่คิด มลภาวะต้องไม่เป็นพิษ ขยะต้องเก็บได้ไม่ใช่เหลือทิ้งเกะกะทุกวันนี้ โทรศัพท์ตู้แดง ผู้เขียวต้องมีทุกหมู่บ้าน ต่างจังหวัดกระจายรายได้กระจายอำนาจ และพัฒนาชนบทให้มีความเจริญทัดเทียมกับเมืองหลวงพี่น้องประชาชนเชื่อพรรคที่จะมาแก้รัฐธรรมนูญ เลิกมาด้วยเสียง ๑๕๓ เสียง เมื่อเข้ามาแล้วรัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ท่านประธานมีนโยบายทางขวามือเปิดคู่มือรับในหน้า ๒ ข้อ ๑.๑ รัฐบาลจะสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย แปลว่านั่นเป็นนโยบายของรัฐบาล รัฐบาลจะดำเนินการฝ่ายค้านก็ยื่นเค้าดูไม่ได้คัดค้านและให้ความร่วมมือเมื่อมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญ คณะกรรมการวิสามัญเสียงรัฐบาลส่วนใหญ่ไปพิจารณากลับมาบอกว่า ต้องมี ๒๕ ประเด็น ๒๒ ร่าง พรรคฝ่ายค้านบอกว่าขอให้เสนอมาเถอะ ให้เสนอแก้ไขทั้งหมดจะให้ความร่วมมือ ท่านประธานจะเห็นอยู่อย่างชัดเจนว่าพรรครัฐบาลเกรงว่า ๒๕

ประเด็นจะไม่ประสบผลสำเร็จ ไปกล่าวหากว่าผู้แทนราษฎรฝ่ายค้าน
ไปจับมือวุฒิสมาชิก นั่นเป็นการกล่าวเท็จ ผมไม่แปลกใจเลยถ้าคนอื่นจะกล่าว
นี่คนเป็นนายกรัฐมนตรีลงมาพูดเรื่องนี้ พี่น้องประชาชนให้ความเชื่อถือคำว่า
ฝ่ายค้านว่าฝ่ายค้านนี้มันอุบาทว์ทำอะไรให้บ้านเมืองเสียหาย และจริง ๆ
มีไหม ไม่มีเลย ข้อเท็จจริงเมื่อรัฐบาลไม่เสนอ ๒๒ ร่าง ๒๕ ประเด็น เรา
มาดูที่มาที่ไปของรัฐธรรมนูญใน ๘ ประเด็น เรื่องแรก บอกว่าจะลดจำนวน
วุฒิสมาชิกลงมาเหลือ ๑๒๐ คน แปลว่าผู้แทนราษฎร ๓๖๐ คน วุฒิสมาชิก
๒๓๐ คน รวม ๖๙๐ คน ถ้าจะลดจำนวนวุฒิสมาชิกมาเหลือ ๑๒๐ คน ก็
หมายความว่ารวมกับผู้แทนราษฎร ๓๖๐ คนเป็น ๔๘๐ คน แต่ไม่ได้มอง
ประเด็นปัญหาในการขอเปิดสภามัยวิสามัญว่าถ้าผู้แทนทั้ง ๒ สภา ๔๘๐
เสียง สิทธิในการขอเปิดสภามัยวิสามัญ ใช้เพียง ๑๖๐ เสียง ปัจจุบันฝ่ายค้าน
มี ๑๖๓ เสียง ถ้าหากใช้เพียง ๑๖๐ เสียง ก็แปลว่ารัฐบาลต้องเปิดสภามัย
วิสามัญทั้งปี นั่นเป็นเรื่องที่เราไม่เห็นด้วย ท่านประธานครับ ที่ผมต้องเรียง
ลำดับตรงนี้ ผมไม่อยากให้บรรยากาศนอกสภามีความไขว้เขว และมีความ
เข้าใจผิด ผมมั่นใจว่าเพื่อนสมาชิกรัฐสภาทุกคนมีเจตนาดีต่อบ้านเมือง ผม
เองก็รักบ้านรักเมืองไม่น้อยกว่าคนอื่น เมื่อเราเห็นข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้
เราจึงนำกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ได้ร่วมรัฐบาลทั้ง ๒ ครั้ง
ไม่ว่าปี ๒๕๒๕ มีการแก้ไข ไม่ว่าปี ๒๕๓๓ มีการแก้ไข สมัยนั้นถ้าผมจำไม่ผิด
คุณชวน หลีกภัย เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข หรือเป็นรอง
นายกรัฐมนตรี ผมเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี พลเอกชาติชาย
เป็นนายกรัฐมนตรี นี่เราเลือกรัฐธรรมนูญที่พรรคแกนนำรัฐบาลได้เคย
ตรวจสอบแล้วว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้ได้ แล้วก็หยิบมาวางดู ท่านประธานครับ
หากว่าเราได้พิจารณาพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ อย่างเดียวไหม
ครับ ไม่ เราบอกว่าต้องใส่เนื้อหาสาระให้มันครอบคลุม ๒๕ ประเด็น ที่

คณะกรรมการธิการของสภาได้รับมอบหมายจากสภาไปดำเนินการมา แล้วเรา
ใส่เข้าไปในจำนวนนี้ ผมอยากจะยกตัวอย่างให้ท่านประธานได้ดูมาตรา ๔๕
เราบอกชัดเจนว่า บุคคลย่อมมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาธารณะจาก
หน่วยราชการ ตรงนี้ไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ ผมเป็นคนมี
ส่วนร่วมกับท่านเลขาธิการพรรคชาติไทย คือ นายบรรหาร ศิลปอาชา และ
เพื่อนสมาชิกอีกหลายคนบอกว่า เรากำลังจะถูกกล่าวหาว่าเป็นโจรผู้ร้ายใน
สายตาของระบอบประชาธิปไตย ผมก็บอกว่า เอาเถอะ ผมจะรับหน้าที่ตรงนี้
มาเรียนท่านประธาน วันนี้มีการถ่ายทอด ฟังน้องประชาชนดู มาตรา ๔๕ เรา
บอกเลยว่า บุคคลย่อมมีสิทธิรับรู้ข้อมูลและข่าวสาร ท่านประธานครับ นี่เป็น
การนำเสนอข่าวสารอย่างมีสิทธิเสรีภาพ ไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญฉบับ
อื่น ๆ ถ้าผมพูดตรงนี้ ท่านประธานก็จะบอกว่า นี่แปลว่าเอาใจสื่อมวลชน
ไม่ครับ ท่านประธานตามผมไปนิดหนึ่ง กลับไปมาตรา ๔๔ วรรคสอง เรา
บอกเลยว่า การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธี
ใดไปยังสาธารณชน อันเป็นการกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว
เกียรติยศ หรือชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็น
ประโยชน์ต่อสาธารณชน ตรงนี้เรากำลังไว้ก่อนว่าใครก็ตามเสนอข่าว
อะไรได้ทั้งนั้น ถ้าเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ถ้าไม่เป็นประโยชน์ต่อ
สาธารณะ มาตรา ๔๔ บอกว่า เธอทำผิดรัฐธรรมนูญ ท่านประธานมาอีกนิด
ครับ เราบอกต่อไปครับ เราบอกว่า ทุกคนมีสิทธิในการใช้สิทธิเลือกตั้งโดย
สุจริต แปลว่าเรายังไม่ตั้งองค์กรอะไรมาควบคุม แต่เราบอกเลยถ้าใครใช้
สิทธิไม่สุจริต แปลว่าขัดแย้งกฎหมายรัฐธรรมนูญ ท่านประธานครับ หลายครั้ง
หลายหนที่ท่านประธานก็เห็นมีการชุมนุมประท้วงผมเห็นใจเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
ไม่ว่าเป็นตำรวจและฝ่ายปกครองจะต้องมีการควบคุม กำกับ ดูแล และ
รัฐบาลทุกรัฐบาลต้องมาเขียนนโยบายในเรื่องการกระจายรายได้ และ

กระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ ที่เสนอขึ้นมาใหม่ เราปรึกษากันว่า คนเป็นรัฐมนตรี คนเป็นรัฐบาล คนเป็นนายกฯ แปลว่าอยากจะบริหารราชการบ้านเมืองให้ประสบผลสำเร็จ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนและประเทศชาติ เราเกรงต่อไปถ้าวันข้างหน้ารัฐบาล ไม่คำนึงถึงนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนพี่น้องประชาชนในชนบทและกระจายรายได้ เราบอกว่าต้องใส่รัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนตรงนี้เพียงไม่กี่มาตรา ผมว่าเป็นสัญญาณที่ดีอันได้แก่ที่ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เป็นรัฐธรรมนูญสุกเอาเผากิน แปลว่าคนที่เขาทำมีความละเอียดถี่ถ้วน มาตรา ๗๑ บอกว่าอย่างไรครับ รัฐพึงจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานไปยังชนบทอย่างทั่วถึงจริงจึงต่อเนื่องและเป็นธรรม มาตรา ๗๒ รัฐต้องกระจายรายได้ไปสู่ชนบทส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง ตรงนี้ครับเราเห็นว่าถ้าหากว่าไม่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ก็จะทำให้ผู้คนที่มาบริหารราชการบ้านเมืองอาจจะมีความรู้สึกรู้สึกผิด ไม่มีการกระจายรายได้ ไม่มีการกระจายความเจริญ ต้องมาเขียนนโยบายใหม่ เราบอกว่า ไม่ต้องจากนี้ต่อไป แปลว่าเรามาเป็นรัฐบาล นายกฯ ๑ รัฐมนตรี ๔๘ รวมเป็น ๔๙ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรากำหนดจำนวนเหมือนเดิม ไม่แปรเปลี่ยนนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง ต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เธอต้องใส่นโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ท่านประธานหนังสือพิมพ์เขียนผมไม่สบายใจ ผมคิดว่าผมอ่านผิดไหม เปล่าไม่ผิดครับ มาตรา ๘๑ ประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา เป็นรองประธานรัฐสภา ชัดเจน ท่านประธานตามผมไปอีกนิดครับ เราบอกเคยครับว่า มาตรา ๑๐๐ เราบอกว่าที่มาของวุฒิสมาชิก เรายังคิดกันว่า ถ้าให้พรรคการเมืองจัดสัดส่วน แปลว่าต่อไปนี่สถาบัน สภาล่าง มีทั้งรัฐบาลและค้าน ผมไม่มีความจำเป็นอะไรเลยที่จะต้องมาอภิปรายต่อท่านประธาน และผมรู้ว่าถ้า

คนฟังไม่ปะติดปะต่อ ผมอาจจะติดลบในความรู้สึกพี่น้องประชาชน เพราะผม
 มาจากการเลือกตั้ง ผมไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปเอาอกเอาใจวุฒิสมาชิก
 คนละทางคนละถนน ท่านมาจากการแต่งตั้งนั้นเป็นสิทธิของท่าน เรามาจากการ
 การเลือกตั้ง พี่น้องประชาชนไม่ตัดสินใจ ผมก็เคยแพ้เลือกตั้ง ท่านประธานเอง
 ก็เคยแพ้เลือกตั้ง เรามองว่าวุฒิสมาชิกที่มานั้นไม่ควรให้พรรคการเมืองจัด
 เป็นสัดส่วน แต่นั่นไปว่าในคณะกรรมการ ท่านประธานครับ ถ้าพรรค
 กิจสังคมได้ผู้แทนราษฎร ๑๐๐ คน พรรคกิจสังคมนิยมจัดสัดส่วนวุฒิสมาชิกไป
 อยู่บนสภาสูง การดำเนินกิจการทางการเมืองที่จะเป็นชนกถันกรองกฎหมาย
 นั้น แปลว่าต่อไปวุฒิสมาชิกที่ไปจากกิจสังคม ก็ต้องดูว่ากิจสังคมเอาอย่างไร
 เจตนารมณ์การมีสภาคู่เราเลียนแบบประชาธิปไตยมาจากอังกฤษ แต่เรา
 เลียนไม่หมด เราจดมาไม่ครบ เพราะอังกฤษนั้นเขาเป็นรัฐธรรมนูญจารีต
 ประเพณี ของเรารัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร ผมไม่อยากจะอธิบายความ
 เรื่องกฎหมายรัฐธรรมนูญ มันก็รู้เท่า ๆ กัน เพราะมันเปลี่ยนบ่อย แก้บ่อย
 แก้ไขได้ แต่อยากจะเรียนท่านประธานว่า วุฒิสมาชิกเป็นสภาที่ต้องกถันกรอง
 กฎหมาย เราจะปฏิเสธไหมว่าคนที่ เป็นแม่ทัพนายกองไปเรียนโรงเรียน
 นายร้อย นั้นแปลว่าพวกเรียนในห้องใต้ที่ ๑ คนไปเป็นนักเรียนแพทย์แปลว่า
 ต้องฉลาดกว่าคนอื่น แล้วยังโชคดีที่สอบได้ คนรับราชการมาเป็นปลัดกระทรวง
 เป็นอธิบดี แปลว่าประสบผลสำเร็จทางชีวิต แต่ไม่ได้หมายความว่าคนเป็น
 ผู้แทนราษฎรจะต่ำด้อย ไม่ใช่ แต่เราบอกว่าการที่มีวุฒิสมาชิกเป็นสภาคู่ แล้ว
 มีหน้าที่กถันกรองกฎหมายบ้านเมืองเดินหน้ามาได้หลายสิบปี และรัฐธรรมนูญ
 ทุกฉบับก็เป็นอย่างนี้ เราก็เคยบอกว่า เอาเถอะ วุฒิสมาชิกเธอยังอยู่ได้
 มีจำนวน ๓ ใน ๔ เหตุที่มีจำนวน ๓ ใน ๔ เพราะอะไร เพราะเราแก้ไข
 เจือนไขการเลือกตั้งของผู้แทนราษฎร ผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๔
 นั้น กำหนดว่ามี ๓๖๐ คนตายตัว แต่เราแก้ไขว่าประชาชน ๑๕๐,๐๐๐ คน

เลือกผู้แทนราษฎรได้ ๑ คน ก็แปลว่าวุฒิสมาชิกจะต้องตามหลังผู้แทนราษฎรไปตามจำนวนที่จะมีขึ้นในวันข้างหน้า ท่านประธานครับ มีความสำคัญหลายเรื่องที่จะต้องมีการประชุมร่วมกันของวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะเป็นการประชุมร่วมกันในการแก้ไขกฎหมายเพื่อยกเลิกว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ ถ้าหากเอาจำนวนวุฒิสมาชิกเพียง ๑๒๐ คน แล้วผู้แทนราษฎรเดินหน้าไปเรื่อย ๆ ๑๕๐,๐๐๐ คน แปลว่า ๑ คนไม่ถึง ๑๕๐,๐๐๐ คนในจังหวัด แปลว่า ๑ คนเกิน ๑๕๐,๐๐๐ คน เกิน ๗๕,๐๐๐ คน แปลว่าเพิ่มอีก ๑ คน ประชาชนเพิ่ม ผู้แทนราษฎรเพิ่ม แต่วุฒิสมาชิกอยู่ตรงเดิม เรามองอย่างนี้ มันไม่เหมาะสมในฐานะเป็นสภากลั่นกรอง ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะเรียนท่านประธานว่า การเลือกตั้งเรากำหนดคุณสมบัติแล้วว่าพี่น้องประชาชน ๑๕๐,๐๐๐ คน เลือกผู้แทนราษฎร ๑ คน อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญ พี่น้องประชาชนโดยเฉพาะเยาวชนต้องการว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ต้องก่อให้เกิดสิทธิเสรีภาพต่อพี่น้องประชาชนเป็นหลัก เราได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๕ (๒) ลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจาก ๒๐ ปี มาเป็น ๑๘ ปี เมื่อครบเดือนมกราคมของปีเลือกตั้ง ท่านประธานครับ ที่ท่านประธานฟังกระผมอภิปราย มันมีตรงไหน มีตรงไหนที่ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้มันจะเป็นเผด็จการ มีไหม มีตรงไหนที่บอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ถ้าให้วุฒิสภาฝ่ายค้านจับมือวุฒิสภาฝ่ายค้านต้องการล้มรัฐบาลไม่ใช่ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผ่าน รัฐบาลไม่ผ่าน คุณชวนไปลาออกทำไม เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไปไม่มีใครขัดข้อง เราไม่ได้พูดกันถึงประเด็นว่ารัฐบาลจะต้องออก เราพูดถึงประเด็นว่าแก้ทั้งทีให้มันครอบคลุมเรียบร้อย รัฐบาลต้องการ ๘ ประเด็น ฝ่ายค้านต้องการ ๒๕ ประเด็น เรามองเอา ๘ ประเด็น รวมไปใน ๑๔ ประเด็น เป็น ๒๒ ร่วง ๒๕ ประเด็น เอาทั้งหมดมาใส่ไว้ในจำนวน ๒๑๑ มาตรา ผมอยากจะเรียนท่านประธานว่า ประเพณี

ปฏิบัติของบ้านเรา ท่านประธานคงไม่ปฏิเสธ ปีใหม่ วันสงกรานต์ คนไทยมักจะไปเคารพผู้ใหญ่ รัฐธรรมนูญในอดีตที่ผ่านมามีประเพณีปฏิบัติ ผมจะยกตัวอย่างรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ แก้ไขเพิ่มเติม ๒ ครั้ง มาตรา ๑๐๖ บอกว่าวุฒิสมาชิก และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนคนไทย ท่านประธานตามผมมาอีกนิดหนึ่ง มาดูรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๗ บอกว่า วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทนปวงชนชาวไทย ในมาตรา ๑๒๓ พวกกระผมซึ่งเป็นนักการเมืองที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นคนร้ายในสายตาของนักประชาธิปไตย เราบอกเลยว่าวุฒิสมาชิกเป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนคนไทย ท่านประธานครับ คำว่าตัวแทนมี ๒ สถานะ ตัวแทนมาจากการเลือกตั้ง นั่นแปลว่าพวกผมและท่านประธานได้ลงไปถูกคัดเมื่อถึงฤดูกาลเลือกตั้ง แต่วุฒิสมาชิกเป็นตัวแทนที่มาจากแต่งตั้ง ใครแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรี แก่สำเร็จตรงนี้ ฝ่ายค้านได้ประโยชน์อะไรครับท่านประธาน เปล่าเลย ใครตั้งครับ นายชวน หลีกภัย เพราะนายชวนเป็นนายกรัฐมนตรี วุฒิวางบิ๊บบังคับ ๆ ตั้งให้เต็ม ฝ่ายค้านตั้งได้ไหมครับ ไม่ แต่เรามองว่าคนเป็นนายกรัฐมนตรีต้องมีวุฒิภาวะ และมีภูมิปัญญาในการที่จะพิจารณาเลือกเอาคนมาทำหน้าที่วุฒิสมาชิก ผมเองได้รับการต่อว่าต่อขานมาจากผู้คนในวงการเขามองรัฐบาลชุดนี้แต่งตั้งที่ปรึกษากฎหมายไปเป็นวุฒิสมาชิก ผมบอกว่าผมแสดงความเห็นไม่ได้ เพราะไปแสดงความเห็นกับคุณชวน ผมอันตราย เพราะเราพูดไปหนังสือพิมพ์คำ คุณชวนพูด จำลองพูด พูดผิดเป็นถูก พูดถูกเป็นถูก แล้วทำอย่างไรครับ ท่านประธาน ผมจึงต้องหาเวลาตรงนี้ หาเวลาตรงที่มีการถ่ายทอดสดทางสถานีโทรทัศน์ หาเวลาที่มีการถ่ายทอดสดทางสถานีวิทยุ ถ้ากระผมจะเล่นการเมืองแบบเล่นลูกทวน ผมไม่จำเป็นต้องยืนอภิปราย ผมก็รอดูใครอภิปรายก็ได้ ๆ แล้วก็ยกมือป๊วะ ๆ แล้วบ้านเมืองจะอยู่อย่างไร แล้วเวลาเลือกตั้งผมจะไปพูดอย่างไร นักการเมืองอย่างผมเป็น

นักการเมืองตั้งแต่เส้นผมยันปลายเท้า ผมไม่ใช่นักแสดง ถึงเวลาแล้วพี่น้อง
 ประชาชนต้องติดตามนักการเมืองในสภา ขณะนี้มี ๒ พวก พวกหนึ่งเป็น
 นักแสดงทางการเมือง นักการเมืองตรงไปตรงมาอย่าง เฉลิม สัมกร
 อันตราย พุดอะไรผิดหมด เขามารู้ถูกอีกทีหมดโอกาสเสียแล้ว เลือกตั้งได้
 หลายเสียง บางทีแพ้ บางทีเหลือ ๒ เสียง ๓ เสียง ก็ต้องทำงานในสภา
 ท่านประธานที่เคารพครับ ในมาตรา ๑๓๑ ที่ประชุมวุฒิสภาก็ดี สภาผู้แทน
 ราษฎรก็ดี ตรงนี้ไม่มีมาก่อน เราบอกเลยต้องให้เอกสิทธิ์ แปลว่าต่อไปนี่
 ฝ่ายค้านที่จะอภิปรายในสภาสามารถพูดจาได้ค่อนข้างจะลงลึก ท่านประธาน
 ครับจำได้ไหม ผมยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายบุคคลและ
 ครั้งหนึ่งรัฐมนตรีทั้งคณะ ผมไม่อยากจะสอนภาษาไทยให้ใครฟัง แต่ท่าน
 ประธานอ่านญัตติก็รู้ว่า มันเป็นญัตติไม่ไว้วางใจ แปลว่าไม่ไว้วางใจให้รัฐมนตรี
 บริหารราชการบ้านเมือง ก็ชัดเจนละครับ ต้องมาต่อว่ารัฐบาลว่าทำงาน
 บกพร่อง พออภิปรายเสร็จไปว่ารัฐบาลบกพร่อง อีก ๓ วัน ได้รับหมายศาล
 แล้ว เขาบอกไปต่อว่าเขากลางสภา แล้วบอกอย่างนี้ฝ่ายค้านจะทำงาน
 การเมืองอย่างไร ถ้าไม่มีเอกสิทธิ์คุ้มครอง เราใส่ไว้ในมาตรา ๑๓๑ เรา
 บอกว่าให้ตรงนี้ ถ้านักการเมืองที่ประพฤติน่าถูกต้อง มาพูดจาไม่ตรงไป
 ตรงมา พูดจาไม่มีข้อเท็จจริง เวลาถ่ายทอดโทรทัศน์ ประชาชนเขาเข้าใจ
 เท่ากับเป็นการฆ่าตัวเองทางการเมือง นั้นเราใส่ไว้ในมาตรา ๑๓๑ เป็น
 เอกสิทธิ์ของสมาชิกสภา ท่านประธานครับ ผมอยากจะเรียนท่านประธาน
 ต่อไปว่า การเปิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นผมอยากจะให้ท่านประธานไปเปิด
 คอร์ส (Course) พิเศษสักคอร์สหนึ่ง กระผมไม่อยากจะระบุชื่อว่าใคร ท่าน
 ประธานต้องไปตีวพรรคพวกท่านอยู่ ๆ ออกมาให้สัมภาษณ์บอกว่า รัฐบาลไม่
 เห็นด้วยที่จะพิจารณาการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๓ วาระรวด ท่าน
 ประธานครับ คนที่ออกมาให้สัมภาษณ์ไม่มีภูมิปัญญาอับอายเขา เด็กเล็กที่เขา

เรียนกฎหมายเขายังต่อว่า เพราะเมื่ออยู่ช่วงเวลาสอบที่รามคำแหงผมไปสอบ
ประจำ เขาอับอาย ท่านประธานที่เคารพ ไปบอกว่าพิจารณา ๓ วาระไม่ได้
ให้สัมภาษณ์หน้าตาสดใสเป็นผู้จัดการรัฐบาล แสดงว่าไม่ได้เคยอ่านกฎหมาย
เลย ท่านประธานกรุณาผมนึกเถอะครับ มาตรา ๒๑๑ ท่านประธานเป็นผู้ที่
สอนหนังสือ ท่านประธานอ่านแปดสิบเดียวเข้าใจ วิธีการแก้ไขรัฐธรรมนูญก็มี
ที่มา ๓ ทาง ๑. รัฐมนตรีเสนอ ๒. ผู้แทนเสนอต้องมี ๑๒๐ คน ๓. ต้อง
วุฒิสภากับผู้แทนรวมกันต้องมี ๑ ใน ๓ ๒๖๐ คน ๓๖๐ คน ๖๓๐ คน แปลว่าต้อง
มี ๒๑๐ คน มีหนทางเสนอ ๓ ทาง วาระแรกบอกว่าจะต้องลงมติโดยการ
เปิดเผยขานชื่อ ต้องมีเสียงรับรองถึงหนึ่ง แปลว่าต้องมี ๓๑๕ คน เดี่ยวพูด
๓๑๔ คน ๓๑๖ คน ไม่รู้เรื่อง แต่ว่าอยากพูดออกโทรทัศน์ทุกคืน ขวณ บัญญัติ
สนั่น ขวณิต ออกอยู่ ๔ คน ถามว่าเท่าไร ไม่ ๓ วาระไม่เอา ไม่ ๓ วาระ
บัญญัติออกมาไม่ได้ รัฐบาลไม่ยอม มันทำไม่ได้ท่านประธานครับ นั่นแปลว่า
วาระหนึ่งขานชื่อเปิดเผย ต้องมีรับรองเท่าไร ถึงหนึ่ง แปลว่า ๖๓๐ คน
ต้องมี ๓๑๕ คน ชั้นกรรมาธิการจะตั้งเต็มสภาอะไรได้ทั้งนั้น เมื่อประชุมใน
วาระที่ ๒ แปลว่าเสียงส่วนใหญ่ที่ประชุม ท่านประธานครับ พอผ่านวาระ ๒
เขาบอกต้องไปเก็บ ๑๕ วัน เห็นไหมครับ คนเป็นรองนายกรัฐมนตรี คนเป็น
รัฐมนตรี คนมีหน้าที่บริหารออกมาลอยหน้าลอยตา บอกไม่เห็นด้วย ๓ วาระ
แล้วทำได้ไหม ไม่ได้ต้องเก็บ ๑๕ วัน แล้วจะมาพิจารณาในวาระ ๓ วาระ
๓ ขานชื่อ เปิดเผยต้องมีเท่าไร มีเกินกว่าถึงหนึ่ง แปลว่าต้องมี ๓๑๖ เสียง
ที่ผมเรียนท่านประธานตรงนี้ กระผมไม่ได้เก่งกาจกว่าใคร แต่กระผมเป็นคน
มีความรู้น้อย ผมต้องอ่านกฎหมายทุกกฎหมายตลอด แต่ผมไม่อยากให้พี่น้อง
ประชาชนโดยเฉพาะเด็กอายุ ๑๘ ปีที่กำลังจะมีสิทธิเลือกตั้งได้ไปหลงระเมอ
เพื่อพอกับคำพูดที่ขาดสติปัญญา ผมไม่อยากจะระบุว่าใคร มันอับอายเขา ไม่รู้
แต่อยากพูด เนาเพิ่งสร้าง เสียหายหมด ใครประพฤติดอย่างนั้นกรุณาเลิกเสีย

ท่านประธานครับ แล้วให้คณะกรรมการนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาบอกว่าให้สิทธิคณะกรรมการมีสิทธิเรียกเอกสารจากหน่วยราชการ กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ หน่วยของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ให้นำเสนอต่อคณะกรรมการและให้มีโอกาสได้ประชุมได้ ผมอยากเรียนท่านประธานว่า สิ่งที่เราได้รวบรวมวันนี้เกิดจากสถิติปัญหาอันไม่มากนัก แต่ว่าคนที่เขาทำงานด้านนี้ ไม่ว่าจะเป็นนายทวิช กลิ่นประทุม ไม่ว่าจะเป็นนายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นนักศึกษามหาบัณฑิตทางกฎหมายที่รามคำแหงทั้งนั้น เป็นคนกำลังฟิต อายุมากแต่ว่าสมองกำลังปราดเปรื่องเพราะกำลังเรียน ไม่รู้ ถามไม่รู้บอกว่าตรงนี้ไม่รู้ แล้วถามคนรู้ ผมอยากจะเรียนท่านประธานไว้คิดว่า ในมาตรา ๑๕๓ ตรงนี้ที่ผู้คนบอกว่าไอ้โฮ ฝ่ายค้านชุดนี้ไปจับมือวุฒิ มันเอาใจวุฒิ มาตรา ๑๕๓ ว่าอย่างไรครับ บอกว่า ในการประชุมให้วุฒิสมาชิก ซึ่งท่านเป็นปลัดกระทรวง เป็นผู้บัญชาการ เป็นอธิบดีเยอะ บอกว่าให้สิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐบาลน้อยเยอะ ก็แปลว่าถามว่าเรื่องนี้ทำอย่างไร ทางรัฐบาลคุณชวนบอกว่าไม่อยากพูดกับวุฒิ เพราะว่ามันเสียเกียรติ ถ้าท่านไม่ตอบก็ได้ ในนี้เราเขียนไว้ชัด แต่เราเห็นว่าคนอยู่ด้วยกันถ้าไม่ไปต้องพูดกันได้ ให้ไว้คนเดียวครับท่านประธาน ให้วุฒิไว้คนเดียว ปรีมแทบจะตายตัว ญัตติขึ้นได้ไหม ไม่ได้ แก่กฎหมายได้ไหม ไม่ได้ รับรองคนเป็นรัฐบาลได้ไหม ไม่ได้ สัมรัฐบาลได้ไหม ไม่ให้ ให้อะไรครับ ให้ว่าพวกเธอทั้งหลายที่มีมา ๓ ใน ๔ ของผู้แทน เวลาประชุมวุฒิ ให้เขาถามหน่อยว่ากฎหมายที่เสนอมานผ่านผู้แทนแล้ว เจตนารมณ์เป็นอย่างไรตั้ง เป็นกระทู้ขึ้นไปเท่านั้นแหละครับ นี่บ้านเมืองจะถล่มทลายตรงไหน ถ้ากฎหมายรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายค้านเสนอ บ้านเมืองมันวิกฤตตรงไหน ฝ่ายค้านทำลายประชาธิปไตยตรงไหน เรามอบให้ตั้งกระทู้ได้ ท่านประธานดูผมตอนะครับว่า ทุกคนปรารธนา กระผมก็ปรารธนา ผมเคยรับราชการ ยศไม่มากหรอก เป็นสารวัตรกองปราบ แต่ว่าบังเอิญตอนเป็น

อาณานิคมหนึ่ง ๒๔ ปี ตรงนั้นแหละครับมีอำนาจหน้าที่เซ็นหมายกันทั่ว
ราชอาณาจักร ผมเข้าใจว่าราชการส่วนใหญ่ดี แต่มีบางคนที่ประพฤติปฏิบัติ
ไม่ดี ไปชมเข่งรังแกพี่น้องประชาชน ผมมาจากการเลือกตั้งเหมือนกับที่ท่าน
ประธานมา เราต้องกลับไปหาประชาชน เราจะไปบอกกับประชาชนอย่างไร
ว่าที่เรารับปากเขาไว้ ผมเคยปราศรัยพี่น้องประชาชนถ้าเลือกพวกผมเข้าไป
วันหนึ่งผมมีโอกาสจะตั้งศาลปกครอง เพื่อให้พี่น้องประชาชนมีโอกาสร้องทุกข์
ด้วยความรวดเร็ว ทำไปเถอะครับ ท่านประธานกรุณาเปิดลิศครับ

ประธานรัฐสภา : คุณเฉลิมสรุปหน่อยครับ ๒๐ นาทีแล้ว

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานครับ มันสาระนะครับ

ประธานรัฐสภา : ไม่ต้องอธิบายมาก เอาเนื้อ ๆ

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานครับ ไม่อย่างนั้นข้างนอกมันเก็บบ้าง ๆ
เขายังไม่รู้เลย นึกว่าไอ้ไอ้มาให้อำนาจอะไร แต่มันไม่ใช่ ท่าน
ประธานกรุณาสักนิดครับ คงไม่ขัดข้อง เพราะผมก็ต้องไป เดี่ยวจะไปสอบ
เหมือนกัน คงไม่พูดแล้ว ท่านประธานที่เคารพ ในมาตรา ๑๖๓ ที่บอกว่า
ฝ่ายค้านไปนับ ๑ นับ ๑ ที่ไหน มาตรา ๑๖๓ บอก นายกรัฐมนตรีต้องเป็น
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชัดเจนไหมครับ ท่านประธานคุณคิดเถอะครับ เดี่ยว
ท่านประธานจะได้คอนเฟิร์ม (Confirm) หลังจากที่ผมอภิปรายจบว่า
นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คนที่แก้เรื่องนี้ รัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๒๑ ชื่อ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เสนอในฐานะนายกรัฐมนตรี
ตรงนั้นถ้าแก้ไม่ผ่านละก็ต้องลาออก คุณชวนและพรรคร่วมรัฐบาลไม่ต้อง
วิตกกังวล รัฐธรรมนูญไม่ผ่านอย่าไปลาออก บริหารไปเถอะ เพราะคุณชวนไป
เมื่อไรระเบิดมันหยุด อยู่ไปเถอะ มันจะไม่ดูตาม ๆ ผมเรียนท่านประธาน

ต่อไปว่าในมาตรา ๑๘๕ เราปรารถนาเรื่องศาลปกครอง ตามว่ารัฐธรรมนูญที่ฝ่ายค้านเสนอมีไหมครับ มาตรา ๑๘๕ ศาลปกครองมีอำนาจพิพากษาคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ กฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทในการปกครองประเทศ เมื่อมีกฎหมายแม่บทแล้วก็ต้องมีกฎหมายลูก ซึ่งจะไปร่างจะไปออกเป็นพระราชบัญญัติอย่างไรนั้น เราค่อยมาประชุมปรึกษาหารือกันอีกทีหนึ่ง นอกจากนี้แล้ว กระผมไม่ได้อิงจำว่าท่านประธานเป็นประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อพี่น้องประชาชนต้องการฝ่ายค้านให้ไหมครับ ให้ ให้ไว้ที่ไหน ในมาตรา ๒๐๐ ให้มีศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วย ประธานผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญคนหนึ่ง และผู้พิพากษาศาลรัฐธรรมนูญอื่นอีก ๘ คน ใครเลือกผู้แทนราษฎร ท่านประธาน ผมมั่นใจด้วยความสุจริตใจว่า ข้อเสนอร่างแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นที่ฝ่ายค้านได้นำเสนอกครั้งนี้ ไม่ได้มีสาระอะไรเลยที่แตกต่างไปจากเพื่อนสมาชิกฝ่ายรัฐบาล แต่รัฐบาลเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญเหมือนกับน้ำประปาในขณะนี้ ปริบ ๆ ปริบ ๆ หยตมานิดหน่อย เรามอกไม่เอาต้องเปิดท่อใหญ่ ถ้ามว่าทำไมต้องเปิดท่อใหญ่ เพราะรัฐบาลได้แถลงไว้ต่อพี่น้องประชาชน รัฐบาลได้มาตั้งนโยบายไว้แถลงต่อรัฐสภา รัฐบาลได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการคนของรัฐบาลก็มากกว่า พรรคประชาธิปัตย์ขอประธานไทยที่ต้องเอ่ยนาม ได้มีการประชุมว่าจะแก้ ๒๒ ประเด็น ออกมาแถลงอีกทีก็กรีกโครม ผมก็ดีใจแอบยิ้มเจื่อน ๆ นาน ๆ ที่รัฐบาลกับฝ่ายค้านจะเห็นตรงกัน หนอยแน่เอาเข้าจริง ๘ พอ ๆ เกินกว่า ๘ บ้านเมืองจะเสียหาย เสียหายตรงไหนท่านประธานที่เคารพ ไม่เสียหายอก เราก็บอกว่าเขารัฐธรรมนูญที่ นายชวน หลีกภัย เคยอยู่ใน ครม. ด้วย เอารัฐธรรมนูญที่คนเป็นประธานรัฐสภา คือท่านอาจารย์มารุต ได้ร่วมรัฐบาลด้วยแล้วแก้มาแล้ว ๒ ครั้ง เอาตรงนั้นมาเป็นฐานในการพิจารณาแล้วก็นำเสนอจึงได้มาทั้งหมด ๒๑๑ มาตรา ท่านประธาน เมื่อเข้ามีการรายงานข่าวว่า

ฝ่ายค้านไปทำหายกลุ่มชน ผมต้องพูดแทนอีตี่จวบเขานิดหนึ่ง คือคุณประจวบ ไชยสาส์น มีหรือครับคนเป็นผู้แทนมาจากการเลือกตั้งไปทำประชาชน ไปที่ไหนล่ะวะฮ้ายคนหมคน่ะแหละ เล่นการเมืองนี่กลับบ้านบางทีไม่รู้จะไหวใคร เคยไหวรึรอร่า เพราะไหวติดมาตั้งแต่ต้นอกบ้านเพราะฉะนั้นขอเรียนท่าน ประธานผ่านไปยังพี่น้องประชาชนและกลุ่มพลังมวลชนทั้งหลาย ท่านทั้งหลาย วันนี้เราไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะมาทะเลาะกัน เราอยู่ในฐานะที่จะพูดกันด้วย เหตุด้วยผล ผมอยากจะเรียนท่านประธานว่า ถ้าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อน สมาชิกของรัฐสภารับหลักการในวาระแรก ผมไม่เห็นด้วยที่จะมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเต็มสภา ควรจะรับร่างทั้งหมดแล้วตั้งคณะกรรมการวิสามัญคัดส่วนแล้วแต่ท่านประธาน มีผู้แทนราษฎร มีผู้แทนฝ่าย ค้าน ฝ่ายรัฐบาลมีวุฒิสมาชิก ท่านประธาน หลังเกิดเหตุการณ์ รสช. ปี ๒๕๓๔ มีใครบอบช้ำเท่า พลเอก ชชาติชาย กับผม ถ้าผมจะแก้แค้นผมต้องแก้แค้นวุฒิที่ มาจากสาย รสช. แต่กระผมไม่ได้มองอย่างนั้น พลเอก ชชาติชาย ได้คุยกับ ผมเมื่อวานนี้แล้วก็เน้นหนักว่า เราให้สัมภาษณ์หลังแล้วเริ่มต้นกันใหม่ ทำ อย่างไม่รู้ก็ตามให้รัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตยแล้วเดินหน้าของมันไปได้ เรา ต้องฟังเพื่อนสมาชิกวุฒิ และเราไม่ปฏิเสธคนอย่างท่านอาจารย์สมภพ เป็น เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเก่า เป็นนักกฎหมายมือหนึ่งของเมืองไทย ซึ่งเหลือน้อยผู้คนอีกหลายคนมีสติปัญญา ผมไม่รู้จักเป็นการส่วนตัว แล้วพวกนี้ ไม่มีสิทธิเลือกผมเพราะผมลงเลือกตั้งฝั่งธนฯ พวกนี้อยู่ฝั่งพระนคร เกือบทั้งนั้น แต่ที่ผมต้องเรียนตรงนี้ ผมอยากให้บ้านเมืองถึงความจริงกันสักที อย่างมาเย็น เหม็นปากบนสภาอย่างมาหิยกระดานประวัติดีที่ตัวเองกรอกไว้เทิง แล้วก็บอกว่า เป็นใบปลิวโจมคืออย่างมาพูดจาดีสำบัดสำนวนว่าฝ่ายค้านจะร่วมมือวุฒิสภา รัฐบาล ประธานรัฐสภา : เอาเข้าประเด็นรัฐธรรมนูญเลย

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : ผมยืนยันกับท่านประธานว่า ไม่เป็นความจริง และร่างทั้งหมดนี้ถ้าฝ่ายรัฐบาลโดยเฉพาะท่านรองนายกฯ ผู้ทรงเกียรติ ขอประทานโทษต้องเอ่ยนาม คือ นายบัญญัติ บรรทัดฐาน คงจะฟังผมอภิปราย เพราะท่านเป็นคนชอบฟัง ก็รอจังหวะอยู่ ถ้าจะได้อ่านทั้งหมด ๒๑๑ มาตรา ท่านจะปฏิเสธไม่ได้เลย ปฏิเสธในหลักการ วิธีการความเป็นประชาธิปไตย ไม่ได้ ท่านประธาน ที่ผมต้องย้ำตรงนี้ไม่ใช่เพื่อตัวผม ผมไม่อยากจะพัวพัน ประชาชนที่อยู่ข้างนอกเข้าใจผิดว่าฝ่ายค้านไปลากเผด็จการเข้ามาสู่สภา ในเนื้อหาไม่ใช่ มีเรื่องเดียวที่ไม่ตรงกับรัฐบาล คือรัฐบาลเสนอมา ๘ ร่าง มีการลดจำนวนวุฒิ ฝ่ายค้านบอกว่าวุฒิให้คงไว้ เมื่อผู้แทนเดินหน้า วุฒิดูตามไป แต่ว่า ๓ ใน ๔ เธอไม่มีอำนาจ อยู่เหมือนเดิม เพียงแต่ว่าพูดได้ โดยการตั้งกระทู้ ผมย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าถ้าฝ่ายค้านชุดนี้ เราคิดว่าการเป็นฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาลอยู่ที่บรรยากาศเอื้ออำนวย ท่านประธานเองเคยนั่งข้างล่าง วันหนึ่งนั่งข้างบน ผมอยู่ข้างบน พริบลงมาข้างล่าง อยู่ไปอยู่มาอยู่เมืองไทยไม่ได้ต้องไปต่างประเทศ ก็เรียนท่านประธานว่าถ้าหากว่าแก่รัฐธรรมนูญในวุฒิเหลือ ๑๒๐ คน แล้วมารวมกับผู้แทน ค่อไปนี้เปิดสมัยวิสามัญง่าย แล้วรัฐบาลจะทำงานได้อย่างไร วันดีคืนดีวิสามัญ เห็นไหมระเบิดตูม ๆ ข้างบ้านรัฐมนตรีมหาดไทยมีระเบิดวาง แล้วบอกว่าเปิดสมัยวิสามัญมีคนไปบอกว่า จะไม่ไว้วางใจรัฐบาล ผมยืนยันว่าถ้าใครไม่ไว้วางใจรัฐบาลสมัยวิสามัญผมจะประท้วง แล้วผมประท้วงมีฤทธิ์ ผมอาศัยสนามหลวงคนเป็นแสน เพราะฉะนั้นไม่มี เราจะไม่พูดเรื่องอื่น จะพูดเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นบรรดาเพื่อนสมาชิกที่เคารพ บรรยากาศการเมืองวันนี้ ถ้าเรามาแตกแยกทางความคิดไม่ได้เป็นผลดีต่อบ้านเมือง แต่ถ้าหากกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เสนอโดยให้อำนาจวุฒิ ตามที่มีการรายงานข่าว ผมก็

ไม่เห็นด้วย แต่ทั้งหมดนี้ผมขำอีกครั้งว่าเหมือนกันหมดในจำนวน ๒๕ ประเด็น แต่แตกต่างกันในการทงจำนวนวุฒิสภากับไม่ทงเท่านั้นเอง ผมเรียนท่านประธาน ตรงนี้ว่า ทั้งหมดเกิดจากความสุจริตใจ ท่านบรรหารก็น้อยอกน้อยใจว่าเป็น หัวเรือใหญ่ ไม่มีใครมีเจตนาที่จะมาหักล้างถางพง เรามีเจตนาว่าจะทำ อย่างไรให้แก้รัฐธรรมนูญแล้วแก้ได้สำเร็จ เราไม่มีคิดที่ว่าเสนอแก้เพื่อไม่แก้ ขอขอบคุณ

ประธาน : ร้อยโท กุเทพ ไสกะจ่าง เดี่ยวต้องผลักดัน ที่ละพรรค พรรคละคน ๒ คน

ร้อยโท กุเทพ ไสกะจ่าง (ศรีสะเกษ) : ท่านประธาน ที่เคารพครับผม ร้อยโท กุเทพ ไสกะจ่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด ศรีสะเกษ พรรคพลังธรรม ในฐานะสมาชิกรัฐสภาวันนี้ผมถูกผลักเข้าสู่มับ เห็นร่างกฎหมายที่นำเสนอในวันนี้เป็นร่างที่ดี ๆ จำนวนมาก แต่ก็มียางร่างที่ เข้ามาในกลุ่มเดียวกัน ทำให้ผมตัดสินใจรับไม่ได้ คงไม่เป็นเพราะรู้ว่าคนที่ เป็นตัวตั้งตัวตีในการเสนอร่างยังเป็นนักศึกษากฎหมาย แต่เป็นเพราะว่า แนวการนำเสนอร่างนั้น กระผมไม่แน่ใจว่ากระผมจะแยกรับได้อย่างไร ในเมื่อร่างที่เสนอเข้ามาเท่าที่ฟังมีถึง ๑๗ ร่างด้วยกัน และเสนอมาใน ร่างเดียว รับหลักการ และจะไปแปรญัตติผมที่เคยถูกสภาแห่งนี้สั่งสอน ว่าไป แปรญัตติขัดกับหลักการไม่ได้ และผมก็พยายามไปค้นคว้าหาคำรากฎหมาย ในสภาแห่งนี้มายืนยัน เวลาเข้ากรรมาธิการ ท่านเลขาธิการเป็นประจักษ์ พยานได้ดีว่าไม่สามารถทำได้ และกรรมาธิการส่วนใหญ่ก็เห็นว่าทำไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้น ผมก็เกรงว่าถ้ารับร่างกฎหมายที่เรากำลังพิจารณากันอยู่ใน ขณะนี้ และเราจะไปตัดสินใจกันอย่างไรในบางร่างที่เราไม่เห็นด้วย ผมฟัง ท่านผู้มีเกียรติเมื่อสักครู่นี้พอจะเห็นได้ว่า ในแง่ของหลักการนั้นเราอาจจะ มองแตกต่างกัน ผมไม่ได้ดูถูกท่านวุฒิสมาชิก ผมรู้ว่าท่านเหล่านี้เป็น

ผู้ทรงคุณวุฒิที่แท้จริงและผมเคารพท่านด้วยใจ เรามีความรู้สึกเคารพนับถือกัน
 อย่างนั้นจริง ๆ แต่เมื่อผมจะขอร้องให้ท่านเป็นสภากลั่นกรอง ผมก็คงจะต้อง
 มาเขียนกติกาว่า ท่านในฐานะสภากลั่นกรองท่านควรจะทำอย่างไร จึงจะ
 ทำให้สถานะของท่านบริสุทธิ์ผุดผ่อง คือ คงาม น่ากราบนำไหว้ที่สุด นั่นเป็น
 สิ่งที่ผมจะพยายามให้สังคมนี้ยอมรับได้ ว่าในฐานะวุฒิสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ใน
 ฐานะที่บางท่านอาจจะ เป็นข้าราชการประจำ ที่จะต้องมีนายกรัฐมนตรี
 สั่งราชการ การที่ท่านจะต้องยื่นกระทู้ถาม ตรวจสอบโดยฐานะโดยศักดิ์ศรีนั้น
 ถ้าเราไปคุยกันไปตามกัน ก็คงไม่มีปัญหาอะไร แต่ในเรื่องของหลักการ
 การบังคับบัญชานั้นถ้าในตัวของกฎหมายก็คงมีปัญหาอยู่ เพราะฉะนั้นตรงนี้
 กระผมไม่ได้ต่อต้านท่าน แต่ผมกราบเรียนว่าอยากให้ท่านอยู่ในสถานะที่พวก
 เราจะได้กราบไหว้บูชาเคารพในฐานะเป็นวุฒิสมาชิก เพราะฉะนั้นหลักการนี้
 กระผมก็ยังเห็นคัดค้านกับท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ที่อภิปรายไปเมื่อสักครู่นี้ว่า
 จริงๆ แล้วสภากลั่นกรองนั้นควรเป็นอะไรท่านประธานที่เคารพ กระผมคง
 เป็น ส.ส. คนเดียวในสภาในที่นี้ที่ได้เคารพวุฒิสมาชิกอย่างมากมายเหลือเกิน
 ท่านตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีช่วงหนึ่ง
 ครับท่านประธานเมื่อต้นเดือนมีนาคมท่านได้ออกแถลงว่า จริง ๆ แล้วการ
 แก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ถ้าจะให้มันหมดคราวของเผด็จการที่เรากลัวกัน ก็คง
 จะต้องยกร่างทั้งหมด แต่ท่านประธานเชื่อไหมครับว่า ร่างรัฐธรรมนูญที่เรา
 มีหรือฉบับปัจจุบันที่เราใช้ในบทบัญญัติ มาตรา ๒๑๑ ได้กำหนดกรอบในการแก้ไข
 ไว้ชัดเจนว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ผมได้ยื่นท่านแถลงมาและผมซึ่งใจมาก
 ท่านประธานเป็นประจักษ์พยานได้ดี จดหมายฉบับนี้ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๖
 ตอนแรกผมจะแถลงข่าวแล้ว ผมคุยกับผู้สื่อข่าวว่าผมควรจะแถลงดีไหม
 เพราะถ้าผมแถลงนี้ แนวทางของผมจะขัดแย้งกับบรรดาท่านผู้ทรงเกียรติที่นั่ง
 อยู่ที่นี่ทันที ท่านประธานครับ ผมมีจดหมายถึงท่านและบอกว่าสนับสนุน

แนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญตามข้อเสนอของวุฒิสมาชิก วุฒิสมาชิกเสนออย่างไร
 ครับท่านประธาน เสนอให้แก้มาตรา ๒๑๑ เพื่อที่จะนำไปสู่ร่างทั้งร่าง เป็น
 ข้อเสนอที่ดีมากผมร่วมรายการข่าวรายการหนึ่งผมโทร. ไปบอกว่า ผม
 เห็นด้วยในแนวทางนี้ จะปัญหาน้อยที่สุด แต่ต้องแก้มาตรา ๒๑๑ ก่อน เพราะ
 มาตรา ๒๑๑ เป็นประตูเข้าสู่บ้าน ถ้าเราไม่แก้แล้วเราจะเข้าไปสู่ได้
 อย่างไร ผมเชื่อว่าผมไม่ใช่อร์หันต์ทองคำ และผมเชื่อว่าหลาย ๆ ท่านที่นี่
 เป็นอร์หันต์ทองคำในยุคหนึ่ง ท่านร่างรัฐธรรมนูญนี้มาด้วยมือ ท่านเขียนกรอบ
 ในการแก้ไขมาด้วยมือ และท่านก็มองเห็นได้ทะลุปรุโปร่งชัดเจนว่าควรจะแก้
 อย่างไร จะยกร่างทั้งร่างแล้วไปอ้างเอาฉบับหนึ่งมา แล้วเสนอพร้อมกันมา
 ๒๑ - ๒๒ ประเด็นนี้ทำได้หรือไม่ ผมคิดว่าในหัวใจของท่านก็ทำไม่ได้ แต่ผม
 แปลกใจครับท่านประธาน ข้อเสนอของวุฒิสมาชิกก็เหลือเกินไม่มีใคร
 สนองตอบ เพราะอะไรครับ เพราะเราผลออกไปแนวทางวิสามัญของสภา
 ผู้แทนราษฎรซึ่งก็มีท่านชุมพล ศิลปอาชา ในฐานะแกนนำคนสำคัญของพรรค
 ชาติไทยซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้าน เราก็เคารพท่านให้เกียรติท่าน ท่านก็ทำงาน
 นักพาสมาชิกไปถึงต่างประเทศไปดูรูปแบบรัฐธรรมนูญผลสุดท้ายเป็นอย่าง
 ไรครับท่านประธาน กลับมาใช้ไม่ได้เลย ใช้ไม่ได้ครับ ทั้ง ๆ ที่ต่อรองกันมา
 เป็นระยะเป็นลำดับ พอมาถึงนาทีสุดท้ายเชื่อไหมครับท่าน เมื่อวานฉันนี่เอง
 ได้ทราบว่าวุฒิสมาชิกกับสมาชิกอีกซีกหนึ่ง จะใช้หลักการของวุฒิสมาชิกที่เสนอ
 ไว้ แต่ไม่ใช่แก้มาตรา ๒๑๑ แต่เป็นการพ่วงอะไรเข้ามาก็ไม่รู้ครับอาศัย
 ข้อเสนอของวุฒิสมาชิกมาพ่วงกับข้อเสนอของฝ่ายที่ต้องการแก้ อย่างนี้จะให้
 ผมกราบเรียนท่านว่าอย่างไรท่านประธานครับ ผมเชื่อว่าวุฒิสมาชิกส่วนใหญ่
 ที่ท่านนั่งอยู่ตรงนี้ ท่านตระหนักรู้ดีว่าข้อเสนอของท่านบริสุทธิ์ดีเหลือเกินเป็น
 ทางออกที่ดี ถ้าท่านแก้ตรงนั้นแล้วบอกว่าจะยกร่างใหม่มันก็ไม่ได้ฉีก
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะแก้ไขอย่างไร จะต้องแก้ตามที่

ท่านเขียนมาในมาตรา ๒๑๑ เท่านั้น ถ้าจะแก้เป็นอย่างอื่นจะต้องเขียน
เงื่อนไขหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มเข้าไปตรงนี้ละครับท่านประธานครับ ผม
ยกมือมาตั้งแต่เช้า ผมเห็นว่าวันนี้เป็นวันประวัติศาสตร์ ผมไม่แน่ใจว่ารัฐบาล
ชุดนี้จะตอบปัญหาต่อสังคมประชาชนได้อย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นวันนี้ ผม
ได้พยายามจะให้สภาแห่งนี้ได้ให้เหตุผลว่าเราเลื่อนขึ้นมาไม่ได้ เราเลื่อนขึ้น
มาไม่ได้ แต่เมื่อเสียงส่วนใหญ่เห็นว่าเลื่อนได้ สังคมที่จับตามองสภาอยู่แห่งนี้
ก็คงไม่ด่วนประณามเราทุกคนว่ากำลังเล่นละคร อย่างน้อย ๆ ครับท่าน
ประธาน พวกเราที่นั่งอยู่ตรงนี้ก็พยายามยับยั้งชั่งน้ำหนักในสิ่งที่คิดว่าถูกต้องที่สุด
เพราะฉะนั้นผมไม่อาจรับหลักการร่างกฎหมายฉบับนี้ได้ เพราะผมไม่แน่ใจว่า
เมื่อรับไปแล้วผมจะไปบอกว่าไม่รับอีกหลักการหนึ่งได้อย่างไร ในเมื่อท่าน
เสนอมาทั้ง ๑๗ หลักการในร่างเดียวกัน ขอกราบขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : คุณพินิจ จันทรสุรินทร์

นายพินิจ จันทรสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) :

ท่านประธานที่เคารพครับผม นายพินิจ จันทรสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดลำปาง พรรคชาติไทย ท่านประธานครับ ก่อนอื่นกระผมอยากจะ
ขอเรียนชี้แจงเรื่องหลักการก่อนที่ผมจะลงในเนื้อหา ในฐานะที่เป็นพรรคร่วม
ฝ่ายค้านได้เสนอแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ท่านประธานครับ ในหลักการ
แก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเป็นร่างแก้ไขซึ่งแก้ไขทั้งฉบับ และเป็นร่างรัฐธรรมนูญซึ่ง
เปิดกว้างอย่างฉบับของพรรคร่วมฝ่ายค้านได้เสนอมา แต่รัฐธรรมนูญบางฉบับ
ที่จำเป็นต้องเขียนหลักการโดยระบุมাত্রาไว้ ก็เพราะเป็นหลักการที่จะต้องแก้ไข
ในมาตรานั้น อันนี้เป็นสาระสำคัญ แต่ในข้อบังคับ ข้อ ๕๐ ดังที่สมาชิก
ผู้มีเกียรติทั้งหลายได้กรุณาชี้แจงว่าสมควรที่จะใส่นั้น ข้อบังคับบอกว่าจะใส่
ด้วยก็ได้ ไม่บังคับให้ต้องกระทำตาม แต่ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ท่าน
ประธานซึ่งเคยร่วมร่างรัฐธรรมนูญมาแล้ว ซึ่งเราก็ได้ร่วมพิจารณา ร่วมร่าง

มาด้วยกันหลายครั้งเราก็ไม่เคยได้เขียนในการแก้ไขหลักการร่างรัฐธรรมนูญ
ระบุมাত্রา เว้นแต่เราจะขอแก้บางมาตราเท่านั้น ผมอยากจะกราบเรียนว่า
ตามที่ได้ดู และได้ร่วมดูแลในการร่างของผู้ร่วมเสนอแล้ว ผมอยากจะ
กราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญที่ขอปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นมาี้ทำเพื่อใคร
เรื่องนี้เป็นสาระสำคัญ ถ้าหากเราทำเฉพาะสภาผู้แทนราษฎร ทำเฉพาะ
วุฒิสภา และเป็นเรื่องเอกสิทธิ์ข้างอะไรบ้าง อย่างนั้นไม่เพียงพอ แต่เมื่อ
พรรคร่วมฝ่ายค้านได้พิจารณาว่า เมื่อทุกฝ่ายต้องการที่จะให้มีการแก้ไข
รัฐธรรมนูญแล้ว ประโยชน์ต้องเกิดขึ้นกับแผ่นดินเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ท่านจะ
สังเกตดูซึ่งสมาชิกผู้มีเกียรติจากกรุงเทพมหานคร ร้อยตำรวจเอก เฉลิม
อยู่บำรุง ได้กรุณาชี้แจงไปว่า โครงสร้างต่าง ๆ ที่ประชาชนโดยทั่วไปที่
ไม่ได้รับโครงสร้างพื้นฐาน จะเป็นถนน ไฟฟ้า น้ำ อะไรต่าง ๆ ไม่เคยได้
เขียนปรากฏในรัฐธรรมนูญโคลบับใดเลย เพราะฉะนั้นเขียนไว้ในตรงนี้ เป็น
แนวนโยบายแห่งรัฐ ถึงแม้ว่าเราจะเคยเขียนไว้ในข้อสุดท้ายในนโยบายแห่ง
รัฐว่า จะต้องเขียนแผนพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ว่ารัฐธรรมนูญทุกครั้งไม่เคย
ดำเนินการ ใครขึ้นมาเป็นรัฐบาลก็ไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนทั่ว
ประเทศ สมมติว่าภาคเหนือมาเป็นนายกรัฐมนตรี ก็จะจัดการเรื่องภาคเหนือ
ให้สมบูรณ์ ท่านประธานองคมนตรี อย่างอีสเทิร์น ซีบอร์ด (Eastern
seaboard) ละทิ้ง จนกระทั่งใครไม่กล้ามาลงทุน ก็จะไปทำโครงการอื่น
จังหวัดอื่นอีกต่อไป เพราะฉะนั้นในมาตรา ๗๑ ซึ่งเขียนไว้ในแนวนโยบาย
แห่งรัฐ จะต้องเร่งดำเนินการเรื่องโครงสร้างพื้นฐานให้เรียบร้อย ให้
เสร็จสิ้นบริบูรณ์และต่อเนื่อง ไม่ใช่รัฐบาลหนึ่งขึ้นมาแล้วไม่เห็นด้วยว่าเป็น
ของรัฐบาลเก่าฉันไม่อยากทำ ทำไม่ได้ รัฐธรรมนูญระบุแล้ว เพราะฉะนั้น
โครงการต่าง ๆ ต้องทำสำเร็จให้สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมาย และจะต้อง
ถึงมือประชาชน อันนี้เรื่องสำคัญที่เรามองเห็น และอีกประเด็นหนึ่งซึ่ง

กระจายรายได้ พูดกันเหลือเกินว่าอยากจะช่วยประชาชนชาวชนบทอยากจะกระจายรายได้ ทุกรัฐบาลพูดอยู่อย่างเดียว แต่ทำไม่ได้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดเลย เพราะฉะนั้นกระผมเห็นเนื้อหาต่าง ๆ ว่าเราทำเพื่อใครก่อน ส่วนสาระที่ว่าสิทธิเสรีภาพ ที่เพื่อนบอกว่ายังไม่ได้อ่าน อย่าไปพูดว่าไม่ได้ อ่าน อ่านทุกคนแล้ว ถ้าไม่อ่านจะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นรัฐธรรมนูญเสนอขึ้นมา เพราะว่าอายุ ๑๘ ปี มีสิทธิในการเลือกตั้ง เขาให้ อยู่ในนี้หมด ตามที่รัฐมนตรีเฉลิมได้กรุณาชี้แจงไปแล้ว เพราะฉะนั้นเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้เราต้องบอกว่าเราทำรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใคร อำนาจของวุฒิสมาชิกลดน้อยลงไป รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๔ ให้อำนาจวุฒิสภามากมาย แต่เมื่อเราดำเนินการแล้วเราได้เอาไม่ใช่เฉพาะรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๖ หรือ ๒๕๒๑ อย่างเดียว เอามาดำเนินการ แต่เราได้เอารัฐธรรมนูญ ๒๕๑๗ เข้ามารวมด้วย เอามาผนวกผสมผสานกันเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญร่างนี้เราสามารถแก้ไขได้ เป็นรัฐธรรมนูญที่กว้างขวาง แต่เราไม่แคะต้องในเรื่องบททั่วไปคือบทพระมหากษัตริย์ซึ่งมีความสำคัญ แล้วก็เป็นเรื่องที่ต้องเนื่องกันมาเราไม่เกี่ยวข้องเราจะเกี่ยวข้องตั้งแต่มาตรา ๓ ถึงมาตรา ๒๑๑ ในการดำเนินการทำอะไรก็ตามถ้าหากเราทำให้สอดคล้องซึ่งกันและกันกฎหมายรัฐธรรมนูญไม่ใช่เฉพาะนิติศาสตร์ ไม่ใช่เฉพาะรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ก็ต้องเรียนกฎหมายรัฐธรรมนูญ มันเกี่ยวข้องกันไปหมดทุกชั้นทุกตอนที่จะให้บรรลุผลสำเร็จในการที่จะบริหารราชการแผ่นดิน และเกิดความผาสุกกับประชาชน เพราะฉะนั้นในการเสนอร่างขึ้นมานี้กระผมเห็นว่าร่างนี้เป็นร่างที่สมบูรณ์ แต่ถ้าหากมาแก้ไขแล้วก็บอกแล้วว่ามันเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการเฉพาะเรื่องเฉพาะราว เพราะฉะนั้นหลักการที่บอกผิดหลักการ พุดกันมาเหลือเกินเรื่องหลักการนั้นลองไปดูให้ดี คนที่เรียนไม่จำเพาะจะต้องเรียนวิชากฎหมายในเรื่องของนิติศาสตร์กับรัฐศาสตร์ แต่ในวิชาอื่นก็เรียนกฎหมาย

รัฐธรรมนูญ จะต้องสอบให้ได้ด้วยในวิชานั้น ๆ ท่านประธานครับ ผมอยากจะขอประธานทราบเรียนว่าในเรื่องอื่น ๆ ใน ๒๒ มาตรา ๒๕ ประเด็นอยู่ในนี้หมด มากกว่าทั้งหมดนี้มี ๑๘๘ มาตรา ๒๐๐ กว่าประเด็นที่สำคัญที่สุดที่จะบริหารประเทศและปกครองประเทศในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในเรื่องนี้เป็นเรื่องกว้างขวางก้าวไกล ไม่ได้จำเพาะเจาะจงที่จะต้องแก้ประเด็นนั้นแล้วยังห่วงประเด็นนี้ เพราะฉะนั้นสมาชิกซึ่งเรายังมีเวลาท่านประธานครับ เรายังมีเวลาช่วยกันระดมกันแก้ไข แก้เสียทีหนึ่งเป็นรัฐธรรมนูญในรัฐสภาแห่งนี้ จะไม่มีใครพูดว่ารัฐธรรมนูญแห่งนี้เป็นฉบับของคนที่นั้น ฉบับ รสช. ฉบับของความโหดร้ายป่าเถื่อน แต่ท่านประธานครับ บางทีเขาเคยพูดกันในเรื่องเทพเรียมาร บางทีใจของเทพเป็นมารก็มีคนมารใจเป็นเทพมันก็มี ข้างนอกสกลไสข้างในเป็นโพรง คนเขาก็ว่ากันเยอะ เพราะฉะนั้นเรามาช่วยกันแก้ไขเปิดโอกาสให้มีโอกาสจะแก้ไข ต้องการประเด็นใดเรื่องใดมีโอกาสแก้ไข อันนี้เป็นเพียงเสนอร่าง มันยังมีข้อบกพร่องที่เราจะต้องช่วยกันแก้ไขแห่งสถานี ร่างอันนี้ไม่ใช่เป็นร่างที่สมบูรณ์ ไม่ใช่เป็นร่างที่จะต้องเอาอย่างนี้เสนอไป แต่ว่าสิทธิของสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยมีสิทธิที่จะเข้ามาแปรญัตติมาแก้ไขได้ แต่ทุกประเด็นที่ต้องการ ที่เรียกร้องกันหมดทั่วประเทศอยู่ในนี้หมดเป็นร่างรัฐธรรมนูญอยู่ตรงนี้หมดครับท่านประธานครับ ไม่มีอะไรเลยที่จะไม่มีอยู่ในนี้ เพราะฉะนั้น ก็อยากจะขอให้ท่านประธานได้พิจารณาว่าในเรื่องรัฐธรรมนูญนี้เราขอยุติกันเสียทีในเรื่องแบ่งฝักแบ่งฝ่าย อยากจะขอให้เกิดความสามัคคีกัน อยากจะขอให้ดูให้ชัดเจน ในเมื่อเราจะร่วมกันร่างแล้วก็ขอให้ช่วยรับหลักการร่างนี้ต่อไป ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญท่านวุฒิสมาชิกข้างหลังสุดครับ

เชิญครับ

พลเรือโท ไพโรจน์ สันติเวชกุล สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม พลเรือโท ไพโรจน์ สันติเวชกุล สมาชิกวุฒิสภา ครับ. สำหรับประการแรกที่ผมจะขอเรียนให้ทราบก็คือว่า เหตุผลที่ทำให้หลายท่านอาจจะสงสัยว่าวุฒิสมาชิกรู้สึกจะมีความเห็นพ้องต้องกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวในการที่จะสนับสนุน ผมอยากจะเปรียบสั้น ๆ ง่าย ๆ ว่า เปรียบเสมือนหนึ่งผมมีกางเกงที่ชำรุดเป็นจะต้องใส่อยู่ตัวหนึ่ง แต่บังเอิญผมไปพลาดตกถานพระ กลิ้งมันเหวี่ยง แต่อย่างไร ๆ ผมก็ต้องใส่กางเกง การจะไปชักไปแกะอะไรต่าง ๆ นี่มันก็ไม่สามารถจะสลัดความรู้สึกไปได้ ผมก็เลยต้องโยนทิ้ง แล้วก็ตัดกางเกงใหม่ด้วยสีและรูปแบบเดียวกันที่เขาต้องการจะใช้ เพราะว่าถ้าเผื่อจะไปแต่ง โน่นนิด เติมนี้น้อยก็รู้สึกว่ามันไม่ครบถ้วนกระบวนการนั้น เป็นประการแรก

ประการที่ ๒ โดยความสัจจริงร่างฉบับนี้ซึ่งฝ่ายค้านเสนอขึ้นมา นั้นผมตรวจดูแล้วก็ครบถ้วนกระบวนการ และมีบางประการที่ผมอยากจะเรียนให้ทราบว่าโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับวุฒิสมาชิกวุฒิสภาบางท่านอาจจะคิดว่าต่อสู้เพื่ออำนาจของตัวเอง ทั้ง ๆ ที่หลาย ๆ ท่าน ก็พูดกันแล้วว่าวุฒิสภานั้นไม่มีอำนาจอะไรหลงเหลืออยู่แล้ว เหลืออยู่แต่เพียงเรื่องเท่าที่เห็น แต่ผมขอเรียนตามตรงว่าเพื่อนสมาชิกวุฒิสภาของกระผมในที่ทำงานด้วยกันนั้นไม่ได้ยึดอยู่แต่เพียงว่าจะทำหน้าที่อันน้อยนิดเพราะเราถือว่าเราเป็นพลเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งของรัฐ จะเห็นได้จากการที่เรามีกรรมาธิการมากมายหลายคณะ ยกตัวอย่างของกระผมซึ่งค่อนข้างจะชัดเจน เพราะว่าผมอยู่มาเอง ผมอยู่กรรมาธิการการศึกษาและวัฒนธรรม เรากำลังทำอยู่ เราพยายามจะเลิกทุกอัน ว่าอะไรคือประเด็นที่ทำให้การศึกษาแห่งชาตินั้นไม่บรรลุผลสำเร็จ ผมยกตัวอย่างให้ทราบสั้น ๆ ก็คงจะเป็นที่เข้าใจว่าขณะนี้เด็กไทยคนไทยพูดไทยไม่ชัด เขียนหนังสือไม่ได้ เขียนหนังสือ

ไม่รู้เรื่อง เป็นความผิดพลาดของใคร เราไม่โทษกัน แต่ว่าคณะของผมกำลังจะพยายามค้นคว้าหาเหตุผลและข้อเสนอแนะ ทั้ง ๆ ที่รู้ดีว่าตัวนั้นไม่มีสิทธิในการที่จะเสนอหรือทำให้เกิดผล แต่เรายังหวังว่า ถ้าหากว่าเราได้ดำเนินการจนถึงขั้นสุดท้ายมีการบอกให้ทราบว่าจะทำอย่างไร ก็อาจจะไปเสนอให้ทางเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือให้ทางคณะรัฐบาลนั้นรับไปพิจารณา เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ผมคิดว่าเราหันมาพิจารณารัฐธรรมนูญกันด้วยความละเอียดรอบคอบสักหน่อย น่าจะดีกว่าที่จะหยิบประเด็นนั้นหยิบประเด็นนี้ เพราะผมเห็นว่า เรื่องนี้ยังไม่ใช่เรื่องคอขาดบาดตาย ยังไม่ใช่เรื่องที่จำเป็นเร่งด่วน เพื่อประกอบอันนี้ผมอยากจะเรียนเสนอสักนิดหนึ่งจากการที่ได้มีโอกาสเข้าไปร่วมอยู่ในคณะกรรมการวิสามัญ พิจารณาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ผมก็ได้พบว่า มีบางสิ่งบางอย่างซึ่งทางฝ่ายคณะรัฐบาล หรือทางฝ่ายเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน่าจะให้ความสนใจ นั่นก็คือว่าประเทศไทยนั้นบริหารด้วยกระทรวงรวมทั้งมี ๑๓ กระทรวง ในแต่ละกระทรวงถ้าท่านไปดูข้าราชการการเมืองในแต่ละกระทรวงนับได้จริง ๆ แล้วไม่ถึง ๑๐ มีรัฐมนตรีว่าการ รัฐมนตรีช่วยว่าการ รัฐมนตรีช่วยอาจจะ ๑ คน ถึง ๓ คนแล้วก็มีเลขานุการรัฐมนตรีกับผู้ช่วยอีก ๑ หรือ ๒ คนเท่านั้น ส่วนที่เหลือเป็นข้าราชการประจำทั้งสิ้นและท่านมักจะได้รับการวิจารณ์ว่ารัฐบาลหรือการเมืองนั้น ท่านควรจะมุ่งเน้นเฉพาะในเรื่องของนโยบายและแผนที่จะพัฒนาประเทศ ถ้าเขาใช้คำภาษาอังกฤษ คนหนึ่งเขาใช้คำว่าโพลีซี เมคกิ้ง (Policy making) คือผู้กำหนดนโยบาย ข้าราชการประจำก็คือผู้ที่นำนโยบายนั้นไปปฏิบัติให้เกิดผล ก็ขอภัยที่ใช้คำภาษาอังกฤษ ว่าโพลีซี เอกเซคิวชัน (Policy execution) ตามที่ในคณะเขาอภิปรายกัน ที่แปลกยิ่งกว่านั้นก็คือว่า คณะรัฐบาลแต่ละคณะที่เข้ามบริหารราชการนั้น ท่านต้องดำเนินนโยบายตามสิ่งซึ่งท่านเองก็อาจจะ

ไม่ค่อยสบายใจนัก เช่น ท่านจะต้องกำหนดแผนหรือนโยบายให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรืออะไรต่ออะไรต่าง ๆ ท่านองนั้นที่น่าแปลกประหลาดก็คือว่า เขาเอางานซึ่งเป็นส่วนของการเมืองในเรื่องของแผนนโยบายและแผน ไปอยู่ในสำนักงานปลัดกระทรวงซึ่งเป็นของข้าราชการประจำ จำนวนนี้ที่เรามองเห็นว่าคิดว่าจะจริง ๆ แล้ว ท่านควรจะต้องมีกำลังในส่วนของท่านที่แน่ชัดและต่อเนื่อง กล่าวโดยสรุปก็คือว่าอาจจะต้องมีสำนักงานรัฐมนตรีขึ้นสักคณะหนึ่งมีอุปกรณ์ที่พร้อมมูล มีข้าราชการประจำจำนวนหนึ่งซึ่งจะเป็นผู้ใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์นั้น แต่ในส่วนของการทำงานแผน การกำหนดนโยบาย การติดตามประเมินค่าปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นควรจะเป็นข้าราชการฝ่ายการเมือง ซึ่งกินเงินเดือนจากงบประมาณแผ่นดินอีกจำนวนประมาณสักอาจถึงกระทรวงละ ๔๐ คน ๕๐ คนก็ได้ ในลักษณะดังกล่าวนี้อย่างมากท่านจะใช้จ่ายในเรื่องนี้ประมาณปีละ ๒๐ กว่าล้านบาท จะเกิดประโยชน์ยิ่งกว่าที่จะไปแจกเป็นเบี้ยหัวแตก สิ่งเหล่านี้คือสิ่งซึ่งเป็นอาวุธสำคัญของท่านในการที่ท่านจะบริหารราชการแผ่นดิน และจะมีความต่อเนื่องตลอดไป โดยที่ไม่ต้องตกอยู่ในอาณัติหรือการชี้นำของข้าราชการประจำ ผมไม่ได้หมายความว่าข้าราชการประจำนั้นเขาจะไม่ดี แต่ว่าความที่เขาเคยชิน เป้าหมายที่เขา มอง เขาอาจจะมองอยู่เฉพาะเท่านั้น แต่เมื่อท่านเข้ามานั้น ท่านรู้ว่าบ้านเมืองเป็นอย่างไร ท่านมีความปรารถนาจะแก้ปัญหา แต่ท่านก็ทำไม่ถนัดเพราะว่ามันถูกบีบรัดอยู่ด้วยในระบบเดิม ซึ่งผมคิดว่าท่านน่าจะพยายามดิ้นรนออกมา ที่ผมพูดถึงเรื่องนี้ก็เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าวุฒิสมาชิกหรือที่ถูกต้องคือสมาชิกวุฒิสภาแต่ละท่านนั้น ท่านไม่ได้คิดว่าท่านจะเข้ามานั่งเฉย ๆ มีอะไรที่จะทำได้จะเกิดประโยชน์ได้เราก็จะทำได้ และบางประเด็นเราคิดว่าเราสามารถที่จะเจาะลึกเข้าไปในหลาย ๆ เรื่องได้ดีกว่าตรงที่ว่า เราไม่ใช่มาจากการเลือกตั้งเราไม่ต้องไปหาเสียงกับ

ประชาชน เพราะฉะนั้นด้วยเหตุนี้ผมถึงมองว่าสมาชิกวุฒิสภานั้นในส่วนที่น่าจะเป็นประโยชน์แก่ท่านนั้นก็มิใช่ เราไม่ได้หลงระเห็จในเรื่องที่ใครคิดว่าเราหลงอำนาจ และในขณะที่เกี่ยวกับการที่เราสนับสนุนให้ร่างในอันดับ ๕ ขึ้นมาเป็นอันดับ ๑ นั้น เพราะเรามองเห็นประโยชน์ที่จะดำเนินการให้เกิดผลเรียบร้อย ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ผมพยายามให้พูดทั่ว ๆ กันทุกพรรคที่ท่านยกมือก็ได้พูดแน่ แต่ต้องสลับกัน คุณกริช กองเพชร พรรคความหวังใหม่ ยังไม่ได้พูดเลย

นายกริช กองเพชร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม กริช กองเพชร จากจังหวัดมหาสารคาม พรรคความหวังใหม่ ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ด้วยเหตุและผลในการเสนอกฎหมายรัฐธรรมนูญวันนี้ ทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลรวมทั้งทางวุฒิสภามีความจริงจังในการที่จะแก้ไขกฎหมายอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อการปกครองบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุข เพื่อประชาชนอันเป็นที่รักยิ่งของรัฐสภาแห่งนี้ แต่อย่างไรก็ตามข้อเสนอพระราชบัญญัติของฝ่ายที่เสนอมานั้น ถ้าจะรับหลักการเลยก็คงจะไม่ถูกต้องนัก เพราะประการแรกประการสำคัญที่สุดด้วยเหตุและผล ๒ ประการ ประการแรกคือขัดกับข้อกฎหมาย ประการที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติที่ฝ่ายค้านได้เสนอมานั้นขัดกับข้อเท็จจริง ดังกระผมจะได้กราบเรียนต่อไป

ท่านประธานที่เคารพ ทำไมกระผมถึงบอกว่าข้อเสนอของฝ่ายค้านนั้นขัดกับข้อกฎหมาย ด้วยเหตุและผลของข้อกฎหมายหลายท่านได้กราบเรียนมาแล้วว่า ในข้อบังคับข้อ ๕๐ บอกว่าร่างพระราชบัญญัติต้องแบ่งเป็นมาตราและต้องมีบทบัญญัติประกอบดังต่อไปนี้

๑. หลักการแห่งพระราชบัญญัติ อันนี้มีหลักการถูกต้อง

๒. เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ อันนี้มีเหตุผลถูกต้อง แต่อีกวรรคหนึ่ง หลักการแห่งพระราชบัญญัตินั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง สำคัญ ครบถ้วนประจักษ์ กำหนดชัดแจ้งใหม่ การกำหนดชัดแจ้งนั้นเป็นกรณีอย่างนี้ ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมাত্রาที่ต้องการ แก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการ หรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้ ที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ขอประทานกราบเรียนที่เสนอว่าด้วยเหตุผล นั้นจะระบุหรือไม่ก็ได้ นั้นคือเหตุผล ส่วนหลักการนั้นมันคนละอย่างกับ เหตุผล เพราะหลักการนั้นจำเป็นจะต้องระบุมাত্রาที่แก้ไขไว้ ผมอยากจะ กราบเรียนอ่านให้ท่านประธานได้ฟังว่า ในบันทึกหลักการและเหตุผล ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช หลักการ ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย หลักการตรงนี้นั้นไม่มีบอกว่าจะแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย รัฐธรรมนูญฉบับนี้มาตราอะไร เพิ่มเติมมาตราอะไรอย่างไรไม่มีเลย เมื่อ ไม่มีแล้วก็ขัดกับหลักการ เมื่อขัดกับหลักการนั้น ผมในฐานะสมาชิกรัฐสภา แห่งนี้ไม่สามารถที่จะรับกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งขัดกับหลักการได้ นั้นเป็น ประการสำคัญ เราต้องพูดถึงหลักการ ถ้าหากเราไม่พูดถึงหลักการจะรับไป ลม ๆ แล้ง ๆ นั้นสภาแห่งนี้จะพิจารณาอย่างนี้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นกระผม รับหลักการตรงนี้ไม่ได้

ท่านประธานที่เคารพครับ ด้วยเหตุผลอีกประการหนึ่งประการ สำคัญคือข้อเท็จจริง สภาแห่งนี้จะเป็นฝ่ายค้านกับฝ่ายรัฐบาลรวมกันทั้ง ๑๐ พรรคได้เห็นพ้องต้องกันว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังไม่เหมาะสมที่จะนำ ไปสู่การปกครองประเทศ จึงได้ตกลงตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นพิจารณา ศึกษาปัญหาว่าเราจะแก้กันหรือไม่ ผลสุดท้ายคณะกรรมการวิสามัญซึ่งได้ตั้ง จากสภาแห่งนี้ ไม่ใช่ตั้งมาจากที่อื่น ได้ตั้งกรรมการวิสามัญขึ้นมาครบถ้วน

บริบูรณ์ ส่วนแต่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ไปศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ว่า จะแก้ไขปัญหาอะไรบ้าง มีหลักการอะไรจะแก้ไขบ้าง มีมาตราอะไรจะแก้ไขบ้าง ข้ามน้ำข้ามทะเลไปศึกษาด้วยความจริงใจในการศึกษา ผลสุดท้ายสรุป การสรุปของคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งมีประธานกรรมการวิสามัญ ขอ กล่าวนาม ท่านชุมพล ศิลปอาชา ซึ่งเป็นแกนนำของฝ่ายค้านเป็นประธานมา สรุปต่อสภาแห่งนี้ สรุปว่าจะทำอย่างไร สรุปว่าจะแก้ไข ๒๕ ประเด็น ให้ ชัดเจน นั่นคือข้อสรุปของคณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งสภาก็รับข้อสรุปแห่งนี้ เมื่อรับข้อสรุปเข้าไปแล้วความจริงใจก็ยังมีกันอยู่ ท่านประธานสภาผู้แทนราษฎรมีการนัดประชุม กรรมการนัดประชุม คณะกรรมการแก้ไข นัด ประชุมหัวหน้าพรรคการเมืองจะแก้ไข เมื่อประชุมก็ตกลงกันจะแก้ไข ผลสุดท้ายครบท่านประธานที่เคารพ แก้ไข ๒๕ ประเด็น ๒๒ มาตรา ซึ่งเรา พรรคความหวังใหม่ก็เสนอเข้าไปทั้ง ๒๕ ประเด็นให้มีการแก้ไขตามที่ฝ่าย ค้านต้องการ อยู่ ๆ ท่านประธานที่เคารพครับ มาวันนี้จริงอยู่ผมจะกล่าว อ้างว่าไม่สามารถที่จะอ่านจนจบก็ไม่ได้ เพราะขึ้นมาแล้วก็ต้องอ่าน ถึงไม่จบ ฟังท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้อารมณ์บทว่าต้องแก้จุดนั้นจุดนี้ แต่ท่านประธานที่ เคารพแก้ทุกจุดใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประการสำคัญนั้นความจริงใจมีอยู่ หรือไม่ว่า ถ้ามีความจริงใจผมจะกราบวิงวอนให้ท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน ได้โปรดพิจารณาให้อ่องแท้ และแก้ไขได้ ถ้าแก้ไขได้ภายใน ๑ เดือน ๒ เดือนแน่นอนครับ นั้นประชาชนจะแซ่ซ้องสรรเสริญ ผมอยากได้รับความ จริงใจเท่านั้น แต่ตอนนี้เห็นผมเห็นว่าสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งที่บอกเหตุว่าจะแก้ไข ได้หรือไม่ทั้ง ๒๑๑ ประเด็น ๑๐๐ กว่ามาตรา ซึ่งทางท่านได้เสนอมานั้น มันจะ รับหลักการได้แค่ไหน ตั้งกรรมการแน่นอนครับ ใช้เวลาเท่าไร สภานี้อยู่ ได้แค่ไหน เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าแก้โดยเร็วนี้ ผมเห็นด้วย จะให้เร็วที่สุด แต่อย่างไรก็ตามส่วนหนึ่งซึ่งไม่ได้บรรจุไว้ในกฎหมายฉบับที่ท่านได้เสนอมานั้น

ก็คือการแบ่งเขตเลือกตั้งอันเป็นประชาธิปไตยที่สำคัญ การแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาได้ศึกษาปัญหา เพื่อให้เกิดประชาธิปไตยขึ้นในบ้านในเมืองนี้ คือการแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตละ ๑ คน หรือเรียกว่า วัน แมน วัน โหวต (One man one vote) อันนี้มีไหม ในกฎหมายฉบับนี้ที่เสนอมานี้ ผมอ่านยังไม่จนนะครับ แต่ถ้ามีก็บอกด้วย แต่ผมเห็นว่าไม่มีบางท่านก็ว่าไม่เอา ทำไมไม่เอา เป็นประชาธิปไตยไม่ยากเป็นหรือ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้มันครบวงจรหรือเปล่า มันครบถ้วนกระบวนการตามที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้เสนอไว้หรือไม่ มันไม่ครบถ้วน มันเป็นการหลอกลวงเฉย ๆ เพราะฉะนั้นจุดนี้ประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจำเป็นจะต้องแก้ไข แต่กฎหมายฉบับนี้ไม่ได้แก้ไขไว้ มันครบท่านประธานที่เคารพ ผมจึงอยากกราบเรียนให้ท่านสมาชิกทั้งหลายได้ทราบ ผ่านทางท่านประธานรัฐสภาว่า ขณะนี้การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่เราจะต้องทำ แต่ด้วยหลักการและเหตุผลที่กระผมกราบเรียนมานั้น ถ้าหากว่าเป็นสิ่งจำเป็นจริง ๆ ถ้าเราแก้ที่ละประเด็น ๆ ดังที่ฝ่ายรัฐบาลได้เสนอมานั้น เป็นสิ่งชอบธรรมแล้ว แต่ถ้าแก้รวมทั้งหมดนั้น ผมห่วงเกรงว่าจะไม่สามารถที่จะแก้ไขให้ผ่านพ้นไปได้ ซึ่งประชาชนเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งประชาชนทั้งหลายกำลังรอรับฟังอยู่ เพราะฉะนั้น ถ้าจะให้ผมรับหลักการในกฎหมายฉบับนี้วันนี้ก็คงจะเป็นไปไม่ได้ เพราะนอกจากขัดกับข้อกฎหมาย และเป็นข้อเสนอที่คลุมเครือไม่สามารถที่จะรับได้แล้ว ถึงอย่างไรก็ตามความเป็นจริงของการเสนอกฎหมายฉบับนี้นั้นถ้าหากจะให้ผ่านไปได้เราต้องแยกทีละประเด็น เพราะฉะนั้นการเสนอกฎหมายฉบับนี้ขัดกับหลักที่เป็นจริงอย่างแน่นอน เพราะฉะนั้นกระผมจึงรับไม่ได้ครับ ขอขอบคุณ

ประธานรัฐสภา : คุณอภิสิทธิ์และต่อด้วยคุณโสภณ

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ กระผมต้องเรียนกับท่านประธานอย่างตรงไปตรงมาว่า ผมคาดไม่ถึงว่าในวันนี้ผมจะถูกขึ้นมาเพื่อจะอภิปรายแสดงความห่วงใยว่า จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๔ เพราะว่าตั้งแต่ผมเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขึ้นมา จนกระทั่งผมตัดสินใจเข้ามาทำงานทางการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้ง ๒ ครั้งนั้น จุดยืนของผมไม่เคยเปลี่ยนแปลงในเรื่องของความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นอยากจะกราบเรียนท่านประธานว่า จนถึงวันนี้ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ ความประสงค์ที่จะดำเนินการตามอุดมการณ์ ตามความคิดนั้นไม่เปลี่ยนแปลง และในช่วงที่ผ่านมาฉัน ผมเองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับพรรคประชาธิปัตย์กับพรรคร่วมรัฐบาล กับเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการดำเนินการศึกษาเพื่อแก้ไขแนวทางให้รัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น นอกเหนือจากการดำเนินการต่อสู้มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในการต่อสู้ปี ๒๕๓๕ และมีการแก้ไขไปได้แล้วในบางประเด็นนั้น หลังจากการเลือกตั้งเดือนกันยายน พรรคประชาธิปัตย์ ร่วมกับพรรคการเมือง พรรครัฐบาลได้เขียนเป็นนโยบายแน่วแน่ชัดว่า เราสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่เราตระหนักโดยตลอดว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นต้องกระทำตามมาตรา ๒๑๑ จะต้องมียกเสียงสนับสนุนในรัฐสภาประมาณ ๓๑๕ เสียง ๓๑๖ เสียง ถ้าพึ่งพรรคร่วมรัฐบาลนั้นไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้โดยลำพัง เราจึงได้เลือกที่จะให้ความร่วมมือกับสภาผู้แทนราษฎรในการยื่นญัตติเข้าสู่สภาในเดือนตุลาคม ๒๕๓๕ จัดตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นมาเพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขรัฐธรรมนูญมีท่านประธานกรรมาธิการคือ คุณชุมพล ศิลปอาชา เป็น

ประธานของคณะกรรมการชุดนั้น เราได้ร่วมกันศึกษาประเด็นที่คิดว่าน่าจะต้องแก้ไขเป็นเวลา ๑ ปี แล้วได้รายงานต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เมื่อปลายปี ๒๕๓๖ ๒๕ ประเด็น ๒๒ ร่าง ซึ่งทางกรรมการได้เสนอเป็นแนวคิดเข้ามานั้นเราทราบว่าอาจจะมีปัญหาในการยอมรับจากหลายฝ่ายฉะนั้น ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๓๗ เป็นต้นมาจึงได้มีการเจรจาทางตกลงกันว่า เราจะเสนอร่างแก้ไขมาน้อยเพียงไหนอย่างไร ประเด็นไหนบ้าง อาจจะกราบเรียนเพื่อความเข้าใจของทุก ๆ ท่านว่า ตัวเลข ๘ ตัวเลข ๒๒ ตัวเลข ๒๕ ตัวเลขเหล่านี้ไม่มีใครฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นคนกำหนดครับ ตัวเลข ๘ ประเด็นไม่ใช่เรื่องที่รัฐบาลกำหนด เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากการประชุมร่วมกันของทุกพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ที่รัฐสภาแห่งนี้ ที่ท่านประธานเองเป็นประธานในที่ประชุม โดยเล็งเห็นว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญจะประสบความสำเร็จได้นั้นเป็นเรื่องยาก ประวัติศาสตร์ก็ชี้อย่างนั้น การจะนำเอาประเด็นต่าง ๆ มารวมเข้าด้วยกันเสนอเป็นร่างเดียวยิ่งล่อแหลมต่อความล้มเหลว จึงได้มาหารือกันร่วม ๑๐ พรรคว่าจะเอาประเด็นไหนก่อนหลังอย่างไร ตัวเลข ๘ จึงออกมาหลังจากการประชุมในวันที่ ๕ มกราคม เป็นตัวเลขซึ่ง ๑๐ พรรคการเมืองครับได้ตกลงกันมีบันทึกการประชุมเรียบร้อย หลังจากนั้นพรรคการเมืองในสังกัดของรัฐบาลก็ได้ยึดตามแนวปฏิบัติข้อตกลงนั้นมา แล้วก็มีการหารือเพิ่มเติมอีกครั้งในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ เมื่อที่ประชุม ๑๐ พรรคการเมืองเห็นว่าควรจะหยิบยก ๑๔ ร่างหรือ ๑๗ ประเด็นที่เหลือมาดำเนินการด้วย พวกเราก็ให้ความร่วมมือ ผมเข้าไปร่วมเป็นคณะกรรมการในการยกร่าง ๒๒ ร่าง ซึ่งปัจจุบันมีพร้อมอยู่แล้ว แล้วเรากำลังอยู่ในกระบวนการของการที่จะหาข้อยุติว่าจะเสนอร่างไหนอย่างไรบ้าง ผมจึงแปลกใจว่าในระยะเวลา ๓ วันที่ผ่านมานั้นมีการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติครั้งนี้โดยสิ้นเชิง กลับนำไปใช้วิธีทาง ซึ่งจะนำมาซึ่งความยุ่งยาก ความ

ลำบาก ความสับสนและผมจะเขียนท่านประธานต่อไปว่า แนวทางซึ่งเป็น
อันตรายอย่างยิ่งต่อบ้านเมืองในอนาคต ท่านประธานที่เคารพครับ ร่างที่ได้
เสนอเข้ามานั้นพวกกระผมมีเวลาได้ดูน้อยมาก แต่เผอิญผมเป็นคนอ่านเร็ว
ผมตกใจ ตกใจถึงความรีบร้อนของการเสนอร่างที่เป็นกฎหมายสูงสุดของ
ประเทศ หลักการ เหตุผล เพื่อนสมาชิกหลายท่านได้พูดไปแล้วว่าขัดต่อ
ข้อบังคับหรือไม่อย่างไร แต่ท่านประธานดูในหนังสือนำเสนอสักรับ บางพรรค
การเมือง เสนอมาที่มีลายมือชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น หัวยังเขียนอยู่
เลยว่า เป็นการแก้ไข ๒๒ ร่าง มาจัดเข้าเอาที่หลังว่าเป็นร่างเดียว บาง
พรรคการเมืองพิมพ์ชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของตนเองยังผิดเลยครับ ผม
เพิ่งทราบว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชื่อ นายกลม ในรัฐสภาแห่งนี้ความ
รีบร้อนครั้งนี้ ความผิดพลาดครั้งนี้ไม่สำคัญเท่ากับความผิดพลาดในสาระที่
เขียนอยู่ในร่างฉบับนี้ ผมยกตัวอย่าง ๓ - ๔ ประการให้ท่านประธานได้เห็น
เป็นรูปธรรม ผมไม่ขัดข้อง อยากจะให้มีศาลรัฐธรรมนูญตามแนวทางของ
กรรมาธิการเขียนได้ มาตรา ๒๐๐ ที่ท่านสมาชิกฝ่ายค้านได้พูดถึงไปไม่
ขัดข้อง แต่จะแก้ตรงนั้นแล้วกรณากัดตรงอื่นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติใหม่นี้
ไม่ใช่ในเรื่องของคุณสมบัติสมาชิกภาพของสมาชิกรัฐสภา ที่จะต้องวินิจฉัยกัน
ท่านยังบอกให้ส่งตุลาการรัฐธรรมนูญอยู่ แต่เสร็จแล้วท่านมาเขียนว่า ให้มี
ศาลรัฐธรรมนูญแทน ประเด็นเหล่านี้ละครับมองข้ามไม่ได้ เกิดความขัดแย้ง
เกิดความวุ่นวายถ้ากฎหมายประกาศใช้ออกไป บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการประชุม
กรรมาธิการท่านก็เขียนองค์ประชุมตาม พ.ศ. ๒๕๒๑ ลืมไปว่าข้อบังคับ
ประชุมสภาเปลี่ยนไปแล้วเป็น ๒๕๓๕ ทำให้องค์ประชุมที่กำหนดไว้ในร่างนี้ก็
ขัดกับข้อบังคับที่ตราขึ้นมาใหม่สร้างปัญหาอย่างนี้ทำไม และผมนึกไม่ถึง ท่าน
ประธานครับ เรื่องที่เป็นเรื่องสำคัญบางเรื่องท่านมองข้ามไปได้ได้อย่างไร
จริงอยู่ร่างที่เสนอเข้ามานั้นไม่ได้เสนอแก้ไขในหมวด ๒ ที่เกี่ยวข้องกับ

สถาบันพระมหากษัตริย์ แต่มาตราที่เกี่ยวข้องกับหมวด ๒ ท่านก็ไม่ดูให้รอบคอบ การประชุมร่วมของรัฐสภาตามมาตรา ๑๖๐ ที่ร่างนี้เขียนมาเป็นการแก้ไขมาตรา ๑๕๖ ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ท่านยังดกไปด้วยซ้ำว่า รัฐสภามีหน้าที่ในการรับทราบ หรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๑ นี่คือการรีบร้อน นี่คือการลุกลี้ลุดลน นี่คือการไม่ดูประเด็นกฎหมายให้รอบคอบแล้วจะให้ผมรับหลักการกฎหมายอย่างนี้ได้ได้อย่างไร ผมอยากจะเรียนท่านประธานครับ มีสมาชิกลุกขึ้นมาพูดว่าได้คิดประเด็นอะไรใหม่ ๆ มากมาย ผมเรียนนะครับว่ายกเว้นในหมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ สิ่งที่ท่านทั้งหลายได้เสนอและปรับปรุงเข้ามาในวันนี้มันล้วนแล้วแต่เป็น ๒๒ ร่างที่เป็นส่วนดี ล้วนแล้วแต่เป็นสาระใน ๒๒ ร่างทั้งสิ้น มาตราเรื่องสิทธิเสรีภาพที่ท่านสมาชิกจากธนบุรีได้พูดไปนั้น เป็นร่างซึ่งพวกเราแรงงานของพวกเราที่เป็นคณะทำงานได้ร่างขึ้นมาก่อนที่ท่านจะหยิบฉวยไปใส่ สิ่งเหล่านี้คือความชัดเจนว่าถ้าจะคลงไปให้ตะเยียดเราไม่ต้องมาพูดกันว่าใครเป็นนักการเมือง ใครเป็นนักแสดง แต่ผมมีรายชื่อตรงนี้มีประเด็นไหนบ้างของกรรมาธิการที่อยู่ในร่างนี้ มีประเด็นไหนบ้างที่ไม่อยู่ไม่ใช่เฉพาะเรื่องของจำนวนวุฒิสมาชิก ไม่ใช่เฉพาะเรื่องของอำนาจในการตั้งกระทู้หากแต่เรื่องของพระราชกำหนดก็ไม่มีอยู่ หลังจากทีสภาผู้แทนราษฎรโดยกรรมาธิการเห็นว่าการออกพระราชกำหนดในอดีต มีปัญหาอาจจะจำกัดเฉพาะบางเรื่องซึ่งเป็นความจำเป็นทางด้านการเงินภาษีอากร ไม่ใช่ขอพระราชกำหนดมานิรโทษกรรมใครก็ได้ การเสนอชื่อ กระบวนการการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีซึ่งอยากจะให้กระทำโดยเปิดเผยในสภา ท่านก็ไม่ได้หยิบเอาไป การเปิด ปิดสมัยประชุมสภาซึ่งกรรมาธิการเห็นว่าน่าจะยกมาให้ทางฝ่ายนิติบัญญัติ ดำเนินการโดยท่านประธานรัฐสภา ท่านก็ไม่ได้บรรจุลงไป การจัดให้มีคณะกรรมการเลือกตั้งเพื่อมาดูแลให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ยุติธรรม ท่านก็ไม่ได้รับไป การจัดให้มี

องค์กรที่เราเรียกว่า ผู้ตรวจการรัฐสภาเพื่อปกป้องผลประโยชน์ที่เมือง
ประชาชน ท่านก็ไม่ได้รับไป การจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมาลงคะแนนหรือ
ลงประชามติในกรณีที่เกิดความขัดแย้งในเรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ท่าน
ก็ไม่ได้รับไป แล้วก็ยังมีการประเด็นในเรื่องของการเลือกตั้งเขตละคน แต่นี่ก็
เป็นตัวอย่างว่าได้ยึดกรอบของกรรมาธิการจริงหรือไม่ แต่ที่ผมตกใจยิ่งไป
กว่านั้นท่านประธานครับ มีการพูดกันว่าคณะทำงานอาจไม่รอบคอบ แก้มাত্রา
นั้น ลืมแก้มাত্রานี้ ความจริงไม่ใช่หรอกครับ แม้แต่ประเด็นที่ท่านสมาชิก
พูดถึงว่าเราลดจำนวนวุฒิสภาแล้ว ฝ่ายค้านจะเปิดสภาตามใจชอบอย่างไรก็ได้มัน
ความจริงเราทราบครับว่า ร่างที่เราเสนอแก้ไขมีบทเฉพาะกาลเราทราบว่า
จะมีระยะเวลาอีกช่วงหนึ่ง ซึ่งเราสามารถจะมาดำเนินการในการแก้ไข
มาตราที่เกี่ยวข้องได้ไม่ว่าจะเป็นมาตรา ๑๓๑ หรือ มาตรา ๒๑๑ ถ้ารัฐสภา
เห็นสมควร ที่น่าตกใจครับท่านประธาน นอกเหนือจากประเด็นบางอย่างที่
หยิบฉวยไปจากกรอบของกรรมาธิการ มีการพ่วงหลายสิ่งหลายอย่างจาก
รัฐธรรมนูญปี ๒๕๒๑ มาแทนปี ๒๕๖๔ และเราก็พูดกันนักกันหนา ผมก็เห็นใจ
ท่านสมาชิกวุฒิสภาที่ได้กล่าวว่า กางเกงตัวปัจจุบันมีกลิ่น แต่ผมเรียนท่าน
ประธานว่า กางเกงปี ๒๕๒๑ กลิ่นไม่สะอาดกว่ากันหรือครับ รัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๒๑ ไม่ได้เกิดขึ้นจากกระแสประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ เกิด
ขึ้นสืบเนื่องจากเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ปี ๒๕๑๙ มีการปฏิรูปการปกครอง
มีการยึดอำนาจและปฏิวัติกันอีกครั้งในปี ๒๕๒๐ แล้วร่างรัฐธรรมนูญกัน ผม
อาจจะอายุไม่มาก แต่ผมจำได้ว่าบรรยากาศบ้านเมืองในช่วงปี ๒๕๒๐
ปี ๒๕๒๑ นั้นต่างกับปี ๒๕๖๔ อย่างชัดเจน จริงอยู่ครับยึดอำนาจเหมือนกัน
ร่างรัฐธรรมนูญเหมือนกัน แต่การตรวจสอบการกดดันแม้แต่การมีคณะผู้บริหาร
ประเทศที่อิสระ อย่างเทียบกันเลยว่าบรรยากาศปี ๒๕๒๐ ปี ๒๕๒๑ กับ
ปี ๒๕๖๔ เป็นอย่างไรบ้านเมืองก้าวหน้าไปมาก เรากลับไปใช้รัฐธรรมนูญ

ปี ๒๕๒๑ ท่านประธานดูครับ มีความล้ำสมัยในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ หลายประการ เรื่องของสิทธิเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนก็ดี เกี่ยวข้องกับหลายเรื่องหลายประการ ถ้อยคำในปี ๒๕๓๔ จะเขียนไว้ทันสมัยกว่า เพื่อครอบคลุมให้ถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้คัดออกไป นอกจากนั้นยังรับจุดที่เป็นปัญหากำกวมในปี ๒๕๒๑ กลับเข้ามาใส่ไว้ใหม่ ยกตัวอย่างเช่น เคยมีปัญหาในการตีความว่า ลงมติแก้ไขรัฐธรรมนูญข้อต้องเปิดเผยหรือไม่ ปี ๒๕๒๑ จำได้ไหมครับ ทะเลาะกันจนปี ๒๕๒๖ ต้องมาตีความในสภา เกิดความวุ่นวาย ปี ๒๕๓๔ เขาอุตส่าห์มาเขียนแก้ว่า ขานชื่อและเปิดเผย ท่านก็มาตัดทิ้งไปอีก มีเรื่องของการที่จะให้ตีความว่า สมาชิกที่จะต้องใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดครึ่งหนึ่งของที่ประชุม ปี ๒๕๒๑ มีปัญหามากว่าจะเอาสมาชิกทั้งหมดตามจำนวนในรัฐธรรมนูญหรือจะเอาที่มีอยู่ ตีความกันว่า ลงมติไปแล้วผ่านหรือไม่ผ่าน ยังทะเลาะกัน ปี ๒๕๓๔ เขาอุตส่าห์เขียนไว้ว่า ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ท่านก็ไปตัดทิ้งเสีย นี่หรือคือความรอบคอบ นี่หรือคือการเดินไปข้างหน้า ท่านประธานที่เคารพ หนักยิ่งไปกว่านั้น บางเรื่องก็ไปปล่อยให้เป็นเรื่องที่อยู่ในดุลพินิจของฝ่ายบริหารอย่างไม่จำเป็น กฎหมายที่ผ่านสภาไปแล้ว ปี ๒๕๓๔ เขียนไว้ชัดเจนว่า นายกรัฐมนตรีจะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ภายในกรอบเวลาเท่าไร ตรงนี้ท่านก็ไปตัดออกเสียให้เกิดความกำกวมในบ้านเมืองว่า กฎหมาย ขึ้นตอนอยู่ตรงไหน อย่างไรก็ตามสิ่งเหล่านี้เป็นความหละหลวม เป็นความล้ำสมัยซึ่งรับกลับเข้ามา เพราะรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ ก็เป็นรัฐธรรมนูญซึ่งมาไม่ต่างจากปี ๒๕๓๔ มากนักในบรรยากาศของบ้านเมืองซึ่งยังไม่ทันสมัย ในบรรยากาศของบ้านเมืองซึ่งสิทธิเสรีภาพยังไม่เปิดกว้าง ในบรรยากาศบ้านเมืองซึ่งยังไม่มีกระแสโลกาภิวัตน์ แต่ท่านเอากลับเข้ามา สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง มีอีกเยอะแยะครับ การประชุมสภาปี ๒๕๓๔ อยากให้ประชุมกัน ๒ สมัย ปี ๒๕๒๑ บอกว่าจะ ๑ สมัย

หรือ ๒ สมัยก็ได้ ท่านก็กลับไปใช้แบบเดิมและที่ชัดเจนที่สุด เจตนารมณ์ของการแก้ไขรัฐธรรมนูญของกรรมาธิการก็ดี พวกเราก็ดี ก็คือการที่จะให้วุฒิสภานั้นได้เป็นสภาถ่วงดุลอย่างเต็มภาคภูมิ ผมไม่มีอคติกับท่านที่นั่งอยู่ในชีกนี้ทางด้านซ้ายของผม ผมเคารพหลายท่านผมรู้จักคุ้นเคยเป็นการส่วนตัว ให้ความเคารพนับถือ และการที่เราจะดำเนินแก้ไขลดจำนวนก็ดี ไม่ให้สิทธิของท่านในการตั้งกระทู้ก็ดี ไม่ได้เกี่ยวกับบุคคล แต่เป็นเรื่องของหลักการว่า สภาถ่วงดุลมีหน้าที่อะไร แล้วเมื่อจะให้สภาเป็นสภาถ่วงดุลแล้วควรจะมีจำนวนเท่าไร ที่มาอย่างไร ถ้าเราไม่ยึดหลักการ ไม่ยึดเหตุผล ไม่ยึดทฤษฎีความถูกต้อง การถ่วงดุลในระบบการปกครองแต่มาเกรงใจ อนุรักษ์สถานภาพ หรือเป็นความพยายามที่จะหาแนวร่วม ผมคิดว่าสิ่งเหล่านี้จะสร้างความเสียหายให้เกิดแก่บ้านเมือง ที่น่าตกใจยิ่งกว่านี้ครับท่านประธาน มีการแก้ไขในบางประเด็น ซึ่งผมดูแล้วผมอยากจะถามผู้เสนอว่า ท่านแก้ไขเพื่อใคร ท่านประธานดูมาตรานะครับ ว่าด้วยสิทธิของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง สิทธิของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้น ของเดิมจะกำหนดเอาไว้ในมาตรา ๑๐๙ มีการแก้ไขในร่างใหม่ครับ ดัดตอนเปลี่ยนแปลงอย่างไร ท่านจะได้ทราบว่าสาระของมันอยู่ตรงไหน อย่างไร มีการตัด (๙) ออกไปครับ จากเดิมรัฐธรรมนูญบอกว่า คนที่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่าทุจริตต่อหน้าที่ คนเหล่านี้รัฐธรรมนูญปัจจุบันไม่ยอมให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ท่านไปตัดออกไปครับ ให้เขาสมัครได้ ดูนะครับ ตัด (๘) เกยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ท่านตัดออกไปทำไมครับท่านอยากจะรักษาสีทึบเสริภาพของคนทุจริตต่อบ้านเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างนั้นหรือท่านตัด (๑๑) ครับ เคยถูกวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรมิมีมติให้พ้นจาก

สมาชิกภาพตามมาตรา ๕๒ ซึ่งถ้าท่านประธานพลิกดูจะเห็นว่ามาตรา ๕๒ นั้น เป็นกรณีที่สมาชิก ๒ สภาขับออก เพราะว่ามีความผิดการอื่นเป็นความผิดต่อ ตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือมีลักษณะเป็นความผิดต่อเจ้าพนักงาน ในส่วนที่ เกี่ยวกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ดัดออกไปทำไมครับ แล้วคนเหล่านี้ ไม่ได้ลงรับเลือกตั้งหรืออย่างไร ดัด (๑๒) เคยถูก หรือถูกคณะตุลาการ รัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๕๑ ให้พ้นจากสมาชิกภาพ เพราะมีกรณีปรากฏ หลักฐานน่าเชื่อถือได้ว่า เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดย ใช้อำมิสสินจ้าง ไม่ว่าโดยวิธีใด เพื่อให้ตนได้รับเลือกตั้ง ท่านกำลังคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพใครครับ คนทุจริต คนโกงไม่พอ ท่านคุ้มครองคนซื้อเสียง นี่หรือ คือการเดินหน้าไปสู่การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ผม รับสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ ประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดคิที่ท่านยกขึ้นมา ร่ายยาวอย่าง ละเอียดยนั้น ผมกล้ายืนยันว่ากรรมการดูหมดแล้วกร่างขึ้นมาแล้วครับ ๒๒ ร่าง อยู่ที่ว่าพวกเราจะมานั่งคุยกัน ตกลงกันให้มันเป็นไปตามนั้นหรือไม่ แล้ว ผมยืนยันว่า พรรคร่วมรัฐบาลก็ยินดีจะพิจารณาและเสนอตามลำดับเข้ามา นอกเหนือจาก ๘ ประเด็นที่ได้เสนอเข้ามาแล้ว อย่างหมุนกระแสกลับไปเลย ครับ ผมเชื่อว่าท่านสมาชิกวุฒิสภาที่นั่งอยู่ทางซ้ายของผม ท่านก็คงไม่อยากจะ ถูกมองว่าเป็นเครื่องมือของใคร เราแก้กฎหมายครั้งนี้ เราต้องการแก้ไขให้ ทันสมัยขึ้น คุณอำนาจเหมาะสมขึ้น เราไม่ตำหนิเรื่องบุคคล แต่ท่านจะเอา ประเด็นในเรื่องวุฒิสภามาต่อรองเพื่อคุ้มครองคนโกงหรืออย่างไร ท่านช่วย ตอบผมด้วยท่านประธานที่เคารพครับ ผมยืนยันนะครับว่า ไม่ว่าสภาจะวินิจฉัย รับหรือไม่รับหลักการร่างฉบับนี้หรือไม่ อย่างไร กระผมก็จะยินดีที่จะต่อสู้ให้ ความร่วมมือการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น แต่แนวทาง ที่เป็นไปได้มากที่สุดก็ยังคงเป็นการแยกประเด็น แล้วก็ไล่เรียงลำดับ อะไรดี จะได้รับ อะไรไม่ดีจะได้ไม่รับ ผมจำได้ครับท่านประธานกรรมการ ชุมพล

พูดเองครับ บอกร่างเป็นร่าง ๆ สั้น ๆ ท่อ ๆ มันไม่สวยหรอกครับ นักกฎหมายตำหนิได้ครับ แต่สิ่งหนึ่งซึ่งมันทำไม่ได้คือมันหมกเม็ดไม่ได้ ถ้าจะ เอากันแบบนี้ เข้าไปทั้งอย่างนี้ทั้งดีทั้งเลว แล้วเข้าไปแก้กันในกรรมาธิการ ซึ่งไม่ได้อยู่ในสภาใหญ่ประชาชนไม่ได้รับรู้ อะไรจะเกิดขึ้นกับบ้านเมือง ผม รับหลักการไม่ได้ครับ เพราะว่าในส่วนที่ติดนั้นเรามีทางเลือกอื่นอยู่แล้ว แต่ ในส่วนอื่นผมกลัวว่าเขาจะบอกว่า ฉบับนี้ ฉบับลูกลี้ลูกตน เขียนเหตุผลไว้สวย เพื่อช่วยพวกฟ้อง ปกป้องคนโกง จรรโลงเผด็จการ ขอขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณโสภณ แล้วต่อด้วยวุฒิสมาชิกเอกชัย

นายโสภณ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม โสภณ เพชรสว่าง ส.ส. บุรีรัมย์ พรรคชาติพัฒนา ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอ กราบเรียนว่า สิ่งซึ่งผมจะกล่าวต่อไปนี้ เป็นความบริสุทธิ์ใจของกระผม กระผมไม่มีสำนวนโวหารที่จะมา เล่นลิ้นในสภาแห่งนี้กระผมมีความคิดอย่างไร กระผมจะพูดอย่างตรงไปตรงมา กระผมเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในคณะกรรมการ วิสามัญแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งทางสภาผู้แทนราษฎรได้แต่งตั้งไป ท่านประธาน เราได้พูดกัน ได้หยิบยกรัฐธรรมนูญทั้งหลายฉบับมาพิจารณากลับกรอง เราไป ศึกษาดูงานต่างประเทศถูกดำเนินคดีเตียนต่าง ๆ แต่ผมขอกราบเรียนว่าเราไป เราได้ประโยชน์ ในบางสิ่งบางอย่างนั้น เราพูดกันว่า รัฐธรรมนูญนั้นเป็น กฎหมายหลัก เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับสูงสุดของประเทศ เพราะฉะนั้นในการ ร่างรัฐธรรมนูญนั้นเราจะร่างเป็นลักษณะที่กว้าง ๆ ในบางสิ่งบางอย่างนั้น อย่างเช่นเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง เราควรจะไปออกกฎหมายเลือกตั้งกัน รายละเอียดต่าง ๆ นั้น ควรจะอยู่ในกฎหมายโดยเฉพาะ ไม่จำเป็นต้องมา ใส่ในรัฐธรรมนูญ นี่ประการแรกที่เราพูดกัน ท่านประธาน นอกจากนี้เราก็ได้ พูดกันถึงว่า ตอนแรกทีเดียวนั้นทางคณะกรรมการนั้นเราคิดว่า เราจะเป็น

ผู้แก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วเสนอต่อสภา แต่มาพิจารณาบททวนอำนาจที่สภามอบให้ นั้นเป็นอำนาจที่ไปกลั่นกรองหาแนวทางศึกษาหลังจากนั้น ท่านประธานทราบไหมว่าเป็นอย่างไร การประชุมก็ไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเท่าที่ควร แต่บังเอิญท่านประธานกรรมาธิการ ชุมพล ศิลปอาชา นั้นได้ใช้วิธีการที่ถูกต้อง ให้แต่ละคนแสดงมติ แต่ละข้อ ๆ ที่กำหนดมา คนไหนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ก็กำหนดไว้หมด ถ้าส่วนใหญ่เอาอย่างไรก็กำหนดหลักการออกมา แล้วตกลงว่า ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละพรรคนำไปเสนอพรรคของตัวเอง ถ้าพรรคเห็นสอดคล้องต้องกันทั้งหมด ก็ให้เสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ นี่เป็นข้อตกลงในการที่พิจารณาท่านประธานผมขอกราบเรียนว่า เหตุผลที่ผมสนับสนุนร่างของพรรคฝ่ายค้านเสนอนั้น หาใช่ว่าผมเป็นฝ่ายค้าน แต่ประการแรกผมขอกราบเรียนว่าที่เห็นด้วยนั้น ท่านประธานคงจำได้เดิมทีนั้น ส.ส. เรามีสิทธิตั้งกระทู้ถาม ถามด้วยวาจาจากกระทู้ด่วนก็ได้ เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ปิดปาก เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นว่า ส.ส. ก็ใช้วิธีไปยื่นญัตติแทน อย่างเช่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภาคใต้ขณะนี้ ถ้าเป็นแต่ก่อนนั้นเราพูดได้ทันที รัฐบาลรับทราบไปแก้ไขปัญหาได้ ท่านประธาน เพราะฉะนั้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นนั้นมี และทางพรรคฝ่ายรัฐบาลเองก็เสนอแก้ไขเหมือนกัน ไม่ใช่ ไม่แก้ ส่วนที่ท่านผู้มีเกียรติที่อภิปรายไปนั้นว่า ถ้อยคำบางอย่างไม่ถูกต้องนั้น ท่านประธานแปรญัตติได้ เพียงแต่รับหลักการการพิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นก็เหมือนกับกฎหมายสภาตำบล เหมือนกับกฎหมายทั่วไป ขึ้นแรกรับหลักการขั้นที่ ๒ แปรญัตติ วาระ ๒ เข้ามาสู่อีก วาระ ๓ แก่ถ้อยคำก็ได้

ประการสำคัญ ที่ผมอยากจะกราบเรียนก็คือว่า ในขณะนี้ต้องยอมรับว่า มีนักวิชาการบางคนที่กำลังอ้างเสมอว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้เป็นคราบร่างของ รสช. บ้าง ของเผด็จการบ้าง ซึ่งผมไม่อยากจะยิน เมื่อประกาศใช้มาแล้ว ดำเนินการมาแล้ว เราก็มาเปิดกว้างเสียเอา

รัฐธรรมนูญทั้งหมดที่มีอยู่ อย่างเช่นฉบับ ๒๕๒๑ นั้น ท่านประธาน ใครเป็นนายกฯ ท่าน พลเอก เปรม ใครเป็นนายกฯ ต่อมา พลเอกชาติชาย ก็บริหารราชการแผ่นดินมา เกิดประโยชน์ไหม มีอะไรขัดข้อง กระแสรัฐธรรมนูญต้องการนายกฯ มาจากเลือกตั้ง ท่านชาติชายก็แก้ไปแล้วมาจากเลือกตั้ง ต้องการให้ประธานสภาผู้แทนเป็นประธานรัฐสภา ก็แก้กันแล้ว ท่านประธาน แต่บังเอิญที่โชคไม่ดีที่ว่า เกิดความขัดแย้งทางการเมือง ก็มีการปฏิวัติ พลเอก ชาติชาย ลงเสียก่อน ท่านประธาน ปัญหาที่ผมอยากจะกราบเรียน ที่ผมเห็นด้วยที่แก้ไขวุฒิสมาชิกมีอำนาจในการตั้งกระทู้ถามได้ เราเข้าไปดูกฎหมายปัญญาวุฒิสมาชิก ท่านก็มีความสำนึกรักบ้านรักเมือง มีกระทู้ถามบางอย่างที่ ส.ส. อาจจะคิดไม่ถึง เขาอาจจะตั้งกระทู้ถามได้ รัฐบาลก็ได้ประโยชน์จากการที่ ส.ส. หรือวุฒิสมาชิกตั้งกระทู้ถามก็สามารถจะชี้แจงแก้ไขเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

ท่านประธานที่เคารพ นอกจากนี้รัฐบาลต้องการอายุ ๑๘ ปีเลือกตั้ง ฉบับนี้ก็มิใช่ไม่มี มีหมดทุกอย่าง เป็นแต่เพียงว่าจำนวนวุฒิสมาชิกเป็นข้อแตกต่างกัน เป็นข้อที่ที่มาของวุฒิสมาชิกนั้นแตกต่างกัน ครึ่งนี้ต่างหากเป็นประเด็นที่แตกต่างกัน นอกนั้นไม่มีอะไร เป็นแต่เพียงว่า ผมขอกราบเรียนว่าผมมองดูแล้วบางท่านกลัวเสียหน้า ถ้าให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผ่านไปแล้วบางท่านจะเสียหาย จะขายหน้า ผมว่าอย่าไปเสียหน้า อย่าไปขายหน้าเลย เราาร่วมจับมือกัน บางท่านบอกว่า ถ้าหากว่าเสนอมามากแล้วจะยากให้เอาที่ละมาตราเถอะครับ มันไม่ยากหรอกท่านประธาน กฎหมายสภาตำบลเดี๋ยวนี้เราก็ยังร่างกันอยู่ พิจารณากันอยู่ เป็นการเปิดกว้างดีเสียอีก เมื่อสภาแห่งนี้รับหลักการแล้วแน่นอน วุฒิสมาชิกก็มีส่วนร่วมด้วย รัฐบาลก็มีส่วนร่วมด้วย ฝ่ายค้านก็มีส่วนร่วมด้วย กรรมการวิสามัญสามารถเชิญนักวิชาการมาร่วมด้วย เป็นการระดมความคิดทั้งหมดเข้ามาในการแก้ไข

ปัญหาของบ้านของเมือง จะไม่มีฝ่ายใดดำเนินได้ วุฒิสมาชิกจะดำเนิน ส.ส. ว่าเป็นร่างของ ส.ส. ก็ไม่ได้ ทางฝ่ายนักวิชาการจะดำเนินบอกว่านี่ไม่เป็นประชาธิปไตยก็ไม่ได้ เชิญสักรับ มา รัฐบาลเห็นตรงไหนไม่ดีก็มาสักรับ มาแก้กัน

ท่านประธานที่เคารพ ผมขอกราบเรียนว่า อีกประการหนึ่งที่ผมสนับสนุนคือ เอกสิทธิ์คุ้มครอง แต่ก่อนนั้น ส.ส. สามารถที่จะอภิปรายวิพากษ์วิจารณ์รัฐมนตรีที่ไม่ดีได้ เกิดประโยชน์ใหม่ เกิดรับอย่างเช่นกรณีรัฐมนตรีบางคนไปฉ้อราษฎร์บังหลวง ข้าราชการบางคนที่ไปทุจริต เราสามารถที่จะอภิปรายได้ แต่ขณะนี้พอพูดเสร็จ ถูกฟ้อง เพราะฉะนั้นบางคนจึงไม่กล้าที่จะพูดเปิดเผยความจริง ผลเสียคือว่าพี่น้องประชาชนไม่ได้รับรู้ ผลประโยชน์ที่ได้คือ รัฐมนตรีที่ทุจริต ข้าราชการที่ทุจริต เพราะฉะนั้นผมจึงขอกราบเรียนว่า ในประเด็นนี้ผมสนับสนุนด้วย นอกจากนี้ผมขอกราบเรียนว่า อำนาจวุฒิสมาชิกที่เราไปกลัวนั้น กลัวทำไม ท่านมีอำนาจอะไรมากมายครับ ท่านอ่านดูบททวนดู ไม่ได้มากมายอย่างที่เรายุ่งกันเลย เราอย่าไปมองเขาในแง่ว่าเขาไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ท่านประธาน ในเมื่อรัฐธรรมนูญเรากำหนดไว้แบบนี้ กฎหมายสูงสุดกำหนดไว้แบบนี้ ก็ให้เขามา เขามาทำหน้าที่ ผมขอกราบเรียนในขณะนี้กรรมการของ ส.ส. เรานั้นมีเท่าไร ๒๓๓ คณะ คณะหนึ่งก็คน ๑๗ คน ถ้าวุฒิสมาชิกเหลือ ๑๒๐ คน คณะหนึ่งจะมีคนพิจารณาก็คน ๕ คน ปัญหาเรื่องโสเภณีเด็ก กรรมการวุฒิสมาชิกสนใจไหม สนใจ ปัญหาภัยแล้งกรรมการภัยแล้งสนใจไหม สนใจ คณะเดียว ๕ คนเท่านั้น ท่านประธาน อันนี้เป็นข้อแตกต่างที่ผมอยากจะกราบเรียน เราเปิดกว้าง ผมขอกราบเรียนว่าผมอยู่ในคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าว เราไปดูตัวอย่างที่มาสัดส่วนจากเยอรมันบ้าง จากฝรั่งเศสบ้าง ผมก็มองแบบไทย ๆ เอาประชาธิปไตยแบบไทย ๆ นี่แหละ ทำอย่างไรจะเกิดความสามัคคีกัน

กลมเกลียวกันระหว่างวุฒิ รัฐบาล ฝ่ายค้าน มาร่วมกันทำงาน อย่าไปพูดแต่ปากแล้วก็ไม่ทำงาน ไม่ติดตามผลงาน มันไม่เกิดกับพี่น้องประชาชน อย่างที่ผมขอกราบเรียนท่านประธานว่า ไปตามพี่น้องต่าง ๆ ที่ออกไปเยี่ยม เขาบอกรัฐธรรมนูญเขาไม่รู้เรื่อง เขาไม่ได้สนใจหรอก อยากฟังอย่างเดียวว่า ทำอย่างไรรัฐบาลจะแก้ไขปัญหามันล่าช้าลงให้มีราคาขึ้น ปัญหาเรื่องภัยแล้งที่เกิดขึ้นจะแก้ได้อย่างไร ปัญหาคนว่างงานรัฐบาลจะแก้ได้อย่างไร เขาอยากรู้ตรงนี้ เขาอยากทราบตรงนี้ว่าจะแก้กันอย่างไร แต่ท่านประธานพวกเราทราบว่ รัฐธรรมนูญนั้นเป็นกฎหมายสูงสุด อันไหนที่ไม่เป็นประชาธิปไตยเราก็มานำแก้ไขกันเสีย ในเรื่องหลักการนั้นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกไปแล้วว่า เป็นหลักการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เราสามารถที่จะไปแต่งไปเติมแก้ไขได้เหมือนกับพระราชบัญญัติอื่น ๆ อันไหนที่ไม่ถูกต้องที่ไม่ขัดต่อหลักการ เราก็แปรได้เปลี่ยนได้ ท่านประธาน ผมมองไม่เห็นเลยว่าร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายค้านเสนอมานั้นเลวอย่างไร เสียหายอย่างไร มันจะทำให้บ้านเมืองพินาศอย่างไร ผมมองไม่เห็น ท่านประธานเราเอาความจริงมาพูดกันดีกว่าว่าการที่จะแก้ไขปัญหของบ้านของเมืองนั้น บ้านอื่นเมืองอื่นดีเราก็เอามาอย่างเช่นคณะกรรมการการเคหะนี้ ปัญหาเค็ดร้อนต่าง ๆ กรรมการการเคหะบอกขึ้นมา แต่ปัญหาอุปสรรคคืออะไร เราเชิญมา ไม่มา อย่างรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการการปกครองเชิญมา ๔ ครั้ง ไม่มา อย่างนี้ปัญหาเกิดขึ้นเราก็แก้ไม่ได้ หรือมีปัญหาบางอย่างที่เราจะเรียกเอกสารมา เรียกไม่ได้ ผมขอกราบเรียนท่านประธาน อย่างเช่นกรณีเกิดการทุจริตที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ๖๐ ล้าน คณะกรรมการการปกครองเข้าไปสืบไปสอนข้อเท็จจริง คณะกรรมการไม่มีอำนาจจะเรียกเอกสารจากธนาคารมาดู เอกสารต่าง ๆ เรียกไม่ได้ ถ้าเขาไม่ให้มาก็ไม่ผิด อย่างนี้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้อำนาจคณะกรรมการเพื่อจะเรียก

มาตรวจสอบ เรื่อกมาให้ข้อเท็จจริงได้ เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนว่า ในการที่ทางพรรคฝ่ายค้านได้เสนอนั้น ผมเห็นว่าไม่ได้เกิดการเสียหาย หลังจากที่ย่อยคำร้องเอก เฉลิม ได้กราบเรียนท่านประธานไปแล้วว่า ใน ๒๕ ประเด็นนั้นอยู่ตรงนี้ แต่บางสิ่งบางอย่างที่ไม่ได้เขียนไว้ เช่นเรื่องของการเลือกตั้งนั้น ผมเองผมไม่ต้องการให้คนทุจริตที่ถูกไล่ออกนั้นมาเป็น ส.ส. ผมไม่ต้องการเห็น ส.ส. หรือวุฒิสมาชิกที่ถูกไล่ออกนั้นมาเป็น ส.ส. หรือวุฒิสมาชิกอีก แต่ถ้าเป็นรายละเอียดที่เรากำหนดในกฎหมายเลือกตั้งได้ อายุจะก็ปึกกำหนดได้ แต่ท่านประธาน ถึงวันนี้ ณ บัดนี้ ผมขอกราบเรียนวิงวอน เรามาเล่นดอดหน้ากากมาใส่กันเถอะ ฝ่ายค้านดอดหน้ากากออก รัฐบาลดอดหน้ากากออก วุฒิดอดหน้ากากออก มาหันหน้าเข้าหากันว่าทำอะไร ประเทศไทยของเราจะเจริญรุดหน้า ลูกหลานของเรานั้นจะรับผลกระทบที่เราทำขึ้น เราไปเทียบเคียงต่างประเทศเดี๋ยวนี้เป็นอย่างไร ของเราจะไม่พังเสียหายหรือ แต่ก่อนนั้นก่อนที่ พลเอกชาติชาย จะถูกปฏิวัติ ในอาเซียนท่านประธานก็ทราบ เรากำลังจะเป็นอันดับหนึ่งทางเศรษฐกิจเดี๋ยวนี้เป็นอย่างไร เราดอยหลังแล้ว เดี่ยวนี้เราจะไปเทียบกับเวียดนามก็ทำทำจะไม่ได้เสียแล้ว เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนว่า อยากจะเห็นความจริงใจของทุกฝ่าย ถ้าทุกคนดอดหน้ากากออก ไม่เล่นลั่นไม่เล่นสำนวนกัน มาร่วมมือกันแก้ปัญหา รัฐธรรมนูญทำไมจะแก้ไม่ได้ แก้ได้ แต่อยู่ที่ความจริงใจ ผมขอกราบเรียนว่าที่ผมกราบเรียนท่านนั้น ไม่ได้มีความคิดที่จะไปตำหนิหรือติติงใคร แต่ผมขอเรียนตรง ๆ ไม่มีหน้ากากสวม สำหรับนายโสภณ เพชรสว่าง ผมมีความคิดอุดมการณ์ที่จะทำงานเพื่อพี่น้องประชาชน และอยากให้ทุกฝ่ายเข้าหากัน ท่านประธานครับอีกประการหนึ่งที่ผมขอกราบเรียนก็คือว่า ในการพิจารณานั้น หลายท่านเป็นห่วงในเรื่องของหลักการ ในเรื่องของสำนวนโวหาร หรือถ้อยคำต่าง ๆ ตรงนี้เราต้องใช้เวลาให้ท่านวุฒิสมาชิกมา นักวิชาการมา

ฝ่ายค้านมา รัฐบาลมา มาตกแต่งว่าอันไหนจะดี เราช้าหน่อย เรารอหน่อย ก็ได้ อย่างที่เขาบอกว่า อยากกินอาหารอร่อยก็ต้องใจเย็น ๆ ท่านประธาน ครับ ผมไม่เชื่อว่าจะมีการยุบสภาในวันนี้พรุ่งนี้ ผมไม่เชื่อว่าคณะรัฐมนตรีจะ ลาออกในวันนี้พรุ่งนี้ ยังมีอยู่ในวาระอีกถึงปี ๒๕๓๕ ทุกอย่างแก้ไขปัญหาได้ ขอให้หันหน้าเข้าหากันและเห็นแก่บ้านแก่เมืองจริง ๆ อย่าเป็นเล่นพรรคเล่น พรรคนี้ ฝ่ายไหนฝ่ายนี้จะไม่เกิดประโยชน์เลยสำหรับบ้านเมืองของประเทศ เรา ผมขอกราบเรียนวิงวอนให้พวกเราได้ช่วยกัน หันหน้าเข้ามาหากัน แล้ว ร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นความจริง และให้เกิดประโยชน์แก่พี่น้อง ประชาชน ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ ศาสตราจารย์มารุต นุนาค ประธานรัฐสภา ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้นายมีชัย ฤชุพันธุ์ รองประธาน รัฐสภา ปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณลดาวัลลิ์

นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา):
ท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน ลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกรัฐสภาจากจังหวัด พะเยา พรรคประชาธิปัตย์ ดิฉันเองเป็นนักการเมืองซึ่งเข้ามาสมัยแรก ก็ ด้วยความตั้งใจอยากจะทำตัวเองให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่ได้มา พิจารณาคร่าวรัฐธรรมนูญฉบับที่ผู้นำฝ่ายค้านเสนอให้พิจารณาในวันนี้ ก็ ไม่แน่ใจว่าตัวเองและเพื่อนสมาชิกกำลังทำอะไรเพื่อส่วนรวม เพื่อบ้านเมือง หรือว่าเพื่อบางคนบางกลุ่มกันแน่ หลังจากที่ได้ฟังท่านอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขอร้องที่ต้องเอ่ยนาม ได้แรงประเด็นออกมาแล้วยังไม่สบายใจ ดิฉันไม่ทราบ ว่าอีกสักครู่เที่ยงนี้ ดิฉันรับประทานข้าวลงหรือเปล่า ไม่สบายจริง ๆ ท่าน ประธาน ทั้งนี้เพราะว่าดิฉันติดตามข่าวในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นระยะ ๆ โดยสมาชิกผู้ทรงเกียรติจากสภาแห่งนี้ เราได้มีการแต่งตั้งสมาชิกจากทุก

พรรคเข้าไปเป็นสัดส่วนกัน โดยมีสมาชิกจากพรรคชาติไทยเป็นประธาน คณะกรรมการวิสามัญ ก็คือท่านชุมพล ศิลปอาชา ใช้เวลาปีกว่าที่ผ่านมา ไม่ทราบของท่านประธานชุมพล ได้อะไรจากการเป็นประธานคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ กรรมการทุกท่าน คิดันทราบทำงานกัน เหน็ดเหนื่อยมากและตั้งใจสูงมาก แล้ววันนี้เกิดอะไรขึ้น มาดูรายชื่ออันดับที่ ๑๓ ก็เป็นชื่อของท่านประธานชุมพล เสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เข้ามา และ เมื่อวันจันทร์ถ้าหากว่าท่านได้ชมโทรทัศน์ช่อง ๕ รายการเดอะ เนชั่น นิวส์ ทอล์ก (The nation news talk) ท่านประธานชุมพล และ กรรมการอีกหลายท่านก็ยืนยันต่อคุณสุทธิชัย หยุ่น ว่าจะแก้ ๘ ประเด็นนี้ แน่แน่นอน คิดันฟังแล้วก็สบายใจว่าคงจะไม่มียะไรวุ่นวาย แต่เมื่อวานนี้ก็กลับมี เหตุการณ์เกิดขึ้นมา มีการร่างขึ้นมามีฉบับหนึ่งแล้วก็เสนอกันอย่างลุลลลุลกลน ให้เราพิจารณากันอย่างถูกละหุก เวลาเพียงไม่กี่นาที คิดันไม่สบายใจเลยจึง ขอท้วงติงร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คิดันมีเวลาพิจารณาน้อย ก็ได้เห็นแค่ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยวุฒิสภา ซึ่งในมาตรา ๑๐๐ วรรคสอง กำหนดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาให้มีจำนวนไม่เกินสามในสี่ของจำนวนทั้งหมด ซึ่งตรงนี้คิดันได้ขอท้วงติงว่า ได้ เคยฟังว่าฝ่ายค้านพยายามพูดว่า ตอนแรกที่กรรมการวิสามัญตกลงกันว่าจะ แก้ ๘ ประเด็น ฝ่ายค้านก็ออกข่าวบอกว่าจะแก้ ๒๕ ประเด็น ๘ ประเด็น น้อยไป คิดันหวังว่าร่างนี้ก็จะครอบคลุม ๒๕ ประเด็น แต่เพียงแค่ประเด็น แรกของร่างฉบับแรกของกรรมการก็ไม่ตรงกันกับของร่างของผู้นำฝ่ายค้าน เสียแล้ว คือไม่มีการลดจำนวนวุฒิสมาชิกเหมือนที่กรรมการเขาตั้งใจจะลด จำนวนวุฒิสมาชิกจาก ๒๗๐ คนเหลือ ๑๒๐ คน เกิดอะไรขึ้น คิดันไม่เข้าใจ เลยว่าเกิดอะไรขึ้น และนอกจากนี้แล้วในส่วนของกรรมการคิดันทราบว่า พยายามศึกษาและแก้มีข้อจำกัดคุณสมบัติของวุฒิสมาชิก ไม่ให้รับสัมปทานอะไร เลยที่มีผลประโยชน์เชิงธุรกิจ ไม่ให้เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ หลายประเด็น

แต่ในนี้ไม่มีเลย คือหมายความว่า วุฒิสมาชิกสามารถเข้าไปมีสัมปทานอะไรได้ มีผลประโยชน์ได้ หาผลประโยชน์อะไรได้ แต่ในขณะที่เดียวกันในฉบับร่างของฝ่ายค้าน มีข้อจำกัดของสภาผู้แทนราษฎรไว้รับสัมปทานไม่ได้ อยู่ในตำแหน่งรัฐวิสาหกิจอะไรไม่ได้ อันนี้ก็รับได้แต่ทำไมไม่มีข้อจำกัดคุณสมบัติของวุฒิสมาชิก ตามที่กรรมการวิสามัญได้ร่างขึ้นมา ตรงนี้ทำให้ดิฉันไม่สบายใจ ฟังข่าวแล้วตอนแรกก็มั่นใจ แต่ตอนนี้ก็ไม่มีความมั่นใจเหลืออยู่เลย ว่าบ้านเมืองของเรานั้นจะมีความสุขสงบอยู่ภายใต้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะหวังที่จะออกมาเป็นกฎหมายบังคับใช้คนไทยทั้งประเทศ ท่านประธาน คิฉันขอวิงวอนผ่านท่านประธานไปยังผู้นำฝ่ายค้านถอนร่างนี้คืนเถอะ ไม่สายเกินไป ขอบคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณเอกชัย

นายเอกชัย เอกหาญกมล สมาชิกวุฒิสภา : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายเอกชัย เอกหาญกมล วุฒิสมาชิกวันนี้จะพูดในฐานะสมาชิกรัฐสภา ผมนั้นมาจากสายแรงงานรัฐวิสาหกิจ ท่านประธานที่เคารพ ในช่วงที่กระแสการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น วุฒิสมาชิกเรานั้นถูกกล่าวหาอยู่ตลอดเวลาว่า พูดง่าย ๆ ว่าเป็นตัวร้ายของในสังคมถูกกระแสนะกระแสนั้น ถูกดูแคลนตลอดเวลา ในสภาพสังคมปัจจุบันนี้ กระผมอยากจะกราบเรียนว่า ในยุคกระแสโลกาภิวัตน์นี้ นักการเมืองนั้นจะต้องเป็นนักประชาธิปไตย จะต้องยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย แต่ว่าบทบาทของวุฒิสมาชิกเท่าที่ผ่านมาในช่วงระยะเวลาปีกว่านั้น ผมอยากจะกราบเรียนว่า อำนาจนั้นไม่มีเหลืออยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจากการที่มีการกล่าวหาวุฒิสมาชิกยังมีอำนาจนั้น ผมขอกราบเรียนว่า เราไม่มีแล้ว แต่ภารกิจและหน้าที่นั้นยังคงมีอยู่ ภารกิจนั้นคือการตั้งกระทู้ถาม การตั้งกระทู้ถามนั้นผมอยากจะกราบเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติบางท่านว่า การตั้งกระทู้ถามนั้นเป็น

อำนาจหรือ กระผมเห็นว่าอำนาจนั้น ถ้าวุฒิสมาชิกยังคงมี อย่างเช่น การอภิปรายไม่ไว้วางใจสามารถโหวตได้ ตรงนั้นน่าจะเรียกว่า อำนาจ แต่ถ้าวุฒิสมาชิกแล้วเพียงทำหน้าที่แค่กลั่นกรองกฎหมาย หรือทำหน้าที่ในการตั้งกระทู้ถามการบริหารราชการแผ่นดินนั้น ผมถือว่าตรงนี้ไม่ใช่อำนาจ ท่านประธานที่เคารพครับ บทบาทของวุฒิสมาชิกเราได้กล่าวไว้ในยุคปัจจุบันนี้เราไม่ใช่ตรายาง ไม่ใช่ว่ากฎหมายของรัฐบาลที่ผ่านมาแล้วเราจะผ่าน ๓ วาระรวด อย่างนั้นไม่ใช่กฎหมายที่มีการกลั่นกรอง แต่เราจะทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายที่ผ่านจากท่านผู้แทนราษฎรแล้วให้มีความรอบคอบยิ่งขึ้น ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้มีการดูแลอย่างละเอียดรอบคอบ นี่คือบทบาทของวุฒิสมาชิกในสมัยนี้ ท่านประธานที่เคารพกระผมนั้นเป็นกรรมการการสาธารณสุขในชุดวุฒิสมาชิก โดยมีนายแพทย์ ประสพ รัตนากร เป็นประธานกรรมการชุดเรานั้นได้ไปประชุมที่กระทรวงสาธารณสุข โดยมีท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมประชุมอยู่ด้วย ในการประชุมครั้งนั้นหรือหลาย ๆ ครั้งก็ตาม ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผมขอประทานอนุญาตเอ่ยนาม คือดอกเตอร์อาทิตย์ อุไรรัตน์ ซึ่งเป็น ส.ส. แปร้ว ได้กล่าวว่า กรรมการของวุฒิสมาชิกสาธารณสุขนั้นมีบทบาทที่สร้างสรรค์ เป็นบทบาทที่มีประโยชน์ต่อกระทรวงสาธารณสุขในการให้ข้อคิดข้อเสนอแนะ ในการศึกษาโรคภัยต่าง ๆ นี่คือบทบาทของวุฒิสมาชิกที่ผมอยากจะกราบเรียนให้ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับรู้และเข้าใจ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในช่วงที่มีการที่จะเสนอให้มีการแก้รัฐธรรมนูญนั้น พี่น้องประชาชนซึ่งอยู่ภายนอกนั้น บางครั้งมีความเข้าใจที่สับสน มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนกับบทบาทของวุฒิสมาชิก ท่านประธานที่เคารพ ในวันนี้ก่อนที่ผมจะมาประชุมรัฐสภาเรื่องแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น ได้มีพรรคพวกเพื่อนพ้องบอกว่าตามจริง ๆ ว่าการแก้รัฐธรรมนูญนี้ประชาชนได้อะไร พี่น้องประชาชนจะมีความเป็นอยู่

ดีขึ้นไหม ชาวไร่ ชาวนาจะขายข้าวได้ราคาดีขึ้นไหม สิทธิเสรีภาพของพี่น้องประชาชนจะได้มากขึ้นไหม ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินจะดีขึ้นไหม นี่คือสิ่งหนึ่งที่พี่น้องประชาชนหรือพรรคพวกเขาถามผม แต่ก็มีอีกด้านหนึ่งก็ถามว่า ถ้าหากคุณไม่รับหลักการหรือรับวาระในการแก้รัฐธรรมนูญนั้น น่าดู กระผมกราบเรียนพรรคพวกบอกว่าในระบอบประชาธิปไตยนั้น มันมีความหลากหลายในความคิด ประชาชนทุกคนหรือทุกกลุ่มสาขาอาชีพ สามารถแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายได้ นี่คือนิสัยของความเป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่การผูกขาดความคิด ถ้าใครคิดไม่ตรงกับตัวก็ถือว่าฝ่ายนั้นคือฝ่ายตรงกันข้าม ฝ่ายนั้นไม่ใช่รักประชาธิปไตย. สถานการณ์การเมืองขณะนี้ค่อนข้าง เป็นอย่างนี้ท่านประธานที่เคารพ กระผมนั้นเสียใจที่ท่านประธานรัฐสภาไม่ได้นั่งอยู่ตรงนี้ กระผมมีเรื่องที่จะพูดอย่างไม่อาจสละภาพในวันนี้ว่า หลังจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ปี ๒๕๓๕ แล้ว ที่รัฐสภาแห่งนี้ได้มีการแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น นายคช. นั้นมาจากผู้แทนราษฎรกระผมเห็นด้วย และลดบทบาทอำนาจของวุฒิในการอภิปรายไม่ไว้วางใจนั้น วุฒิไม่สามารถทำได้ อันนี้เราก็ยอมรับกัน ในครั้งนั้นผมกล่าวอย่างไม่อาจเลยว่กระผมนั้นชื่นชมในพรรคประชาธิปัตย์ ญาติผมนั้นอยู่ในเขตป้อมปราบซึ่งท่านประธานมาพูดอยู่ในเขตนั้น อยู่ใกล้วงเวียน ๒๒ กรกฎาคม กระผมบอกว่าให้ญาติพี่น้องเลือกพรรคประชาธิปัตย์ สาเหตุที่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ ก็เพราะว่าพรรคประชาธิปัตย์ในสายตาของผมหรือว่าพี่น้องประชาชนนั้นเป็นคนในสายกลาง มีความนุ่มนวล มีความลุ่มลึก เพราะฉะนั้นคนอย่างนี้เราต้องการเป็นผู้นำของชาติเพื่อมาแก้ปัญหาประเทศชาติที่มีความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งพวกแบ่งฝักแบ่งฝ่าย ให้เกิดความสามัคคีกัน ท่านประธานที่เคารพรับจากระยะเวลาการบริหารมา ๑ ปีเศษ เราค่อนข้างสนับสนุนต่อการเมืองประชาธิปไตย ความขัดแย้งในพรรคร่วมรัฐบาลนั้น ประชาชนไม่ต้องพูดถึงเป็นอย่างไรมองเห็น

กันอยู่ สิ่งที่น่าประหลาดใจโดยยากเห็นคือการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการรวมตัวของพี่น้องประชาชน ไม่ว่าชาวไร่ ชาวนา ซึ่งมีความยากแค้น มีความยากลำบากหาเช้ากินค่ำ เขาไม่มีที่ทำมาหากิน ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ เหล่านั้นรัฐบาลชุดนี้ซึ่งถือเป็นรัฐบาลประชาธิปไตยก็มีการปราบปราม มีการเข่นฆ่าชาวไร่ชาวนาถึงแก่ความตาย และภาพที่ผมจดจำมากขึ้นคือมีนักศึกษาที่ร่วมประท้วงถูกปราบปราม ถูกจับกุมภาพอย่างนี้ผมถือว่าไม่น่าจะเกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลซึ่งเป็นประชาธิปไตย ท่านประธานที่เคารพ ถึงแม้การจะแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยแค่ไหน มากน้อยแค่ไหนนั้น เป็นสิ่งที่เราต้องทำ แต่สิ่งหนึ่งที่รัฐธรรมนูญจะต้องมีเจตนารมณ์จะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของพี่น้องประชาชนชาวไทย ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมของคนไทย สิ่งนี้เองสิ่งที่เราไม่สามารถแยกได้ เพราะความเป็นอยู่อย่างไทย ๆ ของเรานั้น ไม่เหมือนกับต่างประเทศท่านประธานที่เคารพ กระผมนั้นอยู่ในรัฐวิสาหกิจของการประปานครหลวงและเป็นผู้นำแรงงานมากกว่า ๒๐ ปี การบริหารราชการแผ่นดินในรัฐวิสาหกิจนั้น ผมเห็นมาตลอดในช่วงที่ผมเป็นผู้นำอยู่นักการเมืองเข้ามาควบคุมการบริหารรัฐวิสาหกิจเป็นอย่างไร ทุกยุคทุกสมัยผมเห็น ไม่ว่าทหาร ข้าราชการ นักการเมืองมาควบคุมรัฐวิสาหกิจอยู่ ได้เห็นได้รู้ว่าเป็นอย่างไร แต่ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานว่าไม่เคยมียุคใด สมัยใดที่มีการแทรกแซงรัฐวิสาหกิจงานก้าวท่ายการบริหารรัฐวิสาหกิจเหมือนสมัยนี้

(นายนิพนธ์ ชารานุมิ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ประท้วงเรื่องอะไร

นายนิพนธ์ ชารานุมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) :

กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นิพนธ์ ชารานุมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี พรรคประชาธิปัตย์ ตามที่วุฒิสมาชิก

ผู้ทรงเกียรติได้อภิปรายในขณะนั้น กระผมคิดว่าเป็นการรบกวนนอกประเด็นของการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ ถ้าจะพิจารณาในลักษณะวาทะเช่นนี้เราก็จะได้มีการโต้กัน หรือมีผู้ที่รับผิดชอบมาพูดกันให้เข้าใจ ขอให้พูดตรงประเด็นในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่วาทะเช่นนี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณเอกชัยกรุณาเอาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

นายเอกชัย เอกหาญกมล สมาชิกวุฒิสภา : ขอบพระคุณมาก ท่าน ส.ส. ผู้ทรงเกียรติ สิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านสมาชิกรัฐสภา ผู้ทรงเกียรตินั้น กระผมอยากชี้ให้เห็นว่านอกจากเราจะแก้รัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยแล้วนั้น นักการเมืองจะต้องพัฒนาประชาธิปไตยด้วย ไม่ใช่ถึงแม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญจะเป็นประชาธิปไตยแค่ไหน แต่ว่าถ้าบ้านเมืองเราไม่พัฒนาประชาธิปไตยแล้วนั้น ก็ไม่ตกถึงมือประชาชน พี่น้องชาวไร่ชาวนาที่ยังยากจนอยู่ นี่คือสิ่งที่ผมอยากจะชี้ให้เห็น ท่านประธานที่เคารพมีมติเดียว คงจะไม่ใช้เวลาอันมีค่าของท่านผู้มีเกียรติมากนัก สิ่งหนึ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนว่านั่นแหละครับ นักการเมืองซึ่งเข้าไปควบคุมรัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องมีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความโปร่งใสแล้ว นี่คือการเชิดชูในระบบประชาธิปไตย เชิดชูสิ่งที่เรากำลังเรียกร้องอยู่ เพราะฉะนั้นในสิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนมติเดียวว่า ในรัฐวิสาหกิจที่ผมมีอยู่นั้นการเลื่อนตำแหน่งต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับล่างถึงบนนั้น

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ตรงนั้นเห็นจะไกลไปแล้ว ละครับ มันจะไกลไปจากรัฐธรรมนูญมาก

นายเอกชัย เอกหาญกมล สมาชิกวุฒิสภา : สรุปแล้ววุฒิสมาชิกเรานั้น การแก้รัฐธรรมนูญเท่าที่ผ่านมา นั้น เราไม่เคยได้รับเกียรติในการเข้าร่วมประชุม ในการแก้ศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญเลยจนมาถึงใน

ช่วงสุดท้าย โกงสุดท้าย วุฒิสมาชิกจึงได้รับเชิญจากท่านประธานรัฐสภาให้เข้าร่วมประชุม ทั้ง ๆ ที่การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นวุฒิสมาชิก ๒๓๐ เสียง จะต้องร่วมกับท่านผู้แทนราษฎรอีก ๓๕๐ เสียง นี่ก็สิ่งที่ผมคิดว่าวุฒิสมาชิกเรานั้นมีความไม่เข้าใจว่าเราไม่ได้รับเกียรติมาตั้งแต่เริ่มแรก เพราะฉะนั้นบทบาทของวุฒิสมาชิกเรา ผมอยากจะกราบเรียนพี่น้องประชาชนว่าเป็นบทบาทที่สร้างสรรค์ เป็นบทบาทที่สร้างเสริมในระบบประชาธิปไตย ผมนั้นอยู่ในสายแรงงาน ปีกว่านั้นตั้งกระทรวงที่เดียวคือกระทรวงของกรณีคนงานเคเคอร์ เมื่อเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้หรือตึกแถวที่ใดก็ดี คนที่ตายคือคนงาน ไม่สามารถออกมาได้ นี่ก็กระทรวงตามเพื่อให้รัฐบาลนั้นแก้ปัญหา ให้รัฐบาลนั้นช่วยป้องกันปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะคนงานนั้นมาจากต่างจังหวัด คนงานนั้นมาจากคนยากคนจน พอเกิดเหตุการณ์ที่ใดก็คนงานเป็นผู้รับผิดชอบ ขอบคุณมาก ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญท่านนายกฯ

นายชวน หลีกภัย (นายกรัฐมนตรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผมไม่มีความประสงค์ที่จะอภิปรายในเรื่องรัฐธรรมนูญ แต่ว่าเมื่อเห็นท่านประธานอนุญาตให้วุฒิสมาชิกเอกชัย ได้พูดในเรื่องซึ่งไม่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ และกระทบต่อการทำงานของรัฐบาล กระผมขออนุญาตท่านประธานนิดเดียวขอทำความเข้าใจ เพราะมีฉะนั้นคำพูดของวุฒิสมาชิกจะทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริหาร ในประเด็นที่ท่านวุฒิสมาชิกเอกชัยได้พูดถึง รัฐบาลปราบปรามเข้มงวดประชาชน นักศึกษาถูกปราบปรามจับกุม ถ้อยคำที่ผมจำได้เป็นอย่างนั้น ผมขอกราบเรียนท่านประธานว่าที่จริงไม่อยู่ในประเด็นเรื่องรัฐธรรมนูญเลย ผมเข้าใจว่าวันนี้เราไม่ได้เปิดอภิปรายทั่วไปไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่เรากำลังพิจารณาเรื่องรัฐธรรมนูญกันอยู่ เราก็เห็นใจในเรื่องของการจับประเด็น แต่ว่าขอเรียนเพื่อให้เข้าใจว่ารัฐบาลในระบบ

ประชาธิปไตยทำอะไรที่ผิดกฎหมายไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจตนารมณ์
ของกระผมเองในฐานะผู้บริหาร ในฐานะนายกรัฐมนตรีซึ่งมาจากประชาชน
จะทำทุกอย่างเพื่อรักษากฎหมายบ้านเมือง ไม่มีนโยบายใช้ความรุนแรงแต่
ได้เคยพูดเสมอว่า บางครั้งเจ้าหน้าที่เราซึ่งไปปฏิบัติงานนั้นอยู่ในภาวะที่มี
ปัญหาและก็ทำให้แสดงอะไรออกมา ซึ่งก็เห็นใจเจ้าหน้าที่แต่ว่าระเบียบต้อง
เป็นระเบียบ กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย ผู้ใดที่ทำเกินขอบเขตก็ต้องรับผิดชอบ
ตามกฎหมาย เหมือนกับเจ้าหน้าที่ที่ไปดูแลการเคลื่อนย้ายของขบวนการ
ประท้วงซึ่งถูกยิง อย่างนี้ก็น่าเห็นใจซึ่งอยากจะพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจว่า
ในแนวทางของรัฐบาลนั้นไม่ได้เป็นอย่างที่คุณเอกชัยพูด เราต้องการรักษา
ประชาธิปไตยผมก็มาจากวิถีทางประชาธิปไตย ผมก็ต้องการบริหารประเทศ
ไปในแนวทางประชาธิปไตย ไม่ต้องการให้เกิดความรุนแรงเกิดการแตกแยก
แต่ว่าสิ่งเหล่านี้ในทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเองบางครั้งก็อาจจะหนักจะ
เบาไป ซึ่งได้กำชับอยู่ตลอดเวลาว่าอย่าพยายามให้เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่มีสิทธิ
ป้องกันตัวเองถ้าเขาจะถูกยิงหรือถูกทำร้าย อันนั้นก็ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานซึ่ง
วุฒิสมาชิกส่วนใหญ่คงเข้าใจในประเด็นเหล่านี้ ผมกราบเรียนท่านประธาน
เพื่อขอเวลา เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดกับคำอภิปรายของท่านวุฒิสมาชิก
ขอขอบพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณชิงชัย ครับ

นายชิงชัย มงคลธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายชิงชัย มงคลธรรม ผู้แทนราษฎร
จากจังหวัดกาฬสินธุ์ พรรคความหวังใหม่ ในฐานะสมาชิกรัฐสภาท่านประธาน
ที่เคารพ ต่อประเด็นการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เรา
กำลังจะต้องใช้เหตุผลอย่างยิ่งในการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความ
เข้าใจที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้น ท่านประธานที่เคารพ เหนือสิ่งอื่นใด

ทั้งหมดที่ผมอยากกราบเรียนว่า ในเนื้อหาสาระในรายละเอียดบางประการ ที่มีผลกระทบโดยตรงต่อเพื่อนสมาชิกรัฐสภาแห่งนี้ ในการที่แสดงความคิดเห็น เพื่อการแก้ไขนั้น ผมขอกราบเรียนว่า เราต้องใช้หลักเหตุผลอย่างยิ่งและจะต้องใช้ความเป็นธรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยิ่งยวด เพราะฉะนั้น แล้วก็ต้องเห็นใจท่านสมาชิกทุกท่านที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้โดยเฉพาะท่านวุฒิสมาชิก ซึ่งในเนื้อหาส่วนหนึ่งนั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องฐานะของท่านวุฒิสมาชิกด้วย เพราะฉะนั้นแล้วการแสดงความคิดเห็นหรือแม้แต่การ เริ่มต้นในการที่จะดำริที่จะร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อบ้านเมือง ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า สิ่งที่จะทำให้ได้ประโยชน์สูงสุดเพื่อรองรับกระบวนการในการบริหารราชการแผ่นดินภายใต้ระบบประชาธิปไตยนั้นถามว่า เรา เริ่มต้นกันจากอะไร ถ้าจำไม่ผิด ความพยายามในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นมีมานานและมีมาหลายครั้ง เรา เริ่มต้นจากความรู้สึกที่ตรงกันอย่างหนึ่งว่า เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด และในขณะที่ชวกันกระบวนการทางความคิดที่จะต้องระดมเข้ามาในการแก้ไขปัญหานั้น ผมเชื่อว่าไม่ได้เกิดจากใครคนใดคนหนึ่งหรือเกิดจากฝ่ายใดทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นเราจะต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนต่อประชาชนว่า ขณะนี้รัฐสภาแห่งนี้จะต้องตัดสินใจว่า เรื่องนี้แทนคนทั้งชาติจะแบ่งฝ่ายกันไม่ได้วันนี้ เราจะต้องพูดถึงสมาชิกรัฐสภากำลังปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนเองภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่เรา กำลังจะแก้ไขกันอยู่ เพราะฉะนั้นแล้วคงจะลืมนึกไปถึงบางอย่างที่นอกเหนือไปจากประเด็นในการแก้ไข คงจะกระทำไม่ได้ สำหรับเริ่มต้นนั้นมีสมาชิกหลายท่านได้พูดถึงเรื่องกระบวนการในการที่จะรวมแนวความคิดในการแก้ไขนั้นตกอยู่ที่สภามาตั้งแต่ต้น เราให้ความไว้วางใจแก่สภานี้เลือกคณะขึ้นมาคณะหนึ่ง เรียกว่ากรรมาธิการวิสามัญไปศึกษาหาสู่ทางในการแก้ไขมาก่อน แล้วนำเอาสิ่งเหล่านั้นมาเสนอต่อสภาและนำเอาความรู้ทั้งปวงนั้น มาหาประเด็นที่จะทำให้เกิดความเป็นไปได้

สูงสุดที่จะแก้ไขกัน และประเด็นเหล่านั้นหยิบยกกันมาถึง ๒๕ ประเด็นไม่ใช่ทั้งหมด และใน ๒๕ ประเด็นนั้นเหลืออยู่ ๑๐ ประเด็นที่คิดว่าน่าจะเป็นไปได้สูงสุดในการแก้ไข เพราะฉะนั้นท่านประธานที่เคารพครับ ตรงนี้เองที่เราเองจะต้องหาทางพิจารณาว่าที่มาและความรู้สึกที่ขัดแย้งแตกต่างทางความคิดนั้นเป็นมาอย่างไร ความแตกต่างทางความคิดในเรื่องอย่างนี้ไม่ใช่ความเสียหายของสังคม ไม่ใช่ความเสียหายของสมาชิกรัฐสภา ผมไม่เชื่อว่าคนจะต้องมีความเห็นที่ตรงกันตลอด ความเห็นที่ตรงกันตลอดนั้นเป็นอุปสรรคบางอย่างด้วยซ้ำไปในการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นแล้วท่านประธานที่เคารพครับ ถึงจุดนี้เราต้องยอมรับว่าเราจะตัดกันมาได้ ๒๕ ประเด็นเหลือ ๑๐ ประเด็นในการพิจารณาเอามาพูดจากันในสภาเพื่อการแก้ไขนั้นวันหนึ่งผมยอมรับว่าวิธีการ เมืองนั้นก็เป็นความชอบธรรมที่บุคคล หรือคณะบุคคลที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้ได้ความสำเร็จเกิดขึ้นกับกลุ่มหรือกับตน และที่สุดของเรื่องการนำเอาประเด็นสุดท้าย เอาร่างสุดท้ายของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทางฝ่ายค้านเข้ามาเสนอต่อรัฐสภาโดยท่านประธานเป็นผู้รับ เรื่องสำคัญสูงสุดอยู่ที่ตรงนี้ และนำมาสู่การเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุมให้เอาร่างใหม่ที่เสนอนั้นมาพิจารณาก่อน ตรงนี้ละครับคือสิ่งที่จะต้องเกิดความรู้สึกที่จะต้องทำความเข้าใจและอธิบายกันในที่ประชุมแห่งนี้ว่า เรารับร่างนั้นแล้วและขณะนี้เรากำลังจะดำเนินการอภิปรายเพื่อให้เกิดความเห็นที่ต่าง และหาข้อสรุปเพื่อให้ได้ที่มาของการแก้ไขปัญหาย่างแท้จริง ในเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นถามว่าวันนี้การที่สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกหลายท่านที่เป็นวุฒิสภาได้รับร่างก่อนเดินเข้าห้องประชุมนั้น ถามว่าความสมบูรณ์นั้นถูกต้องหรือยัง ถ้าบอกว่าปฏิบัติได้ ผมยอมรับผมไม่คัดค้านเสียงข้างมาก แต่ต้องยอมรับเสียงข้างน้อยที่ยังไม่เห็นด้วย ระยะเวลาที่ผิดพลาดแล้ว นำไปสู่การที่จะต้องใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาสาระทั้งปวงที่มีความ

สำคัญสูงสุดต่อบ้านเมือง เราจะไม่บอกว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นไม่สำคัญอะไรหรอก เรื่องปากท้องของประชาชนสำคัญกว่า ผมเห็นได้ในส่วนหนึ่งเท่านั้นเองเห็นด้วย แต่จริง ๆ แล้วไม่ใช่หรอก รัฐธรรมนูญเป็นเรื่องใหญ่มาก เป็นเรื่องสำคัญ บางครั้งเราแก้ไขกันประเดี๋ยว ๒ ประเดี๋ยว ยังต้องถูกขึ้นมาสู้กันทั้งในสภาและนอกสภา จนเกิดความเสียหายต่อชาติบ้านเมือง เพราะฉะนั้นแล้วความสำคัญอันยิ่งยวดในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น จึงจะมองข้ามไม่ได้ แม้แต่วิธีการในการดำเนินการเพื่อการแก้ไข ถามว่าใครจะอ่านร่างได้ทัน ผมได้ใช้ตัวของผมเองไปนั่งอ่านอยู่ข้างนอกเมื่อคืนนี้ แล้วได้ข้อสรุปว่า ร่างที่อยู่ในมือของท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย จะรับกันได้หรือไม่ ท่านดูได้เลยแม้แต่ในหมวด ๑๐ ว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญ ใช้คำว่า ศาลรัฐธรรมนูญแต่ในอีกหลาย ๆ หน้าท่านลองอ่านดูก็ยังใช้คำว่า ตุลาการรัฐธรรมนูญอยู่เหมือนเดิม ในหลายมาตรา ในหลายบรรทัด หลักการและเหตุผลในการขอเสนอแก้ไขนั้น ถ้าจะดูในเนื้อหาสาระด้วยเวลาสั้น ๆ ที่เราจะต้องมาพิจารณากันขณะนี้ ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ ท่านเปิดดูได้ท่านประธาน ตั้งแต่หน้า ๙๕ หน้า ๙๗ มีข้อผิดพลาดที่จะต้องแก้ไขกันเยอะแยะ ถามว่าวันนี้เราได้คำตอบหรือยัง ปัจจุบันนี้ขณะนี้ได้คำตอบหรือยังว่า การนำเสนอร่างฉบับนี้เข้ามานั้นจะทันต่อการที่เราจะตรวจสอบได้ทันไหม เพราะฉะนั้นผมจึงจะต้องย้อนกลับไปพิจารณาเริ่มต้นของร่างฉบับนี้เสียก่อน ผมไม่ปฏิเสธหรอกว่าถ้าพูดไปแล้วอาจจะเป็นการทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน แต่ขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่าเรารีบร้อนเกินไปหรือไม่ ถ้าให้ผมตอบโดยส่วนตัวของผม ผมถือว่าเรารีบร้อนเกินไป เพราะฉะนั้นแล้วเนื้อหาสาระทั้งปวงจึงเกิดความขัดแย้งอยู่ในตัวของมันเองในร่างนี้ เพราะฉะนั้นแล้วท่านประธานที่เคารพ ท่านก็เป็นนักกฎหมายที่ได้อยู่ในกระบวนการทางกฎหมายมานานเหลือเกิน เป็นที่เชื่อถือของคนทั้งบ้านทั้งเมือง ดูหน้า ๙๙ มาตรา ๑๖๑ ในร่างนี้การประชุมร่วมกัน

ของรัฐสภาให้ใช้ข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา โอ.เค. รับได้ใหม่ในกรณี
 อย่างนี้ และอีกหลาย ๆ ส่วน หมวด ๑๐ ที่เขียนไว้ชัดเจนว่า เรื่องศาล
 รัฐธรรมนูญ แต่ในอีกหลายมาตรา หลายหน้า ยังคงใช้คำว่า ตุลาการ
 รัฐธรรมนูญ อยู่อีกมากมาย เพราะฉะนั้นแล้วนี่คือเรื่องยืนยันว่าการร่าง
 แก้ไขร่างนี้กระทำด้วยความรีบด่วนหรือไม่ กระผมเองไม่ทราบ แต่
 การกระทำนั้นได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นการกระทำที่รีบด่วน แล้วเมื่อการนำร่าง
 พระราชบัญญัติที่มีความสำคัญสูงสุดของบ้านเมืองของเรา ที่ใช้เป็นหลักในการ
 ปกครองชาติบ้านเมืองขึ้นมาพิจารณาในประเด็นที่มีรายละเอียด ที่มีความ
 เกี่ยวพันกับบุคคลหลายฝ่าย ท่านประธานที่เคารพ กระผมเองไม่สามารถที่
 จะรับเอาร่างที่เสนอมาด้วยรวดเร็วแล้วเมื่อไปเปิดดูแล้ว และพบข้อผิดพลาด
 มากมายหลายประการนั้น แล้วในขณะที่เดียวกันเรายังจะต้องรับทันทีเพื่อที่จะ
 ให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นไปสนองความรู้สึกของสังคมว่าต้องแก้ไข ท่าน
 ประธานที่เคารพ การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นจริงอยู่กฎหมายได้กำหนดไว้ว่า
 ทุกคนต้องรู้กฎหมาย ถ้าจะว่ากันอย่างนั้นจริง ๆ แล้วนั่นคือสิ่งที่เราพูดกัน
 หลักทางกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ อย่างว่าแต่มนุษย์
 คนไทย มนุษย์ชาติในโลกนี้ ผู้ที่จะรู้กฎหมายที่จะต้องใช้อย่างกับปกครองตัวเอง
 อยู่อย่างละเอียดถี่ถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้นเป็นไปได้หรือไม่ ผม
 เชื่อว่าเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นแล้วในร่างที่ยกขึ้นมาเพื่อให้ท่านสมาชิก
 ทั้งหลายที่จะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ อภิปรายและตัดสินใจหาร่วมกัน
 เพื่อให้เกิดความถูกต้องในสังคม เป็นบรรทัดฐาน เป็นแบบอย่างที่ดี
 สมมุติฐานทางความคิดของแต่ละคน ของแต่ละท่านสมาชิกทั้งหลายนั้น กระผม
 มีบางข้อที่จะไปกล่าวถึงไปสู่การจำกัดว่า อันนั้นถูก อันนี้ผิด ผมไม่เชื่อว่า
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เรากำลังจะแก้ไขคือความถูกต้องและดีงามที่สุด ไม่ใช่หรอก
 วันหน้าอาจจะมียุติกว่านี้ และอาจจะต้องนำไปสู่การแก้ไขที่ได้ประโยชน์

สูงสุมากกว่านี้ แต่ในขณะนี้เราต้องยอมรับ เป็นเบื้องต้นเสียก่อนว่า วิธีการที่เราดำเนินการอยู่ในขณะนี้ จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ที่สุดนั้นผมว่ากระทำไม่ได้ เพราะว่าอย่างน้อยที่สุดขณะนี้เราจะต้องยกมือเพื่อรับหลักการในวาระแรกที่เรากำลังพิจารณากันอยู่ เราได้ให้เวลากับท่านสมาชิกทั้งหลาย ได้ตรวจสอบกันอย่างละเอียดถี่ถ้วนหรือยัง ตรงนี้เองเขาถึงมีข้อบังคับกำหนดเอาไว้ว่า สิ่งที่จะต้องปฏิบัติกันนั้นในการแก้ไขกฎหมายต้องถึงมือสมาชิกก่อน ไมเช่นนั้นแล้วเราจะดำเนินการต่อไปอย่างไรไม่ได้เด็ดขาด ถ้าอย่างนั้นก็ต้องเป็นเสียงข้างมากลากเขาไปสักรับ เราจะต้องถูกกล่าวหา รัฐสภาแห่งนี้ ถ้าเสียไม่ใช่เสียที่ผู้แทน ไม่ใช่เสียที่ฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาลหรือท่านวุฒิสมาชิก เราจะเสียหายไปด้วยกันทั้งระบบ เพราะฉะนั้นวันนี้เราไผ่ฝันที่จะเห็นการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเป็นบรรทัดฐาน ผมประทับใจกับท่านสมาชิกท่านหนึ่งที่บอกว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ใช่เพื่อพวกเราที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ แต่เป็นบทบัญญัติที่ต้องใช้กับประเทศไทยและต้องใช้ตลอดไป ใครคิดจะแก้ไขอะไรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในอนาคตหรือไม่ เป็นภารกิจของลูกหลานหรืออนุชนต่อไปในอนาคต แต่สำหรับวันนี้กระผมจะต้องกราบเรียนท่านประธานตรง ๆ ว่า ในฐานะที่ท่านเป็นประธานวุฒิสภา และในฐานะที่ท่านเป็นนักกฎหมาย ที่ได้รับความเชื่อถือจากสังคมน้อยอย่างมากมาย กระผมกราบเรียนได้เลยว่า เบื้องต้นที่เราปฏิบัตินั้นเราก็ผิดเสียแล้วครับ แม้อนมติได้ลงไปแล้วว่าเลื่อนขึ้นมาพิจารณาก่อนได้ครับ นั่นคือมติ แต่ในความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ในร่างที่เห็นนี้ ให้ท่านเปิดดูโดยละเอียดท่านสมาชิกทุกท่าน แล้วท่านจะเห็นว่าข้อความที่ปรากฏเป็นหลักฐานอยู่ในนี้ขัดกันเองไปมากมาย มากกว่าหลายประเด็นที่ผมได้กราบเรียนไปแล้ว เพราะฉะนั้น ในการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เราเราต้องทำด้วยความรอบคอบและละเอียดสุขุม ต้องยอมรับว่าในขณะนี้สังคมที่

เรียกว่า สังคมที่เป็นปัญญาชน สังคมที่ได้แสดงออกเพื่อการตัดสินใจแทนคนทั้งประเทศนั้นไม่ใช่สังคมหมู่มากเหมือนคนทั้งบ้านทั้งเมืองหรอกครับ แต่เป็นสังคมที่เขาเรียกว่าปัญญาชน ปัญญาชนส่วนหนึ่งถูกคัดเลือกให้เข้ามานั่งอยู่ในสภาอันทรงเกียรติแห่งนี้ และเรากำลังจะตัดสินใจแทนคนทั้งชาติเราจะตกอยู่ภายใต้การกดดันของกระแสดจากคนที่อยู่ข้างนอก ซึ่งเขาก็มีส่วนได้เสียโดยตรงกับกฎหมายฉบับที่เรากำลังพิจารณากันอยู่ เพราะฉะนั้นแล้วถ้าเขาได้นำไปเปิดดูในรายละเอียดในเนื้อหาสาระที่มีความผิดพลาดขัดแย้งกันมากมาย นี่คือข้อพิสูจน์ว่าเรารีบร้อนเกินไปในการนำเสนอ และผมจะไม่ยอมถอนคำพูดเด็ดขาด ถ้ามีคนบอกให้ผมถอนคำว่า รีบร้อน เพราะเรารีบร้อนจริง ๆ แล้วมันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ เพราะฉะนั้นกราบเรียนท่านประธานด้วยความเคารพว่า การพิจารณาแก้ไขปัญหาสูงสุดของชาติอันหนึ่งคือกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น จะกระทำโดยวิธีการที่รีบร้อนไม่ได้ครับ ผมขอกราบเรียนแค่นี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณเชาวริน

ร้อยตำรวจโท เชาวริน ถัทรศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ร้อยตำรวจโท เชาวริน ถัทรศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิกรัฐสภา กระผมได้รับฟังคำอภิปรายของท่านสมาชิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สังกัดพรรคร่วมรัฐบาล ซึ่งแน่นอนที่สุดทุกคนขึ้นมาต่างแสดงความคิดเห็นไม่ยอมรับหลักการในร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นั่นเป็นความถูกต้อง เพราะท่านขึ้นมาแสดงความคิดเห็นว่าจะรับหลักการก็คงพิจารณาหาหนทางในการร่วมพรรคการเมือง อันนี้ก็ต้องแสดงความเห็นอกเห็นใจกันไว้ แล้วก็ขอกราบเรียนผ่านท่านประธานไปยังพี่น้องประชาชนคนไทยทั้งประเทศที่รับฟังการถ่ายทอดไม่ว่าจะวิทยุ หรือ โทรทัศน์ ว่านี่แหละคือการเมือง ในสมัยหนึ่งเป็นฝ่ายค้านจะเป็นจะตายขึ้นมาละครับ แต่พอเป็นรัฐบาลขึ้นมามันจะเปลี่ยนไป อันนี้เป็นธรรมดา

ของการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่เขาทำกันแบบนี้ แล้วก็ไม่ใช่เฉพาะในประเทศไทยแต่เป็นอย่างนี้ทั่วโลก ก่อนอื่นผมขอกราบเรียนว่าเค้าโครงของร่างรัฐธรรมนูญที่ท่าน พลตำรวจเอก ประमाण อธิเบศรสาร ผู้นำฝ่ายค้านได้นำเสนอเข้ามานั้น มีที่มาจากเค้าโครงรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๒๑ และได้ผ่านการแก้ไขมาโดยลำดับ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการใช้มากกว่า ๑๐ ปีอย่างต่อเนื่อง มีการเลือกตั้งกันหลายครั้งตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ ปี ๒๕๒๖ ปี ๒๕๒๘ และปี ๒๕๓๑ และที่ขึ้นมาค้ำกันอยู่หลาย ๆ คนที่ผ่าน ๆ ไป ผมถามว่าในช่วงผ่าน ๆ มานั้น ท่านเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งของรัฐธรรมนูญฉบับไหน ไม่ใช่ฉบับนี้หรือ อันนี้ผมก็เข้าใจว่านี่คือการเมือง เพราะฉะนั้นก็ต้องทำความเข้าใจกับพี่น้องประชาชนสักนิดหนึ่งว่า จริง ๆ แล้วเรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ที่หลายฝ่ายเรียกร้องว่าแก้ไขเพื่อให้เป็นประชาธิปไตย ความเป็นประชาธิปไตยอยู่ที่การปฏิบัติ อย่างประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศแรก ที่มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยเขาไม่มีรัฐธรรมนูญเลยด้วยซ้ำ เพียงแต่ว่าวัฒนธรรมประเพณีปฏิบัติของบ้านเมืองของเราได้ยึดรูปแบบว่าจะต้องมีรัฐธรรมนูญ เป็นกฎและเป็นกติกาในการปกครองของระบอบประชาธิปไตยในบ้านเมืองของเรา และเราก็ใช้กันมาอย่างนี้ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี ๒๔๗๕ ท่านประธานครับ บ้านเมืองของเราก็พัฒนาถาวรขึ้นมา เจริญขึ้นมาไม่น้อยหน้าใครเหมือนกันในระดับหนึ่งที่น่าจะพอใจ มันก็อยู่กันได้ แต่ที่จำเป็นจะต้องเร่งเสนอ ผมไม่ปฏิเสธคำว่าทำอย่างถูกต้องทุกถนหรือทำอย่างรวดเร็วรีบเร่ง เป็นความจริง เพราะรัฐบาลชิงไหวชิงพริบ เล่นเกมการเมืองเพื่อเอาเปรียบฝ่ายค้านโดยไม่เป็นธรรม ท่านประธานต้องยอมรับนิดหนึ่งว่า หลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๕ สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญชุดหนึ่งขึ้นมาศึกษาแนวทางในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ศึกษาทำไม แก้ไขทำไม ก็เป็น

เพราะว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๓๔ มี
 บทบัญญัติบางส่วนบางตอนยังไม่เป็นประชาธิปไตย นั่นเป็นสิ่งที่คนทั้งประเทศ
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีความรู้สึกละอายหนึ่ง ที่มีความสนใจในปัญหาการบ้าน
 การเมืองสักหน่อยหนึ่งได้รับรู้กันว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๓๔ มีบางจุดที่ยัง
 ไม่เหมาะสม ที่ยังไม่เป็นประชาธิปไตย ก็จึงได้มีการตั้งกรรมาธิการวิสามัญ
 กันขึ้นมา เมื่อตั้งกรรมาธิการวิสามัญมาจากไหนท่านประธานครับ ก็มาจาก
 ผู้แทนของพรรคการเมืองทุกพรรค ไม่ว่าจะเป็นปีกของพรรคร่วมรัฐบาล
 หรือปีกของฝ่ายค้านในสัดส่วนตามที่ได้ตกลงกันได้ นอกจากนั้นการเป็นวิสามัญ
 นี้ยังมีการเชิญบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาเป็น
 กรรมาธิการวิสามัญร่วมกันศึกษาได้ ๔๕ คนใช้เวลาปีกกว่าในการศึกษาแก้ไข
 ผมเองเป็น ๑ ในจำนวนกรรมาธิการวิสามัญชุดนั้นท่านประธานครับ เขาได้
 มีความเห็นในการแก้ไขจุดต่าง ๆ ถึง ๒๕ ประเด็น แต่ผมเรียนยืนยันได้ว่า
 ไม่ใช่ว่ากรรมาธิการทุกคนจะมีความเห็นสอดคล้องกันหมดว่าจะต้องเป็นแนว
 เดียวกัน แต่นั่นก็คือระบอบประชาธิปไตยรับรองด้วยเสียงข้างมาก ในเมื่อ
 เสียงข้างมากของกรรมาธิการวิสามัญชุดนั้นบอกว่า ตรงนี้จะต้องแก้แบบนี้
 ก็ยอมรับกัน อย่างประเด็นจำนวนวุฒิสมาชิกที่ได้มีการถกเถียงกัน วิพากษ์
 วิจารณ์กันมากที่สุดนั้น ผมขอกราบเรียนว่า ผมเป็นคนหนึ่งที่หยิบยกขึ้นมา ผม
 หยิบยกประเด็นที่มาของวุฒิสมาชิก ซึ่งโดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ดี
 ฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบันปี ๒๕๓๔ หรือก่อนหน้านั้น คือรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๒๑
 วุฒิสมาชิกนั้นมีที่มาจากไหน มีที่มาจากนายกรัฐมนตรีคนเดียว แต่เดิมนั้น
 วุฒิสมาชิกมาจากผู้มีอำนาจรัฐ ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าคณะ รสช. หรือหัวหน้า
 คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินก็แล้วแต่ แต่ท่านมีอำนาจแล้วกราบรัฐธรรมนูญ
 เสร็จแล้วจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็ไปตั้งวุฒิสมาชิก แต่
 พอวุฒิสมาชิกอยู่จนครบอายุพ้นตำแหน่ง ไปนั้นคนที่ตั้งขึ้นมาใหม่คือนายกรัฐมนตรี

แต่ผู้เดียว ตรงนี้ผมจึงได้เสนอแนวคิดว่าจะมาจัดการเสนอของพรรคการเมืองต่าง ๆ แล้วก็ได้มีการอภิปรายกันไปถึงเรื่องของปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list) ที่แปลกันว่าเป็นรายชื่อที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะต้องเสนอคนว่าถ้าหากว่าพรรคของเราได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภา ก็คน ๆ สักส่วนของวุฒิสมาชิกจะมีกี่คน ก็ให้ประกาศรายชื่อไปให้ประชาชนรับรู้กันทั่วประเทศ นั่นก็คือแนวเสนอของผม แต่ผมยืนยันได้ว่าผมไม่เคยมีแนวคิดในการไปเสนอลดจำนวนวุฒิสมาชิก จนกระทั่งบัดนี้ผมก็ยืนยันว่าวุฒิสมาชิกนั้นมีประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ท่านประธานครับผม เช่นเดียวกับร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง พูดด้วยความรู้สึกที่มาจากประสบการณ์ ในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรมาและผมก็ยืนยันเช่นเดียวกับที่ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง ได้พูดไปว่า พูดนี้ไม่ได้เอาใจวุฒิสมาชิกเพราะวุฒิสมาชิกไม่สามารถไปลงคะแนนให้ผมมาเป็นผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมมาจากราชบุรีซึ่งแล้วใหญ่ จังหวัดราชบุรีนั้น มีคนจังหวัดราชบุรีได้รับแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิกเพียงคนเดียว แล้วก็ไม่ได้อยู่ในเขตเลือกตั้งของผมด้วย เพราะฉะนั้นผมจึงไม่มีความจำเป็นที่ต้องไปเอาใจวุฒิสมาชิก แต่ต้องพูดด้วยข้อเท็จจริงว่าวุฒิสมาชิกนั้นเขาเป็นคนที่มีมาจากหลากหลายประสบการณ์ มีนักวิชาการ นายทหารก็เป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ในการทำงานมากมายก่ายกอง ครูบาอาจารย์ก็มี หรือนักธุรกิจก็เป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จในการบริหารกิจการของเขา จึงเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่มีวุฒิสมาชิกคนไหนที่เป็นบุคคลล้มละลาย ไม่มีวุฒิสมาชิกคนไหนที่เป็นคนวิกลจริต แล้วได้รับการแต่งตั้งเข้ามา ไม่มี นี่สิ่งนี้คือสิ่งที่ผมได้ตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่า บ้านเมืองของเราวุฒิสมาชิกนั้นยังมีความจำเป็น เพราะเราปกครองด้วยระบบ ๒ สภาและที่สำคัญที่สุดสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหลายเอ๋ย ท่านคงไม่ปฏิเสธความจริงว่า บ่อยครั้งที่สภาผู้แทนราษฎรผ่าน

กฎหมายไปแล้วมันบกพร่องจนวุฒิเขามีการแก้ไข แล้วพอส่งกลับมาสภาผู้แทน
 ราษฎร สภาผู้แทนราษฎรก็ต้องยอมรับว่าสิ่งที่วุฒิแก้ไขมานั้นถูกต้อง ตรงนี้
 ใช้ใหม่ครับที่ผมยืนยันว่าเรายังมีความจำเป็นที่จะต้องมิวุฒิสมาชิกอยู่ และที่ผม
 ยืนยันตัวเลขว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น ก็เนื่องจาก
 วุฒิสมาชิกนั้นมีที่มาจากหลากหลายวงการที่กระผมได้กราบเรียนไปแล้ว ยิ่งมี
 มากเข้าไปเท่าไรก็ยิ่งช่วยกันคิดช่วยกันทำดังคำโบราณที่ว่า คนเดียวหัวหาย
 หลายคนเพื่อนตาย แล้วทำไมจะต้องไปลดจำนวน ผมว่าหลายคนที่บอกว่าจะ
 ไปลดจำนวนวุฒิสมาชิกนั้น คงจะเกิดขึ้นมาจากตอนไปหาเสียงกับชาวบ้าน
 แล้วพูดอะไรกำเินไปนิดหนึ่ง ก็บางคนหาเสียงกับชาวบ้านด้วยการว่าจะชู
 ประเด็นเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ผมกราบเรียนว่า ผมสมัครผู้แทนราษฎร
 ในการหาเสียงตลอด ๔๕ วันไม่ได้พูดปราศรัยกับชาวบ้าน ไม่ได้สัญญากับ
 ชาวบ้านเลยว่าผมจะเข้ามาแก้ไขรัฐธรรมนูญ ผมคิดว่าเรื่องของรัฐธรรมนูญ
 นั้นค่อยเป็นค่อยไปเรายังมีเวลา ไม่ใช่ว่าไม่แก้รัฐธรรมนูญในวันนี้แล้ว
 บ้านเมืองจะหายนะล่มจมไปทันทีทันใด ไม่ใช่ท่านประธานครับ เรายังอยู่กัน
 ได้ แต่ที่มันถูกสื้ถูกถอนก็เพราะว่าบางคนไปหาเสียงรับปากกับชาวบ้านมาแล้ว
 ถูกหนังสือพิมพ์ทวงถาม อุณักวิชาการทวงถามบางพรรคการเมืองถูก
 ขนานนามกันถึงว่าบัดสีบัดสี เพราะฉะนั้นก็เลยต้องถูกสื้ถูกถอนเมื่อถูกสื้ถูกถอน
 ก็เลยไปตัดประเด็น ๒๕ ประเด็นที่คณะกรรมการวิสามัญมีความเห็นตรงกัน
 แล้วนำเสนอสภา ไม่เอาละครับ บางประเด็นที่ฝ่ายรัฐบาลจะไม่ได้
 ประโยชน์มันก็ไม่เอา ก็เลยเอามันแค่ ๘ ประเด็น ก็เมื่อฝ่ายรัฐบาลเล่น
 โกงกันมาก่อนอย่างนี้เรื่องอะไรฝ่ายค้านจะต้องเดินตามเกม เพราะฉะนั้น
 ฝ่ายค้านจึงจำเป็นที่จะต้องฉีกเกมเล่นเมื่อในมติออกมาแล้วใน คณะ
 กรรมการวิสามัญร่วมกันว่าจะแก้ ๒๕ ประเด็น แต่รัฐบาลพิจารณาหยิบยก
 เฉพาะประเด็นที่รัฐบาลได้ประโยชน์ก็เสนอมาแค่ ๘ เมื่อเป็นอย่างนี้ข้อตกลง

เดิมก็ไม่มีก๊อกลึก ฝ่ายค้านก็มีความชอบธรรมที่จะเสนอทั้งร่าง มีความเห็นตรงกันที่จะเข้า
 ชอบธรรมที่จะเอาเรื่องของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ ขึ้นมาพิจารณาทั้งฉบับ แต่ถ้าหากว่า
 อันไหนไม่ดีก็ไปแปรญัตติได้ เพราะเรารับหลักการในวันนี้แล้วจะมีการดัด
 กรรมาธิการวิสามัญ กรรมาธิการวิสามัญก็มาดูแลครับ แต่ละมาตรามีความ
 บกพร่องตรงไหน หลาย ๆ ท่านได้หยิบยกขึ้นมาทีละมาตรา ๆ กระผม
 ขออนุญาตใช้เวลาอีกนิดหนึ่ง ท่านประธานครับขอภัยที่ต้องเอ่ยนาม
 คุณลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ จากจังหวัดพะเยา บอกไปกำหนดคุณสมบัติของ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างโน้นอย่างนี้แล้ววุฒิไม่มี ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติ
 ของวุฒิ ความจริงมีครับ เพียงแต่คุณลดาวัลลิ์อ่านไม่ถึง มีอยู่ชัดเจนในนี้เขา
 เขียน วุฒิสมาชิกจะต้องใช้คุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาด้วยโดย
 อนุโลม อยู่ในมาตรา ถ้าผมจำไม่ผิดก็ ๑๑๐ กว่า นอกจากนั้นท่านผู้มีเกียรติ
 จากจังหวัดมหาสารคามอีกท่านหนึ่ง บอกหลักเกณฑ์วิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎรก็ไม่ได้กำหนดมาไว้ในนี้ มีครับ ไปกำหนดในพระราชบัญญัติ
 เลือกตั้งครับ เพราะมาตรา ๑๑๖ เขียนไว้ครับ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่ง
 รัฐธรรมนูญนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โน้นไปเขียนกันตรงโน้น ไม่ต้องมาเขียน
 ให้มันรุ่มร่ามอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ท่านประธานครับ ผมยังยืนยันว่าเรา
 ความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขปัญหานี้ อีกนิดหนึ่ง คือเรื่องจำนวนสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎร ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ก็รัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๓๔ บังคับไว้คือ
 เลขว่ามี ๓๖๐ คน ท่านประธานครับประชาชนเสียโอกาส จังหวัดหนึ่ง ๆ นั้น
 ถ้ามีประชากรเกิดเพิ่มขึ้น เขาก็ไม่มีโอกาสที่จะมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 เพิ่มขึ้น เป็นต้นว่าจังหวัดระนอง จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดภูเก็ต จังหวัด
 พังงา ผู้แทนราษฎรแต่ละคนนั้นรัฐบาลและมติของคณะกรรมการวิสามัญ
 พิจารณางบประมาณได้ให้งบประมาณไปพัฒนาจังหวัด ซึ่งตรงนี้ท่านประธาน

ก็จะเข้าใจเนื่องจากท่านประธานเคยเป็นรัฐมนตรีมาหลายรัฐบาล แล้ว
 สอดคล้องกับการทำงานของผู้แทนราษฎรมา ในบางปัญหาของราษฎรนั้น รัฐบาล
 สูงเกินกว่าที่จะรับรู้รวมตลอดถึงผู้ว่า นายอำเภออยู่สูงเกินกว่าที่จะรับรู้
 ของประชาชน ผู้แทนราษฎรก็ได้อาศัยเงินงบประมาณพัฒนาจังหวัดนี้
 มารับในการที่จะไปแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ประชาชน ซึ่งก็กระทำกันมา
 กว่าปี ในกรณีที่จังหวัดระนองมีผู้แทนราษฎรคนเดียวแล้วถูกมัดไว้ใน
 ธรรมณูญ ให้มีอยู่ ๓๖๐ คน โดยไม่มีการแก้ไข จังหวัดระนองก็คงได้งบประมาณ
 จังหวัดจากผู้แทนราษฎรในอัตราส่วนเพียง ๑ คน ทั้ง ๆ ที่ประชากร
 เพิ่มขึ้นมาทุกวัน ๆ ในปัจจุบันนี้ ขอบก๊ยที่จะต้องเอาตัวเลขมาพูดกันให้
 ชัดเจน ผู้แทนราษฎรแต่ละคนนั้นได้มีงบประมาณจังหวัด ๒๐ ล้านบาท บางท่าน
 ได้อภิพากษ์วิจารณ์ ๒๕ / ๑๕ ไม่จริง ที่ถูกต้องคือ ๒๐ ล้านบาท แล้ว
 ๒๐ ล้านบาทนี้ผู้แทนราษฎรไม่มีสิทธิหยิบเงิน มีสิทธิเพียงแต่เสนอโครงการขึ้น
 ไป ท่านประธานก็รับรู้ เคยเป็นรองนายกรัฐมนตรี เคยตรวจสอบงบประมาณ
 จังหวัด ผู้แทนราษฎรเขียนโครงการขึ้นไปยังต้องมีหน่วยราชการรองรับ แล้ว
 หน่วยราชการ เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อจัดหาจัดจ้าง ผู้แทน
 ราษฎรเหมือนพระธรรมยุติ เป็นเพียงแต่บุรุษไปรษณีย์นำเสนอกความเดือดร้อน
 ของประชาชนมาเท่านั้น จุดนี้กระผมอยากจะกราบเรียนว่าถ้ารัฐธรรมนูญไม่มี
 แก้ไข ท่านประธานครับยังลือคอยู่ที่ ๓๖๐ คน จังหวัดระนองแทนที่จะได้
 ๔๐ ล้านบาท เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นก็มีผู้แทนเพิ่มขึ้น
 ๑ คนหนึ่ง แต่ถูกลือคให้เหลืออยู่คนเดียว จังหวัดระนองก็เลยเหลือได้อยู่
 ๑๐ ล้านบาท อยู่ตายตัวอยู่อย่างนี้ มันเป็นความไม่ถูกต้องไม่ชอบธรรม
 กระนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องเสนอแก้ไขเข้ามา ท่านประธานครับความจริง
 ขอบก๊ยและที่จะหยิบยกขึ้นมาพูดจากันได้ แต่ผมคิดว่าจะสงวนไว้ไปพูดจากัน
 ในที่ประชุมในวาระที่ ๒ ก็อยากจะกราบเรียนด้วยความสบายใจว่าถึงแม้

รัฐบาลจะไม่รับหลักการรัฐธรรมนูญฉบับนี้โดยที่ท่านได้เห็นข้อบกพร่องตามที่ได้
อภิปรายมาแล้ว แต่ถ้าได้ผ่านการรับหลักการจากสภาแห่งนี้ไปแล้ว ท่าน
อย่าลืม อย่าลืมเอาข้อบกพร่องที่ท่านเห็นนั้นไปแปรญัตติในวาระ ๒ อย่าไปทำ
อะไรไม่ใช่ ชั่วช้างี่เง่า ชั่วช้างี่เง่า คือปล่อยปละละเลยว่าเป็นกฎหมายของฝ่าย
ค้านแล้วก็ไม่รับรู้ อันนั้นเป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ ผมขอเรียนฝากไว้
อย่างนี้ ขอขอบคุณครับ ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณอรรถพล เค็ยชนะครับ
คุณอรรถพล พาดพิง คุณลดาวัลลิ์ เชิญ

นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) :
ท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน ลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกรัฐสภา จากจังหวัด
พะเยา พรรคประชาธิปัตย์ ขอใช้สิทธิพาดพิงที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติจาก
ราชบุรีพาดพิงถึงว่าดิฉันนั้นอ่านไม่ละเอียด อ่านไม่เจอ ก็ไม่เจอจริง ๆ ท่าน
ประธาน คุณสมบัติต้องห้ามของวุฒิสมาชิกที่ว่าต้องไม่มีส่วนเข้าไปรับสัมปทาน
จากหน่วยงานหรือรัฐวิสาหกิจใด ๆ ไม่มี เพราะฉะนั้นดิฉันขอยืนยันว่าไม่มีใน
ร่างของผู้นำฝ่ายค้าน แต่ว่าในร่างของกรรมาธิการ เขาได้ศึกษากัน แล้วเขา
อยากจะจำกัดคุณสมบัติของวุฒิสมาชิกว่าจะต้องไม่เข้าไปรับสัมปทาน มีส่วนได้
ส่วนเสีย มีผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ เพราะฉะนั้นดิฉันขอให้ท่านสมาชิกผู้
ทรงเกียรติเมื่อสักครู่นี้ได้ถอนคำพูดว่าดิฉันได้ดูไม่หมด แล้วก็อยู่ในร่างนี้
จริง ๆ แล้วไม่มี ท่านประธานช่วยวินิจฉัยด้วยค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : มีเหมือนกัน แต่ว่าตัวเลข
ที่เขาอ้างอิง เลขมาตราผิด ไปมีในมาตรา ๑๑๔ แต่ที่คุณลดาวัลลิ์พูด ถูก
คือว่าที่จะไม่ให้ห้ามเข้าไปดำรงตำแหน่งหน้าที่ใดในหน่วยราชการ วุฒิสมาชิก
เขาไม่ถูกห้าม ถูกทั้งคู่ คือส่วนหนึ่งก็มี อีกส่วนที่คุณลดาวัลลิ์ตักใจนั้นไม่มี

นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) :

อันนั้น ท่านประธานคะ เป็นสิ่งที่ยืนยันได้ต่อประชาชนทั้งประเทศที่ชมโทรทัศน์ อยู่ในขณะนี้แล้วฟังวิทยุอยู่ทั่วประเทศขณะนี้ว่าร่างฉบับนี้ถูกสะกดยกริม ๆ ทำให้เข้าใจสับสนกันมาก นั้นอีกสักครู่สมาชิกในซีกของรัฐบาลจะดึงออกมาว่ามีอะไรหมกอยู่ในนี้บ้าง แล้วจะมาชี้แจงให้ท่านประธานได้รับทราบต่อไป ขอบคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณอรรถพลครับ

(นายกริช กงเพชร ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณกริชมีอะไร ประท้วงหรือเปล่า เพราะถึงคิวคุณอรรถพล

นายกริช กงเพชร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม กริช กงเพชร ส.ส. มหาสารคาม พรรคความหวังใหม่ ใช้สิทธิขาดฟังที่ท่านสมาชิกได้กล่าวถึงกระผม ส.ส. มหาสารคาม เกี่ยวกับผมที่ได้อภิปรายไปแล้วนั้นว่า ตามหลักเกณฑ์และเหตุผลที่พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญที่ทางสมาชิกฝ่ายค้านได้เสนอไปนั้น ผมได้อภิปรายว่าไม่มีอยู่ในกฎหมายฉบับนี้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแบบ วัน แมน วัน โหวต (One man one vote) ไม่มีจริง ๆ จริง ๆ แล้วเราได้อ่านละเอียด ถ้าหากมีตรงนี้ ผมอยากจะให้ทางท่านกรรมการได้เปิดให้ผมดูหน่อยและให้พี่น้องประชาชนได้ทราบว่าไม่มีไหม วัน แมน วัน โหวต ถ้ามีจริง ๆ ผมจะถอนคำพูดตรงนี้ เพราะเกิดความเสียหายแก่ตัวกระผมด้วย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ก็ยุติแต่เพียงเท่านั้น ว่าคุณกริชยืนยันว่าไม่มี เชิญคุณอรรถพล

นายอรรถพล สรสุชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม อรรถพล สรสุชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากกรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์

ในนามของสมาชิกรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพครับในวันนี้ท่านสมาชิกรัฐสภา
หลายท่าน ก็ได้ลุกขึ้นมาอภิปรายในหลายประเด็น ผมเองนั้นคงจะไม่พูดที่เป็น
ประเด็นที่ซ้ำซ้อนกับเพื่อนสมาชิกหลายคนที่ยกยอกขึ้นมา แต่คงจะต้องพูดใน
บางประเด็นในฐานะของอดีตกรรมการผู้หนึ่ง ที่ได้รับแต่งตั้งจากสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร ให้ไปพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับ
พุทธศักราช ๒๕๓๔ แต่ก่อนที่จะมาถึงประเด็นที่กรรมการได้นำเสนอในร่าง
ของทางสภาผู้แทนราษฎร ที่สมาชิกรัฐบาลนั้นเซ็นชื่อสนับสนุนในขั้นแรกนั้น
๘ ประเด็นและในขั้นต่อมาก็มีการตกลงกันว่าเราจะนำเสนอต่อให้ครบทั้ง ๒๒
ร่าง ๒๕ ประเด็น ตรงนี้มีท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติหลายท่าน รวมทั้งท่านอดีต
กรรมการ ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากจังหวัดราชบุรี ที่เราเคยเป็น
กรรมการที่ศึกษาอยู่ด้วยกันนั้น ก็มีข้อตกลงกันชัดเจนว่ามติของกรรมการ
ถึงแม้ว่าจะจะเป็นมติที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่าน ที่เป็นกรรมการ
อยู่นั้นเป็นเสียงข้างน้อย ก็ถือเป็นมติของคณะกรรมการตามระบอบ
ประชาธิปไตย แต่สิ่งที่อยากจะเรียนกับท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน ท่านสมาชิก
วุฒิสภาโดยเฉพาะ ก็คือเรื่องประเด็นที่จะต้องชี้แจงกันในวันนี้ ชี้แจงต่อ
ประชาชนที่ชมอยู่ข้างนอก ในเรื่องที่เราได้แย้งกับประชาชนหลายคนก่อนข้าง
สับสน เมื่อที่ผมออกไปข้างนอกนั้น ประเด็นที่ประชาชนไม่เข้าใจก็คือวันนี้เรา
มาพูดกันถึงเรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่จริง ๆ แล้วสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรก็ได้เสนอร่างเข้ามาตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องทุกอย่าง แต่เมื่อเข้านี้เรา
เสียเวลาไปประมาณ ๑ ชั่วโมง ๑๕ นาที ถึง ๑ ชั่วโมงครึ่งที่จะพูดกันว่าจะ
เลื่อนในเรื่องของวาระการประชุมหรือไม่ ตรงนี้ครับท่านประธานที่ประชาชน
นั้นค่อนข้างสับสน ที่สับสนก็เพราะว่าในชื่อของรัฐบาลเองถ้าเผื่อจะแบ่ง
สมาชิกที่อยู่ในรัฐสภา ณ ที่นี้มีสมาชิกรัฐบาลว่าทำไมรัฐบาลนั้นถึงจะ
ไม่รับ เราก็ได้ชี้แจงเหตุผลไปว่า เราไม่มีเวลาที่จะพิจารณาร่างทั้งหมด

๔๓ หน้า ๒๑๑ มาตราให้ทันภายในระยะเวลาครึ่งชั่วโมง แต่ประชาชนหลายคนก็สอบถามว่าที่ท่านวุฒิสมาชิกไม่ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้เลยนั้นมีโอกาสที่จะพิจารณาร่าง ๔๓ หน้า ๒๑๑ มาตรา นี้มาก่อนการเข้าประชุมรัฐสภาในวันนี้หรือไม่ ท่านถึงเห็นด้วยกับร่างที่ท่านผู้นำฝ่ายค้านนั้นหยิบยกขึ้นมาเสนอในรัฐสภาในเช้านี้ ก็แปลว่าได้มีการประสานงานกันระหว่างท่านผู้นำฝ่ายค้าน สมาชิกฝ่ายค้านกับวุฒิสมาชิกใช่หรือไม่ ตรงนี้ผมนั่งฟังมาตั้งแต่เช้า ก็ยังไม่มีวุฒิสมาชิกท่านไหนที่จะชี้แจงว่าทำไมท่านถึงรับหลักการที่จะเลื่อนวาระตรงนี้ขึ้นมาพิจารณาก่อน แทนที่จะพิจารณาไปตามร่างตามวาระที่ได้รับการบรรจุ และจดหมายที่ท่านประธานรัฐสภานั้นส่งออกไปถึงท่านสมาชิกทุกท่าน ผมว่าตรงนี้คงจะต้องมาชี้แจงและต้องพูดคุยกัน ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นที่ผมชี้ในตรงนี้นั้น ก็เป็นประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากมายเหลือเกินในขณะนี้ ประชาชนที่อยู่ทางบ้านก็จะต้องคิดใจและสงสัย ว่าคะแนนเมื่อเช้านี้ค่อนข้างจะชัดเจนว่าท่านวุฒิสมาชิกเกือบทั้งหมด ลงมติให้มีการเลื่อนขึ้นมาพิจารณาอย่างนี้ ก็แปลว่าในการอภิปรายตรงนี้ของฝ่ายที่เรียกกันว่าซีกรัฐบาลที่ถูกอ้างอิงกันถึงเสมอ จะไม่มีความหมายใช่หรือไม่ กระผมเรียนว่า โดยตัวของกระผมเองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก ได้มีโอกาสมาพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญในรัฐสภาครั้งนี้ เป็นครั้งแรกคงจะต้องบอกว่าผมไม่เชื่อว่าท่านวุฒิสมาชิกนั้น จะให้การรับรองร่างนี้หลังจากที่เราได้ชี้แจงถึงปัญหาว่าที่อยู่ในร่างนั้น ปัญหาของการอื่นเสนอกฎหมายในลักษณะนี้นั้นมีความผิดพลาดอะไรบ้าง ถ้าเพื่อท่านวุฒิสมาชิกเห็นว่าในส่วนที่เป็นส่วนนี้ผิดพลาดแล้วยังรับหลักการกันเหมือนที่ท่านลงคะแนนให้มีการเลื่อนมติเมื่อเช้า ผมก็คงจะต้องกล่าวหาร่วมกับประชาชนอีกหลายท่านว่าตรงนั้นท่านมีการเตรียมกันมาก่อนหรือไม่ ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นที่ผมอยากจะหยิบยกขึ้นมาในส่วนของ การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้ อาจจะต้องอ้างอิงถึงการประชุมของ

คณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรที่ได้ตั้งขึ้นไปศึกษาแก้ไขรัฐธรรมนูญบ้าง
 ในประเด็นของการลดวุฒิสมาชิกที่เป็นจำนวน ๑๒๐ คน ที่ท่านสมาชิกหลาย
 ท่านนั้นหยิบยกขึ้นมาเพื่อจะพูดว่า ตรงนี้เราไม่ได้ดูกันโดยละเอียด ท่าน
 ประธานที่เคารพ ผมคงต้องใช้โอกาสนี้ชี้แจงว่าประเด็นที่ว่าทำไมเราถึง
 พูดกันถึงว่ามีการลดจำนวนวุฒิสมาชิกนั้นเรามาถึงตรงนั้นได้อย่างไร ในการ
 ประชุมของคณะกรรมการ เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากสภาว่า
 ให้ไปศึกษาแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยแนวทาง
 ประชาธิปไตยท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ในประเทศที่เจริญแล้วนั้นส่วนใหญ่
 ถ้าเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ ตัวแทนของประชาชนนั้นต้องมาจากการ
 เลือกตั้ง เราพูดคุยกันในที่คณะกรรมการ ว่าถ้าเผื่ออย่างนั้นเราเห็นว่า
 ตัวแทนของประชาชนที่แท้จริงตามระบอบของประชาธิปไตย ต้องมาโดย
 ระบอบเลือกตั้ง เราก็จะต้องพูดกันให้ชัดว่าในขณะนั้นเราจะมีเพียงสภาเดียว
 คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือมีสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งตาม
 ระบอบประชาธิปไตย ประเด็นตรงนี้ก็ได้ถกเถียงกันมากพอสมควรในคณะ
 กรรมการ ผมเชื่อว่าท่านอดีตประธานคณะกรรมการ ท่านชุมพล
 ศิลปอาชา คงจะยืนยันตรงนี้ได้ว่าเราพูดคุยกันนั้น เราพูดคุยกันในประเด็นที่
 ถึงขนาดที่ว่าจะต้องมีการลงมติเพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ท่านประธานครับ
 ว่าใครนั้นเห็นด้วยว่ามี ๑ สภา หรือมี ๒ สภา ตามระบอบประชาธิปไตยที่
 ถูกต้อง ผมเองเป็นคนหนึ่งที่บอกว่าประชาธิปไตยในประเทศไทยนั้นพัฒนามา
 ถึงจุด ๆ หนึ่งก็จริง แต่ว่าในขณะนั้นเรายังไม่ถึงสถานภาพที่จะมีสภาเดียว
 ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับการยอมรับจากประชาชน ไม่ได้บอกว่า
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นไม่มีคุณวุฒิหรือไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะอยู่ได้
 ด้วยตัวเอง ผมเองเคยแถลงชี้แจงในสภาฯ ในขณะที่เป็นคณะกรรมการว่า
 ในประเด็นที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านถ้าเผื่อจะอ้างอิงกันไปก็มาจาก

ซีกฝ่ายค้านเป็นส่วนมาก หลายคนเหมือนกัน ที่บอกว่าเรานั้นมีการดูหมิ่น
 คุณแคลนความสามารถของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปัจจุบันบ้างหรือไม่ ผม
 เองก็บอกไม่ใช่ แต่ในขณะที่เดียวกันหลายคำพูดที่ผมก็ได้แย้งกับท่านสมาชิกจาก
 ฝ่ายค้าน ว่าสมาชิกวุฒิสภานั้นเป็นสมาชิกของสภาที่เสียง เราก็บอกไม่ใช่
 แต่ในเมื่อที่เราตกลงกันแล้วว่าหน้าที่ของวุฒินั้น มีเพียงแค่กลั่นกรองกฎหมาย
 ได้ลงมติกันในคณะกรรมการ ว่ายังไม่ถึงเวลาที่เรจะมีเพียงสภาเดียว
 ที่จะให้ประชาชนเลือกตั้งตัวแทนของเขาโดยตรง มานั่งในสภานี้แล้วเป็น
 ผู้กำหนดแนวทางทางด้านนิติบัญญัติทุกอย่าง ยังไม่ถึงเวลานั้น เราก็จำเป็นที่
 จะต้องมีวุฒิสภาอยู่ แต่ ณ จุดตรงนั้นเราก็ได้คุยกันถึงที่มาของวุฒิสมาชิก ซึ่ง
 จริง ๆ แล้วสมาชิกหลายท่านก็ไม่เห็นด้วยในระบบที่เป็นปาร์ตี้ลิสต์ หรือระบบ
 ที่เราจะไปเสนอชื่อของผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเข้ามาในวุฒิสภา เป็นการ
 เลือกตั้งแบบทางอ้อม โดยใช้เสียงที่ประชาชนนั้นให้เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
 ราษฎรของทุกพรรคการเมืองที่ส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้ง ท่านประธานที่เคารพ
 ณ จุดตรงนั้นก็ไม่ใช่ว่าจะสำคัญเพราะว่าในการพิจารณากร่างของพรรคร่วม
 ที่ประชุมกัน ๑๐ พรรค ผมยืนยันว่า ๑๐ พรรค ไม่ใช่รัฐบาลไม่ใช่ฝ่ายค้าน
 ร่วมร่างกัน ๑๐ พรรค เมื่อวันพุธที่ผ่านมา ท่านประธานครับก่อนที่จะมีการ
 ประชุมร่วม ๑๐ พรรคเป็นครั้งสุดท้ายที่มีตัวแทนของวุฒิสมาชิกเข้าร่วมประชุม
 ด้วย ผลประชุมของคณะกรรมการตั้งแต่เวลา ๐๕.๓๐ นาฬิกา ถึงเวลา
 ประมาณ ๑๔.๐๐ นาฬิกา ท่านอดีตประธานกรรมการท่านชุมพล ศิลปอาชา
 ขอร้องที่ต้องเอ่ยนามท่านก็อยู่ในนั้นด้วย เรายังพูดจากันว่า ๒๒ ร่าง ๒๕
 ประเด็นครั้งนี้ เราจะมีกรอบกว้างกันอย่างไรบ้าง ณ จุดตรงนี้ที่อยู่ใน
 รัฐสภา ๒๒ ร่าง ๒๕ ประเด็นนี้ ใครบ้างที่เป็นกรรมการที่อาจจะต้องชี้ถึง
 ที่มาว่าทำไมร่างถึงได้ออกมาเป็นในลักษณะนี้ มีท่านสมาชิกพรรคฝ่ายค้าน
 อยู่ในที่ประชุมด้วย ขอร้องต้องเอ่ยนาม ท่านชัชวาลย์ ชมภูแดง ไม่เคยมีใคร

พูดถึงเลยว่าจะมีการรกร่างทั้งฉบับขึ้นมาในลักษณะนี้ เพราะฉะนั้นการอ้างอิงว่า มีการร่างตรวจสอบกันอย่างดี กระผมก็อยากจะเรียนถามเหมือนกันว่า ร่างนี้ร่างขึ้นตั้งแต่เมื่อไร มีใครได้พิจารณาบ้าง ผู้ที่ศึกษามาตลอดและเป็นผู้ร่วมร่าง เป็นคนที่พรรคร่วมรัฐบาลให้เกิดคดีที่จะเป็นประธานในคณะกรรมการการศึกษาแนวทางแก้ไข เป็นประธานในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อจะเอามาพิจารณาในวันนี้ นั่น ทำไมท่านถึงไม่ทราบ กระผมก็อยากจะเรียนท่านประธานที่เคารพผ่านไปยังท่านชุมพล ศิลปอาชา ว่าผมอยากได้อินท่านชี้แจงวันนี้ในสภาว่า เรื่องที่มาของความเป็จริงนั้นเป็นอย่างไร แล้วกระผมเองก็ยิ่งอยากได้อินจากท่านวุฒิสมาชิกว่า ในประเด็นที่ประชาชนเขาพูดกันทั่วไป นั่นว่า ประเด็นที่จะผ่านการแก้ไขรัฐธรรมนูญในร่างของฉบับฝ่ายค้านจะเป็นไปได้ถ้าไม่ลดจำนวนของวุฒิสมาชิกนั้นจะเป็นจริงหรือไม่ แต่ตรงนี้จะต้องมาชี้กันว่า การไม่ลดประเด็นของวุฒิสมาชิก ไม่ลดจำนวนนั้นท่านประธานที่เคารพครับ โดยแท้ที่จริงแล้วถ้าอ่านตามร่างนี้จำนวนของวุฒิสมาชิกนั้นจะเพิ่มขึ้นด้วยซ้ำ ถ้าเผื่อเราบอกข้อกำหนดว่า ๑๕๐,๐๐๐ คน ต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑ คน ซึ่งเป็นร่างที่เราเสนอเข้ามาด้วยเหมือนกันในฝ่ายรัฐบาล ถ้าท่านประธานเห็นว่าเราจับประเด็นตรงนั้นก็รู้ว่า ประเด็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นก็เพิ่มจาก ๑๖๐ คนขึ้นไปตามจำนวนประชากร ซึ่งถ้าอ่านให้ดี ท่านประธานครับ ณ จุดตรงนี้ วุฒิสมาชิกนั้นเพิ่มเติมเข้าไปด้วย ประเด็นตรงนี้ประเด็นที่ต้องชี้ชัดกับประชาชนที่ติดตามข่าว ดูการถ่ายทอด ทวี และรับฟังเสียงอยู่ทางวิทยุตรงนี้ ท่านประธานครับ ว่าสิ่งที่เราพูดกันในวันนี้ สิ่งที่เรากำลังจะลงมติกันในวันนี้ มันเป็นเรื่องของการหวบางสิ่งบางอย่างที่เป็นสิทธิประโยชน์ ผมจะไม่ใช้คำว่า การหวังอำนาจ ท่านประธานที่เคารพ เพราะว่าอำนาจนั้นเราได้ตัดตอนลงไปมาก เราต้องยอมรับว่าสิทธิประโยชน์ที่ทางฝ่ายวุฒิสมาชิกได้นั้น หลายส่วนประชาชนค่อนข้าง

จะถามว่า ถ้าเมื่อเราลดอำนาจไปแล้วในแง่ของจำนวนนั้นมีสิ่งสำคัญ
 มากน้อยเพียงไร ท่านประธานที่เคารพ สิ่งที่ผมพูดมาทั้งหมด กราบเรียนท่าน
 วุฒิสมาชิกทุกท่านด้วยความเคารพ หลายท่านก็รู้จักคุ้นเคย หลายท่านผมให้
 ความเคารพเป็นครูบาอาจารย์ ท่านประธานที่เคารพ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ประชาชนนั้นติดตามอยู่ ผมเรียนว่าสิ่งที่ท่านกำลังกระทำในวันนี้ สิ่งที่เร
 ชี้แจงกันในวันนี้ สิ่งที่เรากำลังจะพิจารณาในกรรมาธิการ หลายท่านอาจจะ
 บอกว่า เราไปพูดจาไปคุยกันในกรรมาธิการก็ได้ แต่ท่านประธานที่เคารพ
 ในกรรมาธิการที่จะแต่งตั้งนั้น สักส่วนก็มาจากสัดส่วนของรัฐบาลดังนี้
 แหละครับ ที่นั่งกันอยู่ สักส่วนที่เราจะแต่งตั้งกรรมาธิการก็คือ สักส่วนที่
 เมื่อเข้านี้เราลงคะแนนว่าจะเลื่อนหรือไม่เลื่อนนั้นแหละครับ เพราะฉะนั้น
 ถ้าเมื่อครั้งนี้เป็นสิ่งที่จะบอกว่าใครจะแพ้ชนะกันด้วยการโหวตเสียง เป็น
 กรรมาธิการเสียงข้างน้อย ก็คงจะเป็นวาระที่จะต้องบอกกล่าวกับประชาชน
 ตรงนี้ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งกรรมาธิการว่าฝ่ายรัฐบาล จะเป็นเสียงข้างน้อย
 ในคณะกรรมาธิการ ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะเรียนฝากเป็นประเด็น
 สุดท้ายถึงท่านวุฒิสมาชิกว่าผมเองนั้นได้พูดไปแล้วเบื้องต้น ผมไม่เชื่อว่าจะ
 มีการล็อบบี้ (Lobby) มีการพูดคุยกันลวงหน้า มีการประนีประนอมใน
 ประเด็นของรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อให้คงไว้ซึ่ง
 จำนวนวุฒิสมาชิก ผมอยากฟังท่านวุฒิสมาชิกขึ้นมาพูดชี้แจงในประเด็น ถ้าจะ
 สนับสนุนร่างอันนี้ในการที่จะให้เพิ่มจำนวนของวุฒิสมาชิกนั้น ที่ماที่ไปเป็น
 อย่างไร ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะเรียนฝากท่านวุฒิสมาชิกครั้งนี้ด้วย
 ความจริงใจว่าการลงมติของรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการขานชื่อโดยเปิดเผย
 ทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านตัดสินใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่ท่านอาจจะคิดว่า
 ไม่ได้มีผลกระทบมากมาย จะเป็นผลกระทบกับตัวท่านกับวงศ์ตระกูลของท่าน
 อย่างมากมายต่อไปในอนาคต ท่านเองนั้นเป็นคนที่ได้รับการนับหน้าถือตาใน

สังคม ผมเชื่อว่ามติที่ท่านจะลงมาในวันนี้ จะเป็นมติที่เป็นอิสระไม่มีการลอบบีด้วยวิจารณ์และเคารพจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถึงสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน ขอบพระคุณครับ ท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญ พลเรือเอก เกาเหลัก

พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุขย์ สมาชิกวุฒิสภา : กราบเรียน

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม พลเรือเอก เกาเหลัก เจริญรุขย์ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ถือกระผมนั่งฟังมาตั้งแต่เข้าด้วยเจตนาที่จะตั้งตัวเป็นกลางอย่างที่สุด ก็รู้สึกว่าคุณสมาชิกหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกพาดพิงทุกครั้งที่มีการอภิปราย กระผมไม่สามารถจะกราบเรียนได้ว่าใช้สิทธินี้ถูกพาดพิงคงไม่ถึงอันนั้น กระผมที่จะพูดในวันนี้กระผมไม่มีเจตนาที่จะเผชิญหน้า ไม่มีเจตนาที่จะไปว่าขานกล่าวขานแก่ใคร เพียงแต่ต้องการมองเห็นทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เพราะฉะนั้นกระผมอยากจะเรียนอย่างนี้ว่าเท่าที่ได้ฟังทั้ง ๒ ปี ถ้าจะเรียกด้วยสำนวนไทยว่าทั้ง ๒ ปี พูดกันอย่างนี้แล้วก็มีเหตุผลที่น่ารับฟังด้วยกันทั้งคู่ จะมากล่าวอ้างกันว่าหมกเม็ดหรือไม่หมกเม็ดผมว่าอย่ากล่าวดีกว่า เพราะว่าฝ่ายปึกฎฐบาลเสนอมานับก็มีหมกเม็ดเหมือนกัน รู้แต่ว่าเม็ดนั้นมันเม็ดอะไร เท่านั้นเองมีหมกด้วยกันทั้งนั้น อย่างมาพูดเลยขอความกรุณาเถอะไม่เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ เรามาช่วยกันชี้แจงให้ประชาชนได้เข้าใจดีกว่าว่าเรากำลังทำอะไรกันอยู่แล้วจะทำอะไรกันต่อไป กระผมขอกราบเรียนว่าผมได้ไปอ่านนโยบายของรัฐบาลในข้อ ๑.๑ ที่เกี่ยวกับเป็นนโยบายในนโยบายที่แถลงนั้นก็ได้อ่านคำยืนยันดังที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติหลาย ๆ ท่านได้กล่าวไปแล้วว่าจะสนับสนุนให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีความเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น กระผมขอถามว่าที่ทางรัฐบาลหรือทางฝ่ายที่ได้เสนอมานั้นประเด็นนั้นแก้มาให้ความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นตรงไหนบ้าง ก็อาจจะมียุ่บางประเด็นที่น่าจะ

อนุโลมได้ แต่ก็มียุหลายประเด็นที่มองคล้าย ๆ กันว่าไปเสริมสร้างอำนาจหรือบารมี คล้าย ๆ จะเป็นเช่นนั้น แต่ผมไม่มองอย่างนั้นหรอกครับ ผมมองว่าคงจะมีเจตนาที่จะทำให้มันดีขึ้นจริง ๆ นั่นแหละ และผมได้มาฟังการถ่ายทอดทางทีวี เมื่อไม่นานมานี้ก็มีท่านนักวิชาการกล่าวว่าต้องการจะให้ เป็นประชาธิปไตย แต่ว่าที่ต้องการนั้นยังมาไม่ถึงเอาแค่นี้ไปก่อน ผมซึ่งนั่งตรงนี้ผมไม่สามารถจะทราบได้เลยว่า สิ่งที่ท่านคิดอยู่ในใจจะให้ เป็นประชาธิปไตยนั้นมันเป็นอะไรอยู่ตรงไหน ก็บอกมาสิครับว่าท่านจะต้องการให้มาเป็นประชาธิปไตยทั้งนี้ได้อย่างไร แต่ตรงนี้ขอแค่นี้ก่อนบอกมาให้ชัด สิบครับ แต่ท่านบอกจะเอาแค่ ๘ เท่านั้น ผมก็ไม่ทราบแล้วบอกอีก ๑๔ จะตามมา คือให้เอาครึ่งแรกก่อนแล้วครึ่งหลังจะตามมา ผมก็ไม่ทราบว่าท่านจะทำอย่างไร ตรงนี้ก็เป็นสิ่งที่กระผมสงสัยก็ทราบเรียนถามไว้ตรงนี้นั้นสงสัยจริง ๆ แต่เมื่อท่านทางฝ่ายค้านเสนอมาทั้งฉบับขึ้นมานั้นเขียนไว้ผมไปอ่านแล้วเอ๊ะ ทำไมไม่เขียนให้ถูกต้องตามระเบียบหรือข้อบังคับเขียนไว้ว่าในเหตุผลว่าจะแก้ไขทั้งฉบับ ทางฝ่ายค้านคงไม่เขียนหรอกครับว่าแก้มาตรา ๑ - ๒ - ๓ - ๔ - ๕ - ๖ - ๗ - ๘ จนถึง ๒๑๑ คงไม่เขียน ก็เขียนว่าทั้งฉบับ เมื่อทั้งฉบับท่านจะแก้มาตราไหนก็แก้สิครับ ก็เขียนไว้ว่าทั้งฉบับก็แก้ไป เพราะฉะนั้นในบางมาตราที่ท่านบอกว่าไม่เห็นพุดก็ไม่ว่าอะไรหรอกครับไปพุดตอนวาระที่ ๒ ก็ไปพุดสิครับ อันไหนที่บอกไม่ควรพุดก็ไปพุดกันตรงนั้นว่าไม่ควรพุด แต่น่าจะชี้ประเด็นว่าเขาไม่พุดมันเกิดปัญหาในทางประชาธิปไตยหรือเกิดปัญหาในทางบริหารราชการแผ่นดินตรงไหน แล้วขณะนี้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ได้ใช้บริหารราชการแผ่นดินมา ๒ ปีกว่า ๆ นี้ ผมถามว่ามันขัดข้องตรงไหนบ้าง บริหารราชการแผ่นดินไม่ก้าวหน้าไปเพราะรัฐธรรมนูญหรือผู้บริหารหรือตัวบุคคลหรือผู้ปฏิบัติบังคับให้ติดกันหนึ่งอย่างเพิ่งไปอ้างรัฐธรรมนูญ แต่แบบแหละครับทุกสิ่งทุกอย่างนั้นจะให้สมบูรณ์บริบูรณ์นั้นคง

เป็นไปไม่ได้ผมก็ยอมรับว่าน่าจะมีสิ่งอะไรที่สมควรแก้ไข เพราะมันเป็นสิ่งที่บกพร่องก็ค่อย ๆ ว่ากันไป เหตุที่ตัวผม ผมไม่สามารถจะพูดแทนวุฒิสมาชิกได้ ตัวผมรับหลักการของฝ่ายค้านที่ว่าทั้งฉบับ ก็เพราะเห็นว่า เขาเรียกว่าอะไร มีความอ่อนตัว ประทานโทษ ภาษาอังกฤษที่เรียกว่า เฟล็กซิบิลิตี (Flexibility) คือผมจะแก้ตรงไหน อะไรก็ได้ ถ้าเผื่อที่ฝ่ายรัฐบาลเสนอ มี ๘ เท่านั้น แก้อย่างอื่นไม่ได้ แล้วรัฐธรรมนูญมันโยงกัน ท่านบอกว่าโยงกัน ทั้งฉบับไม่ใช่รัฐธรรมนูญ ถ้าเผื่อว่าเป็นของฝ่ายค้านเสนอโยงกัน แต่ว่าฝ่ายรัฐบาลเสนอไม่โยง มันรัฐธรรมนูญฉบับเดียวที่แก้ เมื่อจะโยงก็ต้องโยงกัน ทั้งนั้นแล้วของที่ ๘ ฉบับที่เสนอมาโยงกันตั้งเยอะแยะ แม้แต่ในเรื่องของวุฒิสมาชิก ตั้งแต่มาตรา ๑๑๗ ลงไปถึงมาตราสุดท้ายโยงกันทั้งนั้น ท่านแก้ ๑๔๕ มาตราเดียว แล้วบอกทีหลังจะตามมาแล้วผมจะรู้ได้อย่างไรจะตามมาอย่างไร ก็ว่ามาเถอะครับจะเอาอย่างไรก็บอกมา อันดีสนับสนุนเต็มที่ขอให้เพื่อประชาธิปไตยแล้วชี้ประเด็นให้ผมให้ชัด ๆ เพื่อใครกันแน่

ประเด็นต่อไปที่กระผมอยากจะเรียนขอเวลาท่านประธานสภานิติบัญญัติ ๑ ก็พูดแล้ว เพราะถูกพาดพิงมานานแล้ว ก็คือที่บอกว่าเอารัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๓๔ มาเป็นหลักเพราะเป็นคราบ รสช. พอผมไปอ่านในคำบันทึกที่ว่าทางกรรมการ ประทานโทษ ท่านผู้แทนราษฎรได้เขียนเอาไว้ก็ว่า มันเป็นคราบ รสช. บ้างละ เพราะเป็นเจตจำนงของราษฎรที่จะแก้ไขโครงสร้างของวุฒิสมาชิกบ้างละ ผมก็ยังไม่ค่อยจะเข้าใจว่าประชาชนตรงไหนล่ะที่เขาบอกอย่างนั้น เคยทำประชามติไหม อะไรไหมก็ไม่มี หรือท่านไปคิดของท่านว่าเป็นอย่างนั้น ท่านก็เขียน อันนี้กระผมก็ขออภัย เพราะผมเองก็ไม่สามารถจะล่วงลึกไปรู้ถึงจิตใจของท่านได้ว่าจะเป็นอย่างไร ผมก็อ่านเอาตามนั้น สมมุติว่าเป็นดังนี้ เคยมีครั้งหนึ่งที่สมาชิกวุฒิสภาได้บอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็แก้มาตรา ๒๑๑ เพื่อให้แก้ไขรัฐธรรมนูญเสีย ก็นี่เป็นเหตุที่ว่า เป็นเช่นนั้น

แต่เมื่อท่านบอกว่า ไม่ได้ ไม่เอา ก็ไม่ได้ว่าอะไร เราก็นั่งเฉยมา แต่เผอิญ
 ที่เขานี้ทางฝ่ายค้านเสนอก็ดีเหมือนกัน แล้วก็เป็นเหตุผลที่มี เฟลกซิบลิตี้ คือมี
 ความอ่อนตัวในการแก้ไขมากกว่าเราก็ยอมรับ ผมเองไม่เคยถูกทาบถามเลย
 หรือผมไม่เคยไปทาบถามกับฝ่ายค้านเลย ไม่เคยคุยกันเสียด้วยซ้ำไป ไม่เคย
 เลย แล้วผมก็ไม่ทราบว่าจะมาทาบถามผมหรือเปล่า ผมก็ไม่ทราบ แต่ผม
 ลงมติไปเช่นนี้เพราะเห็นว่าเป็นทางออกที่ดีจะได้มาช่วยกัน ได้ฟังว่าเป็นการ
 ถอยหลัง ผมถามใครไปซัดเส้นถอยหลังเอาไว้ ว่าห้ามถอย มีหลายคนที่เป็น
 นักวิชาการบอก มันเป็นการถอยหลังไปอีกมีทั้งควรแล้วจะต้องเร่งไปข้างหน้า
 จนกระทั่งจะต้องหักกลับอย่างนั้นหรือ ถ้าผมถอยหลังมาตั้งตัวอีกสักนิดจะเป็น
 อย่างไรไป เสียหายตรงไหน นี่ผมจะขอฝากเอาไว้

ส่วนอีกเรื่องหนึ่งก็คือว่า ในเรื่องของวุฒิสภา กระผมขออนุญาต
 ท่านประธานสภาสักนิดหนึ่ง ในเรื่องของวุฒิสภาถูกพาดพิงมามาก ผมอยากจะ
 เรียงอย่างนี้ โดยนัยของรัฐธรรมนูญ สมาชิกวุฒิสภานั้นมีแหล่งกำเนิดมาจาก
 มาตรา ๘๕ ถูกไหมครับ ว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสภา แล้วก็ยังบอกอีกว่า ทั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย มาตรา
 ๑๑๑ ต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนชาวไทย ผมมีหน้าที่
 เหมือนกับท่าน

ประการต่อไปความรับผิดชอบ มีการอ้างในนั้นว่าไม่ได้รับผิดชอบ
 ต่อประชาชน เพราะประชาชนไม่ได้เลือกตั้ง ผมก็ไม่อยากจะพูดก้าวไปกว่านี้
 เพราะถ้าพูดไปกว่านี้มันจะสะเทือนใจกันเปล่า ๆ ความจริงเรารู้กันอยู่แล้ว
 ว่าเป็นประชาธิปไตยนั้น การเลือกตั้งไม่ใช่เป็นประเด็นเดียวเท่านั้นที่มี
 ความเป็นประชาธิปไตยได้ และถ้าการเลือกตั้งนั้นไม่ได้เลือกตั้งบนจิตใจของ
 ความเป็นประชาธิปไตยจะไม่บังเกิดผลใด ๆ ทั้งสิ้น เหมือนกับผมไม่ใช่เป็น
 เสือแล้วก็ไปเอาหนังเสือมาใส่ มันก็คงไม่ใช่เป็นเสืออยู่วันยังค่ำ มันต้องมี

จิตใจของประชารูปโดยอยู่ในตัว การเลือกตั้งนั้นจะบริบูรณ์ ผมพูดไว้แค่นี้ ท่านคงจะเข้าใจว่าผมหมายความว่าอย่างไร เมื่อเป็นดังนี้แล้ว ผมรับผิดชอบ เหมือนท่านทั้งหลายที่จะต้องปฏิบัติตามในที่นี้ก่อนเข้ารับว่า จะต้องเข้าปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้วก็จะรักษาไว้และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ตรงนี้ผมรับผิดชอบต่อแผ่นดินเหมือนท่านผมไปปฏิเสธไม่ได้ แล้วจะบอกว่าผมไม่รับผิดชอบอย่างไร เมื่อเป็นดังนี้แล้ว หน้าที่ละครับ รวมได้คือ ๑. ร่างพระราชบัญญัติ จะเป็นการเงินการทอง อะไรก็แล้วแต่

อีกเรื่องหนึ่งก็คือควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล ในเรื่องนี้มีส่วนปลีกย่อยที่แตกต่างกัน ทางสมาชิกวุฒิสภานั้นมีส่วนน้อยลงไปหน่อย ก็ไม่ได้ว่าอะไร เพียงแต่ไปช่วยเสริมท่านเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีแถลงนโยบายทั่วไปต้องแถลงต่อรัฐสภา ผมนั่งอยู่ตรงนี้ด้วย โดยหน้าที่ของผมแล้วบอกว่าผมไม่ต้องไปตั้งกระทู้ถามหรืออะไร มันก็จะเป็นเช่นนั้นไม่ได้

ประการต่อไปก็คือว่าขณะที่ผมปฏิบัติอยู่นั้น งานที่ผมปฏิบัติอยู่ขณะนี้ ๑. เป็นกรรมาธิการ พวกกระผมมีอยู่ ๑๖ คณะท่านมีอยู่ ๒๓ คณะ งานเท่ากัน ต่างกันเล็กน้อยเท่านั้น แต่ในทางผู้แทนบอกว่าจะต้องขอ ขอบประธานไทยท่านผู้แทนทั้งหลายด้วยนะครับที่ต้องเอ่ยอย่างนี้ เพราะเพื่อจะให้เห็นว่ามันเป็นประเด็นอย่างไร จะเพิ่มแต่วุฒิสภากดลงมา บอกวุฒิสภามีหน้าที่กลั่นกรองกฎหมาย ผมอยากจะเรียนถามว่าการกลั่นกรองกฎหมายนั้นมีใช่มั้ยั้งพิจารณาในแง่ของเทคนิคกฎหมายแล้ว ดูในเรื่องของกฎหมายเท่านั้นการกลั่นกรองกฎหมายนั้นจะต้องมี ๑. พิจารณาว่ากฎหมายนั้นออกไปแล้วเป็นการเหมาะสมที่จะแก้ปัญหาหรือเป็นเครื่องมือของรัฐบาลที่จะบริหารบ้านเมืองไปสู่ที่ถูกต้องชอบหรือไม่

ประการที่ ๒ จะต้องดูว่าเมื่อแก้กฎหมายนั้นออกไปแล้ว กฎหมายนั้นสามารถจะรับใช้ไปปฏิบัติให้เกิดผลประโยชน์แก่แผ่นดินจริง ๆ หรือไม่

ประการที่ ๓ ถ้าหากมันมีผลดีผลเสียแตกต่างกันจะต้องมาวินิจฉัยว่าควรจะรับหรือไม่รับในวาระที่ ๓ นี่คือการกลั่นกรองกฎหมายของวุฒิสภา ทำหน้าที่นี้มาตลอดไม่เคยที่จะละเลยตรงนี้เลย แล้วถ้าท่านไปดูที่บันทึกไว้จะเห็นว่าวุฒิสภาได้ทำหน้าที่นี้ตลอด ไม่ได้มองว่าคำนี้ไม่ถูกคำนั้นไม่ถูก เพราะกฎหมายผิดคำพูดไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าท่านจะให้วุฒิสภาทำหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญอย่างนี้และเช่นนี้ ท่านก็ต้องมีจำนวนวุฒิสภา เพราะงานมันมีไม่ใช่งานไม่มี เพราะว่าการที่มีจำนวนคนนั้นอยู่ทำงาน เพราะฉะนั้นสำหรับประเด็นของวุฒิสภาว่าขอวุฒิสภาได้ไหม อย่างมาหาพิงถึงในลักษณะไปตั้งวุฒิสภาใหม่มันไม่ถูกไม่ควร เราไปว่ากันเมื่อถึงในวาระที่ ๓ หากผ่านการรับหลักการนี้ไปได้ เราไปว่ากันตรงนั้น และผมจะชี้ประเด็นให้ชัดกว่านี้อีกเพื่อไม่ให้เสียเวลาของสภาแห่งนี้ เพราะฉะนั้นผมจะสรุปอย่างนี้ว่า

ประการแรกการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ที่เสนอขึ้นมา ผมไม่เห็นประเด็นเด่นชัดว่าจะให้เป็นประชาธิปไตยตรงไหน ลดวุฒิสภาหรือไม่ลดวุฒิสภาเป็นประชาธิปไตยขึ้นมาตรงไหนบอกมาให้ชัดเจน เมื่อยังไม่บอกฝ่ายค้านเสนอมาผมก็ต้องรับ เพราะตรงนั้นผมเห็นว่ามีความเสี่ยงที่จะไปหาไปพูดไปดูแลได้มากกว่า

ประการที่ ๒ ในส่วนของความรอบคอบอย่าไปพูดคำว่าหมกเม็ดหมกด้วยกันทั้งนั้น ผมจะชี้ประเด็นให้ก็ได้แต่ไม่ให้เสียเวลาแล้วมาหาผมเป็นการส่วนตัวผมจะชี้ให้ดูว่าที่ไหนบ้าง ผมจดเอาไว้เลย เพราะฉะนั้นอย่าพูดเลยครับหมกเม็ดหรือไม่หมกเม็ด

ประการที่ ๓ ก็คือวุฒิสภามีหน้าที่อยู่เหมือน ๆ กับผู้แทนราษฎรน้อยกว่าบ้าง เพราะฉะนั้นถ้าจะให้วุฒิสภามีหน้าที่เช่นนี้ก็ต้องให้มีจำนวนเพียงพอและจำนวนวุฒิสภามากหรือน้อยมันไม่เกี่ยวกับประชาธิปไตย มันเกี่ยวกับงานที่จะทำถ้าจะให้วุฒิสภาไปเป็น ประธานโทษภาษาชาวบ้านจริง ๆ ขอภัยท่าน

ประธานด้วยให้ไปเป็นจะเจ็วคืออย่างที่ผมว่าก็มี ๓ - ๔ คนก็พอเอาไปตั้ง เอาไว้เท่านั้นเอง แต่ไม่ใช่เราต้องไปทำงาน เพราะฉะนั้นผมกราบเรียน อีกทีหนึ่งว่า เราจะมาร่วมกันพิจารณาในสิ่งที่เกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เท่านั้นเอง ไม่มีอย่างอื่น กรุณามองวุฒิในสายตาของเพื่อนที่เป็นเพื่อนร่วม รัฐสภา เพราะรัฐสภาไม่ได้มีแค่ผู้แทนอย่าง เดียวมีวุฒิสมาชิกด้วย เป็นเพื่อน ร่วมงานกันช่วยกันประสานกันแล้วก็มีอะไรพวกผมนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัว ผมเองรับเต็มที่จะเข้าไป และผมได้เข้าไปช่วยในคณะกรรมการการของท่าน หลายคณะที่ไปทำงานนี้ โดยที่ไม่ต้องมาขอเรื่องเลยผมสมัครใจเข้าไปช่วย และด้วยความบริสุทธิ์ใจ และไม่ได้เห็นแก่เหน็ดแก่เหนื่อย เพราะผมทราบว่า ท่านก็เหนื่อย เหนื่อยมากกว่าผมในเวลาหาเสียง และก็ผมออกท้องที่จังหวัด ทุกอาทิตย์ผมไปเยี่ยมโรงเรียนไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่ง และผมไป รับทราบข้อมูลซึ่งท่านไม่ทราบ เพราะว่าท่านเป็นผู้แทนแต่ผมเป็นวุฒิสมาชิกบอกผม ผมก็มากระซิบท่าน อย่างนี้มันไม่ดีหรือครับจะได้ช่วยกัน ตรงนี้กระผมจึง ขอความกรุณาว่าเราเลิกที่จะมานั่งท่านเราอย่างโน้นอย่างนี้ มาช่วยกัน เลอะครับ กระผมขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณสุพร

นายสุพร ดนัยตั้งตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด): กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม สุพร ดนัยตั้งตระกูล สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด พรรคความหวังใหม่ ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ท่านประธานที่เคารพ ผมมีความจำเป็นที่จะต้องลุกขึ้นมาอภิปรายเพื่อ ประกอบการพิจารณาของมวลสมาชิกแห่งรัฐสภาแห่งนี้ ในวาระที่จะรับหรือไม่ ในหลักแห่งร่างรัฐธรรมนูญที่จะแก้ไขเพิ่มเติม ท่านประธานที่เคารพ ผมคง ไม่ไปกล่าวหรือกล่าวว่า วุฒิสมาชิกจะได้อะไร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะได้อะไร แต่สิ่งที่ผมมองก็คือหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติ

ฉบับนี้ ที่จะมียกข้อการที่จะดำเนินการในการแปรญัตติตามขั้นตอนของการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ท่านสมาชิกทั้งหลายในสภาผู้แทนราษฎรได้ถูกเชิญมาชี้แจงตามร่างที่ได้เสนอเข้ามาแล้วได้เลื่อนขึ้นมาพิจารณาในขณะนี้ นั้นถึงปัญหาถึงสิ่งที่ขัดต่อกันเองมากมายหลายประเด็น ไม่ว่าจะเป็นหมวด ๑๐ ซึ่งถ้าหากท่านสมาชิกทั้งหลายได้เปิดดูตั้งแต่มาตรา ๒๐๐ ขึ้นไปกำหนดให้มีศาลรัฐธรรมนูญ แต่มาตราต่อ ๆ ไปนั้นกลับเขียนว่ายังต้องมีตุลาการรัฐธรรมนูญ ชำร่วยหนักเข้าไปอีกยังมีคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ ผมไม่ทราบเหมือนกันว่า เมื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้ไปแล้ว เราจะใช้อองค์กรใดใน ๓ องค์กรที่บัญญัติในกฎหมายตรงนี้นั้นมา เป็นสิ่งชี้ขาดในข้อพิพาทตรงนั้นเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่สามารถแปรญัตติได้ ท่านประธานที่เคารพ เมื่อมาพูดถึงการแปรญัตติแปรได้ในรายละเอียด แต่หลักการของกฎหมายนั้นแปรไม่ได้ หลักการของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนไว้ว่า ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อเข้าได้มีท่านอาวุโสจากจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ให้ความกรุณาอภิปรายชี้แจงแก่ท่านสมาชิกทั้งหลายว่า เป็นการเสนอร่างที่ขัดต่อข้อบังคับข้อ ๕๐ ข้อ ๕๐ กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจะต้องระบุ ๑. หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ๒. เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติถูกต้องครบในร่างนี้มีหลักการมีเหตุผล แต่สิ่งที่สำคัญก็คือ คำบัญญัติในข้อบังคับที่เขียนไว้อย่างชัดเจนว่า หลักการแห่งพระราชบัญญัตินั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้ง ชัดแจ้งตรงไหนครับ ชัดแจ้งในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกไว้ในหลักการที่จะระบุด้วยเหตุผลใดก็ได้ เพราะฉะนั้นแล้วหลักการและเหตุผลของกฎหมายฉบับนี้ไม่สมบูรณ์ตามข้อบังคับ ความไม่สมบูรณ์นี้ขัดต่อเจตนารมณ์ของข้อบังคับที่กำหนดไว้ ในการที่จะให้สภาได้รับหลักการของกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งนั้นต้องมีเจตนารมณ์แห่งสภา ว่าจะ

แก้ไขในกรอบแค่นี้ที่สภามอบหมายให้ ท่านประธานที่เคารพ ข้อบังคับข้อ ๕๑ เขียนไว้ว่าร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานแจ้งสมาชิกล่วงทราบภายใน ๗ วัน นับแต่ได้รับ แต่การเสนอร่างฉบับนี้ขึ้นมาถูกกลืนเหลือเกิน ผมไม่อาจที่จะถามท่านได้ว่าท่านได้ตรวจสอบมากน้อยแค่ไหน ข้อความต่าง ๆ นั้นน่าจะได้รับการแก้ไข แต่ไม่มีการแก้ไข เพราะเงื่อนไขในข้อบังคับข้อ ๕๑ เขียนไว้ว่า ๗ วัน ๗ วัน คงไม่สามารถมาพิจารณาในการประชุมคราวนี้ได้ ท่านสะเพร่าเหลือเกิน ผมกราบเรียนว่าในรายชื่อของสมาชิกที่นำเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้นั้น ถ้าท่านไปพลิกดูในหน้า ๒ ของสมาชิกจากพรรคกิจสังคมท่านจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ในรายชื่อของผู้เสนอร่างนั้น กำหนดไว้อย่างชัดเจน รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคกิจสังคม เสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๒ ร่าง ๒๒ ร่างครบท่านประธานครั้งนี้ ก็คงเป็นเงื่อนไขทางการเมืองที่จะต้องพิจารณากันต่อไปตามกฎหมายพรรคการเมือง นั้นประเด็นที่ ๑ ว่าสมาชิกที่ลงนามมาทั้ง ๑๑ ท่านนี้ สันมติของพรรคหรือไม่ ๒. สิ่งที่ต้องตรวจสอบไปแล้วเป็นสมาชิกที่ไม่ได้เสนอร่างนี้ขึ้นมา แต่ท่านนำมาหมกเม็ดไว้ เพื่อจะบอกว่าบุคคลเหล่านั้นนั้นเสนอร่างนี้เพื่อให้สภาได้พิจารณา ตรงนี้คือความถูกกลืนที่ทำให้สภาแห่งนี้ต้องมารับหลักการด้วยเสียงข้างมาก มารับการที่จะเปลี่ยนแปลงวาระการประชุมด้วยเสียงข้างมาก แต่ท่านประธานที่เคารพ สิ่งที่น่าหนักยิ่งกว่านั้นก็คือในหลักการของกฎหมายแก้ไขไม่ได้

(นายอัมพล จันทรเจริญ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : รอเดี๋ยวนะครับ คุณอัมพล ประท้วงว่าอย่างไรครับ

นายอัมพล จันทรเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม):

ท่านประธานที่เคารพ เพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผม นายอัมพล จันทรเจริญ หรือกล้วยลูกสารคาม ผู้แทนราษฎรจากจังหวัดมหาสารคาม พรรคกิจสังคม ผมขอประທံးท่านสมาชิกผู้มีเกียรติจากจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งกำลังพาดพิงถึงพรรคกิจสังคม ซึ่งผมจะถือโอกาสชี้แจงที่หลังท่านประธาน อนุญาตไหม

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ไว้ถึงรอบคุณอัมพลอภิปราย แล้วก็ชี้แจง

นายอัมพล จันทรเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม):
ต้องอนุญาตผมจะรับท่านประธาน อนุญาตใช่ไหมครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ครับ

นายอัมพล จันทรเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม):
ขอบคุณครับ ชัดให้หนักเลย

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญต่อไปครับ

นายสุรพร คณิตังตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด):
ท่านประธานที่เคารพ ที่กระผมจำเป็นต้องกราบเรียนนั้นมันเป็นสาระที่ต้องพิจารณาว่า เมื่อสมาชิกเสนอร่างเข้ามา แต่ว่าคำถามเสนอนั้นไม่ได้ตรงกัน เลขกับร่างที่กำลังพิจารณากันอยู่นั้น เราผ่านมาได้อย่างไร ผมไม่ได้กล่าวถึงว่าสิ่งที่สมาชิกส่งเข้ามานั้นเป็นความคิดของใคร เพราะตรงนั้นอยู่ในพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ผมเองไม่อาจเป็นผู้วินิจฉัย ไม่อาจเป็นผู้ชี้ขาดได้ในครั้งนี้ท่านประธานที่เคารพ ผมจะต่อเนื่องจากที่ผมได้อภิปรายเมื่อสักครู่ว่า สาระที่แท้จริงของบทบัญญัติแห่งข้อบังคับ ข้อ ๕๐ นั้น มันจะมาเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินี้ตรงไหน หลักการของพระราชบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เขียนเพียงแต่ว่า ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ไม่ระบุรัฐธรรมนูญฉบับปีเท่าไร ในเหตุผลก็ไม่ระบุนำตรา แต่กลับไประบุไว้ในมาตรา ๓ แห่งร่างนี้ ว่าให้มีการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๓๔ ตั้งแต่มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๑๑ หมายความว่าประมาณ ๒๐๐ มาตรา จะสามารถทำการแก้ไขได้ แต่เมื่อถามต่อไปอีก ท่านประธานที่เคารพว่า ในมาตรา ๓ แห่งร่างนี้นั้นสามารถแปรญัตติได้หรือไม่ ได้รับ เพราะเป็นรายละเอียด ไม่ใช่หลักการของกฎหมาย สามารถดำเนินการแก้ไขได้ เช่น จะระบุลงไปอีกแก้ไขตัวเลขว่าในหมวดที่เท่าไร มาตราที่เท่าไร ก็ให้มีการแก้ไขกำหนดในมาตรา ๓ ซึ่งหลังจากแก้ไขมาตรา ๓ แล้ว ก็คือรายละเอียดที่ต้องแก้ไขตามที่ได้ตกลงกัน แต่สิ่งที่ผมไม่สบายใจท่านประธานที่เคารพว่า การที่จะอนุมัติให้มีการรับหลักการของกฎหมาย โดยไม่กำหนดขอบเขตของเจตนารมณ์แห่งสภาแล้ว กรรมการที่ไปพิจารณาผมทราบดีครับว่า กรรมการนั้นตั้งมาจากรัฐสภา ล้วนแล้วเป็นบุคคลที่สภาแห่งนี้ให้ความไว้วางใจเข้าไปทำหน้าที่ แต่คำกริ่งเกรงและคำวิตกของกระผมในฐานะที่เป็นชิกฝ่ายรัฐบาล ที่มองเห็นว่าเราเป็นเสียงข้างน้อยในกรรมการถ้าหากมีเหตุใดเหตุหนึ่ง หรือเงื่อนไขใดเงื่อนไขหนึ่งในเกือบ ๒๐๐ มาตราที่กำหนดในมาตรา ๓ นี้ ถูกเปลี่ยนแปลงไปในเจตนารมณ์ที่มีเหตุตรงกันกับสิ่งที่แก้ไขมาเมื่อปี ๒๕๓๕/๑ หรือในเจตนารมณ์ที่สมาชิกแห่งสภาผู้แทนราษฎรนี้ ได้ดำเนินการกันมา ผมวิตกว่าบุคคลที่ท่านทั้งหลายได้สอนออกไปในขณะนี้ บุคคลที่ท่านทั้งหลายกำลังอยู่ในสถาบันการศึกษาจะรับได้มากน้อยแค่ไหนเราชี้ได้ เรามองได้ครับ ถึงประเด็นที่จะเป็นปัญหา แต่เราเป็นเสียงข้างน้อย วันนี้ในชั้นรับหลักการเราเป็นเสียงข้างน้อย ในชั้นกรรมการเราเป็นเสียงข้างน้อย เพราะฉะนั้นปัญหาที่จะเกิดขึ้นก็คือ การไม่จำกัดขอบเขตของเจตนารมณ์ ในหลักการของกฎหมายนั้นจะนำไปสู่ความยุ่งยากในการแก้กฎหมาย เพราะไม่ทราบว่าเอากรอบตรงไหน ก็หมายความว่า ๔๕ คนไปนั่งคิดอะไรกันมา ก็คิดกันไป แล้วกลับมาให้สภาแห่งนี้เป็นคนนึกและคิดตาม ก็ถือว่ามาจากทุกส่วนที่ได้ตั้งกันมาตามสัดส่วน

ตามข้อบังคับแล้วนี้ละครับคือสิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนว่า ถ้าหากเราจะรับร่างกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งในวาระที่ ๑ โดยขาดกรอบ โดยขาดทิศทาง โดยขาดหลักการที่ชัดเจนแล้ว ผมไม่เชื่อว่ากฎหมายฉบับนั้นจะถูกนำมาใช้ในคราวต่อไป มันจะชี้ให้เห็นกลับไปถึงสิ่งที่เป็นเจตนารมณ์ของการเสนอร่างว่า แท้จริงแล้วนั้นเสนอเข้ามาให้ผ่านหรือไม่ ขอบพระคุณครับท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณอัมพล

นายอัมพล จันทรเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม):

ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่านที่เคารพอย่างสูง กระผม นายอัมพล จันทรเจริญ ผู้แทนราษฎรจากจังหวัดมหาสารคาม พรรคกิจสังคม ท่านประธานที่เคารพครับ หนังสือต้องขอใช้ บุญคุณต้องทดแทน แต่แก่นของผม นั้นต้องให้อภัยเพื่อบ้านเพื่อเมือง เพื่อประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเราทุกคน ท่านประธานครับ คนเราเกิดมาไม่ได้เกิดมาเพื่อแสวงอำนาจ ไม่ได้เกิดมาเพื่อสถาปนาบรรดาศักดิ์ ไม่ได้เกิดมาเพื่อเข่นฆ่าทำลายล้างซึ่งกันและกัน แต่คนเราเกิดมาเพื่ออยู่ด้วยกันฉันพี่น้อง ฉะนั้นคนเราควรที่จะต้องปลูกฝังรักลงบนดวงใจของมนุษย์แทนความอาฆาตพยาบาทที่มีต่อกัน ท่านประธานที่เคารพครับ วันนี้เป็นวันที่พี่น้องประชาชนชาวไทยทั่วทั้งประเทศ กำลังมองมาที่สภาแห่งนี้มาคิดว่าทั้งวุฒิสมาชิกก็ดี ทั้งผู้แทนราษฎรก็ดี จะปฏิบัติหน้าที่ของความเป็นผู้แทนปวงชนได้แค่ไหนเพียงไร อยากกราบเรียนต่อท่านประธานด้วยความเคารพว่า ปัญหาเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น เป็นหน้าที่ของพวกเราทุกคน พี่น้องประชาชนทั่วทั้งประเทศบอกว่า ขณะที่ประชาชนกำลังเดือดร้อนยากจนพืชผลราคาตกต่ำ ข้าวเปลือกราคาตกต่ำ ประชาชนแห้งแล้งไปหมดหัวกันอยู่ที่ไหน ซึ่งการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่ แต่ค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ ไป เอาปากเอาท้องของประชาชนเป็นเบาะรองรับ นี่เสียงประชาชนเขาว่าอย่างนั้น จะอย่างไรก็ตามท่านประธานที่เคารพ วันนี้

เราต้องมาพิจารณากันถึงความเหมาะสม ถึงความถูกต้อง ทุกคนที่อยู่ในสภานี้
 อยากให้อ่านากับประชาชน อยากเห็นประชาชนมีอำนาจสูงสุดในการ
 ปกครองของระบอบประชาธิปไตย พวกเราจึงเห็นจึงเสนอ จึงหามาตลอด
 ตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์
 เป็นระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ ๖๐ ปี แล้วครับท่านประธาน
 ที่เคารพ พวกเราเจริญเติบโตแค่ไหน เพียงไร กับการสร้างอำนาจอัน
 สมบูรณ์สูงสุดให้กับพี่น้องประชาชน ท่านประธาน รัฐธรรมนูญที่ต่อสู้กันมา
 ได้นั้น บางฉบับได้มาซึ่งเลือดเนื้อชีวิตและวิญญาณของประชาชน บางฉบับ
 ก็ได้มาด้วยความพอใจบ้าง ไม่พอใจบ้าง แต่อย่าลืมว่าทุกสิ่งทุกอย่างมัน
 เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ผมยกตัวอย่างประเทศอินเดีย ผมจะไม่พูดถึงประเทศ
 ทางกลุ่มยุโรป ไม่พูดเรื่องอังกฤษ ไม่พูดเรื่องฝรั่งเศส ไม่พูดเรื่องอเมริกา
 ผมขอพูดกับเพื่อนบ้านของผม คืออินเดียนี้แหละ ท่านประธาน เขามีพลเมือง
 มากพอสมควร เป็นประชาธิปไตยมาพอสมควร ทั้ง ๆ ที่เขาเคยเป็นประเทศ
 ซึ่งตกอยู่ในมหาอำนาจบางประเทศมาแล้ว แต่ของเขาไม่เคยทำลาย
 รัฐธรรมนูญ เขาแก้ เขาปรับปรุง เขาเปลี่ยนเขาเพิ่มเติมมาตราใด
 หมวดใด วรรคใด มาตราตอนเสรีภาพของประชาชน เขาแก้ ฉะนั้นการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญนั้น ถ้าหากจะให้ประเทศชาติเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยที่เป็น
 อำนาจของประชาชนโดยแท้จริง ให้แก่รัฐธรรมนูญได้ง่าย ๆ อย่าให้แก้ไขได้
 เกิดความยุ่งยากลำบาก ท่านประธานผมอยากกราบเรียนด้วยความเคารพ
 ว่าร่างทั้งหลายทั้งปวงที่เสนอเข้ามานั้น ก็มีการพิจารณาอยู่หลายร่าง แต่ก่อน
 ซึ่งผมจะเข้าสู่ประเด็นหนึ่ง ผมลุกขึ้นมาประท้วงเพื่อนสมาชิก ผู้อภิปราย
 ซึ่งพาดพิงมาถึงพรรคกิจสังคม ผมกลัวว่าพี่น้องประชาชนนี้จะมองภาพพจน์ของ
 พรรคผมนี้เป็นทางลบ ไม่ใช่ท่านประธานที่เคารพ เรามีการขีดฆ่ามีการ
 เติ้นชื่อกำกับเพื่อความสมบูรณ์ ในการเสนอผู้พิจารณาของท่านประธาน

เรามีการเซ็นชื่อกำกับ มีคุณมนตรี พงษ์พานิช เซ็นชื่อกำกับ แล้วเราเซ็นชื่อ
 เพียงครั้งเดียวก็มีผลครบกลุ่มไปแล้ว เอาละครับ เรื่องนั้นไม่สำคัญ
 มาอีกตรงที่ว่า ที่พิจารณากันอยู่ในขณะนี้ ผมจะพาท่านประธานย้อนไปนิดหนึ่ง
 ถึงเหตุการณ์ของบ้านเมืองมาประกอบกัน ก่อนที่เพื่อนสมาชิกทั้งหลายนี้ จะได้
 เกิดความรู้สึกนึกคิดที่เห็นพ้องต้องใจกัน ท่านประธาน ผมเล่นการเมืองมา
 ตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบันนี้ และก็จะต่อสู้ต่อไปตามวิถีทางระบอบ
 ประชาธิปไตย ผมยืนยันได้ว่า รัฐธรรมนูญที่ผมชื่นชมที่สุด คือรัฐธรรมนูญ
 ปี ๒๕๑๙ เขียนไว้อย่างละเอียดลออให้อ่านากับประชาชนโดยเห็นได้ชัด
 ผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง มีการแบ่งเขตเลือกตั้งให้แคบเข้า
 เพื่อให้ผู้แทนราษฎรอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากขึ้น ขณะเดียวกันนายกรัฐมนตรี
 ต้องมาจากการเลือกตั้ง นี่เป็นภาพมาตลอด เรื่อยมาจนกระทั่งมีการเลือกตั้ง
 บ่อยครั้ง หลายครั้ง เราต้องต่อสู้กับเผด็จการหลายครั้งหลายคราว ท่าน
 ประธาน คำว่า เผด็จการตัวนี้แหละ คืออสรพิษร้าย ซึ่งทำลายระบอบ
 ประชาธิปไตยตลอด ในเมื่อบุคคลกลุ่มหนึ่งใช้รดถึง ใช้ปืน แล้วก็มาทำการ
 ปฏิวัติยึดอำนาจจากประชาชน ตัวนี้คือตัวอันตราย และสิ่งเหล่านี้ผมคิดว่าจะ
 ค่อย ๆ หายไปโดยระบบ โดยวิธีการ โดยหลักการของทางการเมืองของ
 ประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนจะเริ่มหูแข็งตาสว่างขึ้น ท่านประธานที่เคารพ
 เดียวนี้สื่อการเมือง ประชาชนได้รับความรู้มาก อยากกราบเรียนต่อท่าน
 ประธานว่าสื่อการเมือง เดียวนี้พัฒนาไปมาก ระบบเทคโนโลยีเจริญขึ้นมาก
 มีทั้งระบบโทรศัพท์ทั้งระบบ ทิวี โทรศัพท์ทุกอย่าง พวกเราประชุมก็ครั้ง
 ก็คราวก็เห็นประชาชนเห็นหมด พฤติกรรมการแสดงออกของนักการเมือง
 อย่างไร ประชาชนเห็นทางจอ ทิวี หมดแล้ว ท่านประธาน ขวัญนี้ประชาชน
 เห็นทุกระยะ ยิ่งระยะนี้ขณะนี้ ทิวี ทุกช่องปฏิรูปดีขึ้น เรามีโครงสร้างในการ
 ขยายเครือข่ายมากขึ้น มีการชี้ข่าวต่อสื่อมวลชนดีขึ้น มีข่าวทั้งวันทั้งคืน ๑ ชม

ก็มีข่าวจากทุกช่อง จนกระทั่งถึง ๖ ทุ่มก็มีข่าวทุกช่อง ตอนเช้าหนังสือพิมพ์
 เข้าสู่บ้านต่าง ๆ ครบหมดแล้ว ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้เราไม่สามารถโกหก
 ประชาชนเราได้ อยากกราบเรียนต่อท่านประธานด้วยความเคารพประชาชน
 บอกตลอดว่า เอาละ ถึงจะมีการแก้ไขก็ตาม ถ้ายึดโครงสร้างของอำนาจ
 ประชาชนเอาไว้ นายกฯ ต้องมาจาก ส.ส. ผู้แทนต้องสังกัดพรรคการเมือง
 เขตเลือกตั้งเป็นอย่างไร จะอธิบายต่อไปนี้ ท่านประธานที่เคารพ ในร่าง
 ของท่านประมาณ อภิเษกสาร กับคณะ เสนอเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทน
 ราษฎรนั้น อยากกราบเรียนในมาตราดังต่อไปนี้ เพื่อให้พี่น้องประชาชนซึ่งชม
 รายการนี้ได้เกิดความเข้าใจ ท่านประธานที่เคารพ อยากกราบเรียนต่อท่าน
 ประธานว่าในมาตรา ๑๐๖ เราถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว ซึ่ง
 จะต้องมาแก้ไขกันในมาตรา ๑๐๖ เพราะรัฐธรรมนูญซึ่งมีอยู่ในอดีตที่ผ่านมา
 ท่านประธานครับที่เราใช้ที่ผ่านมาเขากำหนดจำนวนสมาชิกไว้ ๓๖๐ คน อันนี้
 ท่านประธาน ผมไม่เห็นด้วย เพราะว่าเป็นการไม่กระจายอำนาจของ
 ประชาชนอย่างแท้จริง เราควรจะต้องหันไปสู่แม่บทเก่า ซึ่งมีเอาไว้ใน
 รัฐธรรมนูญหลายฉบับ ก็บอกว่าให้มีการกำหนดประชากร ๑๕๐,๐๐๐ คน ต่อ
 ส.ส. ๑ คน อันนี้เราเดินถูกทางแล้ว ซึ่งผมก็เห็นว่าเป็นสิ่งที่พี่น้องประชาชน
 ที่ติดตามรายการนี้ ที่สนใจต่อการประชุมนี้พอที่จะรับได้ เพราะเป็นการ
 กระจายอำนาจไปถึงประชาชน พวกเราไม่สามารถคุมอัตราการคุมกำเนิดได้
 มันเกิดทุกวี่ทุกวันครับท่านประธาน เราควรมองตัวนี้คิดว่าถ้าหากหลักการวันนี้
 รับไปแล้ว ในมาตรานี้คงจะเป็นที่พอใจของอีกหลายฝ่าย อยากกราบเรียน
 ต่อท่านประธานด้วยความเคารพ เรื่องการแบ่งเขตเลือกตั้งก็ยึดแม่บทใน
 รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ เอาไว้ นี่เฉพาะเลือกตั้ง ที่นี้ผมอยากพาท่านประธาน
 ที่เคารพของกระผมไปสู่ในหมวด ๙ คือคณะรัฐมนตรี ในมาตรา ๑๖๓ ท่าน
 ประธานที่เคารพ ซึ่งบรรจุไว้ เขียนไว้ อยากกราบเรียนด้วยความเคารพว่า

เมื่อผมอ่านไปแล้วท่านประธานคงจะคล้อยตามผมด้วยก็ได้ หรือไม่คล้อยตามด้วยก็ได้ในมาตรา ๑๖๓ หมวด ๓ คณะรัฐมนตรี พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกินสี่สิบแปดคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ท่านประธานที่เคารพ มาถึงตรงนี้เราก็พอจะชี้ให้เห็นว่า ร่างซึ่งท่านประมาณ อติเรกสาร และคณะเสนอเข้าสู่การพิจารณาถึงหมวดนี้ คณะรัฐมนตรีนี้ อยากกราบเรียนว่าเป็นประชาธิปไตยที่น่าศรัทธามากเพราะอะไร เพราะคนที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี จะต้องมาจากการเป็นผู้แทนราษฎร นี่คือการเคารพพี่น้องประชาชนอย่างแท้จริง ท่านประธานครับ พี่น้องประชาชนบอกว่าอยากเห็นรัฐบาลนี้ที่มาจากการเลือกตั้ง อยากให้รัฐบาลนี้เป็นของประชาชนและโดยประชาชน เราชัดแล้ว ในมาตรา ๑๖๓ นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และถัดไป ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี ท่านประธานที่เคารพ ตรงนี้ยิ่งชี้เข้าไปอีก ไม่มีใครจะเกินกว่าประธานสภาผู้แทนราษฎร พวกเราที่มาจากการเลือกตั้งเมื่อเลือกตั้งแล้วเราต้องมาทำหน้าที่ดังทุกอย่างตั้งแต่กระทั่งประธานสภาผู้แทนราษฎร ฉะนั้นจึงเป็นเกียรติอย่างสูงยิ่งว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เปิดกว้าง เป็นประชาธิปไตยที่มุ่งสู่พี่น้องประชาชนอย่างเห็นได้ชัด เป็นการกล่าวหากันพาดพิงกัน โจมตีกันนั้น ผมคิดว่าสิ่งเหล่านี้เพื่อนสมาชิก ควรสำรวจจิตใจมาวันนี้ดวงใจของพวกเราไม่ได้มาเป็นทาสอารมณ์ทางการเมืองของใครทั้งสิ้น พวกเราตั้งอกตั้งใจที่จะมาประสานงานกัน เอาแนวความคิดอันเป็นส่วนรวมของประชาชน มาผูกมัดเป็นความคิดอันเดียวกับการทะเลาะเบาะแว้งกันนั้น ไม่ใช่การสร้างสรรค์ประเทศ ท่านประธานครับ ผมไม่ใช่นักวิชาการ ผมไม่ใช่นักกฎหมาย แต่ผมเป็นนักการเมือง การเมืองคือการสร้างสรรค์ ท่านประธานที่เคารพ นายอัมพล จันทระเจริญ เป็น

นักการเมือง เป็นนักสร้างสรรค์เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศได้อยู่เย็นเป็นสุข ได้มีความสุขด้วยการมีอำนาจประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ เราไม่ต้องการสร้างฐานอำนาจให้กับบุคคลใด สถานะนี้เป็นสถานะที่จะต้องตอบสนองพี่น้องประชาชนทั่วทั้งประเทศ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณพรพิชญ์

นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) :
 ขอขอบคุณท่านประธาน คิฉัน พรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนราธิวาส พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ คิฉันก็คงจะอธิบายในแง่ของว่า เหตุใดคิฉันไม่สามารถที่จะรับหลักการในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ ทั้ง ๆ ที่คิฉันเองนั้นเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าควรจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญที่คิฉันต้องใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ซึ่งในการนั้นคิฉันก็เห็นว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นกฎหมายที่สูงที่สุด แม้คิฉันนั้นจะจบมาทางด้านการแพทย์ คิฉันเองอาจจะมีความรู้น้อยในทางด้านกฎหมาย แต่สิ่งหนึ่งที่คิฉันได้รับรู้รับทราบนั้นก็คือนักกฎหมายรัฐธรรมนูญ คงไม่ใช่เรื่องกฎหมายธรรมดา เป็นกฎหมายที่เป็นแม่บทของประเทศ เป็นกฎหมายที่สูงที่สุด เพราะฉะนั้นในการจะพิจารณาแก้ไขคิฉันจึงไม่เห็นด้วยตั้งแต่เริ่มที่จะมีการให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่กำลังพูดกัน หรือกำลังอภิปรายอยู่ในฉบับนี้ มันเริ่มตั้งแต่วิธีการที่เสนอ ร่างฉบับใหม่ที่เสนอนี้เห็นได้ชัดเจนตั้งแต่หน้าแรกคิฉันก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าจะเรียกว่าร่างลูกสะตุก หรือร่างรื้อนร่น หรือร่างโดนไฟลวกที่ไหนดมา แต่อย่างน้อยเห็นชัดเจนประทับตราว่าเพิ่งส่งมา หรือเพิ่งรวบรวมรายชื่อผู้ที่จะสามารถเสนอร่างนี้ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี ๑๒๐ คน ในเวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา ของวันที่ ๓๐ มีนาคม หลังจากนั้น ๑๕ ชั่วโมง คิฉันมาที่นี่และก็ได้รับ ยังงงและก็ถามเจ้าหน้าที่ว่านี่อะไรกันมีอะไรเพิ่มเติมขึ้นมา คิฉันก็ยังงง ยังถามเขาอยู่อะไร และยังมาพิจารณาต่อไปโดยระเบียบ

ซึ่งหลาย ๆ คนก็ได้พูดแล้วในข้อบังคับในการที่จะรับเสนอ โดยเฉพาะเรื่อง
 ของพระราชบัญญัติในการแก้ไข หรือจะยกเลิกกฎหมายใด ๆ ก็ตามนั้นเขียน
 ไว้ชัดเจน หลาย ๆ คนก็ได้พูดแล้วในข้อ ๕๐ นั้น เพราะฉะนั้นแทบจะไม่ต้อง
 กล่าวอะไรอีกมากเลยว่ามันยากที่จะรับหลักการ ทั้ง ๆ ที่ดิฉันก็อยากจะแก้ไข
 และในรายละเอียดนั้นให้เวลาที่เราจะได้พูดหรือจะได้ดูของทั้ง ๒๑๑ มาตรา
 ดิฉันอยากจะเรียนให้ประชาชนพี่น้องทางบ้านได้ทราบ ถ้าเห็นแค่นี้ยังบอกว่า
 ฝ่ายที่เสนอร่างฉบับนี้ดูเหมือนกับว่าเป็นประชาธิปไตย ต้องการแก้ไขให้หมด
 ทั้ง ๒๑๑ มาตรา แต่ท่านประธานคะ เมื่อดิฉันพลิกดูจริง ๆ แล้ว แทบจะ
 กล่าวได้ว่า : ไม่ค่อยได้เปลี่ยนแปลงอะไร ในกฎหมายฉบับที่ถืออยู่ปัจจุบันนี้เลย
 ดิฉันเห็นใจว่าผู้เสนอ หรือผู้สนับสนุนที่จะให้มีการเลื่อนวาระการประชุมนั้น
 หลายคนในที่นี้เขียน หรือร่างกฎหมายฉบับนี้ด้วยตัวเอง ยากนักที่เขาอยากจะ
 ถมมันออกไปวิธีการที่ทำเช่นนั้น มันเสมือนประหนึ่งว่า ไม่ต้องการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญเหมือนกับเล่นเกมอะไรสักอย่างหนึ่ง เพื่อจะชนะคะแนนกันเท่านั้น
 เอง ท่านประธานคงทราบดีว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นเกือบทุกคนสนใจ
 และก็รับว่าจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ปี ๒๕๓๕
 ที่ผ่านมามาเราถึงจะมีมติตั้งกรรมาธิการขึ้นมาคณะหนึ่ง หลาย ๆ คน ก็บอกได้
 แล้วว่าเราให้เกียรติท่านประธาน ซึ่งมาจากฝ่ายค้านเป็นผู้รู้ทางกฎหมาย
 เป็นที่ยอมรับทั้งประเทศ เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาแก้ไขร่าง
 รัฐธรรมนูญฉบับนั้น ท่านประธานทราบไหมคะว่าเขาประชุมตั้ง ๖๕ ครั้ง
 แล้วยังไม่พอ เอาจบประมาณแผ่นดินไปดูงานถึงต่างประเทศเพื่อที่จะให้การ
 แก้ไขรัฐธรรมนูญ หรือแนวทางการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นสมบูรณ์ที่สุด ดีที่สุด
 เพื่อพี่น้องประชาชนของเรา ท่านทราบไหมว่าอย่างน้อยเราหมดเงินเกือบ
 ๑๐ ล้านบาทในการที่จะพิจารณาแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แต่แน่นอนเกือบ
 ๑๐ ล้านบาทนั้น ถ้าดิฉันเอาไปใช้ในจังหวัด ดิฉันก็คงได้ช่วยพี่น้องประชาชน

ได้อีกมากมาย แต่ปรากฏว่าเมื่อให้แนวทางกันมาแล้ว มีใครคิดที่จะเอา
 อย่างนั้นไหม ท่านประธานคณะกรรมการการศึกษาแนวทางนั้น ยังได้มาเป็น
 ประธานในการร่าง ท่านประธานคิดดูก็แล้วกันว่าดิฉันถึงจะต้องมานั่ง
 พิจารณาร่างที่ว่าอยู่ดี ๆ ยังไม่ครบที่ว่าจะต้องได้รับพิจารณาหลักการ เพราะ
 ดิฉันไม่แน่ใจว่า ถ้าดิฉันยกมือรับหลักการในฉบับนี้ มันจะใช้ได้หรือเปล่า หรือ
 ผิดอะไรหรือเปล่า ฉะนั้นดิฉันคิดว่ามันน่าจะมีเวลาให้พวกเราได้ศึกษา ได้
 พิจารณา ได้เห็นว่าที่ท่านเสนอนี้ดี เป็นไปได้ที่ดิฉันอาจจะยกมือสนับสนุน
 ถ้าท่านให้เวลาดิฉันอีก ๑ วัน พิจารณาไปตามวาระ แต่นั่นมันเป็นเรื่องที่ผ่านมา
 แล้ว ตอนนี้มันจำเป็นต้องพิจารณา ดิฉันก็ยืนยันอีกครั้งว่าแทบที่จะรับ
 หลักการไม่ได้และก็ขอแจ้งให้ประชาชนได้ทราบว่า ที่ ๒๐๐ มาตราที่ท่านบอก
 ว่า ท่านแก้ไขนั้นจริง ๆ แล้วพอดิฉันเปิดแล้วมีไม่ถึง ๒๕ ประเด็น เหมือนกับ
 ที่ท่านสมาชิกฝ่ายค้านได้ออกทางทีวี ทางโทรทัศน์ หลาย ๆ ครั้งแล้วว่า
 ต้องการแก้ไขทั้ง ๒๕ ประเด็น แต่ที่เห็นชัด ๆ ที่เปิดดูแล้วนี้ อย่างน้อย ๓
 ประเด็น ที่ไม่ได้รับการแก้ไขตามแนวทางที่คณะกรรมการศึกษาไว้
 ประเด็นแรกก็คือเรื่องของจำนวนวุฒิสมาชิก ทางกรรมการได้เสนอให้เห็น
 ชัดเจนว่าควรจะลดจำนวนวุฒิสมาชิก แล้วหลาย ๆ คนก็ได้พูดแล้วว่าเหตุไร
 ที่ทำเช่นนั้น ถามว่ามันมีประโยชน์ทางประชาธิปไตยอะไรหรือไม่ ดิฉันไม่ได้
 คิดใจตรงนั้น ดิฉันคิดใจตรงงบประมาณแผ่นดินที่จะต้องหมดไปในการที่มี
 จำนวนวุฒิสมาชิกมาก ๆ เพราะเราต้องการผู้ที่มีกลั่นกรองกฎหมายเท่านั้น
 เรามีตัวแทนที่มาจาก การเลือกตั้งอยู่แล้ว ดิฉันทราบมาว่าวุฒิสมาชิกที่มาจาก
 การแต่งตั้ง แต่ผู้ที่มาจากการแต่งตั้งถ้าเป็นข้าราชการได้รับเงินเดือน
 ทั้งตำแหน่งที่เป็นข้าราชการ ได้รับเงินเดือนทั้งตำแหน่งที่เป็นวุฒิสมาชิก ท่าน
 ประธานว่าขณะนี้เท่าไรที่เป็นงบประมาณแผ่นดินที่ต้องเสียไป เพราะฉะนั้น
 ไม่ใช่ว่าดิฉันไม่ต้องการให้มีวุฒิสมาชิกตามที่อย่างนั้น แต่หมายความว่า

อย่างน้อยประชาชนได้ประโยชน์ในการที่จะลดจำนวนวุฒิสมาชิก ในการที่จะเอาบุคคลชั้นยอดของประเทศเพียง ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดิฉันว่ามันน่าจะพอเพียง ส่วนอีกประเด็นหนึ่งที่ทางฝ่ายค้านยืนกรานกันยืนยันทนาว่าข้อเสนอของเขานี้ครอบคลุมหมด มีอันเดียวคือเรื่องวุฒิสมาชิก เรื่องจำนวนเท่านั้นเอง แต่ดิฉันเปิดดูแล้วไม่มีอะไร การเลือกตั้งแบบ วัน แหมน วัน ไหวด หรือหมายถึงประชาชน ๑ คน มีสิทธิที่จะได้เลือกผู้แทนของเขาเพียงคนเดียวในเขตเลือกตั้ง ๑ เขต ไม่มีอะไรในนี้ อันนี้เหมือนกับ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัจจุบันนี้เลยละ ก็คือยังเหมือนเดิม ไม่ได้มีการแก้ไข แล้วอีกประเด็นหนึ่งที่อ้างว่าครบ ๒๕ ประเด็นที่อยู่ในร่างฉบับนี้ก็คือ เรื่องของการตั้งกระทู้ ซึ่งเราเองต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตรงจุดนี้ เรื่องของการตั้งกระทู้ เราเห็นด้วยในการตั้งกระทู้สต่อคณะผู้บริหารรัฐบาล คณะผู้บริหารประเทศ เห็นด้วยละ เพราะมันเป็นความใจกว้างของรัฐบาลอย่างหนึ่ง และเป็นผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับรู้ว่าเขาทำอะไรกัน แต่การตั้งกระทู้นั้นก็ควรจะมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดิฉันไม่ได้ปิดกั้นว่าทำไมถึงไม่ให้การตั้งกระทู้นั้นมาจากวุฒิสมาชิก ดิฉันยินดีให้วุฒิสมาชิกนี้มีส่วนในการตั้งกระทู้ตามถ้าวุฒิสมาชิกที่มานั้นไม่ได้มาจากข้าราชการประจำ มันดูเป็นการถักถักที่ผู้บริหารประเทศ เป็นผู้ที่กำหนดนโยบายเพื่อที่จะให้ข้าราชการประจำเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายนั้น แต่เมื่อถึงวาระที่เข้ามาประชุมสภาหรือประชุมรัฐสภาแห่งนี้ ข้าราชการประจำผู้ต้องปฏิบัติตามนโยบาย ยกคำถามขึ้นมากระทู้ถามผู้บริหาร ซึ่งดิฉันคิดว่ามันไม่น่าจะถูกต้องเพราะฉะนั้นในแต่ละประเด็นที่กล่าวอ้างกันว่า ในเรื่องของร่างแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีครอบคลุมทุกอย่างหรือสามารถยึดหยุ่นได้นั้น ดิฉันคิดว่าดิฉันคงยังรับไม่ได้ว่าหลาย ๆ อย่าง แต่ว่าประเด็นที่ดิฉันเห็นแล้วก็มีหลายประเด็นที่เพื่อนสมาชิกพูดเลยว่าข้อความหลาย ๆ เรื่อง แทบจะไม่ตรงกันเหมือนกับไม่ได้มีการตรวจ เหมือน

กับเป็นการไปถ่ายสำเนาเอกสารรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๑ แล้วก็มีการแก้ไข
 นิด ๆ หน่อย ๆ แล้วมาให้ แล้วหลาย ๆ มาตราก็เพียงเปลี่ยนชื่อมาตราจาก
 ๖๕ เปลี่ยนมาเป็นมาตรา ๗๑ ข้อความเหมือนเดิมหมดทุกอย่าง เพราะฉะนั้น
 คิฉันทคิดว่าหลาย ๆ เรื่องที่รับไม่ได้ ไม่ว่าเรื่องศาลรัฐธรรมนูญที่บอกว่าคำว่า
 ตุลาการรัฐธรรมนูญ ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร คิฉันทขอยืนยันที่ ส.ส.ลดาว์ลี
 วงศ์ศรีวงศ์ ได้พูดว่า ในแง่ของคุณสมบัติข้อห้ามอันหนึ่งของวุฒิสมาชิกไม่ได้
 มีลงไว้ ร่างฉบับนี้ตัดมาตรา ๘๖ ของร่างฉบับปัจจุบันออกไปเลย หมายความว่า
 ว่าวุฒิสมาชิกสามารถที่จะรับสัมปทานได้ สามารถที่จะมีส่วนในองค์กรธุรกิจ
 เอกชนอะไรได้ทุกอย่างเลย ไม่ใช่เราจะอิงฉาว่าทำไม ส.ส. ไม่ได้ แต่
 เราหมายความว่า ถ้าเป็นอย่างนั้นเหมือนกับมีอำนาจอะไรแฝงที่ทำให้อำนาจ
 เต็มของวุฒิสมาชิกนั้นมีมากที่จะไปควบคุมอะไรหลาย ๆ อย่าง คิฉันทก็ปราชัย
 ด้วยความเคารพท่านวุฒิสมาชิก เพราะหลาย ๆ ท่านคิฉันทก็รู้จักดี และ
 หลาย ๆ ท่านก็เป็นทีเคารพนับถือ แต่คิฉันทพูดในแง่ว่าทำอย่างไรที่เราจะมา
 พิจารณาลวก ๆ ไม่ได้ เพราะร่างพระราชบัญญัติแก้ไขฉบับนี้นั้น เหมือนกับ
 เพิ่งเสร็จสิ้น ๕ โมงครึ่งเมื่อวานแล้วก็มาขึ้นกัน ๖ โมงเย็น คิฉันทต้องเรียน
 ชี้แจงท่านประธานอีกครั้งว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้
 เป็นร่างที่ไม่ถูกต้องด้วยหลักการ ไม่สามารถที่จะเขียนให้ชัดเจนว่า แก้ไข
 ประเด็นไหนบ้างเหมือนกับต้องการให้ผ่านไปอย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่เป็น
 กฎหมายที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย ขอบขอบคุณท่านประธาน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณหญิงนันทกา

คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธาน
 ที่เคารพ คิฉันท คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ สมาชิกวุฒิสภา ก่อนอื่น
 คิฉันทต้องขอกราบเรียนว่า คิฉันทมีความเป็นอิสระในการที่จะพิจารณาร่าง
 รัฐธรรมนูญที่เสนอมานี้ และก็ไม่ได้มีส่วนไปรู้ไปเห็นอะไรหรือคิดต่ออะไรกับ

สมาชิกทางด้านฝ่ายค้านเลย สำหรับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๘ ที่เสนอนี้
 คิดกันคิดว่าท่านวุฒิสมาชิกหลายท่าน ไม่ต้องใช้เวลาดูกันมากอย่างที่บอกกล่าวหา
 ว่าอาจจะรู้กันมาก่อน เพราะเหตุที่ว่าเป็นข้อความที่นำมาจากรัฐธรรมนูญฉบับ
 เก่า ๆ ซึ่งเราก็ได้ผ่านกันมาแล้วทั้งนั้น เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้ต้องใช้เวลา
 อะไรมากนักในการพิจารณา อ่านเป็นข้อความเป็นมาตราไป

อีกประการหนึ่ง คิดกันคิดว่าในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ถ้าเรา
 แยกประเด็นพิจารณาเป็นฉบับ ๆ ไป ฉบับละมาตราหนึ่งบ้าง ๒ มาตราบ้าง
 ก็อาจจะเกิดความไม่รอบคอบและสับสนในหลาย ๆ ด้าน เพราะเหตุที่ว่า
 เนื้อหาในรัฐธรรมนูญแต่ละมาตรานั้น โยงใยต่อเชื่อมกันกับมาตราอื่นที่ไม่ได้
 เสนอแก้ไขมา เท่าที่ดูจากร่างเพียง ๘ ฉบับที่ส่งมาให้ทางด้านสมาชิกแล้ว
 คิดกันเองก็ยังเห็นว่าถ้าเป็นไปตามร่างที่เสนอแก้ไขนี้ ปัญหาจะเกิดขึ้นแก่การ
 บริหารราชการ ซึ่งเราก็มีความห่วงใยอยู่ เช่นเกี่ยวกับความง่ายขึ้นในการ
 แก้ไขรัฐธรรมนูญ ความง่ายขึ้นในการเปิดสมัยวิสามัญ และตลอดจนการให้
 อำนาจสอบสวนแก่คณะกรรมการ สิ่งเหล่านี้มันอาจจะทำให้รัฐบาล
 ไม่สามารถทำงานหรือไม่เป็นอันจะทำงานก็เป็นได้ ที่นี้ที่ท่านสมาชิกกล่าวว่า
 การแก้ไขเพิ่มเติมท่านอาจจะเสนอเพิ่มมาอีกเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้น ก็
 อย่างที่ท่านสมาชิกเกาะหลัก ขอโทษที่เอ่ยนาม ได้กล่าวมาแล้วว่าเราก็
 ไม่รู้ว่าท่านจะเสนอเรื่องอะไรมาอีก เราก็ดูแค่ร่างที่มีอยู่ในมือ ๘ ฉบับนี้ ซึ่ง
 คิดกันเองมีความเห็นว่ายังมีข้อขัดแย้งกับมาตราอื่นที่ไม่ได้แก้มา ในเรื่อง
 เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะมีการตัดทอนลงนั้น คิดกันคิดว่าไม่มีความ
 สำคัญอะไร เท่ากับว่าถ้าจำนวนวุฒิสมาชิกที่ลดลงไปมากแล้วนั้นจะมีผล
 อย่างไรต่อบ้านเมืองหรือต่อประโยชน์ส่วนรวม เราน่าจะพิจารณาในแง่ที่ว่า
 ไม่ใช่ว่าถ้าตัดลดทอนจำนวนวุฒิสมาชิกลงแล้ว ถ้าเพียงแต่ว่าหุ่นงบประมาณ
 ค่าตอบแทนวุฒิสมาชิกลงไป อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งได้กล่าว

มาแล้วนั้น คิดกันคิดว่าเรื่องอื่นยังมีอีกมากเหลือเกินที่มีการใช้จ่ายในบ้านเมือง เราที่อาจจะไม่คุ้มค่าเท่ากับการมีวุฒิสมาชิกก็เป็นได้

ทีนี้ต่อไปพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการตั้งกระทู้ถาม ซึ่งท่านได้กล่าวกันมามากทีเดียวว่า ไม่ควรจะให้สมาชิกวุฒิสภานั้นมีสิทธิในการตั้งกระทู้ถาม อันนี้คิดกันก็อยากจะทราบเรียนว่าสมาชิกวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่และสิทธิอยู่ในหลายมาตรา ในรัฐธรรมนูญที่สนับสนุนให้ต้องมีการตั้งกระทู้ถามต่อรัฐบาล แล้วก็ตามตราเหล่านั้นก็ยังไม่ตัดทอนอะไรกันลงไปหรือว่ายกเลิกไป จะเห็นได้ว่าอย่างนี้เป็นต้นว่า รัฐธรรมนูญบอกว่สมาชิกวุฒิสภามีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน หรือว่ากำหนดให้วุฒิสภามีอำนาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายหรือกระทู้กิจการใด ๆ ที่สภามอบหมายหรือบอกว่า ให้วุฒิสภามีส่วนในการให้ความเห็นชอบในร่างงบประมาณแผ่นดินหรือแม้แต่ที่ให้อำนาจในการกลั่นกรองกฎหมาย ซึ่งท่านสมาชิกสภาผู้แทนก็ยอมรับในข้อนี้ แต่ว่าการที่สมาชิกวุฒิสภาจะทำหน้าที่เหล่านี้ได้นั้นก็ต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของทางฝ่ายรัฐบาลหรือทางฝ่ายราชการ แล้วก็ด้วยเหตุนี้ ที่ทำให้เราจำเป็นต้องอาจมีการตั้งกระทู้ถามในบางเรื่องบางราว ความจริงคิดกันอยากจะทราบเรียนว่าเวลานี้ก็มักจะมีการเรียกร้องจากองค์กรทางด้านเอกชน ให้เข้ามามีส่วนในการดูแลการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ให้เกิดการเสียหายอะไรอย่างนี้แต่ว่าวุฒิสภาซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติเอาไว้แล้วก็เรื่องสิทธิการตั้งกระทู้ถามนี้ก็มีมาหลายฉบับในรัฐธรรมนูญเก่า ๆ แต่ว่าทั้ง ๆ ที่วุฒิสภาเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเหล่านี้กลับจะถูกตัดทอนไม่ให้มีสิทธิในการตั้งกระทู้ถามคิดกันก็คิดว่าน่าจะไม่เป็นธรรม

ขอพระคุณ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณเรวัต เชิญครับ

นายเรวัต สิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม เรวัต สิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิกรัฐสภา กระผมใคร่ขออนุญาตกราบเรียนต่อท่านประธานว่า ในการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งผู้นำฝ่ายค้านได้กราบเรียนไปเมื่อเช้านี้แล้วว่าการแก้ไขนั้นก็เพื่อที่จะให้รัฐธรรมนูญเป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้นและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนทั่วทั้งประเทศ มีการพูดกันมากท่านประธานครับว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญจะได้ประโยชน์อะไรสำหรับพี่น้องประชาชนทั่วไป ผมเองก็อยากจะกราบเรียนท่านประธานครับ สิ่งที่ผู้นำฝ่ายค้านได้กราบเรียนไปแล้วนั้นซึ่งในรัฐธรรมนูญแก้ไขที่เสนออยู่นั้น ในมาตราหนึ่งท่านประธานครับคือมาตรา ๗๑ ในแนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งแนวนโยบายแห่งรัฐ ท่านประธานครับ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางกว้างขวางให้กับพี่น้องประชาชน เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ซึ่งกระผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ขออนุญาตอ่านท่านประธานครับ รัฐพึงจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานไปยังชนบทอย่างทั่วถึง และจริงจังต่อเนื่องและเป็นธรรม ท่านประธานครับ ในช่วงที่ปิดสมัยประชุมนี้ กระผมคิดว่าสมาชิกสภาผู้แทนที่ดี ท่านวุฒิสมาชิกที่ดี ล้วนแล้วแต่ได้ออกพื้นที่ ล้วนแล้วแต่ได้พบกับพี่น้องประชาชนโดยทั่วไป ต่างก็พูดกันนะครับท่านประธานว่าอยากเห็นอยากได้ในสิ่งที่มีคุณค่าเดือดร้อน ในเรื่องถนนที่ดีในเรื่องไฟฟ้าที่ดี ในเรื่องน้ำที่ดี สิ่งเหล่านี้แม้จะมีอยู่ในนโยบายของรัฐบาลก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีการบรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นอย่างนี้ผู้นำฝ่ายค้านได้เล็งเห็นถึงความจำเป็น ได้เล็งเห็นว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่พี่น้องอย่างแท้จริง ก็ได้ระบุไว้ชัดเจน นี่คือนี่สิ่งที่ได้สิ่งที่ให้กับพี่น้องประชาชนในการแก้ไขรัฐธรรมนูญผมขออนุญาตกราบเรียนไว้สั้น ๆ แค่นี้ครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณอลงกรณ์ ครับ

นายอลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :

กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติ กระผม อลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี สังกัดพรรคร่วมรัฐบาล ประชาธิปัตย์ ในฐานะสมาชิกรัฐสภากระผมได้พยายามสลับรับฟังการประชุม ตั้งแต่เช้าเป็นต้นมา อันที่จริงแล้ววาระการประชุมที่กำลังพิจารณาในขณะนี้ ไม่สมควรที่จะได้รับการพิจารณา แต่อย่างไรก็ตามนั่นเป็นสิ่งที่กระผมเสียใจ เพราะเหตุผล ๒ ประการด้วยกัน ก่อนที่ผมจะลำดับเข้าสู่มาตราและหมวดต่าง ๆ ของร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ประเด็นที่ ๑ กระผมเสียใจที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล ซึ่งถือเป็นเสียงข้างมากของเจตนารมณ์จากการเลือกตั้งของประชาชน ไม่ได้รับการเคารพ และต้องกลายเป็นเสียงข้างน้อยในที่ประชุมรัฐสภาด้วยความเคารพในดุลพินิจของวุฒิสมาชิก ประเด็นนี้เป็นประเด็นหนึ่งที่ผมอยากจะตั้งไว้เป็นข้อสังเกต ถึงแม้จะไม่สามารถหวนกลับไปสู่เหตุการณ์ในช่วงเช้าก็ตาม

ประเด็นที่ ๒ ที่มีความสำคัญ ท่านรองนายกรัฐมนตรีได้ติติงไม่ใช่ในข้อบังคับ แต่ติติงในแง่ของข้อเท็จจริง ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือว่าร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังพิจารณาขณะนี้นำเสนอมา และสมาชิกรัฐสภาได้รับกันเพียงไม่กี่นาทีก่อนหน้านี้จะมีการประชุม มาตราต่าง ๆ ใน ๔๓หน้านั้น โดยวิญญูชนแล้วย่อมประมาณการได้ว่าไม่สามารถที่จะอ่านได้โดยละเอียด แต่ที่สำคัญเหนือกว่านั้นด้วยเหตุที่ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ท่านประธานเป็นปรมาจารย์ทางกฎหมาย ท่านย่อมทราบคดียกกฎหมายฉบับนี้ว่ามีความสำคัญอย่างไรต่อประเทศชาติ ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่จะสำคัญที่สุดเท่ากับกฎหมายฉบับนี้ นั่นเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ด้วยเหตุด้วยผลและข้อเท็จจริงนั้นมิได้รับการพิจารณา และต่อจากนี้กระผมจะได้แสดงถึงเหตุผลข้อเท็จจริงตามลำดับหมวดและมาตราของร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ท่านประธานที่เคารพครับ ต้องยอมรับว่าจะโดยเนื้อหาสาระหรือประเด็นที่มีการ

เปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ตาม แต่ต้องยอมรับความเป็นจริงว่าร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นได้นำเสนอมาอย่างรีบร้อน ไม่ใช่เป็นความคิดของข้อจำกัดในเรื่องเวลาของการนำเสนอ แต่ความผิดพลาดมันเกิดขึ้นเนื่องจากความไม่สมบูรณ์ที่ปรากฏในร่างแก้ไข ตั้งแต่มาตรา ๒๔ ไปถึงมาตรา ๒๑๑ โดยภาพรวมที่ผมอยากจะให้เห็นเป็นภาพรวม ก่อนที่จะเจาะเข้าไปที่ละหมวดที่ละมาตรา ก็คือการเสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้เสนอขอยกเลิกมาตราตั้งแต่หมวด ๓ ถึงหมวด ๑๑ ตั้งแต่มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๑๑ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้มีอยู่ด้วยกัน ๒๒๓ มาตรา มีอยู่ด้วยกัน ๑๑ หมวด ๑ ถ้าปรารภ ๑ บทเฉพาะกาล เพียงดูกันด้วยสายตาหยาบ ๆ โดยโครงสร้างของร่างแก้ไขแล้วจะเห็นได้ชัดเจนว่า บทเฉพาะกาลนั้นมิได้ยกเลิกไปด้วยยังคงอยู่ท่านสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติ กระผมใคร่ขอกราบเรียนท่านประธานผ่านไปถึงทุกท่านได้โปรดหยิบยกร่างซึ่งเราไม่มีโอกาสได้ดูโดยละเอียด ถ้าหากว่าร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย มีความสำคัญต่อการที่จะกำหนดกติกาการปกครองของประเทศนี้ ท่านได้สละเวลาสักหนึ่งโหล่ที่บทเฉพาะกาลดู ตั้งแต่มาตรา ๒๑๒ เป็นต้นไปถึงมาตรา ๒๒๓ จะปรากฏชัดเจนว่าการอ้างอิงมาตราระหว่างนั้นคลาดเคลื่อนไปหมด อันเนื่องมาจากร่างแก้ไขนั้นกำหนดยกเลิกเพียงแค่มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๑๑ นั่นคือสิ่งผิดพลาดที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ประเด็นต่อมาก็คือว่าเมื่อเรามาไล่เลียงดูตั้งแต่หมวด ๓ ซึ่งว่าด้วยในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย เป็นที่น่าเสียใจเหลือเกินว่าในประเด็นที่ว่าด้วยหมวดนี้ โดยเฉพาะในมาตรา ๓๖ หรือมาตรา ๓๗ เดิมในร่างปัจจุบันได้บัญญัติข้อความไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา ถ้าหากว่าจะมีคำถามว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น เพื่อให้ทันสมัยต่อสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ผมเชื่อว่าสมาชิกสภาทุกท่านจะต้องตอบว่าใช่ เรานำแก้ไขเพื่อ

ให้เกิดความทันสมัยของบทบัญญัติที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ แต่ปรากฏว่า แม้แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ยังได้เห็นถึงสถานะการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารมวลชนได้เพิ่มข้อความไว้ว่า และสื่อความหมายโดยวิธีอื่น แต่ปรากฏว่าร่างแก้ไขนั้นกลับตกประโยชน์ไป ถ้าไม่บอกว่าย้อนกลับไปสู่ยุคเมื่อ ๑๖ - ๑๗ ปีก่อนจะหมายความว่าเป็นอย่างอื่นได้อย่างไร เท่านั้นยังไม่พอในวรรคสามของมาตรา ๓๖ บัญญัติไว้ชัดเจนของร่างแก้ไข บอกว่า เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย ผมประธานกรรมาธิการเขียนท่านประธานว่า ถ้าอย่างนั้นก็หมายความว่าสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ สถานีเคเบิล ทีวี และสื่ออื่น ๆ นั้นต่างชาติก็ครองได้ใช่หรือไม่ เพราะบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนดไว้อย่างนี้ ทั้งที่แม้แต่ร่างรัฐธรรมนูญในฉบับปัจจุบันนั้นยังป้องกันในประเด็นนี้ในเรื่องความมั่นคงแห่งรัฐ จะไม่ยอมให้คนที่มิได้มีสัญชาติไทยนั้นมีสิทธิในการเป็นเจ้าของสื่อมวลชน ก็ยังบัญญัติไว้ว่า เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยรวมทั้งสื่ออื่น ๆ ด้วย เรามีความตระหนักในความมั่นคงแห่งรัฐ กระผมไม่ทราบว่าเล็ดลอดสายตาไปได้อย่างไร ความคิดพลาดตรงนี้กระผมไม่โทษสมาชิกรัฐสภา แต่กระผมโทษข้อจำกัดในการที่เร่งรีบเลื่อนวาระนี้มาพิจารณา โดยที่ไม่ได้มีการอ่านอย่างพร้อมเพรียง หรืออ่านอย่างรอบคอบ ประเด็นถัดมาในวรรคสี่ของมาตราเดียวกัน กำหนดไว้ว่า ห้ามรัฐให้เงินหรือทรัพย์สินอุดหนุนหนังสือพิมพ์ ถ้าอย่างนั้นก็หมายความว่าให้โอกาสรัฐเข้าไปสนับสนุนกิจการสื่อมวลชนอื่น ๆ ได้อย่างนั้นหรือไม่ผิดหลักการ ในหลักการโดยทั่วไปที่จะไม่ให้รัฐเข้าไปแทรกแซงในกิจการสื่อมวลชนของเอกชนอย่างนั้นหรือ ตรงนี้ตกไปได้อย่างไร หนักกว่านั้นครับท่านประธานจะเห็นหนักขึ้นไปเรื่อย ๆ มาตรา ๔๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยร่างแก้ไขบัญญัติไว้ดังนี้

ตกประโยชน์ที่สำคัญ ผมไม่ทราบว่ามีเจตนาอย่างไรหรือไม่ ตกประโยชน์ที่ตามมาด้วยคำว่า อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ตกไปได้อย่างไร มาตรา ๔๐ แม้แต่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก็ยังเขียนไว้สมบูรณ์ ถ้าไม่บอกว่า เขียนกันลวก ๆ เสนอกันลวก ๆ แล้ว หรือเขียนกันดูอย่างไม่ละเอียด ไม่รอบคอบ แล้วจะให้สรุปอย่างนี้ได้อย่างไร มาตรา ๔๐ ความต่อมาใน มาตรา ๔๓ ในเรื่องที่สุดถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว ย่อมได้รับความคุ้มครอง บทบัญญัติปัจจุบันนั้นกำหนดส่วนนี้ไว้ครอบคลุมกว่ามาก ได้กำหนดไว้ถึงขั้นที่ว่าสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศหรือชื่อเสียงและความเป็นอยู่ ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง ท่านประธานเป็นนักกฎหมายท่านย่อมทราบดีว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลนั้น ถ้ายิ่งกว้างเท่าไรนั่นคือ ประโยชน์ของประชาชนที่ได้รับ และนี่คือประโยชน์ของการที่มีรัฐธรรมนูญ ท่านประธานครับ อาจจะมีสมาชิกบางท่านแย้งว่า วรรคต่อมานั้นมีการกำหนดไว้ แต่ท่านประธานครับ นั่นเป็นร่างเก่า ร่างปัจจุบัน ในมาตราถัดมา เรื่องสิทธิ การรับรู้ข่าวสารที่เป็นสาธารณะจากหน่วยราชการ ตรงนี้ตกสิ่งที่ไม่ควรที่จะตก ถึงแม้จะเป็นประเด็นที่พวกเราเรียกร้องกันมา โดยคณะกรรมการศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้สรุปไว้เป็น ๑ ใน ๒๕ ประเด็น ที่ต้องการให้มีการบรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ปรากฏว่าเขียนแล้วเขียนไม่หมดครับท่านประธาน เขียนไว้แต่เพียงว่า สิทธิการรับรู้ข่าวสารที่เป็นสาธารณะจากหน่วยราชการ มันจะต้องมีประโยชน์ ตามมาท่านประธานครับท่านเป็นนักกฎหมาย ประโยชน์ตามมาก็ต้องเขียนว่า ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการออกพระราชบัญญัติ ซึ่งขณะนี้รัฐบาลกำลังยกร่างอยู่เรียกว่า ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ในการที่ให้ประชาชนที่ดี สาธารณชนสามารถเข้าไปร่วมรับรู้ถึง ข่าวสารของทางราชการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะได้ นี่อีกปมหนึ่งที่เป็นจุด

ที่เป็นข้อบกพร่องและที่ไม่น่าที่จะพลาดครับท่านประธาน ไม่น่าที่จะพลาดในเรื่องของสิทธิของชนชาวไทย ท่านประธานครับ ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่มีการบัญญัติไว้ในเรื่องสิทธิในการประกอบอาชีพ รัฐธรรมนูญ ๑๕ ฉบับที่ผ่านมา ไม่เคยมีการตกในการกำหนดสิทธิในการประกอบอาชีพ นั่นหมายความว่า คนไทยไม่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญคุ้มครองในเรื่องการประกอบอาชีพอย่างนั้นหรือ และน่าแปลกท่านประธาน กลับเอาเรื่องนี้บางส่วนเท่านั้นเองไปบรรจุไว้ในหมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐ บรรจุไว้สั้น ๆ บอกว่ารัฐพึงสงวนอาชีพบางประเภทให้กับชนชาวไทย มันคนละเรื่องกันครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็เป็นอีกจุดหนึ่งซึ่งไม่น่าตก ให้ใครก็ตามไปเปิด ยก ลอก คัดอย่างไอก็ตามในรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาทั้งหมด สิทธิตรงนี้จะต้องมี ถ้าอย่างนั้นหมายความว่าผู้ที่ยกร่างหรือเสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่เคารพต่อสิทธิของพลเมือง ไม่เคารพต่อสิทธิของประชาชน โดยเฉพาะในการประกอบอาชีพ ถ้าไม่มีบทบัญญัติอย่างนี้จะกระเทือนไปถึงการที่ต่างชาติสามารถเข้ามาประกอบอาชีพเพราะไม่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ แล้วพระราชบัญญัติต่าง ๆ จะเอาหลักเกณฑ์อะไรในรัฐธรรมนูญเป็นที่รองรับ มาถึงหมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย อันนี้คัดลอกได้ดีมาก เปลี่ยนแต่เลขเท่านั้นเอง ๕ มาตราที่เป็นร่างแก้ไข ตั้งแต่มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๗ เหมือนเดิม ไม่มีเปลี่ยนแปลง พอมาดูหมวด ๕ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตั้งแต่มาตรา ๕๘ ถึงมาตรา ๘๕ ท่านสมาชิกหลายท่านได้ยกเป็นตัวอย่างบอกว่า ในบทบัญญัตินี้ได้บรรจุแนวนโยบายใหม่ขึ้นมาอีก ๓ แนว ในมาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ นั่นก็คือกำหนดไว้ว่ารัฐพึงจัดการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานไปยังชนบทอย่างทั่วถึงจริงจังต่อเนื่องและเป็นธรรม อันนี้ดีครับท่านประธาน มาตรา ๗๒ ใหม่กำหนดว่า รัฐจะต้องกระจายรายได้ไปสู่ชนบทส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง ดีครับท่านประธาน ตรงตามนโยบายรัฐบาลนี้

มาตรา ๗๓ รัฐจะต้องสงวนอาชีพบางประเภทที่สำคัญให้แก่คนไทย ท่าน
 ประธานเป็นนักกฎหมาย ในหมวดนี้ในทุกรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา การกำหนด
 หมวด ๕ แนวนโยบายแห่งรัฐนั้นเราจะเขียนกันเป็นภาษากฎหมายรัฐธรรมนูญ
 ว่า รัฐพึง ๆ ท่านประธานครับ ไม่ทราบว่าจะเขียนกันอย่างไร รัฐพึง รัฐ
 จะต้อง รัฐจะต้อง รัฐพึง อาจจะไม่ใช่ประเด็นสำคัญ แต่นั่นแสดงให้เห็น
 ถึงความละเอียด การให้ความเคารพต่อกฎหมายที่เป็นกฎหมายสูงสุดของ
 ประเทศ แม้แต่ปลัดก็บอกว่า ผู้ยากไร้ไม่มีทุนทรัพย์ ไม่มีละครับท่านประธาน
 รัฐธรรมนูญได้กำหนดมาตรา ๑ พูดถึงผู้ยากไร้ มาตราสุดท้ายก็ต้องใช้
 คำเดียวกันคือผู้ยากไร้ บางมาตราใช้คำว่าผู้ยากไร้ บางมาตราใช้คำว่า
 ผู้ยากไร้ทุนทรัพย์ กระผมไม่ทราบ ผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมัยแรก
 แต่พยายามที่จะศึกษา และสิ่งที่สำคัญคือผมเคารพต่อกฎหมายสูงสุดของ
 ประเทศ เมื่อคืนนั่งอ่านอยู่ถึงติ ๕ ไม่สามารถดูได้ทั้ง ๒๑๑ มาตรา แต่
 พยายามดูเพื่อที่จะนำเสนอมาเป็นข้อสังเกตให้กับบรรดาสมาชิกรัฐสภาได้เป็น
 ข้อมูลในการพิจารณา และหมวด ๖ ว่าด้วยรัฐสภา ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ตรงนี้
 เป็นเรื่องที่ท่านโฆษกรัฐบาล ท่าน ส.ส. อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้หยิบยกมา
 ถ้าไม่ถามว่าย้อนยุคหรือเป็นความด้อยพัฒนาในการยกร่างในมาตรา ๗๓ ใหม่
 ก็ไม่ทราบว่าจะเรียกว่าอย่างไร เพราะตรงนี้เป็นการให้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ
 ด้วยการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญกำหนดกฎเกณฑ์บังคับไว้เป็นขอบเขต มิให้
 นายกรัฐมนตรีบิดพลิ้ว ในเรื่องของการนำเสนอร่างกฎหมายที่ผ่านจากสภา
 กำหนดไว้แบบนี้ครับท่านประธาน ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบ
 ของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯถวาย ร่างที่นำเสนอขณะนี้
 ไม่มีการกำหนดเวลา ถ้าฝ่ายบริหารดิ่งเกมในเรื่องของการนำเสนอกฎหมาย
 ที่ผ่านรัฐสภาไปแล้ว เราจะนับบทบัญญัติใดมากำชับกำชากำกับฝ่ายบริหาร
 รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันยังกำหนดไว้ว่าต้องภายใน ๓๐ วัน ตรงนี้หายไป

อย่างไร มาตรา ๕๕ ใหม่เช่นกัน นี้อยกขึ้นมาใหม่ ๆ กระผมไม่ทราบด้วย
เจตนาอะไร เพราะเร็วเหลือเกิน มีเวลาน้อยไม่สามารถไปวิเคราะห์ไป
สอบถามบรรดาท่านผู้ช้ ยกร่างขึ้นมาใหม่ ๆ ไม่เคยปรากฏ กำหนดไว้ว่าให้
ประธาน ส.ส. วุฒิสมาชิก ผู้นำฝ่ายค้าน ประธานทั้งสภาผู้แทนราษฎร
ประธานทั้งวุฒิสภา ได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น
ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย อย่างน้อยที่สุดไม่เคยเห็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนั้น
กำหนดไว้อย่างนี้ เพราะว่ามีพระราชบัญญัติงบประมาณ พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน ระเบียบของข้าราชการรัฐสภากำหนดไว้อยู่แล้ว
กระผมไม่ทราบเจตนาตรงนี้ ท่านประธานครับ มาสู่เรื่องที่คุณคนสับสน ตั้งแต่
ท่าน ส.ส. ถาวาลดี วงศ์ศรีวงศ์ ท่าน ส.ส. เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ ที่พูด
กันถึงในเรื่องของมาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๔

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ต้องสรุปหน่อยครับ
เพราะเกิน ๑๕ นาทีนานแล้ว

นายอลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :
ครับท่านประธาน ผมเห็นว่าเนื่องจากเราไม่มีเวลาพิจารณาได้อ่านกัน
เพราะฉะนั้นจึงใช้เวลาในการที่จะไล่เสียงมาตรา แต่เหลืออีกเพียงไม่กี่
มาตรา มาตรา ๑๐๒ ผมกระโดดไปตรงนั้นนิดหนึ่ง ตรงนี้ผิดพลาดมากอย่าง
ไม่น่าให้อภัย มาตรา ๑๐๒ เป็นมาตราเกี่ยวกับอะไร ท่านเปิดร่างแก้ไขดู
ก็จะเห็น ในส่วนนี้เป็นเรื่องข้อห้ามในการบางอย่างของวุฒิสมาชิกก็เช่นเดียว
กัน เหมือนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือห้ามรับสัมปทานจากรัฐห้ามอะไร
ต่าง ๆ พวกนี้ ปรากฏว่ามาตรา ๑๐๒ เขียนว่า ให้นามตรา ๑๑๑ นอกจาก
(๑) มาใช้บังคับแก่สมาชิกวุฒิสภาโดยอนุโลม ผมเห็นก็เป็นเรื่องดีเสมอภาค
กัน ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จะต้องไม่ไปเป็นผู้รับสัมปทานกับ
รัฐ ไปอะไร ใช้ความได้เปรียบในการที่เป็นข้าราชการการเมือง แต่พอ

ผมเปิดไปมาตรา ๑๑๑ มันไม่ใช่อย่างที่ว่า มันเป็นเรื่องคุณสมบัติผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตรงนี้เป็นข้อผิดพลาดจะต้องยอมรับ เพราะฉะนั้นจึงเกิดความเข้าใจผิดกัน ว่าตรงนี้นั้นไม่มี หรือตรงนี้นั้นมี แต่มันเกิดความผิดพลาดเพราะจริง ๆ มันต้องเป็นมาตรา ๑๑๔ อย่างนี้ก็ผิดพลาด ความผิดพลาดอย่างนี้เกิดขึ้น ไปถึงมาตรา ๑๐๓ ซึ่งอ้างมาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๐๒ ผิด มาตรา ๑๐๓ ก็ผิดไปด้วย แล้วพอมายังมาตรา ๑๐๔ ตรงนี้ผิดหนักเข้าไปอีก มาตรา ๑๐๔ เขียนไว้ในเรื่องของการตั้งสมาชิกวุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่างลงโดยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๕๕ มาตรา ๕๕ มันเป็นเรื่องอีกเรื่องหนึ่ง ตรงนี้เกี่ยวกับการที่ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพ จริง ๆ ต้องเขียนว่ามาตรา ๑๐๐ ผิดอย่างนี้ ขนาดว่าเราตรวจสอบกันเท่าที่มีข้อจำกัดทางเวลา ตรงนี้เป็นจุดที่กระผมคิดว่าอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ท่านสมาชิกวุฒิสภาได้ไตร่ตรองอีกครั้งหนึ่ง เราคงไม่ยอมที่จะให้ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ได้ผ่านไปโดยที่ไม่มีใครไม่สมประกอบ ท่านประธานครับ หมวด ๑๐ ในเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่มาตรา ๒๐๐ - มาตรา ๒๑๐ หมายความว่าอย่างไรครับท่านประธาน เพราะก่อนหน้านี้ได้มาตั้งแต่ประมาณมาตรา ๕๐ เป็นต้นมาจนกระทั่งไปถึงมาตรา ๒๑๐ มีคำว่าตุลาการรัฐธรรมนูญ มีคำว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แล้วก็มีคำว่า ศาลรัฐธรรมนูญ แต่ในบทบัญญัติทั้งหมดไม่มีบทบัญญัติไหนที่พูดถึงโครงสร้างของตุลาการรัฐธรรมนูญ ไม่มีบทบัญญัติไหนที่ให้อำนาจหน้าที่ของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ แล้วมีได้อย่างไรครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นตรงนี้นผมมิได้หมายความว่าเราจะไปแก้ไขในภายหลัง แต่ตรงนี้นผมกำลังชี้ให้เห็นความสมบูรณ์ของการเสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ท่านประธานให้โอกาสผมอีกสักนิดเดียวครับท่านประธานตรงนี้ เป็นประโยชน์ของประเทศชาติของเรา เพราะว่าร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องมีความสมบูรณ์ ข้อสังเกต

ต่าง ๆ จะต้องได้รับการแก้ไข เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ขอเวลาอีก
 ถัดหนึ่งมาถึงตรงนี้ในเรื่องของมาตรา ๑๗๑ มาตราอย่างนี้คนที่มาจากการ
 เลือกตั้ง คนที่เป็นทั้งฝ่ายรัฐบาล คนที่เป็นฝ่ายสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 มาตราตรงนี้หลุดไม่ได้เลยเพราะอะไร เพราะมาตรา ๑๗๑ ในร่างแก้ไขนั้น
 ได้พูดถึงการที่รัฐมนตรีทั้งคณะจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อก็จะมี (๑) (๒) (๓)
 (๔) ท่านประธานครับ (๑) เมื่อสภาลงมติไม่ไว้วางใจตามมาตรา ๑๗๑
 ผมไปเปิดดูมาตรา ๑๗๑ ที่เกี่ยวข้อง อ้างอิง ปรากฏว่ามาตรา ๑๗๑ ตรงนี้
 เป็นเรื่องการเปิด ปิด ขยายประชุม โดยการออกพระราชกฤษฎีกา มัน
 คนละเรื่อง การลงมติไม่ไว้วางใจนั้น มันต้องเป็นมาตราว่าด้วยการยื่นญัตติ
 ไม่ไว้วางใจและมีมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล แล้วพอมาดูใน (๔) เมื่อความเป็น
 นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๕๕ กระผมก็ไปเปิดย้อนดูร่างแก้ไขว่า
 มาตรา ๑๕๕ ในร่างแก้ไขเป็นอะไร ปรากฏว่าเป็นเรื่องของการขอให้มีการ
 ประชุมลับ กระผมไม่เข้าใจในฐานะที่กระผมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือ
 เป็นสมาชิกรัฐสภา ในฐานะที่ยืนอยู่ในฝ่ายนิติบัญญัติ ว่าตัวอย่างเพียงบางส่วน
 ที่กระผมได้ยกมาอย่างคร่าว ๆ โดยสังเขป นี่คือการไม่สมบูรณ์ของร่าง
 แก้ไข แล้วเรารับเข้ามาเลื่อนวาระได้อย่างไร เมื่อตรงนั้นผ่านไปแล้ว
 แต่ร่างอย่างนี้จะรับได้หรือ ตรงนี้เราต้องมีคำตอบในฐานะที่เราต้อง
 รับผิดชอบร่วมกันต่อประชาชน

ท่านประธานที่เคารพครับ ในท้ายที่สุดนี้ มาตรา ๑๗๑ เขียนไว้
 บอก ๑ ใน ๓ ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ภาษาของประเทศไทย ไม่ใช่เพื่อ
 ผมมาติติงเพียงจุดเล็ก ๆ น้อย ๆ หรือถ้อยคำเล่นसानวน ไม่ใช่ กระผม
 หอียอกมาในหลายประเด็นให้ดูกัน ก็เพียงให้เห็นภาพรวมและการเจาะลงไป
 ในแต่ละหมวดแต่ละมาตราจริง ๆ กระผมดูได้เพียงไม่ถึงครึ่งด้วยซ้ำไป
 เพราะฉะนั้นนี่คือความบกพร่อง ท่านประธานที่เคารพ วันนี้เป็นวันที่

ประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเราต้องจารึก เพราะเป็นวันที่องค์กรสูงสุดฝ่ายนิติบัญญัติได้มาประชุมร่วมกัน เพื่อมาพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๒๒๓ มาตรา ตลอดจนฉบับแก้ไขอีก ๔ ฉบับ ในเดือนมิถุนายน ปี ๒๕๓๕ แล้วมาสรุปรวบรวมออกเป็นฉบับเดียว ซึ่งมีตั้งแต่มาตรา ๒๔ ถึง ๒๑๑ วันนี้กระผมเชื่อเหลือเกินในคุณพินิจอันอิสระของท่านวุฒิสมาชิกของท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่านต่อการยอมรับในข้อเท็จจริงยอมรับในความผิดพลาด ไม่มีใครที่ไม่เคยทำความผิดพลาด แต่เมื่อผิดพลาดแล้วยอมรับ กระผมคิดว่านั้นคือปรัชญาชีวิตที่ดีที่สุด และกระผมคิดว่าประเด็นการแก้ไขต่าง ๆ ที่จะพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยให้มากขึ้นนั้น ในระยะ ๖๒ ปีของความเป็นประชาธิปไตยของเรา มีคำถามที่ต้องการคำตอบอีกมากทั้งทางด้านท่านวุฒิสมาชิก ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันนี้เป็นนิมิตหมายที่ดีนี้คือระบอบประชาธิปไตย ทุกคนมีอิสระในการแสดงความคิด แต่ขอให้ยึดเจตนารมณ์ของประชาชน ขอบพระคุณมากครับ

(ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : ไม่ได้เสียหายอะไรนี้และในทางที่ดีไม่ใช่หรือ

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : ผมขออนุญาตกราบเรียนแก่นิตเดิยวท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญนิตเดิยวนะครับ

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ ส.ส. ราชบุรี พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ผมได้กราบเรียนท่านประธานไปแล้วว่า ร่างเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ทางฝ่ายค้านเสนอเข้ามา ได้กราบเรียนไปแล้วว่ามีข้อที่ไม่ถูกต้องอยู่บ้าง

มันเป็นปัญหาเรื่องการพิมพ์ และผมไม่ปฏิเสธเรื่องทำด้วยความรีบเร่ง ถูกตีถูกถน ผมไม่ปฏิเสธ เพราะผมได้กราบเรียนเหตุผลไปแล้วว่าทำไมจำเป็นต้องทำอย่างนี้ก็เพราะว่าฝ่ายรัฐบาลถกฉวยโอกาส แทนที่จะตกลงตามที่ได้มีการปรึกษาหารือกันแล้วว่า ๒๕ ประเด็น ๒๒ ร่าง รัฐบาลไม่ทำ รัฐบาลไปดัดกระแสดกรณีที่ถูกต่อว่าต่าง ๆ และเสนอมา ๘ ร่าง เพราะฉะนั้นนี่เป็นการแก้ปัญหา

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณเขาวรินครับ
อย่าไปกล่าวหาซึ่งกันและกันเลย มันไม่ดี บรรยาการก็กำลังดี ๆ

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) : เอาละครับ ผมเอาแค่นี้แหละครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณมานะครับ

นายมานะ อุตกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) :
กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ผม มานะ อุตกุล ส.ส. จากจังหวัดนครพนม พรรคชาติพัฒนา ในฐานะสมาชิกสภา ผมขอกราบเรียน ผมเป็นคนหนึ่งที่ได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เข้าสู่สภาแห่งนี้ ในกรณีที่เสนอเข้ามา นั้น ผมได้พิจารณาด้วยความรอบคอบและเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะในการที่ทางสภานี้ตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๓๔ ซึ่งมีทุกพรรคการเมืองได้เข้าไปเป็นกรรมการ รวมทั้งนักวิชาการก็ดี ได้แก้ไขออกมาถึง ๒๕ ประเด็น ๒๒ ร่าง ในวันอภิปรายเรื่องนี้มีบางร่างบางประเด็นที่ผมไม่เห็นด้วย และร่างฉบับนี้ก็ได้อัดออกไป ซึ่งผมคิดว่าในสิ่งที่ท่านสมาชิกท่านที่ไม่เห็นด้วยลุกขึ้นมาอภิปรายนั่นท่านอภิปรายในสิ่งที่เห็นแย้งผมขอกราบเรียนว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถ้าเราจะมาดู ก็เปรียบเสมือนโครงสร้าง โครงสร้างของบ้านมีประตู มีหน้าต่าง มีหลังคา มีอะไรครบหมดแล้ว อยู่ที่ว่าท่านสมาชิกของรัฐสภาแห่งนี้จะเห็นว่าสมควรถ้อยคำใดอันไหนที่

แก้ไข ซึ่งท่านได้อภิปรายไปนั้น สมควรที่จะไป देंแต่ตรงไหน แก้ไขตรงไหนบ้าง ซึ่งผมเห็นว่าประเด็นทั้งหมดทุกมาตราที่ครอบคลุมไปหมดแล้ว อย่างสมาชิกบางท่านบอกว่าเรื่อง วัน แบน วัน ไหวด ผมขอกราบเรียนว่าท่านอย่าเอากระแสมาเป็นที่ตั้ง ท่านถามใจตัวท่านเองเถอะครับ ถามใจตัวท่านเองว่าท่านยอมรับไหมในการเลือกตั้งแบบ วัน แบน วัน ไหวด นั้นหลายคนลุกขึ้นมาพูดแต่ไม่ยอมรับหรอกครับ ถามจริง ๆ เอะไม่เอาเวลาอยู่ในสภาพูดว่าเอา แต่ออกไปนอกสภาไม่เอา เรื่องนี้แน่นอนท่านประธาน เพราะฉะนั้นในการแก้ไขนั้น เราอย่าไปมองประเด็นที่จะต้องแก้ไข

๘ ประเด็น ทำให้ผมไม่แน่ใจว่ารัฐบาลนี้กำลังเล่นอะไรกันอยู่ จะสร้างม่านควันปิดบังการบริหารงานที่ไม่ถูกต้องหรืออย่างไร ทำไมท่านไม่เสนอทั้ง ๒๒ ร่าง ถ้ากลัวจะเสียเปรียบ เสนอทั้ง ๒๒ ร่าง ท่านมีสิทธิเสนอได้ สมาชิกท่านเพียงพอ อย่างท่านสมาชิกจากเพชรบุรี ขอประทานโทษที่เอ่ยนามคุณลงกรณ์ พลบุตร ได้กล่าวว่า วันนี้ท่านเป็นเสียงข้างน้อย พรรคฝ่ายค้านเป็นเสียงข้างน้อยมาตลอด วันที่ที่เราเป็นเสียงข้างมากเพราะอะไรครับ เพราะทางวุฒิสภานั้นมองเห็นความสำคัญในการแก้ไข ท่านวุฒิสภิกหลายท่านที่ลุกขึ้นมาอภิปรายนั้น ก็ได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ได้มีข้อตกลงอะไรกับทางฝ่ายค้านเลย ไม่ได้เป็นจริงอย่างที่รัฐบาลกล่าวหา ไม่มีครับ ในการประชุมพรรคชาติพัฒนา ทางผู้ใหญ่ของพรรคก็ไม่ได้ชี้แจง แต่ชี้แจงเหตุผลของร่างฉบับนี้ ทางสมาชิกจึงยินยอมเซ็นชื่อเข้าไป ไม่ได้ว่ามีข้อตกลงกับทางวุฒิสภากะไร เพราะฉะนั้นในเมื่อท่านกล่าวหา ท่านก็ไปหาหลักฐานมาเอง เหมือนกับที่ท่านชอบอ้างว่า รัฐมนตรีในรัฐบาลนี้คือระดับที่เอาหลักฐานมา เพราะฉะนั้นท่านก็หาหลักฐานไปแก้กันเอาเอง เพราะมาดูการเสนอแก้ไขของรัฐบาลนี้นั้น เขาเรียกว่าเดินไปตามเพลง และเดินแบบเป็นจังหวะด้วย เดินเป็นขั๊ก เพราะการแก้ไขปัญหาของประเทศชาตินั้น รัฐบาลแก้ไม่ได้

ก็อาศัยการแก้ไขรัฐธรรมนูญมากลบบกระแส ตอนนี้แก้ได้แค่ ๘ ประเด็น ท่านประธาน เชื่อมใหม่ครับว่าถ้าในอนาคตต่อไป พกการบริหารประเทศชาติ ถ้าปีนี้เกิดฝนดีขึ้นมา น้ำท่วมก็จะเอาเรื่องแก้รัฐธรรมนูญเข้ามาสู่สภาอีกเพื่อ กลบกระแสเรื่องอื่น ผมดูเจตนาแล้วน่าจะเป็นอย่างนี้ แต่ที่พรรคฝ่ายค้าน เสนอเข้ามาทั้งหมดนี้นั้น เพื่อจะเป็นการแก้ไขครั้งเดียวเอาให้จบครั้งเดียว เพื่อรัฐบาลนี้ถ้าท่านยังอยู่ ท่านจะได้บริหารประเทศชาติให้บ้านเมือง เจริญก้าวหน้า ให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข ไม่ใช่ให้ประชาชนอยู่ดีมีทุกข์อยู่ทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนว่าในการแก้ไขรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ เป็นการ ชี้นำชีวิตของประเทศไทยอันหนึ่ง เพราะสิ่งที่เป็ผลประ โยชน์ของประชาชน ท่านไม่ได้เสนออะไรเข้ามาเลยมีติดเข้ามาอยู่เม็ดเดียว ท่านประธาน ที่เคารพ ก็คือเรื่องอายุ ๑๘ ปี เพราะกระแสมวลชนบอกว่าจะต้องเอา ๑๘ ปี ท่านก็ต้องเอาด้วย นอกนั้นเป็นเรื่องของสภาส่วน ๆ เป็นเรื่องของ สมาชิกสภาผู้แทน แต่เรื่องที่ผมเคยอภิปรายในสภานี้ ทำไมรัฐบาลไม่เสนอ เข้ามาเกี่ยวกับสิทธิของประชาชน ทำไมท่านไม่แก้ไขเข้ามาสู่สภาแห่งนี้ ท่าน ไปดูรัฐธรรมนูญสิครับท่านประธาน ท่านให้สิทธิในการที่จะได้รับค่าทดแทน เฉพาะคนที่ศาลสั่งให้จำคุกแล้วก็เมื่อมีคำพิพากษากลับ แต่คนจน ๆ ที่ไม่มี เงินประกันตัวเองในกรณีที่ถูกคุมขังนั้น ศาลสั่งยกฟ้องไม่มีการติดคุก แต่ช่วงที่ เขาให้เป็นผู้ต้องหาอยู่นั้นเขาต้องติดคุก ทำไมรัฐบาลไม่แก้ไขครั้งนี้เพื่อ ประชาชนคนยากจน เพราะประชาชนที่ไม่มีเงินประกันตัวเองนั้นเขอะ ไม่เหมือนท่าน ส.ส. ท่านได้รับสิทธิในการที่จะประกันตัวเองถึง ๑ ล้านบาท ตรงนี้รัฐบาล ในเมื่อทางท่านเสนอการแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้เข้ามาแล้ว น่าจะเสนอเข้ามาให้ครบ ผมเชื่อว่าถ้ารัฐบาลเสนอเข้ามาครบทั้ง ๒๒ ร่าง พรรคฝ่ายค้านก็คงจะไม่ต้องไปเล่นแง่เล่นงอนอะไรกับท่าน แต่เราต้องการ ให้เป็นประชาธิปไตยสมบูรณ์ ถ้าจะแก้ก็แก้ไขให้เต็มที่ ไม่ใช่ทำครึ่ง ๆ กลาง ๆ ชักเข้าชักออก เดี่ยวเอาไม่เอา เพราะฉะนั้นผมขอกราบเรียนว่า

ผมเห็นด้วยในการที่จะมีการแก้ไขทั้งฉบับ ไม่ใช่แก้แบบรัฐบาลเพื่อจะสร้าง
บ้านวันบังตาของประชาชน ขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : คุณโกวิท

นายโกวิท สุรัสวดี สมาชิกวุฒิสภา : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม โกวิท สุรัสวดี สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะสมาชิกรัฐสภาสิ่งที่
กระผมจะกราบเรียนต่อท่านประธานเป็นเรื่องแรกก็คือว่า เท่าที่กระผมได้ฟัง
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และติดตามผลงานสมาชิกสภาผู้แทนมาโดยตลอด
ท่านได้กระทำหน้าที่ในฐานะปวงชนชาวไทยได้อย่างสมบูรณ์ ให้ความสนใจ
ต่อความทุกข์สุข ความทุกข์ยากของราษฎร สมาชิกวุฒิสภานั้นก็น้อยหน้ากัน
ได้พยายามติดตามดูแลในส่วนที่เกี่ยวกับประชาชน เกี่ยวกับความอยู่ดีกินดี
สิ่งที่กระผมอยากจะเรียนว่าในส่วนของนักวิชาการ ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่
เป็นครู ถ้าหากว่าได้เสนอความคิดที่เป็นเชิงสร้างสรรค์ ที่เหมาะสมต่อการ
พัฒนาชาติบ้านเมือง รวมไปถึงสิ่งในเรื่องของการที่จะคิดแสดงทรรศนะที่จะเป็น
ประโยชน์ต่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องรัฐธรรมนูญโดยให้เข้าใจ
ว่ารัฐธรรมนูญที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร และที่แก้ไขไปนั้นเป็นอย่างไร
ก็จะเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง และจะเป็นเรื่องที่จะพัฒนาจิตใจ
การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของเราให้เจริญยิ่งขึ้นไป กระผม
ใคร่ขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า กระผมในฐานะที่เป็นกรรมาธิการ
พิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วยคนหนึ่ง ได้ติดตามเรื่องนี้มาโดยตลอด และ
ก็ได้ร่วมพิจารณาจนกระทั่งสุดท้ายของการพิจารณานั้น ได้นำมาสู่การบอกเล่า
กันในที่ประชุมวุฒิสภาอย่างไม่เป็นทางการ ๒ ครั้ง ๒ ครา ทำให้
สมาชิกวุฒิสภามีความกระฉ่งในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้มีการเสนอแก้ไขร่าง
รัฐธรรมนูญมากยิ่งขึ้น กระผมใคร่ขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า ร่าง
รัฐธรรมนูญที่ได้เสนอมาทั้ง ๘ ร่าง หรือแม้กระทั่ง ๑๔ ร่าง ที่กำลังเสนอนั้น

กรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญของวุฒิสภานั้น ได้ดูกันจบสิ้นแล้วและก็ได้มีความเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญในหลายประเด็น ไม่ได้ดูกันด้วยความละเอียดรอบคอบเท่าที่ควร มีปัญหากระทบเกี่ยวเนื่องกับมาตราอื่น กระผมใคร่ขอยกตัวอย่างสัก ๒ - ๓ ประเด็น เพื่อที่จะให้ภาพชัดขึ้นและก็ให้ประชาชนทางบ้านทราบด้วยว่า ในส่วนที่กระทบนั้นกระทบกันอย่างไร ในส่วนของจำนวนสมาชิกวุฒิสภา ผมอยากจะเรียนว่าที่ได้ลดจำนวนลงมา ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น อันที่จริงแล้วการพิจารณาในเรื่องนี้กระผมอยากจะเรียนว่า น่าจะตั้งอยู่บนฐานของความหลากหลายในอาชีพ ผู้ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาก็ดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดีนั้น กฎหมายเกี่ยวข้องกับคนทุกอาชีพ ต้องให้คนหลาย ๆ อาชีพเข้ามาร่วมพิจารณา เพราะถ้าหากเราสามารถที่จะตั้งบนฐานตรงนี้ได้ก็จะเป็นประโยชน์ ถ้าไปดูในมาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ จะสังเกตเห็นชัดว่า ๒ มาตรานี้เป็นมาตราที่ขัดขวางกันเอง มาตรา ๕๖ นั้นจะเห็นได้ชัดว่าพูดถึงเรื่องคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภา ว่าจะต้องไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง จะต้องไม่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมือง แต่ไปดูมาตรา ๕๕ จะเห็นได้ชัดว่า พรรคการเมืองเป็นผู้เสนอสมาชิกวุฒิสภา ๒ มาตราขัดขวางกันเอง ลักษณะอย่างนี้ทำให้สมาชิกวุฒิสภาพิจารณาเรื่องนี้ด้วยความรอบคอบ ถึงเป็นมาจนกระทั่งเวลานี้ ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานว่าในส่วนของมาตราบางมาตรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา ๑๓๑ ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ดี สมาชิกวุฒิสภาก็ได้พูดถึงนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาลงเหลือ ๑ ใน ๓ ทำให้จำนวนที่จะเสนอให้มีการประชุมวิสามัญนั้นน้อยลง คือเหลือ ๑๖๐ คน แทนที่จะเป็น ๒๑๐ คน ในลักษณะนี้แม้กระทั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้าน เขาก็ยังเป็นห่วงเป็นใยต่อชาติบ้านเมืองว่า ถ้าลักษณะอย่างนี้จะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลถ้ามีการเสนอให้มีการประชุมวิสามัญบ่อยครั้ง มีการเสนอ

ให้มีการประชุม อาจจะเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจกันอยู่บ่อยครั้ง ก็จะมีผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ลักษณะเช่นนี้จะครบผมอยากจะเรียนเลยไปถึงในเรื่องของ เกี่ยวกับเรื่องการไม่ให้สมาชิกวุฒิสภามีสิทธิในการเสนอกระทู้ การเสนอกระทู้คือการถามรัฐบาลในเรื่องราวต่าง ๆ ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานว่า ในมาตรา ๑๖๕ รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า คณะรัฐมนตรีที่จะบริหารราชการแผ่นดินนั้นจะต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภามาตรา ๑๖๖ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า รัฐมนตรีจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย ตามนโยบาย และจะต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภา และทั้งสมาชิกวุฒิสภา ลักษณะเช่นนี้จะครบ ถ้าไม่ให้สมาชิกวุฒิสภาดังกระทู้ถาม เราจะควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินตามมาตรา ๑๔๘ ได้อย่างไรครับท่านประธาน เราจะไม่เรียกร้องที่จะไปไม่ไว้วางใจหรือเสนอขืนญัตติ แต่อย่างน้อยที่สุดถามนี่ยังว่าแต่สมาชิกรัฐสภาเลย ประชาชนธรรมดาเป็นคนเดินดินทั่วไปก็อาจจะถามต่อรัฐบาล ถามใครต่อใครที่บริหารราชการแผ่นดินได้ การปกครองเราปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ผมอยากจะกราบเรียนอีกมาตราหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดคือ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๑ ในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวาระ ๓ จะเห็นได้ชัดว่าในแนวทางที่นำเสนอมานั้นมีอยู่วรรคหนึ่งที่ได้กล่าวว่า ในการพิจารณาในวาระ ๓ หากมีการพิจารณาและสมาชิกรัฐสภาไม่ถึงกึ่งหนึ่งของสมาชิกรัฐสภาทั้งหมด ถ้าหากว่าผู้ที่โหวตโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินกึ่งหนึ่ง ให้นำร่างรัฐธรรมนูญที่แก่นั้น ให้ประชาชนแสดงประชามติแล้วเสนอเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ในลักษณะเช่นนี้ถ้าเราไปดู รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๗ เราจะได้เห็นได้ชัดว่าในแนวทางอย่างนี้ เขาให้พระราชอำนาจกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะมีพระราชดำริ แต่ก็หมายความว่า จะต้องผ่านเสียงกึ่งหนึ่ง

ของรัฐบาล คือถ้าหากพระมหากษัตริย์มีพระราชดำริเห็นว่าในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เสนอมานั้นกระทบต่อประชาชน กระทบในส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญของประชาชน ในลักษณะนี้พระองค์ก็จะให้ประชาชนวินิจฉัย ในลักษณะแนวทางประชาธิปไตยที่พูดกันนักพูดกันหนาว่า ปี ๒๕๑๗ เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ดีก็ยังมีลักษณะอย่างนั้น กฎหมายรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๒๑ หรือเสียงกึ่งหนึ่งของรัฐบาลแล้ว เสนอทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ กระผมใคร่ขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า ยังมีอีกหลายมาตราที่มีความเกี่ยวข้องกับมาตราอื่น ผู้ที่ศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรรมาธิการของวุฒิสภาที่ได้ศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอแก้ไขมา แล้วเรามาพิจารณากันมาคู่กัน เพราะว่าเราไม่สามารถที่จะมาดูในที่ประชุมแบบเป็นทางการในที่นี้ได้ เพราะมีการประชุมวิสามัญก่อนเราก็คู่กัน ๒ ครั้ง ๒ คราว ทำให้สมาชิกวุฒิสภาโดยส่วนรวมนั้นเห็นว่าทางเลือกอีกทางหนึ่งนั้นน่าจะดีกว่า ก็เลยมีการพิจารณาว่า น่าจะพิจารณาในส่วนร่างที่ ๕ ที่เสนอมา ผมได้กราบเรียนต่อท่านประธานในเบื้องต้นแล้วว่า ทุกส่วนไม่ว่าจะเป็นผู้แทนราษฎร หรือไม่ว่าจะเป็นสมาชิกวุฒิสภา และประชาชนนั้นต่างก็มีความหวังดีต่อชาติบ้านเมือง มีความรู้สึกเป็นเดือดเป็นร้อน และมีความตั้งใจที่จะทำงานให้ประชาชนได้มีความอยู่ดีกินดีด้วยกันทั้งสิ้น จากจุดนี้ผมคิดว่าเราน่าจะลองช่วยกันดูว่าทางที่ดีที่สุดที่จะเหมาะสม ที่จะจรรโลงในเรื่องของความสามัคคี ความสมานฉันท์ และให้เป็นประชาธิปไตยในกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เราจะแก้ไขต่อไปนี้อย่างไร อยากจะให้ทุกฝ่ายร่วมกันคิดร่วมกันทำ ขอบขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา : เชิญคุณไพจิต

นายไพจิต ศรีวรขาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายไพจิต ศรีวรขาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนม สมาชิกรัฐสภา พรรคความหวังใหม่ วันนี้เป็นวันที่มีความ

สำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกระผม ด้วยความภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาส
ได้พิจารณารัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายที่สำคัญ และวันนี้เช่นเดียวกันเป็นวัน
แห่งความแปลกใหม่ในชีวิตทางการเมืองของกระผมเองที่ได้รับทราบรับรู้ใน
ประสบการณ์ทางการเมืองในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาแห่งนี้ ที่ได้เห็นภาพ
แห่งความเปลี่ยนแปลงในหลายประการ แท้จริงแล้วเจตนาในการแก้ไข
รัฐธรรมนูญนั้น เป็นสัญญาประชาคมที่นักการเมืองเองได้รับทราบต่อความ
ต้องการของการพัฒนาประชาธิปไตยของประชาชน ผมเองก็มีความสำนึก
เช่นเดียวกันกับท่านสมาชิกทุกท่าน ... ไม่ว่าจะเป็นการเสนอของฝ่ายรัฐบาล
ทั้ง ๕ พรรคที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องจากข้อสรุปข้อตกลงร่วมกันกับ
สมาชิกที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งนี้ เจตนาและความจริงใจของ
สมาชิกรุ่นนั้นจะเป็นเครื่องพิสูจน์ที่สำคัญที่จะตอบคำถามของประชาชน เท่าที่ได้
พิจารณาในร่างของสมาชิกข้างพรรคฝ่ายค้าน ที่ได้หยิบยื่นพิจารณาในวันนั้น
ก็ต้องยอมรับว่า ในสาระที่เป็นรายละเอียดทั้งหลาย ๒๐๐ กว่ามาตราที่เห็น
นั้นเป็นรายละเอียดที่ค่อนข้างกว้างขวาง และเป็นแนวทางในการที่จะพัฒนา
เป็นแนวทางที่จะสร้างระบอบประชาธิปไตย แต่กว่าจะถึงวันนี้นั้นสำนึก
อย่างหนึ่งในการรู้สึกของกระผมได้ตั้งสอนให้ได้ทราบว่า การแก้ไข
รัฐธรรมนูญนั้นเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่ และต้องผ่านขั้นตอนขบวนการต่าง ๆ มา
ค่อนข้างมาก จากข้อสรุปตรงนี้ทำให้เกิดความไม่แน่ใจว่า เพียงถ้าฟังแค่
๘ ประเด็น ๘ ร่าง ที่ผ่านการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้เวลา
กว่าปีมาเป็นข้อสรุปร่วมกัน โดยยึดพื้นฐานและความต้องการในการที่จะพัฒนา
เพื่อประชาชนแล้วมาเสนอซึ่งก็ต้องขอกราบเรียนว่า ในจำนวนทั้ง ๘ ฉบับ
ในการที่จะดำเนินการนั้นเป็นข้อตกลงร่วมกัน ไม่เฉพาะของฝ่ายรัฐบาลที่
จะต้องถกเถียงเหมือนอย่างท่านสมาชิกทางฝ่ายค้าน ที่ได้เรียนอภิปรายใน
เบื้องต้น ผมกราบเรียนว่าด้วยความสำนึกในการที่อยากจะให้การแก้ไขปัญหา

การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย ให้สอดคล้องกับความต้องการ จึงได้หยิบยกเอาเฉพาะ ๘ ฉบับ ๘ ประเด็นในส่วนที่เกี่ยวข้องมาเป็นประเด็นของการพิจารณาเสนอเป็นครั้งแรก แต่เมื่อได้มาพิจารณาร่างของท่านสมาชิก ผู้นำฝ่ายค้านที่ได้เสนอ ซึ่งมีประเด็นค่อนข้างกว้างขวางกว่า ๒๐๐ มาตรา ที่มีถึง และเป็นเอกสารค่อนข้างมากนั้น ทำให้เกิดความไม่แน่ใจว่าโดยเจตนาที่แท้จริงนั้น ต้องการให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยหรือไม่ ประชาชนและสื่อทั้งหลายได้เฝ้ามอง ต้องการคำตอบต่อคำถามตรงนี้ว่า ที่ต้องเสนอประเด็นในการแก้ไขค่อนข้างมากนั้นเพื่อเป็นการยกประโยชน์ให้มีการพิจารณาในรายละเอียดเหล่านี้ให้นานและล่าช้า และจะนำไปสู่การแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่สำเร็จซึ่งตรงนี้เราจะต้องตอบคำถาม เราจะต้องทำความเข้าใจกับพี่น้องประชาชน ซึ่งผมไม่แน่ใจ เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตกราบเรียนว่าในแง่ของข้อแตกต่างที่เพียงเป็นประเด็นเดียวด้วยเวลาอันจำกัดที่ได้รับทราบว่าที่แตกต่างจากทางซ้ายของฝ่ายรัฐบาล ที่คิดว่าได้ประสานความคิดในทางการเมืองเพื่อเสนอต่ออันนี้ก็คือประเด็นของวุฒิสมาชิกเท่านั้นที่เป็นข้อกำหนด ท่านประธานครับ ผมเชื่อผมเคารพในการทำหน้าที่ของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นสภาผู้แทน วุฒิสภามีความรับผิดชอบ มีภาระที่หนักหน่วงต่อประชาชน แต่การพัฒนาประชาธิปไตยเมื่อถึงขีดจำกัด ถึงเวลาที่เหมาะสมที่จำ เป็นต้องมีกำหนดเวลาจำนวนภาระหน้าที่ในการที่จะทำเพื่อการพัฒนาประชาชนแล้ว ผมคิดว่าจุดนี้น่าจะเป็นจุดที่ประนีประนอมประสานประโยชน์เพื่อตอบคำถามเพื่อการพัฒนาให้ได้ ผมไม่แน่ใจว่ากรณีที่ท่านวุฒิสมาชิกเองได้เห็นแนวความคิด ได้ฟังได้ทราบถึงความแตกต่างในเพียงประการนี้ว่าร่างของพรรคฝ่ายค้านที่ลงไว้ซึ่งจำนวนของวุฒิสมาชิกเพียง ๓ ใน ๔ ตรงนี้เป็นร่างที่ของพรรคฝ่ายค้านที่ได้เสนอไว้จะเป็นข้อสรุปให้ท่านตัดสินใจว่าน่าจะเลื่อนให้การพิจารณาตรงนี้ขึ้นมาพิจารณาก่อนเท่านั้น แต่คง

จะต้องได้ฟังเหตุฟังผลสำนึก และความต้องการในการทำหน้าทีเพื่อประชาชน ในรายละเอียดอีกต่อไป ท่านประธานครับ ผมทราบว่าเจตนาที่สำคัญของ พรรคฝ่ายค้านเองและพรรคฝ่ายรัฐบาลนั้น ต้องการให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ให้เป็นประชาธิปไตย แม้จะต้องใช้เวลาที่ต้องเนิ่นนานออกไปอีกผมก็ยังมี ความประสงค์ในการที่อยากจะเห็นภาพของการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้สำเร็จ ในช่วงที่เราทำหน้าที่อยู่ขณะนี้ ไม่อยากเห็นแม่สายบัวที่ต้องรอเก้อ ไม่อยากเห็น การพิจารณาที่เนิ่นนานโดยไม่มี ความหวังต่อประชาชน เพราะฉะนั้นแน่นอน หลังจากการพิจารณาในวาระที่ ๑ การรับหลักการแล้วทั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้ง สมาชิกจากพรรคฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้านคงจะได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้น พิจารณา หากการพิจารณาในวาระที่ ๑ ผ่านไป เพราะฉะนั้นตรงนี้ต้องตอบ คำถาม ตอบสัญญา กับประชาชนให้ได้ว่าเราจะต้องทำหน้าที่เพื่อให้การ พิจารณาในวาระที่ ๒ ของท่านกรรมการทั้งหลายที่จะตั้งขึ้นให้ได้ทันกลับ เข้ามาในสมัยการประชุม ซึ่งเป็นความตั้งใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทุกคนที่อยากจะเห็นแนวทางตรงนี้กรอบตรงนี้ให้เป็นประชาธิปไตย เรา อย่างได้เป็นความฝันที่มีได้เป็นความจริงให้กับประชาชน ผมหวังว่าในสิ่งที่จะ เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาของประชาชนนั้น ผมทราบว่าพี่น้องชาวบ้าน ที่อยู่ตามชนบทผมเองอยู่จังหวัดนครพนมทราบว่า เขามีความจำเป็นต้องมี รัฐบาล เขามีความจำเป็นต้องมีคนที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาคือเดือดร้อน ในชีวิตประจำวันของเขาทั้งหลาย การสร้างรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย การสร้างความมั่นคงในระบบประชาธิปไตยโดยทางการเมืองนั้น เป็นกุญแจ สำคัญในการที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหของประชาชน ผมเชื่อมั่นว่าไม่ว่า จะเป็นความสำเร็จที่ต้องใช้เวลาในการพิจารณาจากนี้ไป เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการที่ดี หากได้รับการพิจารณาหลังจากที่ได้มีการผ่านวาระที่ ๑ แล้ว ก็ขอความกรุณาขอสัญญาประชาคม ขอวิงวอนต่อทุกท่านที่มีความ

รับผิดชอบในส่วนที่จะพิจารณาครั้งนี้ ให้มีข้อสรุปดำเนินการ เพื่อที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แล้วผมเชื่อมั่นว่าทางซีกของฝ่ายรัฐบาลก็คืทางซีกของฝ่ายค้านก็ดี และแม้กระทั่งวุฒิสมาชิกก็ดี ก็คงจะมีความรักบ้านรักเมือง ห่วงต่อปัญหาของประชาชน และก็ต้องการที่จะให้มีรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง จริง ๆ ผมไม่อยากให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการที่จะเฟ้อรอสว่างความฝันที่ไม่เป็นความจริงให้กับชาวบ้าน ผมเชื่อว่าในขณะนี้หลายฝ่ายกำลังติดตาม กำลังส่องมองแนวทางที่เราจะต้องทำอย่างจริงจังต่อทุกท่าน แล้วถึงแม้ว่าเราจะพูดอย่างไรแต่เจตนาจะเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะตอบคำถามต่อสาธารณะทั้งหลายให้ได้มีความเชื่อมั่นว่าเราจะสามารถทำได้ ผมเชื่อว่าหากการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้ สามารถที่จะปฏิบัติตามที่ทางฝ่ายค้านก็ดี ทางซีกฝ่ายรัฐบาลได้พิจารณากัน ได้ทำอย่างตรงไปตรงมาเหมือนดังสัญญาที่ได้เรียนไว้ต่อพี่น้องประชาชนแล้ว เราจะได้รับคำแซ่ซ้องสรรเสริญ แต่ตราบใดถ้าหากเราไม่ตรงไปตรงมาไม่ทำการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยแล้ว วิญญาณของผู้แสวงหาประชาธิปไตย ผู้ได้สูญเสียชีวิตต่อการเรียกร้องกระบวนการประชาธิปไตยทั้งหลายจะเป็นเครื่องกำหนดให้เราได้รับอนิสงค์ทั้งหลาย ขอขอบคุณครับท่านประธาน

(การประชุมดำเนินการมาถึงตอนนี้ นายมารุต บุณนาค ประธานรัฐสภา ได้กลับขึ้นมาบัลลังก์ ดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณบุญชู

นายบุญชู โรจนเสถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายบุญชู โรจนเสถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครสวรรค์ ในฐานะสมาชิกของรัฐสภา กระผมเข้าใจว่าอีกไม่ช้า เราก็จะต้องลงมติว่า จะรับหลักการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ทางฝ่ายค้านได้เสนอ และถ้าหากไม่ผิดผมก็เข้าใจว่า

ร่างนี้คงได้รับการรับหลักการด้วยคะแนนเสียงท่วมท้น อย่างที่เห็นกันตอน
 เลื่อนระเบียบวาระการประชุมเมื่อเช้านี้ ถ้าเป็นไปอย่างที่เราคาดไว้ กระผมก็
 เริ่มมีความวิตกว่าพวกเราจะแก้ไขรัฐธรรมนูญกันได้สำเร็จภายในระยะเวลา
 นานสักเท่าไร หรือว่าไม่สำเร็จเลย เพราะว่าท่าทีมันเป็นไปในลักษณะอย่าง
 นั้น สิ่งที่เกิดก็เกิดจากข้อที่ ๑ คือข้อบกพร่องของร่างนี้มันมีมากมายอย่างที่ผม
 นั่งฟังมาตั้งแต่เช้า มีมากมายที่จะต้องแก้ไขกันอีกซึ่งบรรดาพวกเราที่จะได้รับ
 การแต่งตั้งเข้าไปเป็นกรรมาธิการ ซึ่งผมก็แน่ใจว่าคงจะต้องประกอบด้วย
 บุคคลซึ่งมีวุฒิสูงมีความเข้าใจในเรื่องนี้ดีวุฒิภาวะของท่านก็สำคัญ ท่านเหล่านี้
 จะต้องรับผิดชอบในการที่จะทำให้ร่างที่ฝ่ายค้านเสนอนี้มีความสมบูรณ์ คือ
 จะต้องแก้ไขข้อบกพร่องทั้งหลายหรือข้อผิดพลาดทั้งหลายได้ครบถ้วน จึงจะกลายเป็น
 เป็นสิ่งที่เราต้องการกัน คือรัฐธรรมนูญซึ่งให้สิทธิให้อำนาจแก่ประชาชนอย่าง
 ครบถ้วนสมบูรณ์ จะใช้เป็นเครื่องมือในการที่จะทำให้การบริหารงานราชการ
 แผ่นดินเป็นไปในทางซึ่งจะประสบความสำเร็จเดินไปได้อย่างมีความคล่องตัว
 ดีขึ้น ข้อวิตกในเรื่องที่มีอะไรต่ออะไรต้องแก้ไขอีกเยอะ จากประสบการณ์ที่
 เราผ่านมาก็เห็นชัดว่าใช้เวลามาก ท่านประธานคงจะกรุณาให้กระผมย้อน
 ไปสักนิดหนึ่งว่า เริ่มต้นเราก็จะต้องพิจารณากันแล้วว่าที่เรามาถึงวันนี้มันมา
 อย่างไรไปอย่างไร เริ่มต้นก็คือความรู้สึกที่เราจำเป็นจะต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 เพราะว่าเราไปสัญญากับชาวบ้านเขาไว้ว่า รัฐธรรมนูญที่เราใช้กันมาจน
 กระทั่งที่เราเลือกตั้งมาเป็นผู้แทนกันนั้นยังบกพร่องอยู่เยอะ ประชาชนเขาก็
 เห็นด้วยว่าควรจะต้องแก้ไขเมื่อเราเข้ามาแล้วเราก็มาร่วมกันพิจารณาว่าจะแก้
 กันอย่างไร เพื่อความละเอียดถี่ถ้วน เราก็ตั้งกรรมาธิการขึ้นมาพิจารณา
 แล้วก็มาดูว่ามีข้อบกพร่องตรงไหนเป็นข้อ ๆ เอารัฐธรรมนูญทั้งหมดตั้งแต่ต้น
 ที่มีอยู่มาว่าเขาทำกันมาอย่างไร มีความเกี่ยวพันมาจนถึงปัจจุบันอย่างไร
 เอามาดูหมด ข้อนี้ผมจำได้เพราะตอนที่ท่านประธานกรรมาธิการท่านมาเสนอ

ผลงานของท่าน ท่านบอกกล่าวไว้อย่างนั้นมีบันทึกไว้ในประชุมนี้ บันทึกนี้มีอยู่
ชัดเจนว่าท่านรอบคอบขนาดไหน ดูแลกันขนาดไหน แล้วสุดท้ายท่านก็สรุปให้
ความเห็นมาว่า จุดที่จำเป็นจะต้องแก้ไข ๒๕ ประเด็นนั้นมันมีอะไรบ้าง เมื่อ
ท่านเสนอมาแล้ว พวกเราก็พิจารณากันออกความเห็นกันหมดว่าอะไรดี อะไร
ไม่ดี ควรจะปรับควรจะแก้อย่างไรตามความเห็นของท่านกรรมการหรือไม่
เรามีความเห็นแตกต่างกันมาก เห็นชัดเมื่อเป็นเช่นนี้ก็ได้มีการสรุปกันว่า
ข้อที่เราควรจะแก้ไขควรจะเป็นอย่างไร ก็สรุปกันว่าเอาที่เห็นว่าจำเป็น
จะต้องแก้ไขแน่นอนแล้วตรงกันเอามาแก้ไขก่อน ส่วนที่ยังไม่แนกกันนั้นให้ไปดู
กันอีกทีหนึ่ง เรื่องราวมันเป็นมาอย่างนี้แล้วก็พูดจากันมาทั้งฝ่ายค้านก็เข้าไป
ร่วมด้วย ผมก็เข้าใจว่าเราพิจารณาทุกอย่างด้วยเหตุด้วยผลเป็นขั้นเป็นตอน
มาดีแล้ว อู๋ ๆ มาเปลี่ยนแปลงคนเขาก็สงสัยสักรับ เราเปลี่ยนแปลง
เพราะอะไร ตามที่ท่านหัวหน้าฝ่ายค้านท่านหยิบยกขึ้นมาว่า เราต้องการ
ความสมบูรณ์นั้นด้วยความเคารพจริงครับเราอยากให้สมบูรณ์ให้มันดี แต่
จริง ๆ แล้วเราก็พิจารณามาด้วยความรอบคอบ แล้วก็เป็นคนของท่านเอง
ด้วยมาช่วยกันทำ จึงไม่มีอะไรที่จะทำให้เข้าใจไปได้ว่า สิ่งที่เราทำมานั้นมัน
ไม่ถูกต้อง แต่อู๋ ๆ เรากลับทำไม ตรงนี้ต่างหากที่เราสงสัยกัน แล้วข้อสงสัย
ประการนี้ก็เลยเป็นห่วงว่าเราจะเอาจริงกันหรือไม่เล่า ความระแวงเหล่านี้
ผมไม่อยากให้มี ถ้าหากว่าสถาบันแห่งนี้ถูกมองในทางที่มีข้อเคลือบแคลงมีสิ่ง
ที่สงสัยเขอะแยะละก็เสียครับ โดยเจตนาแล้วผมว่าทุกคนมีความรับผิดชอบ
เท่าเทียมกันในด้านที่ว่า เราจะต้องรักษาระบอบประชาธิปไตยเอาไว้ให้ได้
เรามีความรับผิดชอบที่จะต้องทำให้สถาบันของเรามีศักดิ์ศรี เป็นที่ศรัทธาของ
ประชาชนทั้งประเทศ ฉะนั้นเรื่องอะไรที่เคลือบแคลงไม่ควรจะให้มันขึ้น ผมจึง
เป็นห่วงต่อไปว่า ถ้าหากว่าเราแก้กันได้โดยใช้เวลาอีกนานไม่ทันใจเข้า
เพราะเดี๋ยวนี้เราก็ผ่านมารวม ๒ ปีแล้ว ยังไม่ได้แก้ทั้ง ๆ ที่สิ่งที่ได้พูดจา

กันมา เป็นขั้นเป็นตอน ประชาชนเขาก็ติดตามดูว่ามันมีอะไรที่คงจะต้องแก้กันไว้ อย่างน้อยก็บอกแล้วว่า ๘ ประเด็นนั้นคงแก้กันได้แน่ แต่ว่าตอนนี้ไม่แน่เสียแล้ว ไม่แน่เพราะอะไรก็ยังไม่หาคำตอบไม่ได้ เรื่องทั้งหมดผมเกรงไปว่าเราจะแก้ไม่สำเร็จ ความห่วงใยประเด็นนี้ผมมีมาตั้งแต่ต้นครับ เพราะผมเองก็มีประสบการณ์ในเรื่องนี้มาหลายสมัย ว่าการแก้ไขนั้นต้องอาศัยการร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างพร้อมเพรียงจริง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราต้องทำอะไรทั้งหมดโดยเห็นแก่ประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ไม่ใช่ประโยชน์ของพวกเขา ข้อนี้ก็เป็นเรื่องที่ทำให้ผมเป็นห่วงว่า ถ้าเราแก้ไม่สำเร็จแม้แต่ประเด็นเดียว เราจะถูกกล่าวหาแน่นอน เรื่องนี้ผมก็คิดต่อไปว่า เอาละเราจะรับหลักการร่างเท่าที่ทางฝ่ายค้านเสนอมา เพราะอย่างไร ๆ ก็รับแน่เสียมันบอกแล้วว่ามันรับ ปัญหาต่อไปว่า เมื่อมีเรื่องที่ต้องเสี่ยงว่ามันจะแก้ได้เสร็จได้ทันเวลายาวนานแค่ไหนยังไม่รู้ เราก็ยังมีของที่รองรับอยู่อีก ๘ ร่างอีก ๑๒ ร่าง เราจะพิจารณากันใหม่เราจะรับกันใหม่ ถ้าร่างเหล่านี้ยังรับกันอยู่ ยังจะเปิดทางให้มันก็ยังเป็นทางออกว่าอย่างน้อยก็ยังมียุทธวิธีที่เราจะเดินออกไปได้ ถ้าท่านบอกไม่เอาจนครบ ในเรื่องที่เขาสงสัยกันนี้มันเป็นสิ่งที่ทำให้เขาสงสัยได้ว่าเราไม่จริงจังที่จะแก้ เพราะเรื่องที่เรากำลังทำอยู่ตอนนี้ มันมีคำถามอีกเยอะแยะที่เราตอบเขาไม่ได้ เรายอมรับกันแล้วว่าเราถูกลูกกลืน ท่านสมาชิกท่านพูดเอง ผมเองนั้นก็เข้าใจนะครับว่าการกลับถ่านี้มันต้องมีเหตุอะไรสักอย่างหนึ่ง แล้วเหตุนี้มันจะต่อเนื่องกันไปนานยาวไปแค่ไหนถึงขั้นไหนนี้ยังไม่รู้ ซึ่งประชาชนนั้นก็คงจะต้องเฝ้าดู ผมแน่ใจว่าตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไปประชาชนส่วนที่สนใจในสิทธิและอำนาจในการปกครองนั้นมีอยู่ไม่น้อยกำลังต้องการดูว่าเรากำลังทำงานอะไรกันอยู่ งานที่เราทำนั้นทำด้วยความจริงใจหรือไม่ ข้อนี้สำคัญมากก็เลยจำเป็นต้องขึ้นมาแสดงความคิดเห็นไว้ก่อนที่จะลงมติกันสักเล็กน้อยว่า เราอย่าลืมว่าสิ่งที่เรากำลัง

ทำอยู่นั้นเราต้องทำด้วยความรู้สึกรับผิดชอบ ห่วงใย ในภาพลักษณ์ของรัฐสภาของเรา ต้องห่วงใยในสิทธิที่ประชาชนจะพึงมีอยู่กับระบอบประชาธิปไตย ต้องห่วงใยกับสิ่งที่ประชาชนยังไม่แน่ใจว่าสถาบันนี้เป็นที่พึ่งของเขาได้จริงจังหรือไม่ ทั้งหมดนี้ผมขอเรียนเอาไว้เป็นเรื่องที่ฝากให้ท่านทั้งหลายคิด เพราะเราจะต้องรับผิดชอบร่วมกัน ก่อนที่เราจะเดินหน้าอย่างไรต่อไปนั้น คิดกันดูให้ดีว่า เรา กำลังทำหน้าที่ที่ถูกต้องสมบูรณ์ตามภาระที่เราได้รับมอบหมายจริงหรือไม่ ความสัญญาตามปฏิญญาที่เราให้ไว้วันนั้น ครอบคลุมโดยสุจริตใจแน่นแล้วขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณวิสาร เตชะธีราวัฒน์ และต่อด้วย คุณสมักร สุนทรเวช เชิญคุณวิสารก่อน

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ พรรคชาติพัฒนา จากจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะที่เป็นสมาชิกรัฐสภาท่านหนึ่ง ต้องกราบขอบพระคุณท่านประธานเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้โอกาส ท่านประธานที่เคารพ สืบเนื่องจากที่ท่านหัวหน้าพรรคพลังธรรมท่านได้กล่าวไปเมื่อถึงนั้น กระผมเห็นด้วยและสนับสนุนทุกประเด็น แต่สิ่งที่ผมอยากจะขอล่าวหาในรัฐบาลชุดนี้ ท่านประธานคงจำได้แน่ครับ เมื่อเรามีคณะกรรมการวิสามัญการศึกษารัฐธรรมนูญเมื่อปลายสมัยประชุมคราวที่แล้วนั้น กระผมเป็นคนที่ถูกขึ้นมาประณามรัฐบาล ว่ารัฐบาลชุดนี้ไม่มีความจริงจังในการจะแก้รัฐธรรมนูญ ท่านหัวหน้าพรรคพลังธรรมท่านได้กล่าวไว้แล้วนะครับ ว่าระยะเวลาที่ผ่านมาปีเศษนั้น ผมเสียเวลาเวลาจริง ๆ ครับท่านประธาน เสียเวลาเวลาที่ท่านเตะถ่วง ท่านพยายามจะใช้ทุกวิถีทางที่จะปิดความรับผิดชอบ

ประธานรัฐสภา : คุณวิสาร เอาเริ่มรัฐธรรมนูญดีกว่า

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
 อันนี้สืบเนื่องครับท่านประธาน ขอบคุณครับ แต่จริง ๆ แล้วนี่คือข้อเท็จจริง
 ท่านประธานจำได้ไหมครับ ว่าถ้าเรื่องนี้ไม่มีสมาพันธ์ไมมีนักวิชาการหรือนักศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้อง ประเด็นไม่ไปจ่อคอหอยรัฐบาล รัฐบาลก็คง
 จะไม่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ กระผมอยากกราบเรียนว่าเหตุการณ์ที่ผ่าน
 มานั้น ผมเสียดยโอกาส กระผมเองถึงแม้ว่าเมื่อสมัยที่แล้ว ผมจะอยู่
 พรรคสามัคคีธรรม แต่ขณะที่ก่อนหน้านี้กระผมไม่เคยอยู่พรรคเดียวกับ
 ฯพณฯ นายฯ ชวนเลย แต่ในขณะที่มีการ รสช. นั้นกระผมมีความชื่นชมใน
 ความกล้าหาญ ฯพณฯ นายฯ ชวน ได้ออกมาปกป้องสถาบันนิติบัญญัติของเรา
 ไว้ ท่านเป็นพยานได้ว่าผมคนหนึ่งครับที่ให้กำลังใจกับ ฯพณฯ นายฯ ชวน
 แต่ผมมีความจำเป็นที่จะต้องมาสมัครในนามพรรคสามัคคีธรรม เพราะผม
 ตระหนักว่าผมไม่มีความกล้าหาญพอ แต่ ณ วันนี้ในขณะที่ท่านมีอำนาจท่านเป็น
 ผู้บริหารสูงสุดอยู่ในประเทศนี้ ปลอ่ยระยะเวลามาได้อย่างไรตั้งปีเศษ
 เหตุการณ์วันนี้ผมกลับสนครับ ผมอยากเรียนถามว่าเป็นไปได้อย่างไร ทางฝ่าย
 รัฐบาลซึ่งควรจะต้องเป็นตัวหลักโดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีเอง กลับไป
 ทะเลาะกับประธาน กลับไปทะเลาะกับสมาชิกวุฒิสภาท่านอาจจะต่อว่านะครับ
 ว่าวุฒิสภาชุดนี้

ประธานรัฐสภา : เอาเข้ารัฐธรรมนูญทีครับ

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
 จริง ๆ ครับท่านประธาน อันนี้คือประเด็นที่ผมจะต้องทำความเข้าใจถึงร่าง
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ครับ ท่านอาจจะดำนิว่าวุฒิสมาชิกชุดนี้มาจาก รสช. แต่
 กระผมอยากกราบเรียนถามว่า จริง ๆ แล้วหลายท่านเราต้องยอมรับว่า
 สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งทุกคนคงจะต้องเห็นว่า ณ เวลานี้ ณ โอกาส
 ขณะนี้ประเทศไทยเรายังจำเป็นจะต้องมีวุฒิสมาชิก วุฒิสมาชิกหลายท่านได้

ทำความดีความงามกับประเทศชาติ กระผมเห็นด้วยและผมเชื่อว่าสถาบัน
วุฒิสมาชิกนั้นมีประโยชน์ แต่สิ่งที่ผมสับสนและเป็นห่วงนั้นก็คือว่า จำนวน
วุฒิสมาชิกในขณะนี้ที่ผมมีตัวเลขอยู่จาก ๒๓๐ ท่าน ขณะนี้ว่างตำแหน่งไป ๕
ท่าน ๒๖๕ ท่านอยู่ขณะนี้เป็นการชั่วคราว ๔๘.๘๘ เปอร์เซนต์ เป็น
ข้าราชการประจำ ๑๑.๕๔ เปอร์เซนต์ เป็นข้าราชการตำรวจอีก ๑.๑๑
เปอร์เซนต์ ข้าราชการบำนาญ นายธนาคาร นักธุรกิจ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
นักหนังสือพิมพ์และแพทย์ ทนายความ อาชีพอิสระ พ่อค้า สิ่งที่ผมอยาก
กราบเรียนว่าบ้านนี้เมืองนี้จะเกิดอะไรขึ้นมาในขณะที่รัฐบาล ซึ่งว่ากันไปแล้ว
ก็คือผู้บริหารสูงสุด ท่านเหล่านี้เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของท่านก็มี เป็นนักธุรกิจที่
จะนำประเทศชาติในการพัฒนาในอนาคตต่อไป แต่รัฐบาลชุดนี้ทำอะไร
ไม่ได้เลย ท่านมีหน้าที่เพียงแต่ว่าเวลาวุฒิสมาชิกให้ความเห็นอะไร ท่านก็คำ
ข้ามประเทศเป็นสงฆ์ช่วยบ้าง เป็นอะไรบ้าง ที่สำคัญผมอยากกราบเรียนท่าน
ประธานที่นั่นะครับ กระผมค่อนข้างสับสนหลายประเด็น แต่ว่าด้วยความ
เคารพในมติพรรคในระบอบประชาธิปไตย ผมอยากกราบเรียนท่านประธาน
ว่า สิ่งที่ผ่านมาอันอะไรคืออะไร ผมอยากกราบเรียนถามว่าผมในฐานะที่เป็น
ส.ส. มา ๓ - ๔ สมัยจะขอพบรัฐมนตรีสักท่านหนึ่ง ขอพบนายกรัฐมนตรี
สักท่านหนึ่งผมไม่ค่อยมีโอกาส แต่สมาพันธ์ประชาธิปไตยคือใคร ผมไม่ได้
ประธานนะครับ ก่อนหน้านั้นสิ ๗ ผมแอบขึ้นชมคณะกรรมการสมาพันธ์
ประชาธิปไตยมาตลอด แต่ที่ผ่านมาในขณะนี้ใครล่ะครับที่ทำให้เกิดความ
แตกแยกในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ผมอยากเรียนถามว่าทุกวันนี้วิญจะต้อง
ออกข่าวโจมตีตลอดมา เกิดความแตกแยกสับสน สิ่งเหล่านี้เราจะประพฤติ
ปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ได้หรือครับ
กระผมอยากเรียกร้องสภาแห่งนี้ว่าสิ่งที่เราทำกันทุกวันนี้อยู่กับคน ๑๐ กว่าคน
ไม่เกิน ๒๐ คน ขอให้มาปรึกษาหารือกันเถอะครับ อย่าเอาแพ้อะนะ อย่า

เอาความเป็นตำแหน่งหน้าที่การงานมาว่ากัน ผมอยากเรียนถามตรงๆ ว่าถ้า
การแก้ไขรัฐธรรมนูญผ่านรับหลักการไป ผมเข้าใจว่าวาระแรกนี้ผ่านแน่นอน
แต่ระยะเวลาที่ท่านมีความจริงใจล่ะครับ ท่านจะทำได้ไหมพรุ่งนี้วันที่ ๒
วาระแรกของรัฐบาลนี้จะรับไหมที่ลดวุฒิสมาชิกกระผมคิดว่าจริง ๆ แล้วเรา
ได้แก้ไขไหนควรจะเอาแค่นั้นนะครับ และสิ่งที่ผมอยากเรียกร้องว่าการยุบสภา
นั้นจริง ๆ แล้วผมไม่ห่วง และผมคงมีโอกาสดูกับ ๆ ผนฯ รัฐมนตรีอุทัย
พิมพ์ใจชน ขออนุญาตที่ต้องเอ่ยนาม ท่านได้ให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องปกติของ
สภา ผมเคารพนับถือท่านในฐานะที่ท่านผ่านการเมืองมานาน เป็นประธาน
รัฐสภา เป็นรัฐมนตรีมาหลายกระทรวง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้มันเป็นสิ่ง
เพียงแค่งฎหมายฉบับหนึ่ง ซึ่งว่ากันตามจริงแล้วท่านวุฒิสมาชิกคงไม่ได้มา
เกี่ยวข้องกับทางฝ่ายบริหาร แต่ผมอยากเรียนถามว่าในการปฏิบัติงานต่อไป
ของทางรัฐบาลนั้นท่านจะทำอย่างไร กฎหมายบางฉบับสภาล่างท่านอาจจะ
ชนะอาจจะไปถูกยับยั้งสถาบัน ตรงนี้แหละครับอะไรจะเกิดขึ้น กระผมคิดว่า
ขอให้ท่านลดทิฐิมานะกันเถอะครับ อย่าให้มีการแตกแยก เราได้อะไร
เอาอย่างนั้นนะครับ ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณสมักร สุนทรเวช แล้วต่อด้วย
วุฒิสมาชิกวิชัย

นายสมักร สุนทรเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม สมักร สุนทรเวช
ประชากรไทย กรุงเทพมหานคร กระผมได้ยื่นท่านหัวหน้าพรรคพลังธรรม
ขอประธานไทยที่ดื้องเอ่ยถึงท่านเมื่อสักครู ท่านได้แสดงความวิตกกังวล
เป็นท่านเองว่าไม่มีความจริงใจในการจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ พูดจากันไม่เป็น
หลักเป็นเกณฑ์ เคี้ยวเอาอย่างโน้นเคี้ยวเอาอย่างนี้ ผมมีหน้าที่จะต้องทำให้
ที่ประชุมแห่งนี้หรือว่าท่านผู้ที่ฟังอยู่ทางบ้าน ได้เข้าใจว่าเรากำลังทำอะไร

กันอยู่ ท่านประธานครับ เรากำลังแก้ไขรัฐธรรมนูญสิ่งที่ได้เกิดขึ้นนั้นมีแนวความคิดที่จะดำเนินการได้หลายวิธีทาง เมื่อประชุมปรึกษาหารือกันตอนแรกนั้นก็แสดงว่าใครอยากจะแก้ไขอะไรก็เสนอความเห็นมา แต่ว่าเมื่อแสดงความเห็นมาแล้วมันจะได้มีกำหนดกฎเกณฑ์กันไว้แล้วความเห็นที่อยากจะแก้ไขกว้างขวางไปกว่านั้นก็ย่อมเป็นสิทธิของสมาชิกที่จะทำได้ ความจริงแล้วถ้าจะพูดกันจริง ๆ วุฒิสมาชิก ๒๖๐ คน ไม่เคยมีใครพูดว่าจะต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ สมาชิกฝ่ายค้านถ้าจะนับกันจริง ๆ เอาตรงใหม่ ๆ นี่ก็ได้ ๑๖๗ คน ไม่มีใครใช้ประเด็นนี้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สมาชิกที่มีอยู่ทางซีกรัฐบาล ๑๔๓ คนเท่านั้นที่ใช้ประเด็นนี้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง รัฐบาลแสดงความสนใจขนาดไหน เห็นได้ชัดว่าไม่สนใจเท่าไร เพราะว่าในการเลือกตั้งประธานนั้น รัฐบาลไม่สนใจขนาดที่คนของฝ่ายค้านไปเป็นประธานในการที่พิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตามว่าไม่สนใจขนาดไหน ไม่สนใจขนาดว่าเขาเอารายงานมารายงานนั้น ผมนี้ครับเป็นคนของท่านประธานว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องน่าสนใจของประชาชน เป็นเวลาที่ประชาชนจะได้ศึกษาเรื่องของการเมืองได้ดีที่สุด ขอให้ท่านประธานขอรัฐบาลให้ถ่ายทอด ท่านประธานก็ได้กรุณาขอและเราก็ได้ถ่ายทอดให้ประชาชนได้ฟังกัน ๔ วัน ๔ คืน ตรงนั้นละครับที่จะได้แสดงให้เห็นว่าใครสนใจอย่างไร เท่าไร สมาชิกพรรครัฐบาลนั้นไม่ได้สนใจในการอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็น แต่สมาชิกพรรคฝ่ายค้านเป็นส่วนใหญ่ที่เราเห็นอย่างไรเราก็แสดงกัน เราไม่ได้รับปากไว้เลยแต่เมื่อเห็นว่าอะไรที่ไม่ถูกไม่ควร ควรจะแก้ไขก็ควรจะได้แก้ไขเสีย เมื่อเวลาที่รัฐบาลดำเนินการนั้นอยากเรียนให้เห็นเหตุผลชัด ๆ ว่าเมื่อรัฐบาลมีความพลาดพลั้งในการมาดำเนินการ เพราะต้องการจะหาคะแนนนิยมอย่างเดียวนั้น ต้องการจะเหยียบย่ำฝ่ายวุฒิสมาชิก เสนอแก้ไขให้สมาชิกวุฒิสภาเหลือเพียง ๑๒๐ คน เมื่อทำไปแล้วมีคนมาวิเคราะห์วิจารณ์ให้ฟัง

รัฐบาลก็รู้สึกไม่สบายใจเมื่อตะกี้ก็รับปากมาตรง ๆ ว่าต้องการจะแก้ไข
ไปก่อน แล้วก็จะไปตายเอาดาบหน้า ก็จะต้องไปแก้ไขมาตราอื่นที่จะได้
สัมพันธฉันท์ เห็นได้ชัดเชียวครับว่า ถ้าหากว่าได้แก้กันจริง ๆ ตามเมื่อเช้า
ถ้าแก้วาระอันแรกนั้นเลข ๑๒๐ คน แก้สำเร็จเรียบร้อย อีก ๑๕ วันก็
ได้เรื่องแล้ว พอประกาศแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วต่อไปนี้อีก ๒ ปีข้างหน้า
ฝ่ายค้านก็จะรังควานรัฐบาลได้ตลอด ท่านประธานวุฒิสภาครับว่าพรรคการเมือง
ฝ่ายค้านได้ดำเนินงานแก้ไขช่วยแก้รัฐบาลอย่างไร ฝ่ายค้านเป็นคนพูดว่าเรา
ไม่เห็นด้วยที่จะให้แก้เหลือ ๑๒๐ คน ไม่ใช่ต้องการจะเข้าข้างวุฒิสมาชิก
เพราะเขาจะเหลือน้อย แต่เพราะเหตุว่าวันหนึ่งข้างหน้าเราก็จะเป็นรัฐบาล
เหมือนกัน เพราะอย่างนั้นเมื่อเห็นว่า ๑๒๐ นั้นไม่ได้เปิดช่องเพราะเพียงแต่
ฝ่ายค้านมี ๑๖๗ คน เอา ๓๖๐ คน บวก ๑๒๐ คน เป็น ๔๘๐ คน เอา
๑ ใน ๓ มาหารดูก็รู้ได้ทันทีว่ารัฐบาลจะเดือดร้อน รัฐบาลยังอยู่ต่อไปได้อีก
๒ ปี แต่เราก็แสดงความเดือดร้อนแทนรัฐบาลว่าถ้าปล่อยไปอย่างนี้เสียหาย
แน่ และรัฐบาลก็ยังไม่ขึ้นยืนเอาเพียงแค่นั้น วิธีการที่ดีที่สุดนั้นก็คือว่าเราจะมี
หนทางอย่างไร ที่จะทำให้เราอยากแก้ไขทั้งหมดนั้นได้เข้ามาดำเนินการ
การเมืองนั้นมีกันอยู่ ๓ ฝ่ายในรัฐสภา รัฐบาลมีชิกหนึ่ง ฝ่ายค้านมีชิกหนึ่ง
วุฒิสภามีอีกชิกหนึ่ง ในการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ ถ้าหากว่ารัฐบาลไม่รู้จัก
ใช้ความสามารถของตัวเองเจรจากับวุฒิสมาชิก ถ้าฝ่ายค้านมีความสามารถ
ในการเจรจาความ ถ้าฝ่ายค้านสามารถจะพูดกับวุฒิสมาชิกได้ว่าสถานการณ์
ของบ้านเมืองเป็นอย่างนี้เราจะมีรัฐธรรมนูญในแนวนี้นี้ ทำไมเราจะตกลงกัน
ไม่ได้ เป็นสิทธิอันพึงมีพึงได้ของสมาชิกที่อยู่ซีกฝ่ายค้าน ๑๖๗ คน และเป็น
สิทธิอันถูกต้องตามกฎหมายของสมาชิกวุฒิสภาอีก ๔๗๐ คนที่จะร่วมมือกันและ
เลือกหนทาง ถามว่ารัฐธรรมนูญ ๑๕ ฉบับนั้น บางคนอาจจะยกย่องสรรเสริญ
ว่าฉบับปี ๒๕๑๗ ดีที่สุด ก็ต้องการจะขอใคร ๆ ว่าต้องการให้

ประชาธิปไตยที่สุด ผมมักจะไม่พูดถึงเรื่องประชาธิปไตยที่สุดหรือไม่. ผมมักจะพูดว่า อะไรที่เหมาะสมกับบ้านเมืองเราที่สุด รัฐธรรมนูญฉบับที่เรียกกันว่า หมาเหิน นั้น ความจริงเริ่มต้นไม่ดี เขาก็บอกตั้งแต่แรกว่าไม่ดี เขามีเหตุผลในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนั้นขึ้นมา เขาทำรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ เพื่อที่จะปลูกฝังประชาธิปไตยให้รากมันลึก ๕ ปีแรกไม่ดีเลยแต่ถ้าอยู่ได้ต่อไปจะดีขึ้น เพราะอำนาจจะกลับหัวกลับหางกัน แล้วก่อนจะครบ ๘ ปี ถ้าได้มีการแก้ไข เขาก็ให้ใช้ที่แก้ไขอีก ๔ ปี จะได้รู้ว่าสิ่งที่คนมาจากการเลือกตั้งเป็นคนแก่นั้น ใช้ได้ตัวอย่างไรหรือไม่ บังเอิญมาแค่ปีที่ ๗ ก็มีการยุบสภากันเสียอีก ก็เลยย้ายอยู่ที่เก่า เมื่อมีการเอารัฐธรรมนูญที่กำลังพอจะใช้ได้แล้วควรจะต้องการมีการแก้ไขไปแก้ไขโดย ส.ส. เมื่อปี ๒๕๓๔ นั้น ผมเอง ผมก็ไม่เห็นด้วย ท่านประธานผมมีความซอกซำใจในประเด็นที่ว่า ผมเป็นนักการเมืองที่ผมต้องการเอาความไม่ดีของผู้คนในบ้านเมืองเราไม่ว่าจะจะเป็น ส.ส. หรือว่าเป็นรัฐมนตรี เอามาแถลงในที่ประชุมผมต้องการภูมิคุ้มกัน เมื่อก่อนมีภูมิคุ้มกัน พูดแล้วฟ้องไม่ได้ แต่ก็ยังอดส่ำให้หมิ่น เหตุที่ผมต้องขอแก้รัฐธรรมนูญตอนนั้น เพราะเหตุว่าที่รัฐธรรมนูญเขียนว่าที่พูดแล้วนี้เอาไปพิมพ์โฆษณาแล้วรัฐธรรมนูญเขียนว่า มีภูมิคุ้มกันนี้ไปถึงผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา แต่วันหนึ่งผมคัดเอาข้อความที่ถอดเทปในสภานี้ เอาไปพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ขอบประธานโทษต้องเล่าให้ท่านประธานฟัง เพื่อจะได้รู้และมีคนด่าผมเมื่อวันก่อนว่าชอบเอาเรื่องอะไรมาพูดจาเสียหาย ผมต้องขอแก้รัฐธรรมนูญเรื่องนี้ เพราะเหตุว่าวันหนึ่งผมพูดถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ผมพูดจาไปแล้ว ๒ วัน ถ่ายทอดโทรทัศน์ ถ่ายทอดวิทยุคนฟังที่บ้านทั่วประเทศ ไม่มีปัญหาเลย เพียงแค่ ๒ - ๓ วันหลังจากนั้นเสนาบดีรัฐมนตรีไปที่อำเภอซึ่งผมอยู่ถึงและผมไม่ได้เอ่ยชื่อจังหวัดไปที่อำเภอไหน บอกจังหวัดได้เสร็จ บอกเสร็จเลยว่า ชื่อนายฮวด นายเฮงนั้นมีตัวจริง คนหัวเราะเขาจะผมว่าไม่มีตัวจริง นายฮวด

นายเฮง แต่เลขานุการรัฐมนตรีเป็นคนไปหาตัวว่า นายฮวดชื่อจริงชื่ออย่างนี้ นามสกุลจริงอย่างนี้ นายเฮงชื่ออย่างนี้ นามสกุลอย่างนี้ และนายฮวด นายเฮงนั่น มีที่ดินรวมกัน ๑,๕๐๐ ไร่ เขาต้องการจะบอกเพียงว่านาย ๒ คนนั้นบอกว่าไม่เคยมาหารัฐมนตรีกระทรวงเกษตร เขาต้องการตรงนั้นแหละครับ ผมเห็นเท่านั้นผมก็ดีใจ ผมตัดข่าวจากสยามรัฐมาลงหนังสือพิมพ์ที่ผมเขียน แล้วผมก็มาถ่ายเทปจากสภาที่เขาเขียน ในบรรดาที่ถ่ายจากสภาที่ถอดเทปออกมาแล้ว ผมเอาไปวางให้ดู บอกดูที่ผมพูดในสภาสิครับ ผมบอกว่าผมไม่ได้เคยบอกเลยว่าจังหวัดไหน อุดสำหรั่งไปหาจังหวัดเจอ ผมไม่เคยบอกนายฮวด นายเฮง ชื่อจริง นามสกุลจริงอะไรอุดสำหรั่งไปหาเจอ ผมไม่ได้เอ่ยเลยว่ามีที่ดินเท่าไรอุดสำหรั่งบอกได้ว่ามี ๑,๕๐๐ ไร่ ท่านประธาน ผมตัดเอาแค่นั้นไป แล้วพูดแค่นี้แหละถูกฟ้อง ผู้คนนึกว่าผมพูดจาดูหมิ่นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ ผมถูกฟ้องเพราะเหตุว่า เขาบอกว่าสิ่งที่ผมเอาไปแสดงในหนังสือพิมพ์นั้น ไม่มีกฎหมายคุ้มครอง ดูสิครับพูดในสภาคุ้มครองตอนนั้น แต่ว่าเอาเอกสารที่สภาถอดเทปแล้ว เป็นหลักฐานของสภา เอาไปถ่ายลงเทียบกับข่าวสยามรัฐ เขาบอกผมไม่ได้รับความคุ้มครอง หมายของผม ๑๐ คน ๘ คน บอกว่า คำว่า ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา นั้น หมายถึงผู้พิมพ์เอกสารของสภา เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ผู้โฆษณาคือเจ้าหน้าที่ที่ทำเอกสารของสภา ไม่รวมไปถึงหนังสือพิมพ์ ผมนี่แหละครับเป็นคนขอ ผมขอไปที่ประธานวุฒิสภา ผมบอกกรุณาแก้ไขนิดเถอะ กำลังจะทำฉบับ ๒๕๓๔ บอกว่าช่วยแก้ไขนิดเดียว เพิ่มคำจำกัดความว่า ผู้พิมพ์ผู้โฆษณานั้นให้รวมหมายถึงผู้พิมพ์ ผู้โฆษณาหนังสือพิมพ์ ซึ่งรายงานข่าวในสภาด้วย ต้องการให้หนังสือพิมพ์ได้รับความปลอดภัยด้วย แต่ว่าก็ตามสำนวนที่เขาเรียกว่า ส่งวัวเข้าไปได้ควายออกมานั้นแหละ ขอไปอย่างนี้กลับออกมาปรากฏว่าคุ้มครองกันไปหมด คุ้มครองไปถึงคนข้างนอก ก็อย่างที่ว่าหลังจากนั้นแล้วพอเวลาพูดขึ้นมาก็ฟ้องศาลกันเป็นแถวหมด คดีความ

ขึ้นรถโรงรถศาลหมด ผมจึงต้องเรียกร้องให้มีการแก้ไข แต่ถึงกระนั้นรัฐบาลเองก็ไม่ได้สนใจในมาตรานี้ อยู่ที่มาตรา ๑๒๕ กับมาตรา ๑๒๖ ท่านประธาน แต่ว่าในสถานนั้นถ้าหากเราจะมิโนบายปราทจริด น้อรานุร้งบงหลวง ถ้าเราไม่มีมาตราที่จะป้องกัน ไม่มีกมิต้มกันสมาชิกรัฐสภาแล้ว รัฐบาลทำอะไรได้สบายตามใจชอบพูดอะไรก็ได้ เออะอะไรก็ไม่ออกจะเอาไปเสร็จรับเงินทำเคียว ท่านประธาน ใบเสร็จรับเงินนั้นปกติที่คนทจริดไม่มีแสดงใบเสร็จรับเงินไว้ ไม่มีบอกว่าได้รับเงินใครเท่าไร ไม่มีครับ แต่การให้กมิต้มกันสมาชิกสภานั้น เราสามารถเอาสถานการณ์ เหตุการณ์ทั้งหมด แม้จะเอ๋อถึงกรณีว่าใครจ่ายเงิน ใครอย่างไร ที่ไหน อย่างไร เราเอามากล่าวให้ดูได้ และจะตามไปเอาใบเสร็จได้ในภายหลัง สถานการณ์อย่างนี้ต่างหากเล่าครับ ว่าที่เราถึงอยากเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐบาลไม่สนใจเรื่องนี้ รัฐบาลคอยมากเหลือเกิน บอกว่ารัฐบาลนี้ไม่ทจริด ไม่ล้อรานุร้งบงหลวง คอยเหลือเกิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงหนึ่งคุยกับหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์เอาไปพาดหัวบอกว่าช้อนฝ่ายค้านเจ็บ ว่าง่าย ๆ ครับว่าความผิดอย่างเดียวที่รัฐบาลชุดนี้ได้ทำนั้น คือการไม่ได้ทำความทจริด ล้อรานุร้งบงหลวงให้ฝ่ายค้านเอามาดำเนินคดีได้เลย ผมจึงได้ให้สัมภาษณ์สวนมา ไม่ได้อยู่เฉย ๆ ไปพูดหรือครับ มีเหตุอันพึงจะต้องพูด ผมก็บอกเลยครับว่า อย่างที่นางคนไป รัฐบาลนี้มีคนที่ เป็นรัฐมนตรีได้รับเงินจากพ่อค้ารายหนึ่งได้รับจำนวน ๓๐๐ ล้านบาท รายหนึ่งได้รับ ๑๕๐ ล้านบาท แล้วผมถามที่เชียงใหม่เมื่อวานนี้ด้วยว่า อีกรายหนึ่งได้รับไป ๖ ล้านบาท กรณีอย่างนี้แหละครับ ผมพูดได้เพียงเท่านี้ ผมไม่บอกว่าพรรคไหน ไม่บอกกระทรวงไหน ผมไม่บอกว่ารัฐมนตรีคนไหน ผมไม่ออกชื่อ เพราะกมิต้มกันของผมมีเพียงเท่านี้แต่ท่านประธานลอง แก่รัฐธรรมนูญสิครับ บัดนี้ได้มีการแก้ไขแล้ว เราเลือกเอารัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๒๑ มานั้น เพราะมันไม่เอ๋อหรือครับ คัดบทเฉพาะกาลออกไปแล้วมัน

ใช้ได้ทีเดียว แล้วเมื่อแก้ไขยืนยันว่านายกฯ ต้องมาจากเลือกตั้ง ประธาน
 รัฐสภาต้องมาจากสภาเลือกตั้งทุกอย่างก็เหมือนกันหมด ผมอยากให้คนที่ทำท่า
 จะไม่เข้าใจหรือแก้งยังไม่เข้าใจ ได้โปรดเข้าใจว่า เราหยิบเอา
 รัฐธรรมนูญฉบับนั้นมาวางไว้ แล้วก็เอา ๒๕ ประเด็นที่กรรมการได้แก้ไข
 นั้น เอามาถอดแทรกจัดการแก้ไขเสีย เรียบอกชัด ๆ เลยว่า ประเด็นเดียว
 ที่เห็นไม่ตรงกับฝ่ายรัฐบาล คือกรณีจำนวนวุฒิสมาชิกเท่านั้นครับเห็นไม่ตรงกัน
 เท่านั้น เพราะเราต้องการจะป้องกันรัฐบาล แต่ว่าพูดไปดูเหมือนรัฐบาลกลับ
 ไม่แลเห็นสิ่งที่เราจะทำประโยชน์ให้รัฐบาล เราสร้างภูมิคุ้มกันให้รัฐบาลเพื่อ
 ไม่ให้ฝ่ายค้านไปรังแกรัฐบาลง่าย ๆ แต่รัฐบาลก็ยังแลไม่เห็นรัฐบาลว่าจะ
 ไปตายเอาดาบหน้า แก้ไปตรงนี้ก็ก่อน แล้วก็จะไปหาทางแก้ที่หลังไหวหรือครับ
 รัฐบาลเล่นการเมืองไม่เข้าใจบรรยากาศของการเมือง บ้านเมืองเรานั้น
 เราเลือก ๒ สภามาตั้งแต่แรก ผู้คนที่เป็นวุฒิสมาชิกนั้น ผมเองไม่ต้องไป
 พุดจาเข้าข้างอะไรกับเขาหรอกครับ มันเป็นเรื่องบ้านอยู่เมืองนี้ แต่บังเอิญ
 การตุกติกมาตั้งแต่แรกนั้น บังเอิญมันมาจากการปฏิบัติ การรัฐประหารอะไร
 บ้างต่าง ๆ แต่ต้องขอประทานโทษเถอะครับ ท่านนายกรัฐมนตรีท่านก็ตั้งเอา
 ตั้งเอา วางท่านก็ตั้ง วางท่านก็ตั้ง นี่ผลออกไปนาน ๆ ท่านอยู่สัก ๘ ปี
 ทั้งสภาทั้งวุฒิสมาชิกก็อาจจะรัฐบาลนี้ตั้งได้หมด แล้วมันจะเป็นอย่างไรละครับ
 ยังจะต้องค้างกันอยู่ไหมว่าเป็นภาคเคนของใครอย่างไร คนที่ค้างนั้นได้เคยดู
 หรือไม่ว่าผู้คนพวกนั้นเขาเป็นใคร เคยเขาประวัติเขามาดูไหม เวลาเขาถูก
 แต่งตั้ง เขาปฏิเสธได้หรือไม่ นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง ปลัดกระทรวงปฏิเสธ
 บอกผมไม่เอา ผมไม่ชอบคุณ ผมไม่ยอมรับตำแหน่ง ได้ไหมครับ แม้ทั
 พนายกกองทั้งหลายถูกเสนอชื่อไป เขาก็บอกเขาปฏิเสธได้ไหมครับ มันจะกลายเป็น
 เป็นหัวรั้นหัวดื้อ เป็นคนที่อะไรก็ไม่รู้ได้ เขาก็ต้องรับตำแหน่งและมันก็ไม่ใช่
 ของเลวนัก เพราะรัฐธรรมนูญนั้นรับรองอยู่ ประกอบกับมาตรา ๑๐๖ ที่เรา

ใช้กันคล่อง ๆ ว่าไม่ว่าจะแต่งตั้งหรือไม่ก็เลือกตั้ง ถือว่าเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ถ้าเราเป็นคนเคารพกฎหมาย มันก็ต้องอย่างนี้สิครับ เพราะรัฐธรรมนูญรับรองไว้ครับแล้วก็ทำหน้าที่กันเอาไว้ ประเทศอื่นเขาก็มีลักษณะสิ่งที่น่าจะพูดกันว่าเอากันหรือยัง ถ้านายกฯ นอกไม่อยากจะแต่งตั้ง ใคร ๆ ก็ทำทำไมแต่งตั้ง กลับไปคิดถึงสัดส่วน ผมไม่คิดอย่างนั้นหรอกครับ ผมคิดว่าวันข้างหน้าหมดวาระพวกนี้แล้ว วุฒิสมาชิกก็ควรจะมาจากการเลือกตั้ง เลือกจากไหน... เลือกจากคนที่ดีที่สุดในจังหวัดนั้น เวลานี้มี ๗๖ จังหวัด ก็เอา ๒ คนเข้าไปได้ ๑๕๐ กว่าคน จังหวัดละ ๒ คนครับ กรุงเทพฯ ใหญ่ ๆ ก็ ๒ คน เชียงใหม่ก็ ๒ คน ระนองก็ ๒ คน จังหวัดแม่ฮ่องสอนก็ ๒ คน ทำอย่างนี้ สมาชิกที่ถูกดูแลกันว่าคนมันไม่ค่อยดี ไม่ค่อยมีคุณภาพนั้น เพราะเราไปจำกัดไว้ว่าจะป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะสมัครต้องลาออก ถึงจะมาสมัครได้ เพราะฉะนั้นต้องควรจะทำทางกลับกันไว้ก็คือว่า ใครจะสมัครเป็นวุฒิสมาชิกไม่ต้องลาออก ในจังหวัดไหนมีคนดีที่สุด ๒ คน จะเป็นตุลาการผู้พิพากษา คนดี ใครดีที่สุดกัน เจ้าพ่อเข้ามา ก็เอาปริญญาดรีไปกันไว้เสียแล้วเสร็จเรียบร้อยแล้วให้เขาสมัครมาเลยครับ ยื่นใบสมัครหรือไม่สมัครก็เชิญมาสมัครก็ได้ เอาสัก ๒๐ คน เลือก ๒ คน ไม่ต้องหาเสียง เพราะเดี๋ยวจะไปพาดพิงกับใคร อยู่เฉย ๆ หน่วยงานที่จัดเลือกตั้งพิมพ์เอกสารให้เสร็จ แจกหมด ประวัติน่าสนใจอะไรมาให้ครบถ้วนหมด ส่งประวัติส่วนตัวมาแล้วก็เอาขึ้นป้ายเลย แล้วประชาชนในจังหวัดนั้นไปเลือก เลือกคนที่ดีที่สุด ๒ คน คะแนนสูงสุดก็เป็นวุฒิสมาชิก ถ้าเป็นวุฒิสมาชิกได้รับเลือกตั้งแล้ว ต้องออกจากตำแหน่งเดิม ๖ ปี เสร็จเรียบร้อยแล้วจะกลับไปทำงานเดิมก็ได้ แต่ระหว่างนั้นได้เงินทองเรียบร้อย มีการจะต่ออายุอานามให้เสร็จเรียบร้อย ้วยงานอื่นมาทำงานนี้แล้วไม่ต้องเกี่ยวข้องกับงานประจำเก่า แปลว่าเลือกเอาคนดีที่สุดของบ้านเมืองมาเป็นวุฒิสมาชิกให้เขาทำงาน ๖ ปี เสร็จ

เรียบร้อยจะกลับไปต่อก็ได้ ถูกเลือกต่อก็อยู่เป็นวุฒิสมาชิกต่อไป ผมคิดของผม
 อย่างนี้ แต่ยังไม่มีโอกาสจะได้พูด ก็ขออนุญาตตรงนี้ได้แสดงความเห็นว่
 การแก้ไขนั้นทำกันได้มากมายหลายประเด็น รัฐบาลคิดว่าแก้ไขแบบรัฐบาล
 รัฐบาลไม่เอา ตั้งใจจะแก้ไขให้เป็นประชาธิปไตยแต่แก้แค่ ๘ ฝ่ายค้านไม่ได้
 รับปากเลย วุฒิสมาชิกก็ไม่รับปาก แต่บอกถ้าจะแก้กันจริง ๆ แล้ว ต้องเลือก
 เอาต้นฉบับที่ดี แล้วเอาที่ประธานกรรมาธิการ ประธานไทย ที่คณะ
 กรรมาธิการวิสามัญเลือกมาแล้ว ๒๕ ประเด็น เอามาถอดใส่แล้วแก้ อะไรที่
 เห็นไม่ตรงกับฝ่ายรัฐบาลก็มีอยู่ประเด็นเดียว คือเรื่องจำนวนเท่านั้น ผม
 แน่ใจว่าคนที่บ้าน ถ้าฟังอยู่ต้องเข้าใจว่า แก้แบบรัฐบาล แก้ ๘ แก้แบบเรา
 แก้ ๒๕ มีหลักเกณฑ์ว่าเลือกเอาฉบับที่ใช้ได้ดีมีประโยชน์ ใช้มาตั้ง ๑๔ ปี
 เอามาเป็นตัวแม่แบบ เพื่อให้สบายใจ รัฐบาลบางครั้งก็พูดอะไรไม่จริง
 รองนายกรัฐมนตรี พรหมกันตังรัฐบาลออกมาบอกอ่านไม่ทัน ไม่เข้าใจเลย
 นับเวลาเท่าไรก็ไม่พอ ประเด็นเดียวเดียวโฆษกรัฐบาลออกมาจับ ๆ ทุกมาตรา
 ไล่เลียงหมดเลย ตรงเล็กตรงน้อยรู้หมด เท่านั้นที่เห็นแล้วว่า ลูกที่พูดอย่าง
 ลูกน้องพูดอีกอย่างแปลว่าที่จริงรู้ละเอียดหมด ผมว่าต้องรู้เพราะอะไร
 เพราะฉบับนี้ใช้มา ๑๔ ปี บวกอีก ๓ ปี เพียงแต่ลืมนไป ๓ ปี เหมือนกับ
 รถยนต์ที่ขับมาแล้ว ๑๔ ปี ผลออกไปหน่อยเอาคันเก่ามาขับให้ บอกว่า ไม่เคย
 รู้จัก ไม่รู้จักได้อย่างไร ใช้กันมาแล้วทั้งนั้น ความจริงรู้จัก แต่เห็นว่า
 ตัดสินใจทางการเมือง ไม่ค่อยกระตือรือร้นและไม่รวดเร็วและไม่รู้
 แนวทางแบบฝ่ายค้าน ไป ๆ มา ๆ คนที่ไม่ได้รับปากจะแก้กัน เราจะแก้ไข
 ประชาชนได้ประโยชน์ดีกว่ารัฐบาลที่รับปากไว้แล้วทำอย่างที่ว่าไม่ได้ ทำไมมี
 แค่ ๘ ทำไมเราถึงคิดว่า ๒๕ เหมาะสมกว่าเรื่องต่าง ๆ อย่างนี้ ท่าน
 ประธาน ผมเรียนได้ว่า กรุณาคนข้างนอกอย่าทำให้สับสน ผมต้องขอพูดไว้ที่นี่
 เพราะไม่มีโอกาสไหนจะพูดได้ตรงนี้ ทำไมคนเป็นนักวิชาการจึงได้ปลุกระดม

ให้ผู้คนออกมาต่อต้านต่อสู้ โดยที่ตรงนั้นเขาไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรเลย เด็กอายุ ๑๘ ปี ในฉบับนี้ก็แก่กว่า ๑๘ ปี เขาก็จะแก่ ๑๘ ปี แต่ไปอ่านหนังสือพิมพ์ มีผู้คอสมันหนึ่งลงท้ายต้องบอกไปสนามหลวงทุกวัน ลงท้ายนักวิชาการบางคน ปลุกระดมพูดขึ้นมาเลยว่า ถ้า ๑๘ ปี ไม่ได้ เด็กจะออกมาต่อต้าน เด็กยังไม่ได้เคยคิด แต่คนที่มีความคิดกลับไปแสดงอาการของ นักวิชาการบางคน ออกมาพูดจาปลุกระดมให้กลัวความ ฟังความได้ว่า ถ้าแก่ไม่ถูกใจจะต้องมีน้องเลือด ท่านประธาน บ้านเมืองเราเรียบร้อยคืออยู่แล้ว นี่งานในสภา งานของสมาชิก ๖๓๐ คน เขาจะเป็นคนดำเนินการไม่ได้ ไม่ดีอย่างไร ต้องรอจนกว่าพวกนี้หมดวาระ นักวิชาการอยากจะแก้อะไร ตัวสัน ไปเรียนมาจากเมืองอเมริกา เรียนจากยุโรป อยากจะแก้ตามฝรั่งมังค่า มาเลย รอจึงหะตั้งพรรคใหม่ก็ยังไม่ทัน เตรียมไว้เลย ยกคณะมาเลย ว่า นโยบายจะแก้รัฐธรรมนูญแล้วลงมาแข่งขันเลือกตั้ง ยกคณะมาให้เต็มสภาแล้วแก้ตามใจชอบท่านเลย แต่ท่านไม่มีสิทธิที่จะมาดำเนินการทำอย่างนี้ ผมเรียนท่านประธานได้ว่า เวลานี้แสดงกัน ผมจะกล่าวหาได้ว่า ปลุกระดมให้ผู้คนนั้นใช้สิทธิเสรีภาพที่ไม่ถูกต้อง อย่างแต่จะใช้เสรีภาพ อ้างว่าทำได้ แต่ถามว่าทำไม ทำให้บ้านเมืองผู้คนเห็นว่า เมืองไทยจะแย่แล้ว เมืองไทยผู้คนขัดกัน เรื่องของสื่อสารมวลชนพวกหนึ่ง นักวิชาการพวกหนึ่ง พวกนั้นเขาก็อยากจะขายข่าว หรือว่าพวกนั้นอยากจะแสดง ผมบอกท่านแสดงให้ถูกที่ ผมไม่เข้าไปวุ่นวายแย่งสอนหนังสือเด็กท่าน ผมไม่แสดงตัวเป็นนักวิชาการ เพราะผมอยู่ทางฝ่ายสภา ท่านทำหน้าที่ของท่านสืบทอด วิพากษ์วิจารณ์ให้อยู่ในขอบเขตของเรื่องการศึกษา ไม่ใช่ปลุกระดม พูดคำสองคำจะไปสนามหลวงพูดคำสองคำก็เดี๋ยวเด็กจะออกมา เรื่องอย่างนี้ต้องขอพูดจากันไว้แล้วขอให้ผู้คนทั้งบ้านทั้งเมืองได้โปรดเข้าใจว่า นี่งานปกติธรรมดาวันข้างหน้าถ้าแก่ไม่ได้สักมาตราเดียว ก็ไม่เห็นเป็นอย่างไร คุณชวนก็ยังเป็นนายกฯ อยู่ต่อไป ไม่มี

ใครที่บ้านไหนเจ็บป่วยจะตายขึ้นมาเพราะรัฐธรรมนูญแก้ไม่ได้ ราคาสินค้าไม่ได้ขึ้น หุ่นนั้นก็เกิดบ้าเข้าไปเอง มาจับเอาการเมืองเป็นสรณะ ซึ่งความจริงไม่เข้าท่าไม่เกี่ยวข้องเลย เกี่ยวข้องกับเรื่องคอกเบี้ยธนาคาร แต่ต้องฟังบรรยากาศการเมือง บรรยากาศไปทำอะไรกับหุ่น ไปเกี่ยวข้องอะไร แก่รัฐธรรมนูญไม่ได้สักมาตราเดียว คุณชวนก็เป็นนายกฯ ผมก็ยังเป็นหัวหน้าพรรคประชากรไทยอยู่ ผมก็ยังนั่งทำงานอยู่ที่ที่งานกรรมการคมนาคม ท่านประธานก็ยังนั่งอยู่เหมือนเดิม ผมอยากให้คนที่อยู่ทางบ้านได้เข้าใจว่า สถานการณ์นั้นมีคนที่เขาอยากเปลี่ยนแปลงการปกครองบ้านเมืองนี้ แต่ไม่รู้จักเข้าช่องเข้าทาง อยากจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงต้องมาเล่นการเมือง ต้องมาอยู่ในสภา แล้วมาพูดอย่างผมพูดนี้ แล้วลงคะแนนอย่างที่ผมจะลงคะแนนบ่ายวันนี้ นี่ละครับถูกต้อง เหมือนกับท่านสังกัดมหาวิทยาลัยท่านสอนเด็ก ท่านเปิดตำราว่าไปเลยผมไม่เคยไปถูกลามสอนเด็กท่านเลย ท่านก็กรุณาท่านออกความเห็นเรื่องนี้ได้เพราะท่านเป็นประชาชนชาวไทย แต่ท่านอย่าเลยถึงขั้นปลุกระดมให้ผู้คนมาก่อจลาจล พรรคประชากรไทยบังเอิญ ที่ต้องพูดอย่างนี้เพราะนโยบายข้อหนึ่งของผมคือ ไม่สนับสนุนการปลุกระดมทุกรูปแบบ เพราะฉะนั้นวันนี้โทรทัศน์ไม่ค่อยได้ไปพูดหรือครับ ไม่อยากไปยุ่งกับเขา รัฐบาลทั้งนั้นตรงนี้จะครับที่โทรทัศน์ออกได้ แล้วก็หวังใจว่าเสียงที่พูดนี้ประชาชนทั้งบ้านทั้งเมืองคงจะเข้าใจ และคงจะเห็นว่าเรา พวกนี้ทางผม ๑๖๗ คน วุฒิอีก ๒๗๐ คน ถ้าคน ๒ ก็นี้จะโง่จะเลวจะทำบ้านเมืองเสียหาย คงเป็นความชวชของบ้านเมืองอย่างนี้จริง ๆ ผมยืนยันได้ว่าเรามีความคิด วุฒิสมาชิกก็มีสถานะเป็นวุฒิ มีวุฒิกวาระของเขา เราก็เป็นนักการเมืองที่รักบ้านรักเมืองเหมือนกัน เพราะฉะนั้นการแก้ไขให้ไปตามรูปนี้เถอะ ท่านจะไม่พอใจจะเอา ๘ ประเด็น มาแก้ต่อก็ไม่ขัดข้อง แต่เดี๋ยวบ่ายนี้จะต้องนับคะแนนกันดู คะแนนไม่ได้ก็ต้องตกไป ไม่มีอะไรเสียหาย ถ้าคะแนนได้ก็เข้าคณะกรรมาธิการ

วิสามัญ แล้วดำเนินการกันไปในสภา ไกรสนใจอย่างไรอยากจะแปรญัตติ ถ้าช่องทางแปรได้มาเลย นอกสมาชิกฝากเขาเข้ามาเลย ฝ่ายรัฐบาล ๑๕๓ คน มาขึ้นแปรญัตติก็ได้ เปิดไว้สัก ๓ เดือนก็ได้แปรญัตติ เรื่องอย่างนี้ ขอเรียนท่านประธานว่า ไม่มีโอกาสไหนจะได้พูดกันอย่างนี้ก็ขอใช้โอกาสนี้ แล้วเรียนท่านประธานมาตรา ๑๓๑ แก้เสร็จเมื่อไรผมจะบอก ว่ารัฐมนตรี ๓ คนที่โง่ โง่อย่างไร ขอบคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ท่านวุฒิสมาชิกวิชัย แล้วต่อด้วย คุณสวัสดิ์ คำประกอบ แล้วจากนั้นคุณกณิน

นายวิชัย โสสุวรรณจินดา สมาชิกวุฒิสภา : กราบเรียนท่าน ประธานรัฐสภาที่เคารพ ผม วิชัย โสสุวรรณจินดา สมาชิกวุฒิสภา ท่าน ประธาน ผมในฐานะสมาชิกของรัฐสภา ต้องขอขอบคุณทางรัฐบาล ที่ได้เปิด โอกาสให้มีการประชุมวิสามัญในครั้งนี้อย่างนี้ ประเด็น เรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ นั้นผมเห็นว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ แม้ว่าจะมีบางคนบอกว่า เป็นเรื่องที่รัฐบาล พยายามจะเบี่ยงเบนความสนใจของประชาชนก็ตาม ท่านประธาน ถ้าจะพูด เรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น เป็นเรื่องซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเริ่มมาจาก ทางสภาผู้แทนราษฎร โดยแท้ เพราะว่าแนวคิดในการตั้งคณะกรรมการ ขึ้นมาศึกษาพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น มาจากผู้ซึ่งเราเรียกกันว่าเป็นผู้แทน ของประชาชน ผมในฐานะซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกเอง เคารพในความคิดเห็นของ ท่าน ประเด็นต่าง ๆ ซึ่งท่านได้นำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรทั้ง ๒๕ ประเด็น และที่นอกเหนือไปกว่านั้นผมได้รับทราบแล้วก็ได้รู้ได้เห็น แต่ท่านประธานครับ ถ้าจะบอกว่า ผมในฐานะซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ พิจารณาเสนอประเด็นแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือไม่ ขอกราบเรียนได้ว่าผมมิได้มี โอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมได้เลย แม้ว่าในวันนี้ซึ่งเป็นการประชุมรัฐสภา ผม จะได้มีโอกาสมาร่วมประชุมด้วย แต่ก่อนหน้านั้นมิได้มีโอกาสดำเนินการ

ประเด็นที่จะมีการพิจารณาเสนอแก้ไขแม้แต่ญัตติที่เป็นวาระนำเสนอ ๘ วาระในวันนี้ กระผมเองรวมทั้งเพื่อนของผมซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกอยู่ด้วยก็ไม่ได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอ ท่านประธาน ในวันนี้เป็นการประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมเพื่อจะพิจารณาเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นวันที่มีการประชุมโดยใช้ข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเหตุการณ์เมื่อเช้าที่มีข้อขัดแย้งกันในเรื่องของการนำระเบียบวาระ การเลื่อนวาระก็ดี การยื่นญัตติเข้ามาสู่สภานี้ก็ดี เป็นเรื่องการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น ซึ่งเห็นได้ว่าวุฒิสมาชิกนั้นไม่ได้เข้าไปรับรู้ในเรื่องของการปฏิบัติ ขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของที่ประชุมในบ่ายวันนี้เราจะพิจารณากันว่า จะมีการพิจารณารับรองหลักการที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีการยื่นเข้ามาโดยพรรคฝ่ายค้านอันได้นำขึ้นมาเสนอเป็นวาระแรกในการประชุมวันนี้ ผมเองในฐานะวุฒิสมาชิกผมเห็นว่า การพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นคงจะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ เราคงไม่สามารถจะมองเพียงประเด็นใดประเด็นหนึ่งแล้วก็บอกว่า ประเด็นนั้นเป็นเรื่องซึ่งถูกต้องแล้วจะต้องแก้ไขให้จงได้ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม เพราะสิ่งซึ่งจะได้แก้ไขไปนั้นย่อมมีผลกระทบกระเทือนไปถึงมาตราอื่น ๆ แล้วมีเกี่ยวเนื่องไปยังเรื่องซึ่งยังมิได้มีการนำเสนอด้วย ท่านประธานครับ ผมขอย้อนไปสักนิดหนึ่งในระเบียบวาระที่ ๑ ซึ่งได้บรรจุเอาไว้แล้ว ในเรื่องของการลดจำนวนวุฒิสมาชิกนั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าได้มีมาตราหนึ่งที่บอกว่า ถ้าหากว่าวุฒิสมาชิกชุดปัจจุบันนี้ได้อายุอยู่จนครบวาระ ๔ ปีแล้วแต่ยังไม่มีการเลือกตั้งโดยทั่วไป ก็ให้จับฉลากออกจนกระทั่งเหลือแต่เพียง ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วให้คงทำหน้าที่อยู่ต่อไป ข้อเสนอที่อยู่ในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขนั้น หมายความว่าจะต้องมีการเสนอขึ้นมาอีกร่างหนึ่ง กำหนดให้ที่มาของวุฒิสมาชิกนั้นมาจากสัดส่วนของคะแนนเสียงที่พรรคการเมืองได้รับในการเลือกตั้งทั่วไป แต่ร่างฉบับนั้นก็ยังมีได้มีการ

นำเสนอเข้ามา เพราะฉะนั้นนี่เป็นเพียงตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า การจะพิจารณาเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นใด ๆ ก็คงจะต้องดูเรื่องราวซึ่งเป็นเรื่องซึ่งเกี่ยวเนื่องและต่อเนื่องกันให้รอบคอบ ผมจึงเห็นว่าข้อเสนอที่นำวาระที่ ๘ ที่เป็นการพิจารณารัฐธรรมนูญตั้งแต่มาตรา ๒๔ ถึงมาตรา ๒๑๑ มาพิจารณาบททวนให้ถืถ่วนนั้นน่าจะเป็นแนวทางที่ดีที่สุด และขอกราบเรียนเพื่อนสมาชิกรัฐสภาซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า สมาชิกของวุฒิสภานั้น เวลาที่จะมีการพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องใด ๆ ก็ตาม ล้วนใช้วิจารณญาณของตัวเอง เราไม่มีพรรคการเมือง เพราะฉะนั้นไม่ต้องใช้ระบบพรรคมายังกับในการออกเสียง จะใช้การออกเสียงโดยวิจารณญาณ โดยฐานะซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกที่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ท่านประธานครับ การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเป็นเรื่องของบ้านของเมือง เป็นเรื่องซึ่งจะต้องมองในอนาคต มองในระยะยาว เราไม่สามารถจะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเสร็จสิ้นภายในวันเดียวได้ และผมเชื่อว่าแม้ว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม รัฐบาลก็คงจะไม่เดือดร้อนนัก เพราะเท่าที่ได้ติดตามสอบถามดูแล้ว พรรคการเมืองร่วมรัฐบาลทุกพรรค ไม่เคยบอกว่าจะแก้ไขรัฐธรรมนูญในประเด็นไหน พูดแต่เพียงว่าจะสนับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตยเท่านั้น เพราะฉะนั้นผมเองอยากจะเห็นความสามัคคีของสมาชิกรัฐสภา ถ้าเป็นไปได้ผมอยากให้ผู้ซึ่งเสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้านถอนข้อเสนอของตัวเอง แล้วไปตกลงกันให้ได้เสียก่อนว่าจะแก้ไขในประเด็นอะไรบ้าง ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นความสมัครสมานสามัคคีกันให้มากกว่านี้ แต่ถ้าหากว่าไม่มีการถอนออกไป ก็คงจะต้องให้แต่ละคนนั้น ได้ใช้วิจารณญาณในการพิจารณาเลือกที่จะรับร่างไหน และจะมีการแก้ไขอย่างไรให้สอดคล้องกับประโยชน์ของประชาชน และความมั่นคงของประเทศไทย ท่านประธานครับ ผมคงไม่รบกวนเวลาของรัฐสภา

มากนัก แต่ขอกราบเรียนด้วยความเคารพและด้วยความจริงใจว่า เราจะดำเนินการแก้ไขเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และประโยชน์ของประชาชน เป็นที่ตั้ง ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณสวัสดิ์ คำประกอบ และต่อด้วยคุณณิน

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :

ท่านผู้เป็นประธาน กระผม สวัสดิ์ คำประกอบ พรรคชาติไทยจากนครสวรรค์ ขอประธานกราบเรียนว่า การร่างรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้มาทุกฉบับ ไม่ว่าจะเป็นฉบับใด มักจะถูกขนานนามไปต่าง ๆ นานา นุคคลซึ่งไม่ใช่เจ้าของร่างและไม่พอใจในฉบับที่ได้มีการร่างและประกาศใช้นั้น ก็มักจะทำตัวเป็นฝ่ายตรงกันข้ามและตำหนิติเตียนรัฐธรรมนูญฉบับนั้น ๆ ว่าเป็นฉบับอย่างนั้น อย่างนี้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้มีการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งถือว่าเป็นฉบับที่ดีที่สุด ก็ถูกขนานนามว่าเป็นฉบับหมาเหิน อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงขอประธานกราบเรียนว่า ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้มีการร่างรัฐธรรมนูญอีกฉบับหนึ่ง ก็อ้างว่าเป็นฉบับของ รสช. อย่างนี้เป็นต้น ขอเรียนว่าฉบับปัจจุบันนี้เป็นฉบับของฝ่ายค้านที่เสนอเข้าสู่สภาฯ ฝ่ายรัฐบาลทุกพรรคร่วมรัฐบาลไม่ใช่เจ้าของร่าง แม้จะเห็นดีเห็นงามด้วยประการใดก็ตาม ก็อดที่จะตำหนิติเตียน และให้ฉายาฉบับปัจจุบันหรือฉบับที่จะใช้แก้ไขในวันนี้ไปอย่างอื่น อาจจะอ้างว่าเป็นฉบับฉุกเฉิน ฉบับฉุกเฉินทุก ฉบับรีบด่วนไม่เข้าท่าหรือเป็นฉบับวุฒิสมาชิกก็ตามได้ ผมอยากจะทำความเข้าใจกับท่านประธานและประชาชนทั่วประเทศว่า ฉบับที่กำลังพิจารณาอยู่ในขณะนี้ แม้ว่าจะเสนอเมื่อวานนี้แล้วมาพิจารณาวันนี้ จะเรียกว่าเป็นฉบับฉุกเฉินหรือฉบับอะไรก็ได้ไม่ได้ เพราะเราไม่ได้ตกลงเมื่อว่ารับหลักการแล้วต้องใช้ตามนั้นเสนอไปหาไม่ได้ รัฐธรรมนูญฉบับที่พิจารณาวันนี้ เพียงแต่ขึ้นรับหลักการเท่านั้น เมื่อรับหลักการเสร็จเรียบร้อยแล้วทั้ง ๒๐๐ กว่ามาตราคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนราษฎรในสภาฯ กิตติ วุฒิสมาชิกกิตติ มีสิทธิ

ที่จะแปรรูปคดีแก้ไขเพิ่มเติมได้ทุกมาตรา แม้แต่กฎหมายร่างของรัฐบาล
 ๘ ฉบับ ซึ่งได้เสนอไว้ในสภานี้เป็นวาระที่ ๑ ถึงที่ ๘ นั้น ก็สามารถจะ
 หยิบยกเข้ามาสวดแทรก เข้ามาพิจารณาอภิปรายและใช้ให้กรรมการแก้ไข
 ในฉบับของฝ่ายค้านนี้ได้ ท่านประธานที่เคารพ ไม่ได้ถูกเงินแต่ประการใด
 ไม่ใช่ถูกละทุกแต่ประการใด เรามีสิทธิที่จะพิจารณากันไปอีกเป็นแรมเดือน
 ผมคิดว่าเดือน ๒ เดือนก็คงจะไม่เสร็จสิ้นเพราะฉะนั้นแนวความคิดต่าง ๆ
 ของฝ่ายรัฐบาลหรือฝ่ายค้านอะไรก็ตามที่มีแนวความคิดอยู่ ท่านสามารถจะ
 เสนอคำแปรญัตติแก้ไขเพิ่มเติมได้ทุกกระบวนการ เพราะฉะนั้นจะมา
 กล่าวอ้างว่าเป็นฉบับถูกเงินรีบด่วนคงจะไม่ได้ ให้โอกาสทุกประการ ท่าน
 ประธานที่เคารพ การดำหนิตติเตียนรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับว่าเป็นอย่างนั้นเป็น
 อย่างนี้ กระผมเองและเพื่อนคณะกรรมาธิการผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ๒ - ๓ ฉบับ
 ที่ผ่านมา เมื่อได้ถูกดำหนิตติเตียนก็ไม่ได้น้อยใจแต่ประการใด แต่ขอประทาน
 กราบเรียนท่านประธานว่า ฉบับที่กระผมถูกดำหนิตติเตียนว่าร่างแล้วเป็นฉบับ
 หมาเมินนั้น คนที่ดำหนิตติเตียนหลังจากดำหนิตติเตียนแล้วไม่ช้าไม่นานก็ไปเป็น
 รัฐมนตรีว่าการบ้าง ช่วยว่าการเป็นแถวหมดฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ฉบับ
 รสช. ก็ตาม เราได้พยายามพิจารณาแก้ไขอย่างดีที่สุด ให้เป็นประชาธิปไตย
 ที่สุด ท่านประธานที่เคารพ เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยที่ดีที่สุด
 เอง เราร่างโดยขจัดอำนาจต่าง ๆ ออกไปหมด เหลือแต่อำนาจของ
 ประชาชนเท่านั้นที่จะมาใช้อำนาจในแผ่นดินนี้เป็นประชาธิปไตยอย่างที่สุด ถ้า
 ไม่อย่างนั้นแล้ว ท่านชวน ซึ่งไม่ใช่เป็นผู้มีอำนาจอะไรเลยท่านไม่สามารถ
 เป็นนายกรัฐมนตรีได้ นี่เป็นข้อพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ฉบับ รสช. ซึ่งถูกดำหนิ
 นั้นเป็นประชาธิปไตยที่สุด ถ้าไม่อย่างนั้นท่านชวน เป็นนายกฯ ไม่ได้ ท่าน
 ประธานที่เคารพ เราได้พิจารณากันอย่างหนักทั้ง ๒ ฉบับนั้น ถึงสถานะของ
 วุฒิสมาชิกว่า วุฒิสมาชิกมีประโยชน์ไหม วุฒิสมาชิกควรจะลดจำนวนไหม

วุฒิสมาชิกควรจะเลิกไปใหม่ในคณะกรรมการซึ่งได้พิจารณาทั้ง ๒ ฉบับนั้น มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า วุฒิสมาชิกมีความจำเป็นต่อระบอบประชาธิปไตย ยังมีความจำเป็นต่อบ้านต่อเมือง ผลที่ได้ปฏิบัติมาแต่หลังของวุฒิสมาชิกที่ผ่านมาได้พยายามแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในสภาและฝ่ายบริหารได้มากมายหลายครั้งหลายหน เพราะฉะนั้นกรรมการจึงยื่นวุฒิสมาชิกให้คงอยู่แม้ในปัจจุบันนี้มีหลายท่านเห็นว่าควรจะลดจำนวนวุฒิสมาชิกลงไป ในปีของฝ่ายค้านขอประธานกราบเรียนว่า เราเห็นว่าวุฒิสมาชิกยังทรงคุณค่าและควรดำรงไว้ตามแนวของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๒๑ และปี ๒๕๓๔ อยู่ ท่านประธานที่เคารพ แม้ว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๓๔ ซึ่งใช้อยู่ในปัจจุบันนี้เป็นประชาธิปไตยเกือบจะเรียกว่า เต็มใบหรือเต็มใบแล้ว ประการใดก็ตาม แต่ก็ไม่วายที่นักการเมืองในสภานี้ก็ดี นักการเมืองนอกสภาก็ดี มักจะพูดวิพากษ์วิจารณ์กันอยู่เสมอว่า เป็นฉบับที่ยังใช้ไม่ได้ ยังบกพร่องควรจะแก้ไข แม้แต่ในการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรคราวที่แล้วพรรคการเมืองบางพรรคซึ่งเป็นฝ่ายรัฐบาลปัจจุบันนี้ ก็นำไปกล่าวหาเสียงว่าถ้าได้เป็นผู้แทนราษฎรเข้าไปเป็นรัฐบาลแล้วจะแก้รัฐธรรมนูญให้ได้ ผมก็สงสัยอยู่เหมือนกัน ในฐานะที่เป็นผู้ร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้ ว่ามีอะไรบกพร่องที่จะต้องแก้ไขกันต่อไปหรือผมไม่เห็นมีอะไรที่จะบกพร่องถ้าแก้ไขตามความเห็นนั้นแล้ว บ้านเมืองเจริญขึ้นอย่างไร ประชาชนหาความอดอยากไหม ภาวะเศรษฐกิจจะดีขึ้นไหม ก็ไม่ได้ดีขึ้น แต่ขอประธานกราบเรียนว่า คราวนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องการปรักปรำฝ่าย รสช. ให้เสียหาย จึงถือว่ารัฐธรรมนูญซึ่งได้ร่างขึ้นในสมัย รสช. นั้นเป็นรัฐธรรมนูญที่บกพร่อง ควรจะแก้ไขกันต่อไป ผมขอประธานกราบเรียนต่อท่านประธาน ด้วยความเคารพในฐานะผู้ร่าง รสช. ไม่ได้เคยแวะเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ได้เคยมีอะไรเข้ามาเกี่ยวข้อง แนะนำเข้ามาบังคับอะไรแต่ประการใดเลย เราได้ร่างของเราด้วยความ

บริสุทธิ์ใจอย่างที่สุด ถ้าหาก รสช. เข้ามาเกี่ยวข้องแล้วรัฐธรรมนูญจะไม่มี
รูปร่างเป็นประชาธิปไตยอย่างที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ จึงขอชี้แจงว่ารัฐธรรมนูญ
ดังกล่าวไม่ได้มี รสช. เข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นรัฐธรรมนูญซึ่งคณะกรรมการ
ได้ร่างด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างที่สุด แม้จะถูกดำเนินคดียื่นประการใดเราก็
ไม่ขัดข้อง ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะกราบเรียนต่อท่านประธานว่า
ในการที่ฝ่ายรัฐบาลหรือพรรคร่วมรัฐบาลหลายพรรค ต้องการจะแก้ไข
รัฐธรรมนูญเพื่อให้ถูกใจประชาชนนั้น ฝ่ายรัฐบาลจริงใจไหมที่จะแก้ไข
รัฐธรรมนูญ มาพูดกันในสภานี้ให้ชัดเจน รัฐบาลรู้ไหมครับว่า การแก้ไข
รัฐธรรมนูญที่รัฐบาลหรือฝ่ายรัฐบาลต้องการนั้นต้องใช้เสียงแก้ไขเปลี่ยนแปลง
ในสภานี้ ต้องมีผู้ยกมือให้ถึง ๓๑๖ เสียง ๓๑๖ เสียงครับถึงจะแก้ไข
รัฐธรรมนูญได้ รัฐบาลทราบเป็นอย่างดี เมื่อรัฐบาลทราบเป็นอย่างดีเช่นนี้
รัฐบาลมีกี่เสียงครับในสภานี้ รัฐบาลมีเพียง ๑๕๓ เสียง แก้ไม่ได้แน่ เมื่อ
แก้ไม่ได้แน่รัฐบาลจริงใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญไหม ถ้าจริงใจรัฐบาลต้อง
หาเสียงให้พอครับ เสียงของรัฐบาลได้จากไหน วุฒิสมาชิกโดยพฤตินัยโดย
ทางปฏิบัติเป็นฝ่ายรัฐบาลอยู่แล้ว ต้องยกมือให้แกกกฎหมายฝ่ายรัฐบาลอยู่เสมอ
รัฐบาลแม้จะไม่เอาใจวุฒิสมาชิกแต่ก็ไม่ควรกระทำการใด ๆ ให้เป็นที่
เสียคนแห่งลพหุคูหมั่นวุฒิสมาชิก การปฏิบัติการของผู้แทนฝ่ายรัฐบาลบางท่าน
ออกโทรทัศน์ก็ดี ออกข่าวหนังสือพิมพ์ก็ดี

ประธานรัฐสภา : คุณสวัสดิ์เอาเข้าเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ
เลขครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
เป็นการเสียคนแห่งวุฒิสมาชิกอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นเสียงที่ฝ่ายรัฐบาลหรือ
ผู้เสนอกฎหมายฝ่ายรัฐบาลต้องการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ได้สำเร็จนั้น จริงใจ
หรือครับ ถ้าจริงใจต้องหาเสียงวุฒิสมาชิก หรืออย่างน้อยก็อย่าสร้างตัวเป็น

ศัตรูกับวุฒิสมาชิก พฤติการณ์ต่าง ๆ ที่แสดงอยู่ให้เห็นว่าผู้แทนราษฎรฝ่ายรัฐบาล พฤติการณ์ต่าง ๆ ไม่สามารถไปได้กับฝ่ายวุฒิสมาชิกนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าฝ่ายรัฐบาลนั้นไม่ได้จริงจังใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เพราะรู้ดีว่าเสียงย่อมไม่พอแน่นอน รัฐธรรมนูญที่แก้ไข ๘ ฉบับของรัฐบาล ต้องตกแน่ เมื่อรู้แล้วว่าตกอย่างนี้ก็คือความจริงใจหรือเปล่า ถ้าจริงจังต้องไม่ใช่อย่างนี้ จังใจต้องปฏิบัติอีกอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอกราบเรียนต่อท่านประธานว่า การแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญของผู้แทนราษฎร ของพรรคร่วมรัฐบาลบางพรรคนั้น น่าจะเห็นได้ว่าไม่ได้ประสงค์ที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างจริงจังและจริงจัง

ประธานรัฐสภา : ขอโทษนะครับ วันนี้เราพิจารณาคับของฝ่ายค้านว่าฉบับนี้คืออะไรครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : เอาละครับ กระผมจะวกเข้ามาถึงฉบับปัจจุบันนี้

ประธานรัฐสภา : มันออกไปนานแล้ว วกกกลับมา

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานที่เคารพครับ รัฐธรรมนูญที่ฝ่ายค้านเสนอเข้ามานี้ผมขอประทานกราบเรียนว่าเป็นประโยชน์ เป็นโอกาสของทุกฝ่ายที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ หลักการและเหตุผลไม่ได้ระบุว่า จะแก้มาตราใด ไม่เหมือนกับฝ่ายรัฐบาลเสนอเข้ามาแก้มาตรานั้น แก้มาตรานั้น ระบุไว้ชัดเจนเป็นหลักการนอกจากมาตราดังกล่าวแล้วแก้ไม่ได้เลยกำหนดตายตัวมา แต่กฎหมายของฝ่ายค้านที่เสนอวันนี้ไม่ได้เขียนระบุว่า จะต้องแก้มาตราใด เปิดโอกาสอย่างกว้างขวางให้แก่บรรดาเพื่อนสมาชิกทุกคน ทุกพรรค ทุกฝ่าย แม้แต่รัฐบาล จะแก้ไขอย่างไรได้ทั้งสิ้น จึงได้เขียนหลักการไว้กว้าง ๆ ดังนี้ ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไรก็ได้

จะแก้ไขเพิ่มเติมอย่างไรก็ได้ ๒๒ ประเด็น ๘ ฉบับ ของรัฐบาลจะแก้ไขตาม
 นั้นก็เขียนเข้ามาปรณัติเข้ามาได้ในวันต่อไป เราก็พิจารณากันในสภานี้
 เพราะฉะนั้นจะเห็นได้แล้วว่าการที่ฝ่ายค้านเสนออย่างกว้างขวางนี้ ต้องการ
 ให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งชาติเป็นรัฐธรรมนูญซึ่งทุกพรรคทุกฝ่าย
 ทั้งฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาลสามารถมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงตาม
 แนวความคิดต่าง ๆ ๒๕ ประเด็น ๑๐ ประเด็น อะไรต่ออะไร ขอประทาน
 กราบเรียนในการพิจารณาที่จะเสนอกฎหมายนี้เข้ามา เราคำนึงว่าความคิด
 ของผู้แทนราษฎรในสภานี้ไม่ตรงกันเลย บางคนก็แก้ ๘ ประเด็น บางคนก็แก้
 ๑๕ ประเด็น บางคน บางพรรคต้องการ ๒๕ ประเด็น บางคนก็ไปพูดกัน
 อีกว่า ต้องแก้ไขอะแยะประเด็นนั้นประเด็นนี้มากมายก่ายกองเหลือเกิน
 ไม่สามารถจะสรุปเป็นเอกฉันท์ได้ว่า ต้องการแก้ประเด็นอะไรแน่นอนได้บ้าง
 เพราะฉะนั้นการที่ฝ่ายค้านได้เสนอกฎหมายเข้ามาในลักษณะเปิดกว้างอย่างนี้
 เป็นโอกาสให้ทุกพรรค ทุกฝ่ายหรือผู้ใดที่ยังไม่ได้เสนอญัตติแก้ประเด็นใด ๆ
 เข้ามา สามารถเสนอเข้ามาได้ทุกประเด็นหมดของรัฐบาลก็ฉบับแก้ได้ตามนั้น
 สุดแล้วแต่สภานี้จะเห็นด้วยหรือไม่ เพราะฉะนั้นจึงขอประทานกราบเรียนว่า
 กฎหมายของฝ่ายค้านที่เสนอ เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีความประสงค์
 ต้องการจะเปิดกว้างให้บรรดาสมาชิกทุกฝ่าย ทุกพรรคแก้ไขได้โดยสมบูรณ์
 อย่างที่สุด กระผมเองขอประทานกราบเรียนที่สนับสนุนกฎหมายที่กว้างอย่างนี้
 เพราะผมมีแนวความคิดว่าผมจะเสนอประเด็นขึ้นมาอีก ถ้าเป็นอย่างของฝ่าย
 รัฐบาลแล้วกระผมเสนอไม่ได้ เพราะกฎหมายของรัฐบาลนั้นกำหนดตายตัว
 เลยว่าต้องแก้ประเด็นนั้น ๆ แต่ของผมต้องการจะเพิ่มประเด็นเข้าไป ถ้า
 รับกฎหมายของรัฐบาลอย่างเดียวย่อมแก้ไม่ได้ เช่นเป็นต้นว่าผมต้องการจะให้
 เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นมาตราหนึ่งโดยชัดเจนเลยครับท่านประธาน ใคร
 จะเห็นด้วยหรือไม่ผมไม่ทราบ แต่ผมต้องการจะเขียนให้เป็นอีกประเด็นให้

ชัดแจ้งเข้าไปในรัฐธรรมนูญ ให้รัฐบาลพึงปฏิบัติ ผมจะเขียนอย่างนี้ท่าน
ประธานเห็นด้วยไหมว่า รัฐบาลทุกรัฐบาลจะต้องประกาศประกันราคา
ข้าวเปลือกและราคาขางพาราของเกษตรกร

ประธานรัฐสภา : คุณสวัสดิ์ครับ ด้วยความเคารพไว้แปรญัตติ
แล้วกัน ตอนนี้อภิปราย

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
ให้ราคาพอสมควรเป็นประจำทุกปี

ประธานรัฐสภา : เอาไว้ตอนแปรญัตติ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
ผมจะแปรญัตตินี้ละครับที่ขอเรียนท่านประธานว่า ถ้ารับหลักการของฝ่ายรัฐบาล
ผมแปรไม่ได้ ราคาพืชผลตกต่ำก็แปรไม่ได้ ถ้าหากรับหลักการของฝ่ายค้าน
แล้วผมแปรญัตติได้ ผมจะเขียนไว้ให้ชัดเจนว่ารัฐบาลใครก็ตามต้องประกัน
ราคาพืชผล ต้องให้ได้ราคาที่ประชาชนอยู่ได้ ประชาชนชนบทบ้านนอก
เป็นอย่างไรครับท่านประธาน ยากจนขึ้นแค้นเขาพูดกันมาประชาชนยากจน
ข้าวราคาตกต่ำ ราคาขางพาราตกต่ำและใครแก้ไขถ้าไม่แก้รัฐธรรมนูญบังคับ
ให้รัฐบาลต้องปฏิบัติต้องประกันราคา อย่างนี้เป็นต้น ท่านประธานมีอีกอันหนึ่ง
อันสุดท้ายที่ผมอยากจะแก้เหลือเกิน แต่ว่าเสนอไปคนก็ไม่เอาด้วย แต่ผมจะ
เสนอเป็นหลักฐานวันนี้ว่าผมจะแปรญัตติ ท่านประธานนี้พูดเป็นเค้า ๆ ไว้ก่อน
ว่า ผมจะแปรญัตติไว้ในรัฐธรรมนูญมาตราอะไรก็ได้ ว่าพรรคการเมืองใน
สภานี้ให้มีได้ ๒ พรรคเท่านั้น เอาแล้ววันนี้คนอาจจะมองไม่เห็น แต่วันหนึ่ง
ในอนาคตคนจะมองเห็นว่า พรรคการเมืองมากมายก่ายกองเหลือเกินทุกวันนี้
ยุ่ง พรรครัฐบาลร่วมกันเอง ๔ - ๕ พรรค ไปด้วยกันได้หรือเปล่าทุกอย่าง
เป็นไปด้วยดีไหม ถ้ามาแก้ไขว่าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรใน
ประเทศไทยให้มี ๒ พรรคเท่านั้น คูสิครับทั้งหมด ๑๐ พรรคนั้นโยบาย

เหมือนกันหมด แต่ละคนก็จะเป็นนายกฯ ทั้งนั้น หัวหน้าพรรคก็จะเป็นนายกฯ จะเป็นนายกฯ กันทั้งนั้นอย่างไร ไม่ยุ่งหรืออย่างนี้เป็นต้น แก่กฎหมายรัฐธรรมนูญ ท่านประธาน ให้พรรคการเมืองมี ๒ พรรคเท่านั้น นโยบายเหมือนกันทั้งนั้นไม่มีใครแตกต่างกัน ถ้าหากว่าเป็นอย่างนี้พรรคนี้เป็นรัฐบาล พรรคเดียวเป็นรัฐบาลอีกพรรคเป็นฝ่ายค้าน อย่างในอเมริกา ๒ พรรค แม้จะมีหลายพรรคแต่เขาก็มี ๒ พรรคเท่านั้นที่ดำเนินกิจการจริง ๆ จัง ๆ บ้านเมืองก็ไปรอดของเรามันหลายพรรค มันหลายความเห็น มันหลายคน อยากเป็นนายกฯ มันก็ยุ่งอย่างทุกวันนี้ เพราะฉะนั้นการที่พรรคฝ่ายค้านเสนอกฎหมายมาในลักษณะกว้างอย่างนี้ เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นของตนได้ทุกประการอย่างผมจะเสนอความเห็นว่าจะต้องมี ๒ พรรคเท่านั้น

ประธานรัฐสภา : คุณคณิต แล้วจะต่อต้านคุณจักรพันธ์ และคุณเกษม คุณคณิตก่อน

(นายอลงกรณ์ พลบุตร ได้ขึ้นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : ทำไมครับ ประท้วงหรือ ว่ามา

นายอลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) : กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกรัฐสภาผู้ทรงเกียรติ กระผม อลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบุรี สังกัดพรรคร่วมรัฐบาล ในฐานะสมาชิกรัฐสภา เนื่องจากมีท่านสมาชิกสภาผู้แทนผู้ทรงเกียรติและท่านวุฒิสมาชิกได้พาดพิงในส่วนที่เกี่ยวกับความจริงใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐบาล เพราะฉะนั้นกระผมขอใช้สิทธิตามข้อบังคับ ข้อ ๕๕ วรรคสอง ใครขอทำความเข้าใจในประเด็นนี้อย่างสั้น ๆ ว่า การที่สภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๕ หลังจากนั้นคณะกรรมการดังกล่าว ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแทนจากพรรคฝ่ายค้าน พรรคร่วมรัฐบาลตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิได้

ทำการศึกษาและได้นำเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ในระหว่างการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎร ฝ่ายรัฐบาลจะต้องเคารพโดยมารยาททางการเมือง ต่อการดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นเมื่อมีการรับรายงานดังกล่าวของคณะกรรมการการศึกษา วิสามัญ ศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้สรุปประเด็นสำคัญหลัก ๆ ไว้ ๒๕ ประเด็น หลังจากนั้น ๑ สัปดาห์ ทางคณะกรรมการประสานงานพรรค ร่วมรัฐบาลและคณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้พรรคร่วมรัฐบาลตั้งผู้ประสานงานการแก้ไขรัฐธรรมนูญพรรคละ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕ คน และได้มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๖ แต่เนื่องจากท่านประธานสภาได้กรุณา เห็นถึงความสำคัญของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ จึงได้เชิญตัวแทน ๑๐ พรรคการเมืองมาร่วมประชุมเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๓๗ และประชุมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ การประชุมทั้ง ๒ ครั้งนั้น ทุกท่านทราบดี

ประธานรัฐสภา : เอาสั้น ๆ

(นายณรงค์ เกษ สรพล ได้ยืนและยกมือขึ้น)

นายอลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :

จะจบแล้ว

ประธานรัฐสภา : ให้โอกาสหน่อย

นายอลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ก็ได้มีการตั้งคณะทำงานยกร่างขึ้นมาเพื่อไปร่างอีก ๑๔ ร่าง เพราะฉะนั้นในการประชุมครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม จึงได้มีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง เพราะฉะนั้นนี่คือความเป็นมา มิได้หมายความว่าทางพรรคร่วมรัฐบาลมิได้มีความจริงใจ แต่เราเคารพในสิทธิของ ๑๐ พรรคการเมืองในการที่จะร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ประธานรัฐสภา : ให้จบแล้ว

นายณรงค์เลิศ สุรพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

ผมประท้วงท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : จะประท้วงอะไร จบไปแล้ว นิดหน่อยขอที่
เดี๋ยวจะให้พูด

นายณรงค์เลิศ สุรพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :
เมื่อก็จะบอกท่านประธาน สภาเขากำลึงอภิปรายเขาก็บอกผิดข้อบังคับข้อไหน

ประธานรัฐสภา : เขาขอแก้ไขข้อขัดข้องนิดหน่อย ผมอนุญาต
ไปแล้ว

นายณรงค์เลิศ สุรพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :
หรือว่าเป็นพรรคเดียวกัน ท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : อย่าพูดอย่างนั้น ผมโดนทั้งขึ้นทั้งลง
(นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ ได้ยืนและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณวิสาร เชิญ ประท้วงอีก

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงราย) :
กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม วิสาร เตชะธีราวัฒน์ พรรคชาติพัฒนา
จากจังหวัดเชียงราย สืบเนื่องจากที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติได้กล่าวไว้เมื่อ
ถีนี ประเด็นที่ผมอยากจะกราบเรียนความจริงใจหรือไม่จริงใจนั้น เราได้
เคยเรียกร้องกันหลายครั้งแล้ว สิ่งที่ผมอยากจะกราบเรียนไว้ตรงนี้ก็คือ
ผมคิดว่ารัฐธรรมนูญในประเทศไทยเรามีมาหลายฉบับ และทุกฉบับไม่ว่าจะ
เป็นฉบับปี ๒๕๑๗ ซึ่งดีที่สุด มันก็มีการล้ม มีการรัฐประหาร มีการปฏิวัติ สิ่ง
ที่ผมอยากเรียกร้องว่ารัฐบาลไม่จริงใจนั้นก็คือท่านถือได้ว่า ผู้นำของท่านใน
ขณะนี้ ฯพณฯ นายกฯ ชวน นั้น เป็นผู้ที่ถือได้ว่าเป็นหลักของประชาธิปไตย
สิ่งที่ผมอยากเรียกร้องตรงนี้ว่ารัฐธรรมนูญเราจะสวหรืออย่างไรก็แล้วแต่ ถ้า

ท่านมีความจริงใจ ท่านต้องหาทางป้องกันลงโทษคนที่ล้มล้างรัฐบาล ล้มล้าง
ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญ

ประธานรัฐสภา : โอ.เค. คุณคณิน เชิญ คุณคณินแล้ว

คุณเกษม

นายคณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม คณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดชลบุรี พรรคเอกภาพ กระผมขอกราบเรียนที่ประชุมรัฐสภานี้ด้วยความ
เคารพว่าในฐานะที่เป็น ๑ ในคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไข
รัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากทุกพรรค
การเมืองและผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ร่วมกันเป็นคณะกรรมการวิสามัญ
ประกอบกับทั้งได้รับมอบหมายให้เป็นคณะทำงานยกร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่
ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมร่วมของพรรคการเมืองทั้ง ๑๐ พรรคการเมือง
ให้ทำการยกร่างรัฐธรรมนูญไปตามแนวของมติ ของคณะกรรมการวิสามัญ
ที่ได้ศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญเอาไว้ แรกเริ่มเดิมทีนั้นก็มีการปรึกษา
หารือกันเหมือนกัน หลังจากที่ได้อาศัยเป็นข้อสรุปที่คิดว่าน่าที่จะดีที่สุด สำหรับ
ที่จะปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของเราให้เป็นไปในทาง
ที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากยิ่งขึ้นและให้เป็นไปในทางที่จะพัฒนา
ระบอบประชาธิปไตยของเราให้เจริญงอกงามมากยิ่งขึ้นนั้น เราก็ได้ปรึกษา
หารือกันว่า วิธีการที่จะนำเสนอแนวความคิดแนวทางที่ได้ศึกษามาทั้งหมดนี้
จะทำกันอย่างไร มีหลายท่านก็เห็นว่าน่าที่จะเสนอเป็นร่างเดียวกันเพื่อที่ว่า
ถ้ามีการเชื่อมโยงกันระหว่างมาตราต่อมาตราหรือว่าถ้อยคำ ข้อความที่
อาจจะมีสภาวะจำเป็นที่จะต้องแก้ไขร่วมกันก็จะได้อธิบายโอกาสกระทำไปเลย แต่
หลายความคิดก็ถึงว่าถ้าทำเช่นนั้น ถ้าร่างรัฐธรรมนูญในมาตราใดมาตราหนึ่ง
หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่งที่คณะกรรมการ ได้ทำการศึกษามาเป็นอย่างดี

แล้วนั้นไม่เป็นที่เห็นชอบของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งจะต้องประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง ๒ สภา รวมกันแล้วก็จะเป็นที่น่าเสียดายว่าร่างทั้งร่างนั้นก็จะต้องตกไป ซึ่งอันนั้นจะทำให้เกิดความเสียหาย แล้วก็เกิดความสับสนต่อประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะประชาชนนั้นไม่มีโอกาสได้มารับทราบถึงกระบวนการวิธีในการดำเนินงานของรัฐสภา ถ้าหากเสนอไปในลักษณะเช่นนั้นแล้วเกิดล้มลงไปกลางสภา แล้วประชาชนจะขวัญเสีย ด้วยเหตุนี้จึงได้มีแนวความคิดว่าเราน่าที่จะได้เสนอเป็นร่าง ๆ ไป เพื่อที่ว่าถ้าร่างใดได้รับความสนับสนุน ได้รับความเห็นชอบโดยเสียงส่วนใหญ่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกของรัฐสภาคือทั้ง ๒ สภาแล้ว เราก็สามารถที่จะใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่ได้แก้ไขไปตามแนวทางที่คณะกรรมการได้ศึกษามาแล้ว ส่วนร่างไหนที่ไม่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภา ก็ตกไปเป็นร่าง ๆ ไป ด้วยเหตุนี้เราจึงได้ดำเนินการมาตามขั้นตอนอย่างเช่นที่ได้ทราบกันมา เพียงแต่ว่าในขั้นตอนของคณะกรรมการที่ได้ยกร่างนั้นอาจจะยังทำไม่ทันความต้องการของสมาชิกบางส่วนว่าต้องการที่จะให้ทำเสนอไปเลยทั้ง ๒๒ ร่าง ซึ่งก็พร้อมอยู่แล้ว แต่ความจริงคณะกรรมการนั้นยังไม่สามารถที่จะยกร่างได้เสร็จทันและประกอบกับต้องการความละเอียดรอบคอบในการยกร่างด้วยแต่ขอกราบเรียนยืนยันว่า คณะทำงานที่ได้ทำการยกร่างซึ่งก็คงจะประกอบด้วยท่านชุมพล ศิลปอาชา ซึ่งเป็นทั้งประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้วก็เป็นที่ประธานคณะกรรมการยกร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้ง ๒๒ ร่างนี้ด้วย พวกเราก็ได้ทำงานกันอย่างเต็มที่ แต่ก็ต้องยอมรับว่าถ้อยคำบางคำนั้นอาจจะยังไม่สละสลวยนัก แต่ขอยืนยันว่าทั้ง ๒๒ ร่างนั้นเป็นไปตามแล้วก็สอดคล้องตามมติของคณะกรรมการทุกประการ ส่วนที่ว่าร่างใดจะผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาหรือไม่เพียงใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับดุลพินิจของรัฐสภา แล้วสิ่งที่ผมพยายามได้พูดอยู่เสมอก็คือโอกาสของประชาชนอยู่ตรงนี้

โอกาสของประชาชนทั่วทั้งประเทศนั้น นอกจากที่จะได้มีโอกาสได้ใช้
รัฐธรรมนูญที่แก้ไขเพิ่มเติมในทางที่ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชน และ
เป็นการพัฒนาระบบประชาธิปไตยแล้วถึงแม้จะเป็นบางส่วนบางมาตราก็ยังดี
และโอกาสอีกประการหนึ่ง ก็คือโอกาสของประชาชนที่จะได้รับฟังความคิด
ความเห็นอย่างกว้างขวางแล้วก็หลากหลาย อย่างเช่นความคิดความเห็นที่ได้
อภิปรายกันทั้งของสมาชิกทั้ง ๒ สภาอย่างเช่นในวันนี้แต่น่าเสียดายว่าโอกาส
ที่ว่าทั้งสองนั้นอาจจะทำให้เสียโอกาสไปบ้างในขณะนี้ แต่อย่างไรก็ตาม
กระผมก็ขอยืนยันว่ากระบวนการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ได้หมายความว่า
ว่าเมื่อคิดสิ่งใดแล้วจะต้องแก้ไขสำเร็จในสิ่งนั้น กระบวนการในการแก้ไข
รัฐธรรมนูญที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริงนั้น จะต้องได้รับการ
กลั่นกรอง ได้รับความเห็นชอบจากทุก ๆ ฝ่ายของสังคมนี้ ของบ้านเมืองนี้
ในขณะที่บางจุดบางประเด็นยังไปพูดกันอยู่ว่า ประเด็นนั้นจุดนั้นไม่เหมาะสม
ไม่ถูกต้องอย่างไร สมควรจะแก้ไขอย่างไร น่าที่จะให้มีการนำมาพิจารณา
ในที่ประชุมของรัฐสภาแห่งนี้ ผมไม่สบายใจเป็นอย่างมากที่ในที่ประชุมนี้อาจ
จะมีคำพูดซึ่งท่านคงจะไม่ได้ตั้งใจว่าการทำงานของคณะกรรมการโดยการ
ยกร่างเข้ามาทั้ง ๒๒ ร่างนั้นอาจจะกระทำด้วยความไม่รอบคอบ อาจจะ
หลงลืมบางประเด็นไป อาจจะข้ามไปบางประเด็น ผมขอกราบเรียนด้วย
ความเคารพ แล้วก็เรียนยืนยันว่าตลอดระยะเวลาพิเศษของการทำงานของ
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญของรัฐสภานั้น ได้
ดำเนินการอย่างดีที่สุดแล้วที่บอกว่าจะไปยึดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ฉบับใดฉบับหนึ่งนั้น อันที่จริงคณะกรรมการได้ยึดทุกฉบับ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖
เป็นต้นมาทุกฉบับ เามาเทียบเคียงกันดูสิ่งไหนที่คิดว่าน่าจะปรับปรุงแก้ไขได้
เราก็ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง บางประเด็นได้แย้งถกเถียงกัน
ถึงเต็มวันเป็นเวลาหลายชั่วโมง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ว่าระบบ

รัฐสภาของเราหลังจากที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น สมควรที่จะเป็นระบบสภาเดียว หรือระบบสองสภาเราต้องยอมรับความจริงว่าในการประชุมถกเถียงกันของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากทุกพรรคการเมือง และมีนักวิชาการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญนั้น ถกเถียงกันเป็นอย่างมากถึงข้อดีข้อเสียความจำเป็น ความไม่จำเป็นอะไรต่าง ๆ นานา จนในที่สุดตัดสินใจกันด้วยเสียงข้างมากกว่า ถึงอย่างไรบ้านเมืองของเรานั้นยังสมควรที่จะคงระบบ ๒ สภาโดยให้มีวุฒิสภาอยู่ด้วย แต่โดยที่วุฒิสภาซึ่งแน่นอนที่สุดก็คงจะมาจากการแต่งตั้งนั้นเราก็มองเห็นแล้วว่า ในปัจจุบันและในอนาคตซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับการเลือกตั้งเข้ามาสู่สภานั้น จะมีเวลามากขึ้น จะมีคุณวุฒิมากขึ้น จะมีคุณสมบัติมากขึ้น จะมีความสุจริตมากขึ้น จะมีความจริงใจมากขึ้นนั้น เราก็เป็นตัวแทนของพี่น้องประชาชนทั่วทั้งประเทศ ที่จะมาดำเนินการออกกฎหมายให้เป็นประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชน และในส่วนของวุฒิสภานั้นเราก็ขอคงไว้เพื่อที่จะให้สภานี้ เป็นสภากลับกรองกฎหมาย และเราต้องยอมรับความจริงว่าท่านสมาชิกวุฒิสภา ๕๕๖ ท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันนี้ บางท่านอาจจะได้รับฟังข้อมูลหรือการอภิปรายหรือคำพูดในลักษณะที่ทำให้เข้าใจไปว่าคณะกรรมการ ตลอดจนกระทั่งแนวทางที่เราได้ศึกษานั้นมีความประสงค์ที่จะไปลบหลู่ท่าน มีความประสงค์ที่จะไปเผชิญหน้ากับท่าน แท้ที่จริงแล้วคณะกรรมการได้ศึกษาเรื่องนี้มาโดยละเอียดรอบคอบ แล้วก็มีความเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จะขอลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาลงไปใน ๑ ใน ๓ นั้นก็ได้พิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบโดยคำนึงถึงผลได้ผลเสีย แล้วแน่นอนที่สุดครับ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายขึ้นมาได้ในบางส่วนในบางประเด็น คณะกรรมการจึงได้เขียนไว้ในบทเฉพาะกาล ว่าท่านสมาชิกวุฒิสภาที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันจำนวน ๕๕๖ ท่านซึ่งได้รับแต่งตั้งมาตามมาตรา ๕๑๑ ของรัฐธรรมนูญ

นั้นให้ท่านดำรงตำแหน่งต่อไปจนกระทั่งครบวาระก็คือเดือนมีนาคม ๒๕๓๕ จะเห็นได้ว่าพวกเราไม่ได้มีเจตนาที่จะไปลบหลู่ ที่จะไปทำทาบ ที่จะไปเหยียดหน้าเลย แต่เหตุผลที่เราจำเป็นที่จะต้องลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาลงมานั้น

ในประการที่ ๑ ผมอยากจะกราบเรียนว่าเจตนารมณ์อย่างที่ผมกราบเรียนแล้ว เรามีความประสงค์ที่จะต้องทำให้วุฒิสภาต่อไปนี้เป็นสภาที่มีอำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้จำนวนจึงไม่จำเป็นที่จะต้องมียากมายนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าจะเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๔๘๕ แล้วสมาชิกวุฒิสภาก็มีจำนวน ๘๐ ท่าน และในรัฐธรรมนูญปี ๒๔๙๒ กับ ๒๕๑๗ นั้นก็มีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาเพียง ๑๐๐ ท่านเท่านั้นเอง

ในประการที่ ๒ ซึ่งดูเหมือนจะเป็นข้อกล่าวหาที่ถากถางกรรจ์มากกว่า แนวทางในการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ไปลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภานั้น จะทำให้สามารถที่จะทำให้ฝ่ายค้านนั้น สามารถที่จะขอเปิดสมัยวิสามัญได้ตลอดเวลา อันจะเป็นผลเสียต่อการบริหารชาติบ้านเมืองนั้น ผมขอกราบเรียนว่าอย่างที่ผมกราบเรียนไปแล้วเมื่อสักครู่ว่า ท่านสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๖๐ ท่านในปัจจุบันนี้จะดำรงอยู่ในตำแหน่งจนกระทั่งถึงปี ๒๕๓๕ เพราะฉะนั้นจำนวน ๑๖๐ ท่าน หรือ ๑๖๗ ท่านของจำนวนสมาชิกฝ่ายค้านที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น เมื่อเทียบจำนวน ๑ ใน ๓ แล้วก็ไม่สามารถที่จะทำการขอเปิดสมัยวิสามัญได้

ในประการต่อไป สาเหตุที่เราได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีบทบาทแล้วก็มีอำนาจหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายนั้น จำนวนสมาชิกของวุฒิสภาเป็นจำนวน ๑ ใน ๓ หรือ ๑๒๐ ท่าน ถ้าเทียบตามอัตราส่วนในปัจจุบันนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลายท่านอาจจะยัง

ไม่ได้ศึกษาถึงผลกระทบในทางการเมืองที่อาจจะเกิดขึ้น หลังจากที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงคุณวุฒิผู้ทรงเกียรติทั้งหมด ที่พวกเราให้ความเคารพนับถือนั้นจะต้องพ้นจากตำแหน่งไป ก็ขอกราบเรียนว่าถึงอย่างไรก็ตามจะไม่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแม้แต่มาตราเดียวในฉบับ ปี ๒๕๓๔ นั้นก็ตาม สมาชิกวุฒิสภานั้นจำนวน ๒๒๐ ท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันนั้น จะต้องพ้นจากตำแหน่งในเดือนมีนาคม ๒๕๓๕ ทุกท่าน ไม่มีทางเป็นอื่นไปได้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เขียนไว้อย่างนั้น แต่หลังจากนั้นสักระยะท่านประธานสภาที่เคารพ นายกรัฐมนตรีซึ่งได้รับการแก้ไขจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๓๔ แก้ไขเป็นฉบับที่ ๔ นั้น นายกรัฐมนตรีต้องเป็น ส.ส. ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วนายกรัฐมนตรีแน่นอนที่สุดก็ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วนายกรัฐมนตรีนั้นอีก ถ้าหากไม่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญอะไรเลย นายกรัฐมนตรีจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการเสนอชื่อวุฒิสมาชิกจำนวน ๒๒๐ ท่านเพื่อกราบบังคมทูลแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิก ๒๒๐ ท่านของสมาชิกวุฒิสภาที่จะแต่งตั้งโดยมือของนายกรัฐมนตรีคนเดียว แล้วเป็นมือของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นมือของหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคเดียว ซึ่งก็ไม่ทราบว่าตอนนั้นใครจะเป็นนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีอาจจะมีเสียงในพรรคการเมืองของตัวเองเพียง ๑๐ ที่นั่ง สมมุติว่าอย่างนั้น แต่ ๑๐ ที่นั่งของพรรคของตัวเองเท่านั้น แต่สามารถที่จะคุมการตัดสินใจของสมาชิกวุฒิสภา ๒๒๐ ท่าน ถึงตอนนั้นสักระยะที่ใคร ๆ อย่างกันว่าถ้าลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาแล้ว จะทำให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญมันทำได้ง่ายขึ้นนั้นง่ายจริง ๆ ถ้านายกรัฐมนตรีแต่งตั้งสมาชิกที่จะเป็นพวกของตัวเองจำนวน ๒๒๐ ท่าน ๒๒๐ ท่านบวกกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ต้องมากหรอกครับเพียง ๕๐ ท่าน จะแก้ไขรัฐธรรมนูญก็มาตราก็ได้ครับ ถึงเวลานั้นบ้านเมืองจะเป็นอย่างไรก็ไม่อาจจะทราบได้ ด้วยเหตุนี้ท่านประธานที่เคารพ ยังมีอีกหลายเหตุผล

ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นในเรื่องของการตั้งกระทู้ถาม ด้วยความ
 สัตย์จริงกระผมยืนยันว่า ไม่ได้มีเจตนาที่จะไปลดทอนอำนาจเขาเลย แต่ว่า
 มันสืบเนื่องมาจากเจตนารมณ์ที่เราได้ทำความตกลงแล้ว ก็ได้ศึกษาร่วมกันว่า
 ต่อไปในอนาคตเราจะให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะมาจากการแต่งตั้งนั้น เป็นสภา
 ของการกลั่นกรองกฎหมาย ในเมื่อเป็นสภาของการกลั่นกรองกฎหมายแล้ว
 พวกเราก็คิดว่าการตั้งกระทู้ถามตามรัฐธรรมนูญนั้น ก็อาจจะไม่มีความจำเป็น
 เพราะรัฐธรรมนูญนั้นถ้าจะต้องมานั่งตอบกระทู้ถามทุกวัน ๆ ก็คงจะเป็นเรื่องที่
 อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดินก็ได้

ในประการต่อไป ที่ท่านสมาชิกวุฒิสภาท่านหนึ่งได้กรุณาให้ข้อ
 ท้วงติงไว้เกี่ยวกับข้อแก้ไขที่ได้เสนอมานี้ว่า การที่ห้ามวุฒิสมาชิกเป็นสมาชิก
 พรรคการเมือง แต่ไปเสนอในอีกร่างหนึ่งบอกว่าให้สมาชิกวุฒิสภานั้นมาตาม
 รายชื่อและตามสัดส่วนของพรรคการเมือง ความจริงท่านเข้าใจผิดความจริง
 เป็นคนละเรื่องคนละประเด็น เพราะว่าวุฒิสมาชิกเป็นสมาชิกของพรรค
 การเมืองได้นั้น เป็นคุณสมบัติของสมาชิกวุฒิสภาที่เราจะเสนอให้มีการแต่งตั้ง
 ต่อไป ส่วนสมาชิกวุฒิสภาซึ่งจะมาจากสัดส่วนของพรรคการเมืองตามการ
 เสนอชื่อของแต่ละพรรคการเมืองนั้น เป็นในเรื่องของที่มาของสมาชิกวุฒิสภา
 ซึ่งเราก็คิดกันเหมือนกันในเรื่องนี้ว่า แต่เดิมทีนั้นให้ประธานองคมนตรี เป็น
 ผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งวุฒิสมาชิกนั้น ก็เป็นเรื่องที่ไม่
 เหมาะสม เพราะจะทำให้พระมหากษัตริย์จะต้องทรงมาเกี่ยวข้องกับ
 การเมือง ในประการต่อไปก็คือเคยให้นายกรัฐมนตรีแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้
 แต่งตั้ง ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาคนเดียว
 ก็เท่ากับว่าให้อำนาจการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาทั้งสภาอยู่ในมือของคนคนเดียว
 ความไม่เหมาะสมด้วยการปฏิบัติทั้งสองประการนี้แหละครับ เราจึงได้เสนอ
 วิธีใหม่ว่า ให้พรรคการเมืองนั้นเสนอชื่อประกอบไปกับการที่จะให้สมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้น ให้ประชาชนได้มีโอกาสได้พึงพิเคราะห์ขั้นหนึ่ง เป็นการยืมเอาพรรคการเมืองขึ้นมาเสนอชื่อเท่านั้นเอง และก็ให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศโดยใช้ป๊อปปูลาร์ โหวต (Popular vote) คือใช้คะแนนเสียงของประชาชนทั่วทั้งประเทศไปกำหนดว่าสัดส่วนของรายชื่อในแต่ละพรรคการเมือง และรายชื่อในแต่ละพรรคการเมืองนั้นเราก็ได้กำหนดคุณสมบัติไว้ก่อนข้างรัดกุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณสมบัติข้อหนึ่ง ก็คือต้องไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง กระผมกราบขออภัยที่ใช้เวลาของสภานี้ค่อนข้างมากไปสักนิดหนึ่งแต่ผมขอกราบเรียนซ้ำอีกสักครั้งหนึ่ง ขอความกรุณาว่า ร่างทั้ง ๔๒ ร่างจำนวน ๔๕ ประเด็นนั้น ผมขอยืนยันว่าเราได้ทำการศึกษาโดยละเอียดรอบคอบในระดับหนึ่ง แต่ว่าผลจะเป็นอย่างไรนั้นก็คิดว่าขอให้อยู่ในดุลพินิจของสมาชิกรัฐสภา ซึ่งประชาชนทั่วทั้งประเทศจะได้มีโอกาสได้รับฟัง แต่โดยสรุปแล้วทั้ง ๔๒ ร่างทั้ง ๔๕ ประเด็นนั้นได้ครอบคลุมหลักการ และแนวทางที่เป็นเป้าหมายของการศึกษาแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน เป็นต้นว่ามีกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเราแบ่งไว้จำนวน ๖ ร่างด้วยกันก็คือเป้าหมายที่จะขยายสิทธิเสรีภาพของบุคคลในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้นว่าเรื่องแก้ไขคุณสมบัติผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากอายุ ๒๐ ปีเป็น ๑๘ ปี ให้มีศาลปกครอง ให้มีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ให้มีผู้ตรวจการรัฐสภา ให้มีศาลรัฐธรรมนูญต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น เป็นในเรื่องของการขยายสิทธิเสรีภาพของบุคคลในระบอบประชาธิปไตย อีกด้านหนึ่งก็คือกรอบของการพยายามที่จะให้มีการปรับปรุงกลไกการทำงานในระบบรัฐสภา ให้มีประสิทธิภาพและเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น อย่างเป็นต้นว่าให้มีผู้นำฝ่ายค้านตลอดเวลา และให้มีเอกสิทธิ์คุ้มครอง เพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเหล่านี้ เป็นต้น เป้าหมายต่อไปก็คือการเพิ่มอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติในการถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหาร อันนี้ก็เป็นกลไกในการทำงานเพื่อที่จะให้ฝ่ายบริหารนั้นมีความ

ระมัดระวัง มีความละเอียดรอบคอบ มีความซื่อสัตย์สุจริตมากขึ้นก็ต้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีดุลอำนาจในการที่จะไปถ่วงดุลฝ่ายบริหาร เราจึงได้เขียนมาเป็น ๔ ร่างด้วยกัน ก็คือ ๑. ป้องกันไม่ให้นายกรัฐมนตรีชิงยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อหนีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ เราป้องกันไว้อย่างนั้น ประการที่ ๒ ก็คือการเปิดสมัยวิสามัญให้กระทำโดยพระบรมราชโองการ หมายถึงว่าให้ท่านประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ทางฝ่ายบริหารนั้น ถ่วงเวลาในการเปิดสมัยวิสามัญตามข้อเสนอของสมาชิกรัฐสภา ประการที่ ๓ ก็คือการเสนอชื่อบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรีแบบอนที่สุด คนที่เป็นนายกรัฐมนตรีได้ต้องมีเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร แต่วามันไม่แน่ ด้วยเหตุนี้เราจึงได้คิดว่าเราหาทางป้องกันไว้ก่อนว่า ก่อนที่ท่านประธานรัฐสภาจะนำชื่อกราบบังคมทูลแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ให้มีเสียงรับรองจากสภาผู้แทนราษฎร เกินกว่ากึ่งหนึ่งเสียก่อนเพื่อเป็นหลักประกันให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศได้มีความมั่นใจว่านายกรัฐมนตรีนั้นมีเสียงข้างมากอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร และการยกเลิกการออกพระราชกำหนดตามมาตรา ๑๗๒ ในประการสุดท้ายเราพยายามที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญในทางที่จะเป็นการแก้ไขโครงสร้าง ที่มา บทบาท ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรกับวุฒิสภาให้เป็นประชาธิปไตย และเพิ่มบทบาทของประชาชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในจำนวนนี้ก็มีย่างที่เกี่ยวกับการลดจำนวนสมาชิกวุฒิสภาลงเหลือ ๑ ใน ๓ ด้วยตามเหตุและผลที่กระผมได้กราบเรียนไปแล้วข้างต้น ขอกราบขอบพระคุณ

ประธานรัฐสภา : คุณจักรพันธุ์ แล้วตามด้วยคุณเกษม และคุณณรงค์เลิศ คนที่ ๓ คุณจักรพันธุ์ก่อน

นายจักรพันธุ์ ยมจินดา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) :
ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมจักรพันธุ์ ยมจินดา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดระยอง พรรคประชาธิปัตย์ กระผมขอกราบเรียนต่อท่านประธานเพียงสั้น ๆ ว่า กระผมเชื่อมั่นในความบริสุทธิ์ใจ ในความสุจริตใจของสมาชิกสภาแห่งนี้ ซึ่งก็มีการพูดถึงสมาชิกในสภาแห่งนี้ว่าเป็นฝ่ายค้าน เป็นฝ่ายรัฐบาล และเป็นฝ่ายวุฒิสมาชิก ซึ่งจริง ๆ แล้วหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะมีขึ้นในการแก้ไขรัฐธรรมนูญในครั้งนี้นั้น เป็นหน้าที่ของสมาชิกทั้งหมด อย่างว่าแต่ร่าง ๘ ร่างที่ได้รับการเสนอเข้ามาหรือร่างที่ ๘ ที่ได้รับการเสนอเข้ามาเลยครับ ถ้าหากว่าทางฝ่ายวุฒิสมาชิกได้เสนอร่างแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญเข้ามา ผมเชื่อว่าถ้าความบริสุทธิ์ใจและความสุจริตใจที่มีขึ้นในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น สมาชิกทั้งหลายก็จะได้พิจารณาและยอมรับในสิ่งที่จะได้รับการแก้ไขดังกล่าว แต่ผมเชื่อประการหนึ่ง ท่านประธานที่เคารพครับว่าในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น สิ่งที่ได้ประชุมได้พิจารณาได้กลั่นกรองนั้นจะต้องเกิดด้วยความรู้ความสามารถและความรอบคอบ ผมเชื่อมั่นในคณะกรรมการวิสามัญที่สภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้นและก็ไปศึกษาพิจารณากันเป็นเวลาหนึ่งปีเต็ม ๆ แล้วก็นำกลับเข้ามาสู่การพิจารณาของสภาแห่งนี้และก็ไปยกร่างกันขึ้นมาใกล้มาเสนอต่อสภาแห่งนี้ในขั้นต้น ๘ ร่าง และขั้นต่อไปอีก ๑๔ ร่าง ร่างดังกล่าวนอกจากจะไปประชุมพิจารณากลั่นกรองกันอย่างรอบคอบอย่างละเอียดแล้วยังได้ถูกนำเสนอต่อพี่น้องประชาชนทั่วทั้งประเทศได้พิจารณา มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างละเอียดรอบคอบในทางสื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ มีการวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นต่าง ๆ อย่างรอบคอบ แต่ในที่สุดในการประชุมเข้าวันนี้ เราก็ไม่ได้รับการพิจารณาทั้ง ๘ ร่างที่เสนอเข้ามาก่อน แต่กลับได้รับการพิจารณาร่างกฎหมาย ๔๓ หน้า ๒๐๐ กว่ามาตราซึ่งเมื่อเราได้อ่านในช่วงที่มีเวลาจนถึงขณะนี้ ก็ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่ายังขาดความรอบคอบยังไม่สมบูรณ์อีกหลายประเด็น ในหลายเรื่องตามที่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติหลายท่านได้กราบเรียนต่อท่านประธานสภาไปแล้ว ผมอยากจะกราบเรียน

และชี้ให้ท่านประธานสภาได้เห็นถึงประเด็นบางประเด็นสั้น ๆ ถึงความไม่รอบคอบดังกล่าว ซึ่งจะมาโยงและเกี่ยวข้องต่อข้อกำหนดหรือข้อบังคับการประชุมในข้อ ๑๓ และข้อ ๒๐ ซึ่งเราคิดพลาดมาตั้งแต่เข้าวันนี้ ว่าทุกสิ่งทุกอย่างนั้นเกี่ยวโยงกันทั้งสิ้น

ท่านประธานที่เคารพ ผมอยากจะกราบเรียนในประเด็นของวุฒิสมาชิกในมาตรา ๑๐๑ ที่ร่างฉบับที่ ๕ ได้ส่งเข้ามา ผมจะอ่านให้ท่านประธานสภาได้ฟัง สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีกำหนดเวลาคราวละหกปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบสองปีให้สมาชิกออกจากตำแหน่ง เป็นจำนวนหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดโดยวิธีจับฉลาก และเมื่อครบสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งให้สมาชิกวุฒิสภาในจำนวนที่เหลือจากการจับฉลากออกเมื่อครบสองปีแรก ออกจากตำแหน่ง เป็นจำนวนหนึ่งในสองของจำนวนดังกล่าวโดยวิธีจับฉลาก หากจำนวนที่คำนวณได้มีเศษให้ปัดเศษทิ้ง และให้ถือว่าการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพโดยการจับฉลากเป็นการออกตามวาระด้วย นั้นหมายความว่าอย่างไรครับ ท่านประธานที่เคารพ นั่นก็หมายความว่าตามมาตรา ๑๐๑ ถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับการแก้ไขหนึ่งในสามของสมาชิกวุฒิสภาจะต้อง ถูกจับฉลากออกทันที เพราะวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภานับตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๓๔ จนถึงปัจจุบันครบ ๒ ปีกว่าแล้วและเมื่อครบ ๓ ปี สมาชิกก็ในปี ๒๕๓๕ ก็จะต้องออกอีกครั้งหนึ่งของที่เหลือ

ท่านประธานที่เคารพ ในมาตรา ๕ ของรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๓๔ หรือฉบับปัจจุบันที่เราใช้กันอยู่ ในปัจจุบันนี้ก็กำหนดถึงวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภามาตรา ๕๕ เมื่อครบ ๓ ปีให้กึ่งหนึ่งออกโดยวิธีการจับฉลาก ผมสงสัยครับ ว่าเราจะเอากันตรงไหน ในขณะที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันไม่ได้เขียนบทเฉพาะกาลเอาไว้ ไม่ใช่ฉบับปัจจุบัน ฉบับที่ทาง

พรรคฝ่ายค้านได้ร่างขึ้นมา เสนอมาเป็นร่างที่ ๕ ในวันนี้ ไม่ได้เขียนเป็นบทเฉพาะกาลเอาไว้ เราจะเอาตรงไหนเป็นบรรทัดฐาน

ท่านประธานสภาที่เคารพ เราดูถัดไปอีกมาตราเดียว ผมขออีกมาตราเดียวเท่านั้นคือมาตราถัดไปมาตรา ๑๐๒ ในมาตรา ๑๐๒ บัญญัติเอาไว้ว่า ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๑ นอกจาก (๑) มาใช้บังคับแก่สมาชิกวุฒิสภาด้วยโดยอนุโลม มาตรา ๑๑๑ (๑) บัญญัติไว้ว่าอย่างไรทราบไหมครับ ท่านเอามาอ่านไหมครับ มาตรา ๑๑๑ บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง (๑) สัญชาติไทยโดยการเกิด แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างด้าว ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกด้วย นั่นก็หมายความว่าสมาชิกวุฒิสภาไม่ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทยก็ได้ถูกต้องไหมครับ นี่คือความไม่รอบคอบของการร่างกฎหมายฉบับนี้ แล้วไปโยงถึงข้อบังคับ ข้อ ๑๓ ว่าทำไมสมาชิกจะต้องได้รับร่างกฎหมายไปพิจารณาอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ ผมถึงกราบเรียนต่อท่านประธานว่าเราคิดกันมาตั้งแต่ต้น ตั้งแต่เข้าวันนี้ที่ได้มีการเลื่อนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญร่างนี้กันขึ้นมา การทำอะไรไม่รอบคอบผมเชื่อมั่นเหลือเกินว่าโดยเฉพาะในสิ่งที่เป็นสิ่งสูงสุด คือเป็นสิ่งที่จะใช้บังคับกับคนทั้งประเทศ เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ใช้กับคนทั้งชาติ เป็นสิ่งที่เราจะต้องพิจารณา เราคงพูดไม่ได้ว่าเราจะไปแก้กันในชั้นกรรมาธิการ กรรมาธิการวิสามัญซึ่งผมก็ยังไม่ทราบว่าจะมีเวลาในการขอแปรญัตติกี่วัน ความไม่รอบคอบ ตรงนี้จะไปมีขึ้นอีกในชั้นกรรมาธิการหรือเปล่าผมก็ไม่ทราบ ในเมื่อขั้นต้นเป็นแบบนี้แล้ว เพราะฉะนั้น เราจะหวังพึ่งอะไรต่อไปอีกในอนาคต เพราะฉะนั้นผมกราบวิงวอนต่อท่านประธานและเพื่อนสมาชิกที่เคารพ ว่าร่างนี้ถอนออกไปเถอะครับ ถอนออกไปเสียเถอะ ท่านประธานที่เคารพ ผมขอขอบพระคุณท่านประธานที่ให้โอกาส ขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : คุณเกษม รุ่งชนเกียรติ และต่อด้วย
คุณณรงค์ เลิศ

นายเกษม รุ่งชนเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :
กระผม เกษม รุ่งชนเกียรติ พรรคความหวังใหม่ จากจังหวัดสุรินทร์
สมาชิกรัฐสภาเสียงข้างน้อย ท่านประธานครับ ก่อนหน้านี้ประมาณสัก ๗ - ๘
วัน เราจะเห็นว่าบรรยากาศ ทุกคนคิดว่าเปิดสภาแล้วคงจะต้องมีเหตุการณ์
อะไรต่าง ๆ แต่แล้วก็เปิดออกมาทุกอย่างก็สงบเรียบร้อย ผมอยากจะให้
บรรยากาศอย่างนี้เป็นอย่างนี้ต่อ ๆ ไป ผมเรียนถ้าเราจะหยิบยกปัญหา
เก่า ๆ แล้วมาพูดปัญหาอดีตความเรียบร้อยก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นสิ่งที่
ผมจะพูดวันนี้ผมจะพูดแต่เรื่องวันนี้และเรื่องในอนาคตที่จะเกิดขึ้น วิปเขา
บอกว่าให้สั้น ๆ ว่าตกลงว่าจะเสร็จประมาณสัก ๕ โมง ๕ โมงครึ่ง ก็เอา
อย่างนี้ จะเอาแต่เรื่องประเด็น ๆ สัก ๔ - ๕ ประเด็นแล้วก็ให้เสร็จไป
ผมเรียนว่าเรื่องบรรจุระเบียบวาระ ซึ่งท่านประธานยืนยันว่าท่านประธาน
รับผิดชอบ ผมไม่ตำหนิตามท่านประธานหรอกครับ เพราะหลายคนตำหนิตาม
ประธานแล้ว ผมเรียนท่านประธานว่าท่านประธานตัดสินใจวันนี้มันจะก่อให้เกิด
ปัญหาในอนาคตอย่างมากมาทำไมผมพูดอย่างนั้น ท่านประธานยึดถือ
ธรรมเนียมปฏิบัติเหนือกว่าข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษร ตรงนี้เป็นปัญหา
สำคัญ ผมเรียนว่าไม่ยุติปัญหาแค่วันนี้อนาคตต่อไปจะมีปัญหา เพราะว่าในเมื่อ
ลายลักษณ์อักษรไม่ได้รับความเคารพ แต่เอาธรรมเนียมปฏิบัติมาเหนือ
ลายลักษณ์อักษร ผลต่อไปบรรทัดฐานตรงนี้ไม่รู้จะยึดถือกันอย่างไรอีกแล้ว
ตรงนี้ปัญหาที่ท่านประธานก่อให้เกิด ผมเรียนว่าอันตราย

ต่อไปก็เอาเป็นเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เราพูดกันวันนี้ ถ้าเรา
มองเจตนารมณ์ ผมเรียนว่าทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่ว่าฝ่ายพรรคร่วมรัฐบาลหรือว่า
ฝ่ายค้านที่ร่วมกับวุฒิสมาชิก มีเจตนารมณ์เหมือนกันอยากจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ

เรียนกันตรง ๆ ว่ามีเจตนารมณ์เหมือนกันอยากจะแก้ไข แต่แนวทางต่างกัน เท่านั้นเอง รัฐบาลอยากจะได้ ๒๕ ประเด็น ๒๒ มาตรา ทางซีกฝ่ายค้าน ร่วมกับวุฒิสมาชิกอยากจะยึดถือร่างของปี ๒๕๒๑ เป็นหลัก แล้วก็เขียนหลักการให้กว้าง ๆ เขียนหลักการกว้าง ๆ เพื่ออะไรครับ เพื่อเปิดโอกาสให้แก้ไขกันได้เต็มที่ ตรงนี้ โอ.เค. ไม่มีปัญหา ก็มาถึงเรื่องความไม่สมบูรณ์ของตัวร่างเรียนว่ามาถึงจุดนี้ผมยืนยัน วุฒิสมาชิกก็เห็น เห็นว่าร่างตรงนี้ไม่สมบูรณ์มาฟังกันวันนี้ ทุกคนที่นั่งอยู่ในห้องประชุม ทุกคนยืนยันได้ว่าร่างไม่สมบูรณ์แม้แต่ฝ่ายค้านเองก็ลุกขึ้นมายอมรับว่ามีการกลักจอบในการร่างตรงนี้ แล้วยอมรับในความบกพร่องของร่าง ผมเรียนครับ ว่าอย่างนี้จะให้ซีกของพรรคร่วมรัฐบาลรับหลักการในวาระนี้คงไม่ได้ เพราะเราเห็นว่าร่างไม่สมบูรณ์ แต่ผมก็เชื่อว่าฝ่ายค้านร่วมกับวุฒิสมาชิกสามารถที่จะทำได้ ในเมื่อเราปกครองระบอบประชาธิปไตย เราใช้เสียงข้างมาก ระเบียบวาระนี้ก็ต้องจะมีการรับหลักการ ปัญหามันไม่ได้ก่อเกิดตรงนี้ ปัญหามันจะไปเกิดตรงที่การตั้งกรรมาธิการ ผมเรียนท่านประธานอยากจะฝากท่านประธานนิดหนึ่งว่าช่วยประสาน กรรมาธิการ ๔๕ คน เอาเถอะครับเอาตัวแทนจากสมาพันธ์ประชาธิปไตย ตัวแทนจากองค์กรพิทักษ์จักรีอะไรต่าง ๆ ซึ่งเคลื่อนไหวอยู่ข้างนอก ติดต่อเอาตัวแทนแล้วมานั่ง มาเป็นตัวแทน ๔๕ คนมา่วนวายในสภาอย่าออกไปข้างนอกเลย บ้านเมืองต้องการความสงบ ความเรียบร้อย เอามาเลยครับ กำหนดเป็นสัดส่วนของใครก็ได้ เอามา่วนวายในสภามาเป็น ๔๕ คนมาทะเลาะกัน ว่าบ้านเราจะเอารัฐธรรมนูญกันอย่างไรมาทะเลาะกัน เอาเถอะครับ มาทะเลาะในนี้อย่าออกไปข้างนอก ถ้าออกไปข้างนอกบ้านเมืองไม่เรียบร้อย บ้านเมืองไม่เจริญ... ผมเรียนท่านประธานอย่างนี้ แล้วมีอีกอย่างหนึ่ง มีข่าวลือบอกว่าทางรัฐบาลจะจัดการกับวุฒิสมาชิกสายข้าราชการประจำที่กระทำการวันนี้หักหน้ารัฐบาล ผมเรียนครับว่า ผมยืนยันได้

นายกฯ ชวน เป็นรุ่นพี่ผมจบธรรมศาสตร์ เป็นคนมีหลักการ ปัญหาอย่างนี้ไม่มี
หอรกครับ คุณชวนเป็นคนมีหลักการ เพราะฉะนั้นท่านสบายใจได้ว่าสิ่งใด
ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องแล้วดำเนินการได้ สบายใจครับ ขอบคุณมาก

ประธานรัฐสภา : คุณณรงค์เลิศ เชิญ

นายณรงค์เลิศ สุรพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม ณรงค์เลิศ สุรพล ส.ส. ขอนแก่น
เขต ๓ ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ท่านประธานครับ กระผมอยากจะขออนุญาต
ท่านประธานนิดหนึ่งว่า ต่อประเด็นปัญหาในการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ
อาจจะมีการพูดพาดพิงตึงกันไปบ้าง สุดท้ายข้อที่วิพากษ์วิจารณ์กันออกมา
เป็นความสุจริตใจในการที่จะแสดงเหตุผล กระผมขอเรียนว่าฝ่ายค้านไม่ได้
ไปร่วมกับวุฒิสมาชิกเสนอร่างนี้ เปิดดูเถอะครับ ไม่มีหอรกครับ ชื่อของ
วุฒิสมาชิกในร่างที่ฝ่ายค้านเสนอไม่มีหอรกครับ ท่านประธานครับ อย่าได้
เอากำพูดหรือความเข้าใจมาแสดงเหตุผลออกผ่านสื่อทางโทรทัศน์ วิทยู
ทำให้ญาติพี่น้องประชาชนทำให้คนอื่นเขาเข้าใจ ว่ากำลังนี้วุฒิสมาชิกได้ร่วม
กับฝ่ายค้านเพื่อ จะล้มล้างรัฐบาล โดยอาศัยเงื่อนไขการแก้ไขกฎหมาย
รัฐธรรมนูญ ท่านประธานที่เคารพครับ จริง ๆ แล้วในการแก้ไขกฎหมาย
รัฐธรรมนูญนี้ ความเห็นเหมือนกันครับท่านประธาน ก็จะไม่แก้ แต่แก้บ่อย
แก้มาดง่าย ท่านประธานครับ ฝ่ายหนึ่งเสนอ ๘ ฝ่ายหนึ่งเสนอ ๒๕
เป้าหมายอยู่ตรงไหนท่านประธานครับ เป้าหมายอยู่ตรงที่ว่าสามารถจะสร้าง
กฎเกณฑ์ขึ้นมาเป็นกติกาในการบริหารชาติบ้านเมือง เพื่อรองรับกลไกใน
การบริหารชาติบ้านเมืองให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน เป้าหมายตรงนั้น
เป้าหมายดีงามทุกคน ทุกคนต้องการพัฒนากฎเกณฑ์นี้ไปสู่ความดีงาม แต่สุดท้าย
แต่ว่าทุกคนจะมีประสบการณ์แตกต่างกันอย่างไร คนเราเกิดมาไม่เหมือนกัน
หอรกครับท่านประธาน ท่านจบธรรมศาสตร์ ผมจุฬา มันก็ไม่เหมือนกันอยู่ดี

เส้นทางของชีวิตเลือกไม่ได้ครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นประสบการณ์ไม่เหมือนกัน เมื่อมาวิพากษ์วิจารณ์สิ่งเดียวกัน เรื่องราวเดียวกัน เหตุผลย่อมแตกต่างกันออกไป จะให้เห็นเหมือนกันก็ไม่ได้ เราเห็นไม่ตรงกันจะบอกว่าทะเลาะกันก็ไม่ใช่ ท่านประธานที่เคารพครับ เป้าหมายทุกคนต้องการคือต้องการให้มันเกิดประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง ใครเถียงไหมครับท่านประธาน เเถียงสิครับ เเถียงไม่ได้ แต่ว่าในเนื้อหาสาระในการที่จะแก้ไขจัดการปรับปรุงกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น ท่านประธานอาจมีแตกต่างกันไปบ้าง อันที่เหมือนกันก็มี ๑๘ ปีบริบูรณ์เลือกตั้งได้ ก็เห็นตรงกันไม่เห็นเอามาพูดพูดแต่ชวนทะเลาะกันอย่างเดียวท่านประธานครับ แล้วพอจำนวนวุฒิสมาชิกลดลงมาเหลือ ๑๒๐ คน เราไม่เอาด้วยจะเป็นจะตาย ทำไมละครับ ผมบอกว่าจำนวนวุฒิสมาชิกถ้าจะมีวุฒิสมาชิก มีวุฒิสภา จำนวนไม่สำคัญหรอกครับ มันสำคัญที่มากับอำนาจซึ่งรายละเอียดตรงนี้เรากำลังไปพูดจาในกรรมาธิการวิสามัญพิจารณากันอีกต่อหนึ่งได้ ไม่ใช่ว่ากฎหมายเข้าสภาวาระเดียวแล้วจบรับหลักการวันนี้แล้วต้องใช้ ไม่ใช่ครับ ๓ วาระท่านประธาน เร็ว ๆ หน่อยก็เป็นเดือน ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมขอเรียนว่าเป้าหมายเหมือนกันแต่เนื้อหาสาระแตกต่างกันไปบ้าง อย่าได้คิดว่าฝ่ายที่ไม่มีความเห็นตรงกับตัวเองเป็นฝ่ายผิด อะไรก็จะเอาตั้งใจ ขนาดใจตัวเองยังไม่สามารถทำตามใจตัวเองได้เลย วันนี้คืนนี้มันจะหลับจะฝันอย่างไร เรายังไม่รู้ ท่านประธานครับ จะถากไม้ลงมีดทีเดียวยะให้มันเรียบรื่นได้อย่างไรต้องลงกระดาบทรายด้วย ค่อยเป็นค่อยไป แก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องใหญ่ เรายอมรับ ถ้ามว่าเร่งรีบ ๆ หรือเปล่า บอกไม่หรอกครับ ค่อยเป็น ค่อยไป ค่อยคิด ค่อยทำ เรื่องที่รออยู่ ปัญหายิ่งใหญ่ปากท้องของประชาชนยังมี นั้นเร่งด่วนเร่งรีบ ตรงนี้ไม่ได้ค่อยทำไป วันหน้าค่อยสำเร็จก็ยังได้เราเองที่เป็นฝ่ายค้านเข้ามาสู่สภาผู้แทนราษฎร เราไม่ได้เข้ามาโดยการชูประเด็น

แก้กฎหมายรัฐธรรมนูญหรรอครับ แต่ว่ามันเป็นภาระของเราในฐานะที่เรา
 มาจากการเลือกตั้ง มาจากประชาชน เราจะช่วยกันคิดช่วยกันทำ วันที่ที่เรา
 แสดงเหตุผลในสภา ไม่มีพรรคไหนเป็นเอกติ ทุกอย่างที่ถูกกันมามันเป็นความ
 เหมือนที่แตกต่างเท่านั้นเอง ท่านประธาน กระผมขอเรียนท่านประธานว่า
 ถ้าหากว่าละออกติลงไปบ้าง ทุ่มเทศมีปัญหา มีสติก็มีปัญญา ทุ่มเพลงไป
 แสดงความจริงใจในการที่จะแก้ไขปรับเปลี่ยนตรงนี้เสีย ทุกอย่างมันจะได้
 ดีขึ้น มันจะสามารถมีรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดในเวลานี้ได้ แต่ว่าไม่ใช่ดีที่สุด
 ตลอดกาล มันอาจจะ เป็นรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดสำหรับความคิดความอ่านของคนที่เป็น
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของคนที่เป็นวุฒิสมาชิกในช่วงนี้ขณะนี้ แต่อาจ
 ไม่ดีที่สุด อย่าเพิ่งคาดหวังว่าทุกอย่างต้องสมบูรณ์แบบงานพร้อม อย่าคาดหวัง
 ครับ เอาแค่ว่ามันสามารถสนองตอบต่อปัญหาของบ้านเมืองได้ มันเหมาะสม
 กับสถานการณ์ที่น่าจะพอบ้านเมืองไม่ใช่ของเราคนเดียว ช่วยกันคิดช่วยกันทำ
 เถอะครับ ขอบขอบคุณท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : คุณส่งสุข ภัคเกษม และต่อด้วย
 ดอกเตอร์สุทิน

นายส่งสุข ภัคเกษม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
 ท่านประธานที่เคารพ กระผม ส่งสุข ภัคเกษม พรรคชาติไทย จังหวัด
 เชียงใหม่ กระผมมีความตั้งใจมาตั้งแต่ต้นว่า การอภิปรายเรื่องรัฐธรรมนูญ
 ในครั้งนี้กระผมจะไม่อภิปราย เพราะว่าเมื่อคราวก่อนเรื่องของรัฐธรรมนูญ
 ๔ วัน ๔ คืนนั้น ขณะนี้ก็ยังใช้หนังสือ ๘ อสมท. ไม่จบ เพราะว่าใช้เวลา
 ของช่อง ๘ มากเหลือเกิน ท่านประธานที่เคารพผมขอเรียนว่า ในการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญครั้งนี้ ที่กระผมเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญร่างนี้ที่ฝ่ายค้านเสนอนั้น
 ผมขอเข้าเรื่องเลข อย่างมาตรา ๒๕ คือแต่เดิมในร่างเดิมนั้นมีที่เกี่ยวกับ
 ในเรื่องของคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

และก็ได้มีการเพิ่มวรรคสองขึ้นมาว่า ก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่าผู้ต้องหาเป็นบรรณแล้ว แสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ผมเห็นว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นสำคัญและเป็นประเด็นที่นักวิชาการเขาออกมาพูดว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎรหรือมีการเสนอนั้น ไม่ได้มีการพูดถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรงนี้จะได้ชัดเจนว่าร่างที่ ๑ ร่างที่ ๒ ร่างที่ ๓ ร่างที่ ๔ ร่างที่ ๕ ร่างที่ ๖ ร่างที่ ๗ ร่างที่ ๘ ที่ต้องขอเลื่อนเอาร่างที่ ๕ ขึ้นมาว่านั่น ต้องเสนอสืบเนื่องเพราะว่ามันไม่มีตรงนี้ เพราะทุกวันนี้ก็ออกสันขวัญแขวนแล้ว บอกว่า เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นระวางจะมีวิกฤต เพราะว่าคนมันจะแตกออก ๒ ขั้ว จะนองเลือดกัน กลัวรับท่านประธาน กลัวเหลือเกินเพราะฉะนั้นก็ต้องรีบเสนอ ถ้าไม่รีบเสนออย่างนี้ สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ไม่ได้ได้รับการคุ้มครอง เพราะฉะนั้นก็เห็นสมควรว่าน่าจะต้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๕ ฉบับนี้

ท่านประธานที่เคารพ อีกเรื่องหนึ่งก็ในเรื่องที่กระผมเห็นว่า เรื่องที่มีความสำคัญ ถึงแม้ว่ามันจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่กระผมก็เห็นว่าในเรื่องที่ให้มีการจับสมาชิกให้พ้นจากสมาชิกภาพนั้น เรื่องนี้ร่างที่มีการเสนอเข้ามาที่กระผมก็เห็นว่ามันเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาเป็นพิเศษ พูดจากัน พูดจากันตรงที่ว่าอยากจะให้มีการเพิ่มเติมว่าถ้าจะมีการจับสมาชิกออกนั้น ก็ขอให้มีการสอบสวนโดยคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองนั้น ๆ เสียก่อน อยากจะให้เพิ่มเติมกันตรงนี้ไป เพราะฉะนั้นในสิ่งนี้เป็นจำเป็นที่จะต้องให้ความคุ้มครองแก่อำนาจของประชาชน เพราะฉะนั้นถ้าเลือกตั้งเข้ามาคนเป็นหมื่น ๆ แสน ๆ เลือกเข้ามา แต่เวลาไม่พอดูแลอะไรกันนิดอะไรกันหน่อย ไปขัดแย้งกับผู้มีอำนาจในพรรคก็จับกันออกไปอย่างนี้ กระผมเห็นว่าไม่ให้ความเป็นธรรม ถ้า ส.ส. ในพรรคไม่

อิงที่สุด... ความเป็นธรรมแล้ว... กระผมก็ไม่รู้ว่าประชาชนทั้งประเทศจะได้รับความ
กระทำ... ความเป็นธรรมจากสถาบันนี้อย่างไร

เค้นที่มี... อีกประเด็นหนึ่งกระผมขอกราบเรียนว่า... ในเรื่องของเอกสิทธิ์
หรือที่... กรมการนั้นเอาละครับไม่อภิปรายเพราะเมื่อที่ท่านหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์
ประชาชน... สหกรณ์... สุนทรเวช ได้อภิปรายเป็นที่ถูกอกถูกใจไปแล้ว กระผมก็จะมาถึง
างที่ ๕... เรื่องที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๔๕ (๓) มาตรา ๑๔๕ (๓) การที่มีการตั้ง
ต้องรับ... กรรมการร่วมกันในการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติเดิม... เป็นการแก้ไข
กว่าใน... ซึ่งเล็กน้อย แล้วเรื่องก็ส่งมาที่สภาผู้แทนราษฎรอีกครั้งหนึ่ง ถ้าเห็นด้วย
ออกเป็น... ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นกราบบังคมทูลเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยเลย ตรงนี้
จะฉะนั้น... ขอเรียนว่าที่มาว่ากันใหม่นั้น... ก็จะต้องให้มีการตั้งคณะกรรมการ
ชาชนจะ... ของ ๒ สภา ก่อน มันก็จะทำให้เกิดการล่าช้าขึ้นไปอีก ซึ่งประเด็นนี้
มีการรับ... เห็นว่ามันเป็นการหลากหลายในเรื่องของความคิด... ในเรื่องของ
... ธรรมนูญ... ซึ่งถ้าหากว่ามีการรับหลักการไปแล้ว เราก็น่าจะมีการแปรญัตติ
็นว่าเป็น... เรื่องนี้และก็จะไปถกเถียงกันในชั้นแปรญัตติได้

สภาผู้แทน... ท่านประธานที่เคารพ กระผมคงเหลืออีก ๒ ประเด็นเท่านั้น
มาชิกสภา... ขอเรียนว่าในมาตรา ๑๕๑ ตรงนี้สำคัญ ผมเห็นว่าเป็นเรื่องที่เร
งที่จะต้อง... สร้างมิตินี้ขึ้นมาในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในเรื่องการจ่ายเงินแผ่นดิน
จับสมาชิ... ๑๕๑ จะกระทำได้อีกเฉพาะที่ได้รับอนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วย
การเมื่อ... งบประมาณรายจ่าย... กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายที่
นี้เป็นสิ่ง... ด้วยการโอนงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เว้นแต่ในกรณี
เพราะเรา... รับด่วนจะจ่ายกันไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวิธีการที่
พออกพอ... บัญญัติ ในกรณีเช่นนี้ก็ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชั่วคราวในพระราช
ออกไป... งบประมาณรายจ่าย หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
รคไป... ราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป กระผมขอ

กราบเรียนว่า กระผมอยากที่จะให้รัฐธรรมนูญที่จะมีการยกร่างขึ้นมาถ้ามีการ
รับหลักการแล้วคงจะไปว่ากันในวาระที่ ๒ ได้ว่า เพิ่มวรรคสองไปได้ไหม
เพิ่มวรรคสอง สาระสำคัญก็คือให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการได้รับการ
จัดสรรงบประมาณประจำปีตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้
ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการมีอำนาจเบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยวิธีการที่
กฎหมายกำหนดไว้ต่างหาก กระผมมีเหตุผลเพิ่มเติมตรงนี้นิดเดียวอยากจะรีบ
พูดให้จบ ๆ ไปเพราะอีกเดี๋ยวจะถึง ๕ โมงครึ่งแล้ว กระผมต้องการอยากที่
จะเห็นว่า การแยกอำนาจออกเป็น ๓ อำนาจ คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจ
บริหาร และอำนาจตุลาการนั้น ขณะนี้อำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจตุลาการนั้น
ยังถูกกลั่นแกล้งและพันนาการด้วยโซ่ตรวนแห่งอำนาจฝ่ายบริหารอยู่ โดยใช้
วิธีการงบประมาณอย่างนี้ กระผมมีความตั้งใจปรึกษาคนที่ท่านเป็นผู้รู้ว่
เอาอย่างนี้ได้ไหมเวลาฝ่ายบริหารตั้งงบประมาณมา คิดเป็นงบ lump sum
(Lump sum) มาให้กับฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการเลยไม่น้อยกว่าปีละ
๒ เปอร์เซ็นต์ ไม่น้อยกว่าปีละ เปอร์เซ็นต์ครึ่งอะไรก็ว่ามาและจ่ายมาเลย
มันจะได้มีอำนาจในการที่จะพิจารณางบประมาณที่เป็นของตัวเองไม่ต้องไปร
้องขั้นตอน ไม่ต้องไปร้องขออำนาจและไม่ต้องรอถูกเข้าวิงวอนต่อฝ่ายบริหาร
อันนี้สถิติใหม่อันนี้กระผมอยากที่จะเห็นในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะฉะนั้น
ถ้าหากว่ามีการเพิ่มวรรคสองเข้าไปในมาตรา ๑๕๑ แล้ว เอาละครับ
เพียงแต่จะให้ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการ มีอำนาจเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
โดยวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ต่างหาก เราก็ตรากฎหมายของเราออกมา
ต่างหากว่า ไม่ต้องไปขอเบิกจ่ายผ่านโน้นผ่านนี่เลย ในการที่เราจะขอ
เบิกจ่ายงบประมาณที่อนุมัติมาแล้ว เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่า ในการที่
ฝ่ายค้านได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้ามานั้น ก็เพื่อต้องการที่จะให้การ
แก้ไขทั้งที่ไม่ใช่มีการแก้ไขเพียง ๘ ประเด็นอย่างที่กระผมกราบเรียนมาแล้ว

มันไม่ครอบคลุม มันไม่แก้ไข มันไม่มีมิติใหม่อะไรนักหนา เพราะฉะนั้นจึงขอกราบเรียนในเรื่องนี้เป็นเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่ง

เรื่องสุดท้าย ท่านประธานครับ กระผมขอกราบเรียนเป็นเรื่องสุดท้าย ในหมวด ๕ การปกครองส่วนท้องถิ่น ท่านประธานที่เคารพ ขณะนี้สภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการวิสามัญกำลังดำเนินการ ในการพิจารณาในชั้นแปรญัตติวาระที่ ๒ ถึงร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและสภาองค์การบริหารตำบล ท่านประธานที่เคารพ การปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวนี้ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ในมาตรา ๑๕๖ เป็นต้นไป ได้มีการเขียนไว้อย่างชัดเจน ถึงเรื่องการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นและในเรื่องอื่น ๆ ซึ่งกระผมขอเรียนว่า ในสาระสำคัญตรงนี้ก็ คือ การควบคุมหรือกำกับและการปกครองท้องถิ่นก็จะกระทำเท่าที่จำเป็น เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ของประชาชนหรือประโยชน์ของประเทศชาติเป็นส่วนรวมตรงนี้ก็ฉบับเก่าได้ตัดไป ร่างเก่าได้ตัดไป มาใส่ชัดเจนในมาตรา ๑๕๖ ๑๕๗ ต่าง ๆ เหล่านี้ จนกระทั่งถึง ๑๕๘ กระผมเห็นว่าร่างตรงนี้เป็นร่างที่มีความจำเป็น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ของฝ่ายค้านมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการที่กรรมการวิสามัญกำลังดำเนินการแก้ไขร่างกฎหมายสภาตำบล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ ถ้าหากว่าไม่เร่งเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมาแล้ว กระผมกลัวว่าจะไม่ทันการณ์ในการที่คณะกรรมการหรือสภาผู้แทนราษฎรกำลังดำเนินการ เกี่ยวกับการพิจารณาแก้ไข หรือแปรญัตติในร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว ท่านประธานที่เคารพ ทั้งหมดนี้กระผมขอกราบเรียนว่าเป็นเหตุและเป็นผล เป็นเหตุและเป็นผลสำคัญที่กระผมอยากต้องการที่จะให้มีการสนับสนุนว่า การที่ฝ่ายค้านได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา จะว่าลูกลี้ลูกตนจะว่าอะไรก็ว่ากันไปเถอะครับ ... เร็วกว่ากันวันนี้เดี๋ยวเราออกไปนอกห้อง เราก็ไปคุยกันเป็นเรื่องปกติธรรมดา. ท่านประธาน

จะเห็นว่า ก่อนที่จะถึงวันนี้ท่านประธานได้กรุณาไปที่จังหวัดเชียงใหม่ให้
 กระผมไปเปิดสัมมนาของคณะกรรมการที่นั่น โอ้โฮ ดกอกตกใจกันใหญ่
 ทำว่าเหมือนกับว่าแผ่นดินจะถล่มฟ้าจะทะลาย ถ้าหากว่าในเรื่องรัฐธรรมนูญนี้
 จะต้องมีการขัดแย้งกันคนไทยจะต้องแยกกันออกเป็น ๒ ขั้ว จะต้องมีการ
 นองเลือด มาจนถึงวันนี้ ผมสนับสนุนหลายท่านที่ได้มีการอภิปรายกันออกมาว่า
 เมื่อมาถึงวันนี้ก็ไม่เห็นมีอะไร ท่านผู้มีเกียรติเมื่อสักครู่นี้บอกว่า ต้องการให้
 บรรยายความเป็นอย่างนี้ ท่านประธานที่เคารพ เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น
 เป็นเรื่องของเรา เป็นเรื่องของสภา ให้สภาคำเนินการอย่างนี้ แล้วปัญหา
 ต่าง ๆ จะยุติลง กระผมไม่อยากจะแกว่งปากออกไปข้างนอกสภา แต่
 ตลอดเวลาสภานี้มีคนแกว่งปากเข้ามาอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นถ้าคิด
 กันว่า ต้องการจะต่อสู้เพื่อกระบวนการประชาธิปไตยในเรื่องอำนาจของ
 ประชาชนจริงแล้ว บรรดานักวิชาการทั้งหลายที่มักจะกล่าวอ้างอย่างนั้น จง
 ให้ความเคารพแก่สภาแห่งนี้ เพราะสภาแห่งนี้ เป็นสภาของประชาชน
 ขอขอบพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : ดอกเตอร์สุทินแล้วต่อด้วยดอกเตอร์สุรินทร์
 ดอกเตอร์สุทินก่อน

นายสุทิน นพเกตุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ในฐานะที่
 ผมเป็นสมาชิกรัฐสภาหน้าใหม่ แต่กระผมก็ได้ติดตามเรื่องของรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทยมาแทบทุกฉบับ ท่านประธานที่เคารพ ในฐานะที่เป็น ๑ ใน
 ๕๒ คนของสมาชิกของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 กระผมมีความรู้สึกผิดหวังต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้ ท่านประธานที่เคารพ
 ท่านสมาชิกหลายท่าน ได้อภิปรายไปแล้วถึงความเป็นมาและความตั้งใจจริง
 ของคณะกรรมการซึ่งแต่งตั้งโดยสภาแห่งนี้ ได้ดำเนินการเป็นเวลาเกือบ

พิเศษ ท่านประธานที่เคารพ จนกระทั่งนำผลสรุป ๒๕ ประเด็นซึ่งเป็นประเด็นหลักและก่อนที่จะนำผลสรุป ๒๕ ประเด็นนั้นได้มีการหารือ มีการอภิปราย มีการพูดคุย มีการปรึกษาหารือทั้งบรรดาสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรทั้งพรรคร่วมรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติคงจะเห็นได้ชัดเจนว่าผู้ที่ เป็นประธานกรรมการวิสามัญนั้น เป็นสมาชิกของพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งกระผมเห็นใจท่านสมาชิกท่านนั้นท่านอาจารย์ชุมพล ศิลปอาชา ที่ไม่สามารถปรากฏตัวในวันนี้ ท่านประธานที่เคารพ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะอย่างนี้แปลว่าท่านสมาชิกร่วมสภาแห่งนี้ ซึ่งได้ร่วมกันมาตั้งแต่แรก ตั้งแต่ริเริ่มในการดำเนินงานในการศึกษาในการแสวงหาข้อมูลทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจากรัฐธรรมนูญทุกฉบับกระผมขอเรียนยืนยันว่าพวกเรามีความจริงใจ พวกเรามีเจตนารมณ์ร่วมกัน แล้วแม้กระทั่งวันนี้ก็ตาม กระผมก็ยังยืนยันในเจตนารมณ์ ผมเชื่อว่าทั้งพรรคร่วมรัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านเราต่างมีเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะนำไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยให้มากที่สุด กระผมในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร ได้ฟังเพื่อนสมาชิกบางท่านพูดแล้วมีความรู้สึกไม่สบายใจ กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานสักเล็กน้อย ในหลักการผมเห็นด้วยว่าวิธีการในการที่จะได้มา ซึ่งการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นมีหลายวิธีการ แต่ด้วยวิธีการที่เราได้ดำเนินการร่วมกัน บรรดาหัวหน้าพรรคการเมืองทั้ง ๑๐ พรรคการเมืองได้พาปะท่านประธานรัฐสภาจนกระทั่งได้ข้อสรุปว่า ๘ ประเด็นนั้นจะเป็นจุดเริ่มต้น และหลังจากนั้นก็มีการผลักดัน มีการหารูปแบบในการที่นำเสนอที่ออกมาในลักษณะของแนวทางที่แตกต่างไปในการช่วงชิง โอกาสทางการเมือง กระผมเห็นว่าวิธีการดังกล่าวนี้สร้างบรรยากาศของการเมืองที่ไม่เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วประเทศ ทำให้เกิดภาพพจน์ที่เป็นรอยด่างดำในสภาแห่งนี้ ท่านประธานที่เคารพ ด้วยความเคารพในท่านวุฒิสมาชิกทุกท่าน พวกเราใน

ฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเราไม่เคยเหยียบย่ำ เราไม่เคยซ้ำเติม เราไม่เคยดูถูก เราไม่เคยเหยียดหยาม กระผมเป็นหนึ่งในคนที่อภิปรายให้วุฒิสมาชิก กระผมเป็นหนึ่งในคนที่อภิปรายว่าวุฒิสมาชิกน่าจะยังคงผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากแวดวงวิชาการ แม้จะเป็นนักวิชาการก็ตาม เราก็ถือว่าท่านเหล่านั้นมีประสบการณ์ มีความรู้ มีความสามารถ มีภูมิปัญญาในการที่จะทำให้ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญของเรานั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตรงนี้แหละครับท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกกรุงเทพมหานครท่านหนึ่งได้อภิปรายในลักษณะที่สมาชิกพรรคร่วมรัฐบาลนั้นขาดความรับผิดชอบ ขาดความจริงใจในการแก้ปัญหา ขาดความจริงใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานที่เคารพ การเล่นการเมืองมันเกิดขึ้นตั้งแต่การเรียกประชุมครั้งแรก สมาชิกหลายท่านนั้นไม่ได้รับการเรียกประชุม เรามาทราบคือครั้งที่ ๒ เลือกประธานกรรมการวิสามัญไปแล้วลักษณะอย่างนี้เกิดขึ้นในสภาแห่งนี้ กระผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานและอยากจะกราบเรียนให้เพื่อนสมาชิกที่ไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์ ได้รับทราบว่าเหตุการณ์เหล่านี้ได้เกิดขึ้นมาระยะหนึ่งแล้ว เพราะฉะนั้นวิถีทางที่ดำเนินการตรงนี้ควรจะต้องมีการปรับปรุง กระผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ตาม ในคณะกรรมการวิสามัญดังกล่าวเราได้ทำงานร่วมกันด้วยความคิดและด้วยจิตวิญญาณของนักประชาธิปไตยในการแก้ปัญหา ในการที่จะนำมาซึ่งประชาธิปไตยในรัฐธรรมนูญฉบับที่เรานำเสนอ ๒๕ ประเด็นด้วยความจริงใจจนกระทั่งมีข้อสรุป ๒๕ ประเด็น แล้วก็นำเสนอท่านประธาน ท่านประธานก็ได้บรรจุเข้าในวาระพิเศษที่ได้มีการอภิปรายกันในสภา ๔ วัน ๔ คืนเต็ม ท่านสมาชิกทั้ง ๓๖๐ คน มีโอกาสในการร่วมอภิปรายในตรงนั้น วิถีทางตรงนี้กระผมอยากกราบเรียนยืนยันท่านประธานว่า เราได้ทำทุกวิถีทางด้วยความจริงใจและก็ด้วยจิตวิญญาณของนักประชาธิปไตย ด้วยความรับผิดชอบร่วมกัน

ไม่มีฝ่ายค้านไม่มีฝ่ายรัฐบาล เราทำในฐานะที่เป็นตัวแทนประชาชน ชันอาสาเข้ามาทำหน้าที่ในสภา กระผมจึงอยากกราบเรียนท่านประธานและเพื่อนสมาชิกว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาครั้งนี้เป็นเหตุการณ์ที่จะเป็นประวัติศาสตร์ที่จารึกตลอดไป ว่าพรรคฝ่ายค้านนั้นใช้ประเด็นที่เป็นจุดอ่อน ใช้ประเด็นที่เป็นผลประโยชน์หยิบยื่น แม้กระผมตระหนักดีว่าท่านวุฒิสมาชิกหลายท่านนั้นตระหนักว่าเราได้ใช้หลักการ การที่เราเปลี่ยนแปลงบางประเด็นจำนวนวุฒิสมาชิกจากที่มาอย่างหนึ่งมาเป็นที่มาอีกอย่างหนึ่ง และจำนวนลดลงมาเป็น ๑ ใน ๓ หรือประมาณ ๑๒๐ ท่านนั้นเราขึ้นอยู่กับหลักการในแนวทางของประชาธิปไตยและความจำเป็นที่จะทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายพวกเราได้ไม่ได้ทำไปด้วยความเหยียดหยาม ด้วยความดูถูกภูมิปัญญา เพราะในที่ประชุมก็มีบรรดานักวิชาการ

ประธานรัฐสภา : คอเคเตอร์สุทิน ที่ว่านี่มันต้องฉบับพ่วงนี้ฉบับวันนี้ไม่เห็นด้วยอย่างไรก็ว่าไป

นายสุทิน นพเกตุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) : กระผมขอกราบเรียนโยงเข้ามาตรงนี้ครับท่านประธาน เหตุการณ์ครั้งนี้กระผมอยากกราบเรียนว่า ขณะที่เราพิจารณาตรงนั้น มีนักวิชาการ มีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อยู่ในที่ประชุมด้วย หลักการตรงนั้นก็ผ่านมาด้วยความเรียบร้อย กระผมจึงอยากจะกราบเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่หาว่าบรรดาสมาชิกของรัฐสภาแห่งนี้ดูถูกภูมิปัญญาของท่านวุฒิสมาชิก อยากขอกราบเรียนว่าด้วยความเคารพ เราไม่เคยมีความรู้สึกลักษณะนั้น ท่านประธานที่เคารพ

ประเด็นสุดท้ายที่กระผมรู้สึกมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนชี้แจงสักเล็กน้อยในแนวทางของนักวิชาการ กระบวนการของเราได้รับการสนองตอบด้วยการได้รับข้อมูลจากบรรดานักวิชาการที่ไม่ได้อยู่ในกระบวนการ ได้รับ

คำแนะนำจากประชาชนที่อยู่ภายนอก เราได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นในลักษณะของการรับฟังจากสาธารณชน ก่อนที่จะสรุป เป็นประเด็นสำคัญ เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้แม้จะเริ่มด้วย ๘ ประเด็น แต่ก็มีความเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะสนองตอบความต้องการของประชาชน โดยเพิ่ม อีก ๑๔ ประเด็น รวมเป็น ๒๒ ประเด็น เพราะฉะนั้นตรงนั้นเป็นการทำงาน ร่วมกันระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลกับพรรคฝ่ายค้าน ซึ่งไม่น่าจะเป็นข้ออ้าง เลยว่า พรรคร่วมรัฐบาลนั้นไม่มี พรรคฝ่ายค้านนั้นไม่มีโอกาสในการที่จะ เสนอร่างร่วมกัน ผมจึงเห็นว่าการดำเนินการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นวิถีทางที่เราได้ดำเนินการร่วมกันมาโดยตลอด และประเด็นสุดท้ายท่าน ประธานที่เคารพ การที่นักวิชาการภายนอกแสดงทัศนคติหรือมีการเร่งเร้าให้ เกิดความเข้าใจมากขึ้น ผมคิดว่าเป็นวิญญูณของนักประชาธิปไตย บรรดาผู้ที่ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่ควรที่จะไปดำเนินหรือไม่ควรที่จะไปประณาม ในลักษณะอย่างนั้น กระผมเห็นว่าวิธีการตรงนั้นเป็นวิถีทางของประชาธิปไตย ตราบใดที่ครรลองของการเรียกร้องของการต่อสู้เพื่อรัฐธรรมนูญ ให้ได้มาซึ่ง ประชาธิปไตยนั้นเป็นไปตามครรลองของประชาธิปไตย กระผมจึงอยากจะ กราบวิงวอนท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และท่านสมาชิกรัฐสภาทุกท่าน โปรดเข้าใจในตรงนั้น ประเด็นสุดท้ายจริง ๆ ท่านประธาน มีสมาชิก บางท่านใช้วิธีการซึ่งไม่ชอบด้วยเหตุผล กล่าวอ้างไปถึงสถาบันระดับสูง ว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ การที่เปลี่ยนแปลงเรื่องวุฒิสภานั้นเป็นการลดทอน พระราชอำนาจ ผมคิดว่าตรงนั้นเป็นการบิดเบือนสถานการณ์เป็นการบิดเบือน ข้อมูลที่แท้จริง กระผมอยากให้ท่านที่กล่าวนั้นกลับไปพลิกประวัติศาสตร์ของ การได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ จะมีข้อมูลอยู่ชัดเจนตั้งแต่หลายฉบับด้วยกัน ประมาณ ๔ ฉบับ ที่เป็นเจตนารมณ์และเป็นพระราชประสงค์ที่ไม่ต้องการที่จะ เข้ามายุ่งเกี่ยวกับการใช้อำนาจทางการเมือง เพราะฉะนั้นตรงนั้นรัฐธรรมนูญ

ฉบับที่นำเสนอสถานั้น กระผมเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำด้วยเหตุด้วยผลและชอบด้วยหลักวิชาการ และก็เป็นครรลองของประชาธิปไตยอย่างจริงจัง กระผมจึงขอกราบเรียนท่านประธานไว้ ณ ที่นี้ด้วย ขอกราบขอบพระคุณครับ .

ประธานรัฐสภา : ดอกเตอร์สุรินทร์ครับ .

นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพครับ กระผม สุรินทร์ พิศสุวรรณ สมาชิกรัฐสภา นครศรีธรรมราช ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมเป็นคนหนึ่งที่ได้อภิปรายเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช ๒๕๓๔ ก่อนการเลือกตั้งครั้งสุดท้าย กระผมขอขึ้นชั้กับท่านประธานว่า ประเด็นหลักต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ๔ ประเด็นได้รับการแก้ไขไปแล้วและเราได้แก้ไขประเด็นเหล่านั้นไปตามครรลองที่จะทำให้รัฐธรรมนูญฉบับซึ่งร่างเมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๔ เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้นประเด็นที่เหลือนั้นคือประเด็นที่จำเป็นจะต้องปรับปรุงกันต่อไป แต่อย่างไรก็ตามแต่ การแก้ไขปรับปรุงนั้นจำเป็นจะต้องมีกฎหมายจำเป็นจะต้องมีรูปแบบที่ชัดเจน ฝ่ายรัฐบาลไม่เคยกล่าวหาว่าฝ่ายค้านกับฝ่ายวุฒิสภานั้นไม่มีสิทธิที่จะเสนอแก้ไข แต่ขอให้แก้ไขตามครรลองข้อบังคับและกฎหมาย เพราะครรลองข้อบังคับและกฎหมายนั้นจะประกันซึ่งความถูกต้องของการวินิจฉัยของสภานี้ ถ้าเราทำกันอย่างลวก ๆ ถ้าเราทำอย่างไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ท่านประธานที่เคารพ ผลที่จะเกิดขึ้นก็คือความบกพร่องซึ่งมีอยู่มากมายเหลือเกินในร่างที่ฝ่ายค้านเสนอในขณะนี้ กระผมจะไม่พูดถึงการสะกดการันต์ที่ผิด กระผมจะไม่เอ่ยถึงว่ามาตรา ๖๐ นั้นเขียนป้อนปรามเป็นป้อนปราบ กระผมจะไม่พูดว่ามาตรา ๑๓๖ เขียนทั้งหมดเป็นทั้งหมดอด แต่ว่าผมขอกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ๆ ที่โครงการที่จะบอกว่าไปแปรรูปคดีเขาก็ได้ ท่านสมาชิกสภาจากระยอง สมาชิกสภาจากเพชรบุรีได้กล่าวถึงแล้ว คือเรื่องของการที่จะพูดถึงสถานภาพของ

วุฒิสมาชิก ฉบับ ๒๕๓๔ บอกว่าหลังจาก ๔ ปีขอให้หมดไปครึ่งหนึ่ง ฉบับที่
แก้ไขใหม่บอกว่าหลังจาก ๒ ปีขอให้หมดไป ๑ ใน ๒ กระผมเป็นห่วงเหลือเกิน
ว่าเมื่อถึงวาระ ๔ ปีเราจะทำกันอย่างไร ถ้าจะทำการให้ถูกต้องมัน
ต้องมีบทเฉพาะกาล แต่นี่ไม่แก้บทเฉพาะกาลบอกว่าแก้ถึงมาตรา ๒๑๑
บทเฉพาะกาลไว้คงเดิม ตรงนั้นจะเป็นปัญหาหนัก ท่านประธานที่เคารพ
ครับ แล้วเราจะตีความกันและกันต่อไปตามร่างที่เสนอมามาตรา ๑๐๒
ที่ผูกจักรพันธ์ุได้อธิบาย คนไม่มีสัญชาติไทยเป็นวุฒิสมาชิกได้ครับ เพราะ
มาตรา ๑๑๑ (๑) ที่บอกว่าไม่ต้องเอามาใช้ นั่นกำหนดว่าคุณสมบัติของ
วุฒิสมาชิกต้องมีสัญชาติไทยอันนี้บอกว่าไม่ต้องมีสัญชาติไทยก็ได้ เมื่อไม่แตะ
บทเฉพาะกาลปัญหาก็เกิดขึ้นอีก ฝ่ายรัฐบาลร่วมกับฝ่ายค้านที่เสนอ ๘ ร่าง
สั้น ๆ ท่อ ๆ แต่ไม่มีหมกเม็ด กลับเห็นว่าจำเป็นจะต้องให้มันครอบคลุม
กว่านั้น เพราะทุกมาตราโยงใยต่อกัน แต่มาดูร่างที่ฝ่ายค้านเสนอครับ
ท่านประธาน โยงใยและกันไปหมด เพราะว่าเอาของเก่ามาเรียงตัวเลข
ใหม่ แต่ยังใช้วงเล็บเดิมยังใช้การอ้างอิงข้อที่อยู่ในมาตราเดิม ซึ่งมันไม่ตรง
กับความเป็นจริง กระผมขอยกตัวอย่าง บทเฉพาะกาลมาตรา ๒๑๒ ซึ่งร่าง
แก้ไขไม่แตะ บอกว่านับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๒๑๘ เขาเลือกกันไปแล้วครับ แต่บทเฉพาะกาล
นี้ยังอยู่ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะเสนอร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา
๑๓๖ ไม่ได้ ท่านประธานครับมาตรา ๑๓๖ ตามรัฐธรรมนูญนี้พูดถึงเรื่องการ
เรียกประชุม พูดถึงการเรื่องการขยายเวลาประชุม พูดถึงการปิดประชุม
ไม่ได้ตรงตามเจตนารมณ์ที่เสนอร่างนี้มา ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๒๑๑ เอาละไว้คงเดิม แต่บอกว่าตั้งกระหู่ตามตามมาตรา ๑๔๘
ไม่ได้ แต่มาตรา ๑๔๘ พูดเรื่องงบประมาณครับ และมาตรา ๑๕๑ ไม่ให้
เอามาใช้ แต่มาตรา ๑๕๑ พูดเรื่องการขอเปิดอภิปรายโดยไม่ลงมติ ซึ่ง

ยกเลิกไปแล้ว ท่านประธานที่เคารพ ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ถ้าหากว่า
พิจารณากันโดยไม่รัดกุมโดยไม่รอบคอบ การตีความหลังจากนี้จะเป็นปัญหา
ขึ้นมาทันที จะมีการกล่าวหากันว่า สภาแห่งนี้ภายใต้การนำของท่านประธาน
นั้นพิจารณาไม่รอบคอบ สภาแห่งนี้ทำกันลวก ๆ สภาแห่งนี้เรียงมาตราก็
ไม่เป็น สภาแห่งนี้บ้านผมเขาบอกว่าเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งไม่เป็นการบังควรอย่างยิ่งมีการกล่าวหาว่า ทางฝ่ายรัฐบาลนั้น
ไม่เอาจริงเอาจังกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จนกระทั่งฝ่ายค้านขึ้นมาเป็น
ประธานกรรมาธิการวิสามัญแก้ไขรัฐธรรมนูญ นี่ขนาดขึ้นมาเป็นประธาน
กรรมาธิการได้ขนาดนี้ถ้าฝ่ายรัฐบาลเข้าไปเป็นกรรมาธิการคงจะยุ่งกว่านี้แน่
นี่ขนาดเป็นประธานกรรมาธิการร่างมากับมือทุกฉบับยังกลัปลาปัดร เสนอร่าง
ซึ่งไม่สมบูรณ์ ซึ่งบกพร่องซึ่งโยงโยกันและไปหมดอันนี้เข้ามาให้เราพิจารณา
ละเว้นเรื่องเฉพาะกาลซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากในนั้น เพราะโยงโยมั่วกัน
ไปหมด เพราะในบทเฉพาะกาลที่จะคงอยู่เพราะไม่มีเสนอยุติในนั้นนั่นหมายถึง
ร่างรัฐธรรมนูญ หมายถึงรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๖๔ ซึ่งต้องการจะแก้ไข ท่าน
ประธานครับ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ กระผมคิดว่าสภาแห่งนี้ไม่ควรจะรับ
หลักการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะเราต้องการทำ
ด้วยความรอบคอบ เราต้องการทำด้วยความครอบคลุมละเอียดอ่อนและเรา
ต้องการทำตามขั้นตอนและครรลองของกฎของข้อบังคับ ขอบพระคุณ

ประธานรัฐสภา : คุณเนวิน ชิดชอบ

นายเนวิน ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :

ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม เนวิน ชิดชอบ สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พรรคชาติไทย ในฐานะสมาชิกรัฐสภา ท่านประธานที่
เคารพ จากการประชุมสภาสมัยวิสามัญ เพื่อพิจารณาแก้ร่างรัฐธรรมนูญที่เรา
ได้นำเสนอต่อที่ประชุมรัฐสภาแห่งนี้ ที่พวกเราได้ร่วมกันพิจารณากันในการ

ประชุมในวันนี้ ทุกคน ทุกหมู่ ทุกฝ่าย เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า ในสถานการณ์
 ของบ้านเมืองในวิกฤติการณ์ทางประชาธิปไตย และเงื่อนไขของความ
 แตกแยกทางความคิดทางประชาธิปไตย นับตั้งแต่เราเริ่มต้นในการต่อสู้ใน
 วิถีทางประชาธิปไตยกันมา นับตั้งแต่ได้มีการริเริ่มตั้งคณะกรรมการศึกษา
 เพื่อแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญกันมา นับตั้งแต่ได้มีการประชุมร่วม ๑๐ พรรค
 การเมืองขึ้นมา สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจนถึงวันนี้ไม่มีใครได้ มีแต่คนเสีย มีแต่
 คนพ่ายแพ้ มีแต่คนบอบช้ำ มีแต่คนบาดเจ็บ ผมยังไม่เห็นเลยว่าตลอดระยะ
 เวลาที่ผ่านมาของการที่พวกเราพยายามที่จะพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ที่
 พวกเราพยายามที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยการแก้ไขให้เป็นประชาธิปไตย
 มากขึ้นนั้น มีใครบ้างที่ไม่เจ็บปวด มีใครบ้างที่ไม่บอบช้ำ ท่านประธาน
 ที่เคารพ ผมเชื่อว่าหลาย ๆ คนที่เป็นสมาชิกรัฐสภาคงดำเนินการวิถีทางตาม
 ระบอบรัฐสภาบนความรู้สึกที่ติดขัด บนความรู้สึกที่เจ็บปวดในการพิจารณาใน
 การเปิดสมัยประชุมในครั้งนี้ แล้วสิ่งหนึ่งซึ่งเราคงปฏิเสธกันไม่ได้ท่าน
 ประธาน ท่านประธานกรรมาธิการวิสามัญร่างแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญของ
 สภาผู้แทนราษฎร คือท่าน ชุมพล ศิลปอาชา ขอประทานโทษที่ต้องเอ่ยนาม
 ไม่ว่าเพื่อนสมาชิกที่ท่านในปีกรรมาการ จะถูกขึ้นมาอภิปรายไม่เห็นด้วยกับร่างที่
 เสนอของพรรคร่วมฝ่ายค้าน ทุกคนพูดในลักษณะของความที่เข้าใจเห็นอก
 เห็นใจท่าน แต่เจตนาของการถูกขึ้นมาอภิปรายเมื่อพูดถึงท่านประธาน
 คณะกรรมาธิการวิสามัญนั้น เจตนาและน้ำใจจริงในการแสดงออกนั้นเป็น
 ความห่วงใย เป็นความกังวลด้วยความห่วงใยที่บริสุทธิ์ที่แท้จริงหรือเปล่า
 ปฏิเสธไม่ได้ว่าในทางการเมืองพวกเราในฐานะสมาชิกพรรคการเมือง เมื่อ
 เราลงเล่นการเมืองเราสังกัดพรรคการเมือง และได้รับเลือกตั้งมาเป็น
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ่งที่สำคัญเหนืออื่นใด และผมเชื่อว่าสมาชิกหลาย ๆ
 ท่าน ก็จำเป็นต้องอยู่ในบ่วงอันนี้ ก็คือมติพรรคการเมือง เราทุกคนมีข้อจำกัด

ในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ผมถามว่าในฐานะที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเรา ฝ่าฝืนมติพรรคการเมืองได้หรือไม่ ท่านประธานชุมพลท่านอาจจะคิดอย่างไร แต่เมื่อเราไปพ่ายแพ้ในการต่อสู้ ในการแสดงเหตุ แสดงผล ในการที่จะทำ ให้พรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดนั้นยอมรับหรือไม่ เมื่อไม่สามารถต่อสู้ใน พรรคการเมืองของตนเองประสบความสำเร็จได้ แน่แน่นอนที่สุดครับท่าน ประธาน ทุกคนก็คงจะต้องดำเนินการตามมติพรรคการเมือง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ที่พวกเรายึดถือกันอยู่ท่านประธานครับ จากตรงนี้เองผมเชื่อว่าเราน่าที่จะให้ความเป็นธรรมกับคนหลาย ๆ คน ที่ สังกัดพรรคการเมืองหลาย ๆ พรรค ให้ความเป็นธรรมกับแรงกดดัน ความ อึดอัดใจ ในการที่จะต้องพิจารณาร่างแก้ไขพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญในการ เปิดสมัยประชุมวิสามัญในครั้งนี้ ท่านประธานครับในวิกฤตศรัทธาของความ แตกแยก ถามว่าวันนี้ความจริงใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของปีกฝ่ายค้านกับ ปีกรัฐบาลนั้น ใครมีความจริงใจมากกว่ากันใครมีความปรารถนาดีที่จะพัฒนา ระบอบประชาธิปไตยมากกว่ากัน ใครเล่นเชิงเล่นเหลี่ยมทางการเมือง เล่นเกมการเมืองมากกว่ากัน ผมถามว่าการนำเสนอ ๘ ร่าง โดยปีกรัฐบาล กับการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติทั้งฉบับ ๒๑๑ มาตรา ของฝ่ายค้าน อะไรดี อะไรเปิดกว้าง อะไรเป็นแนวทางที่มีโอกาสในการที่รัฐสภาแห่งนี้จะได้ พิจารณา จะได้แก้ไข เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยไปมากกว่ากัน ผมว่า การที่เปิดกว้างทั้งฉบับทั้ง ๒๑๑ มาตรานั้น โอกาสในการที่จะแก้ไขในการที่จะ พัฒนาระบอบประชาธิปไตย มีโอกาสกว้างไกลมากกว่าในการที่จะเสนอ ๘ ร่างอีก สิ่งเดียวที่เป็นความรู้สึกของคนบางคนที่รับในการเสนอร่าง รัฐธรรมนูญ ฉบับแก้ไข ๒๑๑ มาตรา ของฝ่ายค้านในครั้งนี้ที่รับกันไม่ได้ก็คือ ทิฐิ ความอยากแพ้ ความอยากจะชนะผมถามว่าเป็นไปได้ไหม ในวาระที่ ๒

ถ้าปึกรัฐบาลเองจะนำเสนอ ร่างรัฐธรรมนูญทั้ง ๘ ประเด็นนี้แก้ไขในวาระที่ ๒ ในฉบับที่ฝ่ายค้านร่างเข้าไปก็แปรญัตติได้ ก็แก้ไขได้ แต่ถึงวันนี้เป็นเรื่องของการเอาชนะคะแนน ท่านประธานที่เคารพถามว่าพรรคร่วมฝ่ายค้านคิดอย่างไร ท่านประธาน อ่านเหตุผลสักรับ มีเหตุผลอยู่บรรทัดหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยใหม่ ในส่วนสำคัญทั้งฉบับให้เกิดความสมานฉันท์ เป็นการแสดงถึงความรู้จักสามัคคีของคนในชาติ เรารู้พรรคร่วมฝ่ายค้านเราคิดว่าวิกฤตของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้น ความต้องการที่จะเผชิญหน้าในทางการเมือง ที่เกิดขึ้นระหว่างพรรคการเมืองใน ๒ ชัก เป็นปัญหาที่ทำให้พี่น้องประชาชนเกิดความเสื่อมศรัทธาต่อระบบสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ ระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ นั่นคือสิ่งซึ่งพรรคฝ่ายค้านได้ตระหนักในประเด็นเหล่านี้ดี ท่านประธาน นี่คือเหตุผล ทำไมเราต้องถึงนำเสนอ ๒๑๑ มาตรา ถามว่าทั้งหมดนี้สมบูรณ์หรือไม่ ในร่างที่เสนอทั้งของรัฐบาลและของฝ่ายค้าน ไม่มีความสมบูรณ์หรือครับท่านประธานความต้องการทางระบอบประชาธิปไตย ความต้องการของพี่น้องประชาชนชาวไทยมีอีกมากมายหลายประเด็น ถามว่าถ้าผ่าน ๘ ร่างไปแล้ว รับ ๘ ร่างไปแล้ว โดยรัฐสภาแห่งนี้ ประชาธิปไตยจะสมบูรณ์เต็มตามความต้องการของพี่น้องประชาชนทั้งประเทศหรือไม่ ก็ไม่ ถามว่าผ่านทั้ง ๒๑๑ มาตรา ตามร่างของฝ่ายค้านไปแล้วจะสมบูรณ์สมใจของคนทุกหมู่ทุกเหล่าหรือไม่ ก็ไม่ ปัญหาเรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งพี่น้องประชาชนเรียกร้องอยู่ ผมถามว่ามีพรรคการเมืองไหนไหม ที่ได้ให้ความสนใจที่จะบัญญัติลงไป ในรัฐธรรมนูญก็เปล่า ท่านประธาน ในจุดตรงนี้เองมีการพูดจากันว่า ร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่พรรคฝ่ายค้านนำเสนอเป็นร่างซึ่งนำร่างของปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ มาแก้ไขปรับปรุง ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้ในสภาผู้แทนราษฎรในประเทศไทยมา ๑๓ ปีเศษ ๆ ๑๓ ปีของประชาธิปไตย

ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ที่พรรคร่วมฝ่ายค้านนำมาเป็นแม่บท ตามว่า
รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๒๑ เลวร้ายมากหรือ ๑๑ ปีของการใช้ภายใต้ระบอบ
ประชาธิปไตยของประเทศไทย ๑๑ ปีที่พรรคประชาธิปัตย์ร่วมรัฐบาลอยู่
ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นรัฐบาล ผมไม่เคยได้ยินเสียงตำหนิ ผมไม่เคย
ได้ยินเสียงท้วงติงจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ใน ๑๑ ปี
ของการร่วมรัฐบาลภายใต้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๒๑ ท่านประธาน มีการ
พูดจากันว่าการเสนอร่างรัฐธรรมนูญของพรรคฝ่ายค้านเสนอกันอย่างฉุกละหุก
ไม่มีเวลาศึกษา ไม่มีเวลาพิจารณา โดยเนื้อแท้แล้วร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
การแก้ไขเพิ่มเติมมาเพียงไม่กี่ประเด็น แต่เนื้อหาสาระสำคัญใหญ่ ๆ ที่บรรจุ
อยู่ในร่างเดิม ซึ่งถือเป็นต้นร่างคือ พุทธศักราช ๒๕๒๑ แก้ไขพุทธศักราช
๒๕๓๔ นั้น ถามว่าคนในพรรคประชาธิปัตย์ศึกษามาถึง ๑๑ ปีหรือไม่ ทำไม
ไม่มีเสียงตำหนิไม่มีเสียงท้วงติง ท่านประธานมันเป็นการต้องการเห็นความแพ้
ความชนะเกิดขึ้นกันหรือเปล่า เรากำลังทำอะไรกันกับบ้านกับเมืองนี้ ท่าน
ประธานสิ่งที่น่าห่วงอย่างยิ่งในบ้านในเมืองในขณะนี้ ในสถานการณ์ปัจจุบัน
สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือ ในเรื่องของค่านิยมและความเชื่อถือของสังคมไทยใน
ปัจจุบัน เรากำลังจะพัฒนาประชาธิปไตยบนค่านิยมและความเชื่อถือซึ่งผมว่า
จะนำไปสู่ความเลวร้ายของบ้านของเมือง สังคมนี้อยู่บนค่านิยม โดยความ
เชื่อถือ กำลังจะตกลงถึงลงไปในความสามัคคีของพี่น้องประชาชนทั้งประเทศ
กำลังจะก่อให้เกิดความแตกแยก ผมไม่สบายใจกับการที่พวกเราจะต้องลุก
ขึ้นมา แล้วพูดว่า วุฒิสมาชิกเป็นอย่างไร บางคน บางหมู่ บางเหล่าคิดว่า
วุฒิสมาชิกเป็นสภาแต่งตั้ง เป็นตัวแทนเป็นร่างทรงของ รสช. ท่านประธาน
ถึงตรงนี้ต้องพูดจากันตรง ๆ ว่า คน ๒๖๐ คน ซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกอยู่ในปัจจุบัน
นั้น ไม่ได้เป็นอย่างที่คน หรือคนบางคนเข้าใจ คนบางคนขนานนาม ผม
ไม่เข้าใจว่าคน ๒๖๐ คนนี้ เขาเลวร้ายอย่างไร คน ๒๖๐ คนนี้เขาทำความ

เสียหายให้กับชาติบ้านเมืองอย่างไร ผมถามว่า รสช. นี้ประกอบแต่เรื่อง
 ซึ่งเลวร้ายต่อบ้านต่อเมืองต่อสังคมไทยหรืออย่างไรประกาศ รสช. ๕๖ ฉบับ
 เลวร้ายไปทั้งหมดหรือไม่ ผมพูดวันนี้ผมอภิปรายอย่างนี้ ไม่ใช่ผมเห็นด้วยกับ
 การปฏิวัติรัฐประหาร แต่ในสังคมทุกสังคม ท่านประธาน ไม่มีอะไรที่พร้อม
 สมบูรณ์ ไม่มีอะไรเลวที่สุด แล้วก็ไม่มีอะไรดีที่สุด จนกระทั่งหาความเลว
 ไม่เจอ อย่างน้อยที่สุดในประกาศ รสช. ๕๖ ฉบับ ท่านประธานที่เคารพ
 ประกาศ รสช. ฉบับที่ ๔๔ ก็เป็นประกาศ รสช. ที่พี่น้องประชาชนทั้ง
 ประเทศยอมรับและสรรเสริญ ความดีก็มีท่านประธาน เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า
 ในสังคมปัจจุบัน คนที่มาจากการเลือกตั้ง ทำเลวก็มี ทำดีก็มีเยอะฉันใดก็ฉันนั้น
 ท่านประธาน ตรงนี้แหละครับคนที่มาจากการแต่งตั้งบางคนอาจจะทำเลว แต่
 คนทำดีก็มีเยอะเช่นเดียวกัน ท่านประธานถึงตรงนี้ ผมไม่เข้าใจว่าเรากำลัง
 จะทำอะไรกันในการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรากำลังจะก่อให้เกิดความ
 สมานฉันท์สามัคคีของคนในชาติ ความเป็นปึกแผ่นของคนในชาติ เพื่อพัฒนา
 ระบอบประชาธิปไตย หรือเรากำลังจะดอกล้มสร้างความแตกแยกให้กับสังคม
 ถามว่าวุฒิสมาชิก ๒๐๐ คนนั้น เขาเลวร้ายกันมากมายนักหรือ ท่านประธาน
 ที่เคารพ ถ้าจะมาพูดจากัน ทำไมในขณะที่คนที่ป็นวุฒิสมาชิกพูดจาอะไรกัน
 ในบ้านในเมืองในสังคมนี้ ในสถานการณ์ปัจจุบัน บนพื้นฐานของความนิยมและ
 ความเชื่อถือทางสังคมนั้น ทำไมเบี่ยงเบนจากข้อเท็จจริงถามว่า ในขณะที่
 วุฒิสมาชิกบางท่านขอประทานโทษที่ต้องเอ่ยนามสมมุติว่า อย่างคุณหญิงลักขณา
 แสงสนิท ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนบดินทร์เดชา ท่านป็นวุฒิสมาชิก ท่านอยู่
 ในสายการศึกษา ท่านเป็นครูบาอาจารย์ ท่านอบรมลูกหลานมานานแสนนาน
 เครดิตประสบการณ์ ความสามารถของท่านในการทำหน้าที่เพื่อบ้านเพื่อเมือง
 นั้น ท่านไม่มีน้ำหนักเพียงพอในการที่จะพูดจาอะไร ในทางประชาธิปไตย
 เป็นนักประชาธิปไตยเพียงพอเท่ากับคนชื่อประทีป อึ้งทรงธรรม หรือไม่ ผม

ยกตัวอย่างบางตอนครับท่านประธาน ถึงตรงนี้ท่านประธานสิ่งที่เราจะต้อง
 มานองกันในขณะที่เราพิจารณากัน ๒๕ ร่าง สิ่งที่กรรมการวิสามัญพิจารณา
 แล้ว ก็ไม่ใช่ว่าจะถูกทั้งหมดท่านประธานที่เคารพ มีทั้งผิดมีทั้งถูก ในตรงนี้
 เองท่านประธาน เราต้องยอมรับในหลายเรื่อง เราเองมาจากปีกของการ
 เลือกตั้ง เราก็ต้องยอมรับในข้อเท็จจริงเช่นเดียวกันครับ ท่านประธาน
 ว่าเราควรจะทำอย่างไร ถึงวันนี้ท่านประธานครับ ผมว่าพวกเรา ๖๓๐ คน
 ในรัฐสภาแห่งนี้ ถึงเวลาที่พวกเราจะต้องหันหน้าเข้ามาหากัน ทำอย่างไร
 ที่จะทำให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นไปโดยความเรียบร้อย ก่อให้เกิด
 ประโยชน์กับชาติบ้านเมือง ผมไม่อยากเห็นพวกเราแบ่งฝักแบ่งฝ่ายระหว่าง
 นักการเมืองกับข้าราชการประจำ ท่านประธานที่เคารพ ผมเชื่อว่าเพื่อน
 สมาชิกในรัฐสภาแห่งนี้คงจะเคยอ่านหนังสือเล่มหนึ่งเป็นหนังสือ ซึ่งพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงแปลขึ้น เรื่องนายทองอินผู้ปิดทอง
 หลังพระ เนื้อหาสาระที่ทรงแปลด้วยความอุตสาหะ วิริยะ พยายาม เพราะ
 อะไรท่านประธาน เนื้อหาของหนังสือเป็นการบรรยายถึงความยากลำบาก
 ในการที่จะต้องทำหน้าที่ ในการที่จะรับใช้ชาติ รักษาชาติบ้านเมืองของพี่น้อง
 ข้าราชการประจำ ตั้งแต่ จี. ๑ ขึ้นมา คนทุกคนที่เป็นข้าราชการประจำ
 ทำไมเราต้องมาแบ่งฝักแบ่งฝ่ายทำไมเราต้องมาแตกแยกระหว่างข้าราชการ
 ประจำกับนักการเมืองนั่นก็ประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ท่านประธานที่เคารพ เราเองคงต้องยอมรับว่า
 ในช่วงปีเศษ ๆ ที่ผ่านมา เป็นรอบปีแรกเป็นครั้งแรกในรัชกาลของพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้มีพระราชดำรัสถึง ๒ ครั้ง ๒ คราด้วยกัน
 พวกเราเคยรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมหรือเปล่า ที่ได้มีรับสั่งถึงไม่ว่าจะใน
 พระราชดำรัสที่ว่าด้วยการให้พวกเราสำนึกสำนึกไม่ว่าจะเป็นพระราชดำรัส
 ถึงเรื่องที่ว่าอย่ากัดกัน ตรงนี้ผมว่าถึงเวลาที่เพื่อนสมาชิกรัฐสภาทั้ง ๒ สภา

เราจะได้หันหน้าเข้าหากันในการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ท่านประธานที่เคารพ ผมสังกัดพรรคชาติไทย ผมอยู่ในปีกของพรรคร่วมฝ่ายค้าน ผมยืนยันกับท่านประธานว่าโดยเจตนาที่บริสุทธิ์ของพรรคร่วมฝ่ายค้านในการเสนอร่างแก้ไขพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญ ซึ่งมี ๒๑๑ มาตรานั้น เราพรรคร่วมฝ่ายค้านจะพยายามต่อสู้และผลักดันให้มีการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้สำเร็จให้จงได้ และให้เป็นประชาธิปไตยที่สุดสำหรับพี่น้องประชาชน ส่วนว่าใครจะแสดงเจตนารมณ์และพฤติกรรมความจริงใจอย่างไรต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญในขณะนี้ ผมเชื่อว่าพี่น้องประชาชนทั้งประเทศจะได้เห็นความจริงใจของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ไม่ได้อยู่ที่วาระที่ ๑ ในขั้นรับหลักการหรือไม่ แต่จะพิสูจน์นักการเมืองในสภาแห่งนี้ จะพิสูจน์สมาชิกสภาแห่งนี้ทั้ง ๖๓๐ กว่าคน ในวาระที่ ๒ ในวาระที่ ๓ ตรงนั้น ละครับท่านประธานที่เคารพ จะเป็นข้อยุติว่าใครจริงใจต่อการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นประชาธิปไตยมากกว่ากัน กราบขอบพระคุณครับท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : คุณปัญญา ศรีปัญญา

นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ปัญญา ศรีปัญญา ส.ส. ขอนแก่น พรรคชาติพัฒนา กระผมขอเสนอปิดการอภิปรายของผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบ มีผู้ใดจะเสนอเปิดใหม่ครับ เชิญครับ

นายสมาน ยิ่งสมาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยะลา) : กระผม สมาน ยิ่งสมาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดยะลา พรรค

ความหวังใหม่ ขอเสนอเปิดอภิปรายต่อหน้าครับ ขอเสียงรับร้องครับ

(มีสมาชิยกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีผู้รับรองครบ ก็ต้องขอโหวต

(ประธานรัฐสภามีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

ประธานรัฐสภา : ผมจะถามมติแล้วนะครับ เชิญ มีเรื่องอะไร

นายวินัย เสนเนียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :

ท่านประธานสภาที่เคารพพระผม วินัย เสนเนียม สมาชิกรัฐสภา จากจังหวัดสงขลา พรรคประชาธิปัตย์ ผมขออนุญาตหารือท่านประธาน อาจจะขัดข้อบังคับบ้าง แต่ผมขออนุญาตหารือว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของท่านประธาน ผมไม่ได้หารือท่านใดในพรรคประชาธิปัตย์ แต่ว่าผมเห็นท่านหัวหน้าพรรคผมยกมือแต่ว่าคงจะไม่มีโอกาสได้พูด ผมเรียนหารือท่านเท่านั้น ถ้าจะอนุญาตก็จะสุดแล้วแต่ ผมมิได้ฝ่าฝืนข้อบังคับแต่ประการใด แต่ขออนุญาตหารือท่านประธานเท่านั้น

ประธานรัฐสภา : ขอประทานโทษ ผมไม่เห็นจริง ๆ นะครับ ผมไม่ได้มีเจตนา ท่านผู้ใดเห็นควรปิดอภิปราย กรุณายกมือขึ้น

(มีสมาชิยกยกมือ ๓๕๑ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นควรเปิดอภิปรายต่อไป กรุณายกมือขึ้น

(มีสมาชิยกยกมือ ๑๗๖ คน)

ประธานรัฐสภา : ผลการลงมติ เห็นควรปิดอภิปราย ๓๕๑ เสียง เห็นควรเปิด ๑๗๖ เสียง เป็นอันว่าปิดอภิปราย ก็จะต้องถึงการลงมติโดยวิธีขานชื่อ ผมขออนุญาตตั้งกรรมการจำ เป็นจะต้องตั้งกรรมการนับคะแนนในการขานชื่อ ผมขอตั้งกรรมการทั้งหมด ๖ ท่าน ๑. คุณคำรณ ณ ลำพูน

๒. คุณภูมินทร์ ธีธีระประเสริฐ ๓. คุณเจริญ จรรย์โกมล ๔. คุณกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ ๕. คุณจิตวา กลิ่นสุนทร ๖. คุณดุสิต ศิริวรรณ ขอเชิญเข้าประจำที่
ครับ

(คณะกรรมการนับคะแนนเข้าประจำที่)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิกครับ เวลาเรียกชื่อแล้วท่านก็
ขานว่าจะรับหรือไม่รับ รับ หมายความว่า รับหลักการ ไม่รับ หมายความว่า
ไม่รับ ถ้ากรรมการพร้อมแล้วขอเชิญท่านเลขาธิการดำเนินการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑. นายกนก ลิ้มตระกูล

นายกนก ลิ้มตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรดิตถ์) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒. นายกมล จิระพันธุ์วณิช

นายกมล จิระพันธุ์วณิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓. พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ

พลอากาศเอก กมล เดชะตุงคะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔. พลตรี กมล สาคุณ

(พลตรี กมล สาคุณ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕. นายกร ทัพพะรังสี

นายกร ทัพพะรังสี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖. นายกรพจน์ อัสวินวิจิตร

(นายกรพจน์ อัสวินวิจิตร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗. นายกระแส ชนะวงศ์

นายกระแส ชนะวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘. นายกรีช กงเพชร

นายกรีช กงเพชร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๙. นายกฤษฏาง แดวโสภา

นายกฤษฏาง แดวโสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครราชสีมา) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๐. นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ

นายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๑. พลอากาศเอก กัณฑ์ พิมานทิพย์

พลอากาศเอก กัณฑ์ พิมานทิพย์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒. นายกำชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์

นายก้าชัย เรืองกาญจนเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สุรินทร์) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๓. นายก้าซุง ประภากรแก้วรัตน์

นายก้าซุง ประภากรแก้วรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ชัยภูมิ) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔. พลโท กิตติ รัตนฉายา

พลโท กิตติ รัตนฉายา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕. นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์

นายกิตติศักดิ์ หัตถสงเคราะห์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(หนองบัวลำภู) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖. ร้อยโท กุเทพ ไสกระจำง

ร้อยโท กุเทพ ไสกระจำง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ศรีสะเกษ) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗. พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล

พลอากาศเอก เกษตร โรจนนิล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๘. นายเกษม ณรงค์เดช

นายเกษม ณรงค์เดช สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙. พลอากาศเอก เกษม ทวีวัฒน์

พลอากาศเอก เกษม ทวีวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๐. นายเกษม มาลัยศรี

นายเกษม มาลัยศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑. นายเกษม รุ่งชนเกียรติ

นายเกษม รุ่งชนเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๒. พลเรือโท เกษมศักดิ์ พรหมบุตร

พลเรือโท เกษมศักดิ์ พรหมบุตร สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๓. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกข์

พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกข์ สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔. นายเกียรติ ศรีสุรินทร์

นายเกียรติ ศรีสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕. นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์

นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(อุดรธานี) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖. พลอากาศโท เกียรติศักดิ์ เทพบุญชร

(พลอากาศโท เกียรติศักดิ์ เทพบุญชร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๗. นายแก้ว บัวสุวรรณ

(นายแก้ว บัวสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๘. นายโกเมน ภัทรภิรมย์

นายโกเมน ภัทรภิรมย์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๙. นายโกวิท วรพิพัฒน์

(นายโกวิท วรพิพัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๐. นายโกวิท สุรัสวดี

นายโกวิท สุรัสวดี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๑. นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์

นายไกรสิทธิ์ ไกรสิทธิพงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๒. พลเอก ขจร ราษฎร์วงศ์

พลเอก ขจร ราษฎร์วงศ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๓. นายขุนทอง เทียงตรง

(นายขุนทอง เทียงตรง สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔. นายขุนทอง ภูผิวเดือน

นายขุนทอง ภูผิวเดือน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕. นายคณิน บุญสุวรรณ

นายคณิน บุญสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖. พันตรี กล้าย นวพันธ์

พันตรี กล้าย นวพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๗. นายคำรณ ณ ลำพูน

นายคำรณ ณ ลำพูน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น่าน) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๘. นางเครือวัลย์ สมณะ

นางเครือวัลย์ สมณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๙. นายโมสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์

(นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๐. นายเงิน บุญสุภา

นายเงิน บุญสุภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๑. พลอากาศเอก จรรยา สุคนธ์ทรัพย์

พลอากาศเอก จรรยา สุคนธ์ทรัพย์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๒. พลเอก จรัส กุลละวณิชย์

พลเอก จรัส กุลละวณิชย์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๓. นายจรัส พัวช่วย

(นายจรัส พัวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๔. นายจรัส สุวรรณเวลา

(นายจรัส สุวรรณเวลา สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๕. พลเอก จรินทร์ สว่างวรรณ

พลเอก จรินทร์ สว่างวรรณ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๖. พลเอก จรูญ พุนสนอง

พลเอก จักรญ พูนสนอง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๙. นายจองชัย เทียงธรรม

(นายจองชัย เทียงธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี)

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐. นายจักรพันธ์ ขมจินดา

นายจักรพันธ์ ขมจินดา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑. นายจิตวา กลิ่นสุนทร

นายจิตวา กลิ่นสุนทร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒. นายจ้านงค์ โพธิสาโร

นายจ้านงค์ โพธิสาโร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓. นายจำลอง กรุฑขุนทด

นายจำลอง กรุฑขุนทด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๔. พลตรี จำลอง ศรีเมือง

พลตรี จำลอง ศรีเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓. พลเอก จำแลง อุสุโกมล

พลเอก จำแลง อุสุโกมล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๔. คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร

คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕. นายจิระ มังคลรังษี

(นายจิระ มังคลรังษี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖. นายจิรายุทธ์ วสุรัตน์

นายจิรายุทธ์ วสุรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๗. นายจิรมิตร อุดมธรรมภักดี

นายจิรมิตร อุดมธรรมภักดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร):
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘. พลเรือตรี จุมพล หงส์ทอง

พลเรือตรี จุมพล หงส์ทอง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๙. นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์

นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พังงา) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐. นายเจริญ คันธวงศ์

นายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๑. นายเจริญ จรรย์โกมล

นายเจริญ จรรย์โกมล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒. นายเจริญ เชาวนัประยูร

(นายเจริญ เชาวนัประยูร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เชียงใหม่) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๓. นายเจริญ สิริวัฒนภักดี

(นายเจริญ สิริวัฒนภักดี สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๔. นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา

นายเจริญจิตต์ ณ สงขลา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๕. นายฉลาด ขามช่วง

นายฉลาด ขามช่วง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๖. ร้อยตำรวจโท จัตรชัย บุญชนะอนันต์

(ร้อยตำรวจโท ฉัตรชัย บุญยะอนันต์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๗. นายฉัตรชัย เอียสกุล

นายฉัตรชัย เอียสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๘. พลอากาศเอก เฉลย วรินทร์าคม

พลอากาศเอก เฉลย วรินทร์าคม สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๙. ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๐. นายเฉลิมชัย อุฬารกุล

นายเฉลิมชัย อุฬารกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๑. นายเฉลิมชัย เอียสกุล

นายเฉลิมชัย เอียสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒. นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย

นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๗๓. นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ

นายเฉลิมยศ แสนวิเศษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มุกดาหาร) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๗๔. นายชวน หลีกภัย

นายชวน หลีกภัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตรัง) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๗๕. พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๗๖. พลเรือโท ชวลิต อิศรางกูร ณ อยุธยา

พลเรือโท ชวลิต อิศรางกูร ณ อยุธยา สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๗๗. พลเอก ชัชชม กันหลง

พลเอก ชัชชม กันหลง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๗๘. นายชัชวาล อภิบาลศรี

นายชัชวาล อภิบาลศรี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๙. นายชัชวาลย์ ขมภูแดง

นายชัชวาลย์ ขมภูแดง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘๐. นายชัย ชิดชอบ

นายชัย ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘๑. พลโท ชัยณรงค์ หนูหนักดี

พลโท ชัยณรงค์ หนูหนักดี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘๒. นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์

นายชัยภักดิ์ ศิริวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรดิตถ์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘๓. พลโท ชัยวุฒิ ศรีมาศ

พลโท ชัยวุฒิ ศรีมาศ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘๔. พลเอก ขาว ชาญ หาญยุทธ

พลเอก ขาว ชาญ หาญยุทธ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๘๕. นายชาญชัย ปทุมารักษ์

นายชาญชัย ปทุมารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๘๖. นายชาติวี พิริยะกิจไพบูลย์

นายชาติวี พิริยะกิจไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อุบลราชธานี) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๘๗. พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ

พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๘๘. นายชาติเชื้อ วรรณสุต

(นายชาติเชื้อ วรรณสุต สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๘๙. พลตรี ชำนาญ พาสุนันท์

พลตรี ชำนาญ พาสุนันท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๙๐. นายชำนาญ ศักดิ์เศรษฐ์

นายชำนาญ ศักดิ์เศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๙๑. นายชิงชัย มงคลธรรม

นายชิงชัย มงคลธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๙๒. นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๓. พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ

พันเอก ชินวุธ สุนทรสีมะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔. นายชุมพล กาญจนะ

นายชุมพล กาญจนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕. นายชุมพล ศิลปอาชา

นายชุมพล ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๖. นายชูชัย มุ่งเจริญพร

นายชูชัย มุ่งเจริญพร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๗. นายชูชาติ หาญสวัสดิ์

นายชูชาติ หาญสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๘. นายชูชีพ หาญสวัสดิ์

นายชูชีพ หาญสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๕. นายชวรงค์ ฉายะบุตร

นายชวรงค์ ฉายะบุตร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๐๐. พลโท เชนฐา ฐานะจาโร

พลโท เชนฐา ฐานะจาโร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๐๑. นายเชาวน์วัศ สดลภา

นายเชาวน์วัศ สดลภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๑๐๒. ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ

(ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(ราชบุรี) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๑๐๓. นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์

นายเชาวลิต สุขสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรดิตถ์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๑๐๔. พลเอก เขิดชาย ชีรรัตนนัท

พลเอก เขิดชาย ชีรรัตนนัท สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๐๕. พลเรือเอก เชื้อว โรจนชล

พลเรือเอก เชื้อว โรจนขลา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๐๖. พลเรือตรี โชคชัย พลชัย

พลเรือตรี โชคชัย พลชัย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๐๗. นายโชคชัย อักษรนันท์

(นายโชคชัย อักษรนันท์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๐๘. นายไชยยศ จิรเมธากร

นายไชยยศ จิรเมธากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๐๙. นายไชยยศ สะสมทรัพย์

นายไชยยศ สะสมทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๑๐. นายไชยา พรหมา

นายไชยา พรหมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๑๑. นายณรงค์ นิยมไทย

(นายณรงค์ นิยมไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่)
ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๑๒. นายณรงค์ วงศ์วรรณ

นายณรงค์ วงศ์วรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๑๓. นายณรงค์เลิศ สุรพล

นายณรงค์เลิศ สุรพล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๑๔. พลอากาศเอก คณัฏ โมรินทร์

พลอากาศเอก คณัฏ โมรินทร์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๑๕. นายคณัฏฤทธิ์ วัชรภรณ์

นายคณัฏฤทธิ์ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๑๖. พลอากาศตรี คุณฤๅ ประพัฒน์ทอง

(พลอากาศตรี คุณฤๅ ประพัฒน์ทอง สมาชิกวุฒิสภา

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๑๗. นายดุสิต รังคสิริ

นายดุสิต รังคสิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๑๘. นายดุสิต ศิริวรรณ

นายดุสิต ศิริวรรณ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๑๙. นายคูสิต โสภิตชา

นายคูสิต โสภิตชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๐. นายเดช บุญ-หลง

นายเดช บุญ-หลง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครนายก) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๑. นาวาโท เดชา สุขารมณ

นาวาโท เดชา สุขารมณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กาญจนบุรี) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๒. พันจ่าอากาศเอก เต็ดดวงคองรัก คุ่มชนะ

พันจ่าอากาศเอก เต็ดดวงคองรัก คุ่มชนะ สมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร (ชัยนาท) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๓. นายเด่น ไต๊ะมีนา

นายเด่น ไต๊ะมีนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปัตตานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๔. หม่อมหลวงตรีศุภทร เทวกุล

หม่อมหลวงตรีศุภทร เทวกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๕. นายตรีพล เจริญจิตต์

นายตรีพล เจาะจิตต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๖. นายตรีเพชร พรหมนิติพันธุ์

นายตรีเพชร พรหมนิติพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๗. นางเดือนใจ นุอุปละ

นางเดือนใจ นุอุปละ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :

งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๘. นายไตรรงค์ สุวรรณศิริ

นายไตรรงค์ สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๒๙. พลโท ถวัลย์ แสงวงพรรค์

พลโท ถวัลย์ แสงวงพรรค์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๓๐. นายถวิล จันท์ประสงค์

นายถวิล จันท์ประสงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๓๑. นายถวิล ไพรสมน์

นายถวิล ไพรสมน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๒. นายถวิล ฤกษ์ห่อ

นายถวิล ฤกษ์ห่อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๓. พลอากาศโท ถาวร เกิดสินธุ์

พลอากาศโท ถาวร เกิดสินธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๔. นายถาวร ศรีรัตนณรงค์

นายถาวร ศรีรัตนณรงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงราย):
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๕. พลเอก ถาวร รัตนาวะดี

พลเอก ถาวร รัตนาวะดี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๖. พลตรี เถลิง มุ่งธัญญา

พลตรี เถลิง มุ่งธัญญา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๗. นายทอง ศิริปรีชาพงษ์

นายทอง ศิริปรีชาพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๘. นายทรงชัย อินทรารักษ์

นายทรงชัย อินทรารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๓๙. นายทรงธรรม ปัญญาดี

นายทรงธรรม ปัญญาดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๐. นายทรงพล โกวิทศิริกุล

นายทรงพล โกวิทศิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย):

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๑. นายทรงศักดิ์ ทองศรี

นายทรงศักดิ์ ทองศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๒. พลเรือเอก ทรงสิทธิ์ กิตติพิรัช

พลเรือเอก ทรงสิทธิ์ กิตติพิรัช สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๓. นายทวิช กลิ่นประทุม

นายทวิช กลิ่นประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๔. นายทวิ ไกรคุปต์

นายทวิ ไกรคุปต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๕. นายทวี สุระบาล

นายทวี สุระบาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตริง) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๖. นายทวี หนูนภักดี

นายทวี หนูนภักดี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๗. พลตรี ทวีศักดิ์ หนูนภักดี

พลตรี ทวีศักดิ์ หนูนภักดี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๘. พลเอก ทวีสิทธิ์ สร้างสมวงษ์

พลเอก ทวีสิทธิ์ สร้างสมวงษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๔๙. พลโท ทศพร ทรงสุวรรณ

พลโท ทศพร ทรงสุวรรณ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๐. นายทศพล สังข์ทรัพย์

นายทศพล สังข์ทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลข) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๑. นางสาวทัศนา บุญทอง

นางสาวทัศนา บุญทอง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๒. นายทินพันธุ์ นาคะตะ

(นายทินพันธุ์ นาคะตะ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๓. นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์

นายทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๔. นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์

นายเทอดพงษ์ ไชยนันทน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตาก) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๕. นายเทิดภูมิ ใจดี

นายเทิดภูมิ ใจดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๖. นายธงชัย พิมพ์สกุล

นายธงชัย พิมพ์สกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๗. นายธนิศ ไตรวุฒิ

นายธนิศ ไตรวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตราด) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๘. นายธนิศ เจียรวนนท์

(นายชนินท์ เจียรวนนท์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๕๙. นายธเนศร์ พรพิพัฒน์พงศ์

นายธเนศร์ พรพิพัฒน์พงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๐. นายธรรมบุญ ถัดพลี

นายธรรมบุญ ถัดพลี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๑. พลเรือเอก ธวัชชัย โกศลนาวัน

พลเรือเอก ธวัชชัย โกศลนาวัน สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๒. นายธวัชชัย ขงกิตติกุล

นายธวัชชัย ขงกิตติกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๓. นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่

นายธวัชวงศ์ ณ เชียงใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เชียงใหม่) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๔. นายธานินทร์ ใจสมุทร

นายธานินทร์ ใจสมุทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สตูล) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๕. พลอากาศตรี ธานินทร์ ฟูงขจร

(พลอากาศตรี ชานินทร์ พึ่งขจร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่
ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๖. นายธานี ยี่สาร

นายธานี ยี่สาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๗. พลอากาศโท ชำรง เจริญรัชต์

(พลอากาศโท ชำรง เจริญรัชต์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่
ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๘. นายชำรงค์ แสงสุริยจันทร์

นายชำรงค์ แสงสุริยจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๖๙. พลตรี ชิตพิงษ์ เชนนุวัตร

พลตรี ชิตพิงษ์ เชนนุวัตร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๐. พลอากาศโท ชีร์ศิลป์ กัมภีรญาณนนท์

พลอากาศโท ชีร์ศิลป์ กัมภีรญาณนนท์ สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๑. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาธต์

นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาธต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(นครสวรรค์) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๒. พลเอก เขียว ชนโมตรี

พลเอก เขียว ชนโมตรี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๓. นายเชียร มโนหรรทัด

นายเชียร มโนหรรทัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๔. พลเรือโท นคร พิบูลย์สวัสดิ์

พลเรือโท นคร พิบูลย์สวัสดิ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๕. พลโท นพ พินสายแก้ว

พลโท นพ พินสายแก้ว สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๖. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์

คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๗. นายนิพนธ์ ชารามณี

นายนิพนธ์ ชารามณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๗๘. นายนิพนธ์ บุญญามณี

นายนิพนธ์ บุญญามณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๕. นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์

นายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา):
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๖. นายนิพนธ์ วิสิทธิ์ยุทธศาสตร์

นายนิพนธ์ วิสิทธิ์ยุทธศาสตร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(อ่างทอง) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๗. นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ

นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พัทลุง) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๘. นางนิภา พริ้งสุทธกะ

นางนิภา พริ้งสุทธกะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สุราษฎร์ธานี) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๙. นายนิคม วรปัญญา

นายนิคม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๙. คุณหญิงนิรมล สุริยศักดิ์

คุณหญิงนิรมล สุริยศักดิ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๑๙๙. ร้อยตรี นกุล ธนิกุล

ร้อยตรี นฤต ชนิกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรสงคราม) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๑๘๖. นายเนวิน ชิดชอบ

นายเนวิน ชิดชอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๑๘๗. นายบดี้ จุณณานนท์

นายบดี้ จุณณานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๘๘. นายบรรจง ไหมจิตจรรย์นัท
นายบรรจง ไหมจิตจรรย์นัท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :

รับหลักการครับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๘๙. พลเอก บรรจบ บุนนาค
พลเอก บรรจบ บุนนาค สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๑๙๐. นายบรรหาร ศิลปอาชา

นายบรรหาร ศิลปอาชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๑๙๑. นายบวร ภูจรีต

นายบวร ภูจรีต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๒. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน

นายบัญญัติ บรรทัดฐาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๓. นายบัณฑิต ศิริพันธุ์

นายบัณฑิต ศิริพันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๔. นายบุญขง วิสมหมาย

นายบุญขง วิสมหมาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๕. นายบุญช่วย ภูจินาพันธุ์

(นายบุญช่วย ภูจินาพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่)
ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๖. นายบุญชู ตริทอง

นายบุญชู ตริทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๗. นายบุญชู โรจนเสถียร

นายบุญชู โรจนเสถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๕๘. พลตำรวจเอก บุญชู ว่างานนท์

พลตำรวจเอก บุญชู วังกานนท์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๑๙๕. นายบุญทรง วงศ์กวี

นายบุญทรง วงศ์กวี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลพบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๐๐. นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์

(นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง)

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๐๑. นายบุญธง สงฆ์ประชา

นายบุญธง สงฆ์ประชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยนาท) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๐๒. นายบุญพันธ์ แววัฒนะ

นายบุญพันธ์ แววัฒนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(พระนครศรีอยุธยา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๐๓. พลตรี บุญรอด สมทัศน์

พลตรี บุญรอด สมทัศน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๐๔. นายบุญส่ง สมใจ

นายบุญส่ง สมใจ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๐๕. นายบุญเสริม ถาวรกุล

นายบุญเสริม ถาวรกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิจิตร) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๐๖. นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ

นายบุญเอื้อ ประเสริฐสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สุพรรณบุรี) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๐๗. นายบุรินทร์ หิรัญบุรณะ

นายบุรินทร์ หิรัญบุรณะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๐๘. นายบุรพา อัดถากร

นายบุรพา อัดถากร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๐๙. นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์

นายปณวัตร เลี้ยงผ่องพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๑๐. นายประกิจ พลเดช

นายประกิจ พลเดช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๑๑. นายประจวบ ไชยสาส์น

นายประจวบ ไชยสาส์น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑๒. พลเอก ประจวบ แสงทวีป

พลเอก ประจวบ แสงทวีป สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑๓. พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช

พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑๔. นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์

(นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑๕. พลเรือเอก ประชุม เกรือวัลย์

พลเรือเอก ประชุม เกรือวัลย์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑๖. พลอากาศเอก ประชุม ฉายศิริ

พลอากาศเอก ประชุม ฉายศิริ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๑๗. พลอากาศโท ประเชิน บุนนาค

พลอากาศโท ประเชิน บุนนาค สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๑๘. นายประเทือง คำประกอบ

นายประเทือง คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครสวรรค์) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๑๙. นายประเทือง ปานลักษณ์

นายประเทือง ปานลักษณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๐. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สิงห์บุรี):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๒๑. พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์

(พลเรือเอก ประพัฒน์ กฤษณจันทร์ สมาชิกวุฒิสภา

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๒. พลอากาศเอก ประพันธ์ รุประเดมิย์

พลอากาศเอก ประพันธ์ รุประเดมิย์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๓. ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์

ร้อยตรี ประพาส ลิมปะพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๔. นายประภัตร โพธสุธน

(นายประภัตร โพธสุธน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี))

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๕. พลเอก ประมณฑ์ ผลาสินธุ์

พลเอก ประมณฑ์ ผลาสินธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๖. นายประมวล สภาวสุ

นายประมวล สภาวสุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(พระนครศรีอยุธยา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๗. พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร

พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สระบุรี) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๘. นายประวัฒน์ อุตตะโมต

นายประวัฒน์ อุตตะโมต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๒๙. นายประวัติ ทองสมบูรณ์

นายประวัติ ทองสมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(มหาสารคาม) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๐. นายประวิช นิลวัชรมณี

นายประวิช นิลวัชรณีย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๓๓๑. พลอากาศโท ประวิช พงนประพันธ์

พลอากาศโท ประวิช พงนประพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๓๓๒. พลเรือเอก ประวิทย์ ปาลศรี

พลเรือเอก ประวิทย์ ปาลศรี สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๓๓๓. พลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์

พลเรือเอก ประวิทย์ ศิวรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๓๓๔. นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ

นายประศาสตร์ ทองปากน้ำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สุโขทัย) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๓๓๕. นายประสงค์ ไหมยตานนท์

(นายประสงค์ ไหมยตานนท์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๓๓๖. นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ

นาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๗๖. นายประสพ บุษราคัม

นายประสพ บุษราคัม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๗๗. นายประสพ รัตนกร

(นายประสพ รัตนกร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๗๘. นายประสพ ดันประเสริฐ

นายประสพ ดันประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครสวรรค์) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๗๙. พลเรือตรี ประสาน จันทรัมย์

พลเรือตรี ประสาน จันทรัมย์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๘๐. นายประสานต์ บุญมี

นายประสานต์ บุญมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๘๑. นายประเสริฐ บุญศรี

นายประเสริฐ บุญศรี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๓๘๒. พลตรี ประเสริฐ พรหมเจริญ

พลตรี ประเสริฐ พรหมเจริญ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการรับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔๔. นายประเสริฐ มงคลศิริ

นายประเสริฐ มงคลศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุทัยธานี) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔๕. พลเอก ประเสริฐ สารฤทธิ์

พลเอก ประเสริฐ สารฤทธิ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการรับ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔๖. นายประเสริฐ สุขวัฒน์

นายประเสริฐ สุขวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สมุทรปราการ) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔๗. พลอากาศเอก ประหยัด คิษยะศริน

พลอากาศเอก ประหยัด คิษยะศริน สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔๘. นายปราโมทย์ สุขุม

นายปราโมทย์ สุขุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๔๙. นายปราเสริฐ ปราสาททองโอสถ

นายปราเสริฐ ปราสาททองโอสถ สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๐. นายปรีชา มุสิกกุล

นายปรีชา มุสิกกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๑. นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข

นายปรีชา เร่งสมบูรณ์สุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลย) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๒. พลโท ปรีชา โรจนเสน

พลโท ปรีชา โรจนเสน สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๓. พลเรือเอก ปรีชา สงวนเชื้อ

พลเรือเอก ปรีชา สงวนเชื้อ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๔. นายปรีชา สุวรรณทัต

นายปรีชา สุวรรณทัต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๕. พลเรือเอก ปรีดา การสุทธิ์

พลเรือเอก ปรีดา การสุทธิ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๖. นางปวีณา หงสกุล

นางปวีณา หงสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๙. นายปัจฉิม บุนนาค

นายปัจฉิม บุนนาค สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๘. นายปัญญา เกสรทอง

นายปัญญา เกสรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๙. นายปัญญา จินาคำ

นายปัญญา จินาคำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แม่ฮ่องสอน) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๖๐. นายปัญญา ศรีปัญญา

นายปัญญา ศรีปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๖๑. นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์

นายเผด็จชัย สะสมทรัพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครปฐม) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๒. นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร

นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๓. พลโท แ้ว แ้วพินากุล

พลโท แฉ้ว แฉ้วพิฆากุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๔. นายพงษ์พัฒน์ ชีรประเทืองกุล

นายพงษ์พัฒน์ ชีรประเทืองกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น่าน) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๕. นายพงษ์ศักดิ์ อินทรพานิชย์

นายพงษ์ศักดิ์ อินทรพานิชย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ขอนแก่น) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๖. นายพงษ์อุดม ตรีสุชี

นายพงษ์อุดม ตรีสุชี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(พระนครศรีอยุธยา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๗. นายเพชร ยุติธรรมดำรง

นายเพชร ยุติธรรมดำรง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๘. พลตรี พนม จินะวิจารณ์ะ

พลตรี พนม จินะวิจารณ์ะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๖๙. พลอากาศเอก พนม ถิรสวัสดิ์

พลอากาศเอก พนม ถิรสวัสดิ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๗๐. ร้อยตรี (หญิง) พนิดา เกษมมงคล

ร้อยตรี (หญิง) พนิดา เกษมมงคล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(ฉะเชิงเทรา) : งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๑. พลโท พบสุข สุธรานันท์

พลโท พบสุข สุธรานันท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๒. พลเรือเอก พยุง ผดุงนาวิน

พลเรือเอก พยุง ผดุงนาวิน สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๓. นายพรเทพ เดชะไพบูลย์

นายพรเทพ เดชะไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๔. นายพรเทพ พรประภา

(นายพรเทพ พรประภา สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๕. นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ

นางพรพิชญ์ พัฒนกุลเลิศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) :
งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๖. นางพวงเล็ก บุญเชียง

นางพวงเล็ก บุญเชียง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) :
รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๖๗. คุณหญิงพัชรี ว่องไพฑูรย์

คุณหญิงพัชร ว่องไพฑูรย์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๗๘. นายพา อักษรเสือ

นายพา อักษรเสือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

งคออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๗๙. นายพากเพียร วิริยะพันธุ์

นายพากเพียร วิริยะพันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๘๐. นายพานิชย์ เจริญเผ่า

นายพานิชย์ เจริญเผ่า สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๘๑. นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา (สมาชิกวุฒิสภา) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๘๒. นายพิชัย วาสนาส่ง

นายพิชัย วาสนาส่ง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๘๓. นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระบี่) :

งคออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๘๔. นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร

นายพิทักษ์ ศรีตะบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๔๕. นายพินิจ จันทรสุรินทร์

นายพินิจ จันทรสุรินทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๔๖. นายพินิจ จันทรสมบูรณ์

นายพินิจ จันทรสมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๔๗. นายพินิจ จารุสมบัติ

นายพินิจ จารุสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๔๘. นางพิมพ์า จันทรประสงค์

นางพิมพ์า จันทรประสงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) :
งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๔๙. นายพิศาล มุลศาสตรสาทร

นายพิศาล มุลศาสตรสาทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๒๕๐. พลอากาศเอก พิศิษฐ์ ศาติคุปต์

พลอากาศเอก พิชญ์ ศาลิคุปต์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕๑. นายพิษณุ พลไวย์

นายพิษณุ พลไวย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕๒. นายพิสิฏฐ ภัคเกษม

(นายพิสิฏฐ ภัคเกษม สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕๓. นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์

นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕๔. นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร

นายพูนสวัสดิ์ มูลศาสตรสาทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สุรินทร์) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕๕. นางสาวพูนสุข โลหะโชติ

นางสาวพูนสุข โลหะโชติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (น่าน) :

รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๒๕๖. นายพูลสวัสดิ์ ไตรระไวศยะ

นายพูลสวัสดิ์ ไตรระไวศยะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อุบลราชธานี) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๗. นายเพรา นีวาทวงศ์

(นายเพรา นีวาทวงศ์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๘. นายไพจิต ศรีวรขาน

นายไพจิต ศรีวรขาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๒๕๙. นายไพจิตร ปวะบุตร

(นายไพจิตร ปวะบุตร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๐. นายไพฑูรย์ แก้วทอง

นายไพฑูรย์ แก้วทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิจิตร) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๑. นายไพบูลย์ ช่างเรียน

นายไพบูลย์ ช่างเรียน สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๒. นายไพบูลย์ ลิมปพยอม

นายไพบูลย์ ลิมปพยอม สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๓. พลเอก ไพบูลย์ ห่องสินหลาก

พลเอก ไพบูลย์ ห่องสินหลาก สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

344 ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๔. พลเอก ไพบูลย์ เอมพันธุ์

พลเอก ไพบูลย์ เอมพันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๕. นายไพโรจน์ จิตตประเสริฐสุข

นายไพโรจน์ จิตตประเสริฐสุข สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๖. นายไพรัช นุชิต

นายไพรัช นุชิต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๗. พลเอก ไพโรจน์ จันทร์อุไร

(พลเอก ไพโรจน์ จันทร์อุไร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๘. นายไพโรจน์ เปี่ยมพงษ์สานต์

(นายไพโรจน์ เปี่ยมพงษ์สานต์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๐๙. นายไพโรจน์ ลำชา

นายไพโรจน์ ลำชา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๐. นายไพโรจน์ ไส้สุนทร

นายไพโรจน์ ไส้สุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๑. พลเรือโท ไพโรจน์ สันติเวชกุล

พลเรือโท ไพโรจน์ สันติเวชกุล สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๒. ว่าที่ร้อยตรี ไพโรจน์ สุวรรณฉวี

ว่าที่ร้อยตรี ไพโรจน์ สุวรรณฉวี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๓. นายไพศาล กุมาลย์วิสัย

นายไพศาล กุมาลย์วิสัย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๔. นายไพศาล จันทรภักดี

นายไพศาล จันทรภักดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๕. นายไพศาล ยิ่งสมาน

นายไพศาล ยิ่งสมาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยะลา) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๖. นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล

นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๑๗. นายภิญโญ นิโรจน์

นายกฤษฎา นิโรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๑๘. นายภูมิ สาระผล

นายภูมิ สาระผล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๑๙. นายภูมินทร์ ลีธีระประเสริฐ

นายภูมินทร์ ลีธีระประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ศรีสะเกษ) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๒๐. นายมงคล จงสุทธนามณี

นายมงคล จงสุทธนามณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เชียงราย) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๒๑. พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์

(พลเอก มงคล อัมพรพิสิฏฐ์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๒๒. นายมงคล ไกรวัฒนุสรณ์

นายมงคล ไกรวัฒนุสรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สมุทรสาคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๒๓. นายมนตรี คำนไพบูลย์

นายมนตรี คำนไพบูลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒๔. นายมนตรี พงษ์พานิช

นายมนตรี พงษ์พานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(พระนครศรีอยุธยา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒๕. นายมนัส นิยมทรัพย์มณี

นายมนัส นิยมทรัพย์มณี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒๖. นายมนัส เสงยศมาก

นายมนัส เสงยศมาก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒๗. นายมหิตล จันทรางกูร

(นายมหิตล จันทรางกูร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒๘. นายมอนอินทร์ รินคำ

นายมอนอินทร์ รินคำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๒๙. นายมัน พัทธโนทัย

นายมัน พัทธโนทัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๗๓๐. พลเรือเอก มาตรา อ่ำไพพัสตร์

พลเรือเอก มาตรการ อำไพพัสดร์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๑. นายมานพ จรัสดำรงนิตย์

นายมานพ จรัสดำรงนิตย์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๒. นายมานะ กุสกูล

นายมานะ กุสกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๓. นายมานะ มหาสุวีระชัย

นายมานะ มหาสุวีระชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ศรีสะเกษ) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๔. นายมานอญ วัชชัยกุล

นายมานอญ วัชชัยกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๕. นายมารุต บุญนาค

นายมารุต บุญนาค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๖. คุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

คุณหญิงมาลี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๙. นายมีชัย ฤชุพันธุ์

นายมีชัย ฤชุพันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๙. นายमुख สุนทร

นายमुख สุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปัตตานี) :

งดใช้สิทธิครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๓๙. นายเมธา เอื้ออภิญญกุล

นายเมธา เอื้ออภิญญกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แพร่) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๔๐. นายชงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ

นายชงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ระยอง) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๔๑. นายชงยศ ดันพิริยะกุล

นายชงยศ ดันพิริยะกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๔๒. นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ

นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๔๓. พลโท ยิ่งยศ โชติพิมาย

พลโท ยิ่งยศ โชติพิมาย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔๔. นายยุทธ กิ่งเกตุ

นายยุทธ กิ่งเกตุ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔๕. นายยุทธ อังกินันท์

นายยุทธ อังกินันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔๖. พลเอก ยุทธนา คำดี

พลเอก ยุทธนา คำดี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔๗. พลเอก ยุทธพันธุ์ มกรมณี

พลเอก ยุทธพันธุ์ มกรมณี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔๘. นายยุทธศิลป์ ฐานะกุล

นายยุทธศิลป์ ฐานะกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๔๙. นายระวี กิ่งคำวงศ์

นายระวี กิ่งคำวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มุกดาหาร) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๐. นายระวี หิรัญโชติ

นายระวี หิรัญโชติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๑. นายรักเกียรติ สุขชนะ

นายรักเกียรติ สุขชนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๒. พลอากาศตรี รังสรรค์ ทิขะระ

พลอากาศตรี รังสรรค์ ทิขะระ สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๓. นายรัชชัย ศรีลาภ

นายรัชชัย ศรีลาภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๔. นายร่ำริ มานะ

นายร่ำริ มานะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๕. นายรุ่งธรรม ถัดพลี

นายรุ่งธรรม ถัดพลี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๖. นายเรวัต สิริกุล

นายเรวัต สิริกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๕๖. นายเรืองวิทย์ ลิกค์

นายเรืองวิทย์ ลิกค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กำแพงเพชร) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๕๘. พลเรือโท โรช วิกิตภูมิประเทศ

พลเรือโท โรช วิกิตภูมิประเทศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๕๙. นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์

นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) :
งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๖๐. นางลลิตา ฤกษ์สำราญ

นางลลิตา ฤกษ์สำราญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๖๑. คุณหญิงลักขณา แสงสนิท

คุณหญิงลักขณา แสงสนิท สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๖๒. นายลากศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ

นายลากศักดิ์ ลาภาโรจน์กิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สงขลา) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๖๓. นายลำพอง พิลาสมบัติ

นายลำพอง พิลาสสมบัติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖๔. พลโท เลิศ พึ่งพักตร์

พลโท เลิศ พึ่งพักตร์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖๕. พลเอก วชิรา สุริยกุล ณ อยุธยา

พลเอก วชิรา สุริยกุล ณ อยุธยา สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖๖. พลอากาศเอก วรรณด อภิจारी

(พลอากาศเอก วรรณด อภิจारी สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่
ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖๗. ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันชื้อ

(ร้อยตำรวจตรี วรรณ ชันชื้อ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖๘. นายวรรณรัตน์ ขาญนุกุล

นายวรรณรัตน์ ขาญนุกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๖๙. นายวราเทพ รัตนากร

นายวราเทพ รัตนากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กำแพงเพชร) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๐. นายวัชรินทร์ เกตะวันดี

นายวัชรินทร์ เกตะวันดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลข) :

งคออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๑. นายวัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๒. พลเอก วัฒนา สรรพานิช

(พลเอก วัฒนา สรรพานิช สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๓. นายวัฒนา อัสวเหม

นายวัฒนา อัสวเหม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๔. พลเอก วันชัย เรืองตระกูล

พลเอก วันชัย เรืองตระกูล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๕. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยะลา) :

งคออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๖. พลโท วัลลภ จิตตฤกษ์

พลโท วัลลภ จิตตฤกษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๖. นายวัลลภ ยังตรง

นายวัลลภ ยังตรง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๗. นางวาณี หาญสวัสดิ์

นางวาณี หาญสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปทุมธานี) :
รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๘. นายวาสิศ พัทฒนบุตร

นายวาสิศ พัทฒนบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำปาง) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๗๙. พลเอก วิจิตร สุขมาก

พลเอก วิจิตร สุขมาก สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๘๐. นายวิจิตร สุพินิจ

นายวิจิตร สุพินิจ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๘๑. พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์

พันตำรวจโท วิจิตร สุวิทย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๓๘๒. นายวิชัย ชัยจิตวนิชกุล

นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๘๔. นายวิชัย ไสสุวรรณจินดา

นายวิชัย ไสสุวรรณจินดา สมาชิกวุฒิสภา : เห็นด้วยในหลักการ
ที่ให้แก้ไขรัฐธรรมนูญครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๘๕. นายวิชัย วงศ์ไชย

นายวิชัย วงศ์ไชย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๘๖. พลเอก วิจิต บุญยะวัฒน์

พลเอก วิจิต บุญยะวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๘๗. นายวิฑูร์ ดัณศศิริ

(นายวิฑูร์ ดัณศศิริ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๘๘. พลเรือเอก วิเชษฐ การุณยวนิช

พลเรือเอก วิเชษฐ การุณยวนิช สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๘๙. นายวิเชียร ขาวขำ

นายวิเชียร ขาวขำ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุดรธานี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๐. นายวิเชียร คันถ้อง

นายวิเชียร คันถ้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตรง) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๑. พลเรือเอก วิจารณ์ สันติวิสิษฐ์

พลเรือเอก วิจารณ์ สันติวิสิษฐ์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๒. นายวิฑูรย์ นามบุตร

นายวิฑูรย์ นามบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๓. นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ

นายวิฑูรย์ ภัทรเลาหะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๔. นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร

นายวิฑูรย์ วงษ์ไกร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๕. นายวิทยา แก้วภราดัย

นายวิทยา แก้วภราดัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๓๕๖. นายวิทยา ชันอาสา

นายวิชา ชันอาสา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๗. นายวิชา คุณปลื้ม

นายวิชา คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๘. นายวิชา เทียนทอง

นายวิชา เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๓๕๙. นายวิชา ศรีจันทร์

นายวิชา ศรีจันทร์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พะเยา) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๔๐๐. พลเรือโท วินัย นัยนานนท์

พลเรือโท วินัย นัยนานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๑. พันเอก วินัย สมพงษ์

(พันเอก วินัย สมพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๔๐๒. นายวินัย สมะอุบ

นายวินัย สมะอุบ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๓. นายวินัย เสนเนียม

นายวินัย เสนเนียม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๔. พลตรี วินิจ กระจ่างสนธิ์

พลตรี วินิจ กระจ่างสนธิ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๕. พลเอก วิมล วงศ์วานิช

พลเอก วิมล วงศ์วานิช สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๖. นายวิระ ร่มะรูป

นายวิระ ร่มะรูป สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๗. นายวิรัช ร่มเย็น

นายวิรัช ร่มเย็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระนอง) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๘. นายวิรัช รัตนเศรษฐ

นายวิรัช รัตนเศรษฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา):
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๐๙. พลอากาศตรี วิรัช วิวัฒน์กุล

พลอากาศตรี วิรัช วิวัฒน์กุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๐. นายวิรัตน์ คอยางคนนท์

นายวิรัตน์ คอยางคนนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๑. นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์

(นายวิรุฬ เตชะไพบูลย์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๒. นายวิโรจน์ นวลแข

นายวิโรจน์ นวลแข สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๓. พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์

พลตำรวจโท วิโรจน์ เปาอินทร์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๔. พลเอก วิโรจน์ แสงสนิท

พลเอก วิโรจน์ แสงสนิท สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๕. นายวิโรจน์ อมตกุลชัย

(นายวิโรจน์ อมตกุลชัย สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๖. นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์

นายวิลาศ จันทร์พิทักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๗. นายวิลาศ สิงห์วิสัย

นายวิลาศ สิงห์วิสัย สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๘. นายวิวัฒน์ มุ่งการดี

(นายวิวัฒน์ มุ่งการดี สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๑๙. นายวิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์

นายวิวัฒน์ไชย ณ กาฬสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กาฬสินธุ์) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๐. พลเอก วิศิษฐ์ อาจคุ้มวงษ์

พลเอก วิศิษฐ์ อาจคุ้มวงษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๑. นายวิเศษ ใจใหญ่

นายวิเศษ ใจใหญ่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ประจวบคีรีขันธ์):

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๒. นายวิษณุ เครืองาม

นายวิษณุ เครืองาม สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๓. นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์

นายวิสาร เตชะธีราวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เชียงใหม่) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๔. นายวิกิจ วีรานุวัตต์

(นายวิกิจ วีรานุวัตต์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๕. นางวิณา เชิดบุญชาติ

นางวิณา เชิดบุญชาติ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๖. นายวีรพงษ์ รามางกูร

นายวีรพงษ์ รามางกูร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๗. พลอากาศเอก วีระ กิจจาทร

พลอากาศเอก วีระ กิจจาทร สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๘. นายวีระ ปัทมสิริวัฒน์

นายวีระ ปัทมสิริวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๒๙. นายวีระ ปิตรชาติ

นายวีระ ปิตรชาติ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๐. นายวีระกร คำประกอบ

นายวีระกร คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครสวรรค์) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๑. พลอากาศโท วีระพงษ์ สิงห์เสนี

พลอากาศโท วีระพงษ์ สิงห์เสนี สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๒. พลตำรวจตรี วุฒิ สุโกศล

พลตำรวจตรี วุฒิ สุโกศล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครราชสีมา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๓. นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย

นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๔. นายศักดิ์ประยูร ดีมา

นายศักดิ์ประยูร ดีมา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๕. พลเอก ศัลย์ ศรีเพ็ญ

พลเอก ศัลย์ ศรีเพ็ญ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๖. นายศิริชัย บุลกุล

นายศิริชัย บุลกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๗. พลเอก ศิริรินทร์ ฐปกล้า

พลเอก ศิริรินทร์ ฐปกล้า สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๘. พลอากาศเอก หม่อมราชวงศ์ศิริพงษ์ ทองใหญ่

(พลอากาศเอก หม่อมราชวงศ์ศิริพงษ์ ทองใหญ่ สมาชิกวุฒิสภา
ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๓๙. นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย

นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๔๐. นายศิลปชัย นัยปรี

นายศิลปชัย นัยปรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุทัยธานี) :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๔๑. พลโท สกัณฑ์ สติดยุทธการ

พลโท สกัณฑ์ สติดยุทธการ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๔๒. นายส่งสุข ภัคเกษม

(นายส่งสุข ภัคเกษม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่))

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๔๓. นายสถาพร กวิตานนท์

นายสถาพร กวิตานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๔๔. นายสนธยา คุณปลื้ม

(นายสมรยา คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :
ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๔๔๕. พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์

พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิจิตร) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๔๔๖. พลเรือตรี สนิท การุณขวนิช

พลเรือตรี สนิท การุณขวนิช สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๔๔๗. นายสนิท จันทรวงศ์

นายสนิท จันทรวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อำนาจเจริญ) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๔๔๘. นายสมเกียรติ ถันทวานิช

นายสมเกียรติ ถันทวานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๔๔๙. พลตำรวจโท สมควร หริกุล

พลตำรวจโท สมควร หริกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :
๔๕๐. นายสมคิด นวลเปียน

นายสมคิด นวลเปียน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พัทลุง) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๑. นายสมชัย วุฒิปรีชา

• นายสมชัย วุฒิปรีชา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๒. นายสมชาย นิยมกิจ

นายสมชาย นิยมกิจ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๓. พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ

พันตำรวจโท สมชาย เพศประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(นครราชสีมา) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๔. นายสมชาย สาคินธุ์

นายสมชาย สาคินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ):
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๕. นายสมชาย สุนทรวัฒน์

นายสมชาย สุนทรวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๖. พลเรือโท สมนึก เทพวัลย์

พลเรือโท สมนึก เทพวัลย์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๗. พลเรือเอก สมนึก รักซ้อน

พลเรือเอก สมนึก รักษ์ช้อน สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๕๔. พลตรี สมบัติ รอดโพธิ์ทอง

พลตรี สมบัติ รอดโพธิ์ทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๕๕. นายสมบุรณ์ ทองนุราณ

นายสมบุรณ์ ทองนุราณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๖๐. นายสมบุรณ์ วันไชยชนวงศ์

นายสมบุรณ์ วันไชยชนวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เชียงราย) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๖๑. พลเรือโท สมพงษ์ ศิริหงษ์

พลเรือโท สมพงษ์ ศิริหงษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๖๒. นายสมพงษ์ สู้สุภอรรถ

นายสมพงษ์ สู้สุภอรรถ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๔๖๓. นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์

นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๖๔. นายสมพร ศรีวงษ์

(นายสมพร ศรีวงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น)

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๖๕. นายสมพร อัสวเหม

นายสมพร อัสวเหม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ):

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๖๖. นายสมพัฒน์ กัลยาวิชัย

นายสมพัฒน์ กัลยาวิชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๖๗. พลตรี สมพันธ์ บุญกังวาล

พลตรี สมพันธ์ บุญกังวาล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๖๘. นายสมภพ ไตรระกิตย

นายสมภพ ไตรระกิตย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๖๙. พลโท สมโภชน์ สุนทรธณี

(พลโท สมโภชน์ สุนทรธณี สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๐. นายสมมาศ เสงส์สวัสดิ์

นายสมมาศ เสงส์สวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(มหาสารคาม) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๑. พลอากาศเอก สมศักดิ์ กุลลาชัย

พลอากาศเอก สมศักดิ์ กุลลาชัย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๒. นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์

นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ขอนแก่น) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๓. นายสมศักดิ์ เทพสุทิน

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๔. นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อ่างทอง) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๕. นายสมศักดิ์ ลีสวัสดิ์ตระกูล

(นายสมศักดิ์ ลีสวัสดิ์ตระกูล สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๖. พลอากาศโท สมศักดิ์ เวสุวรรณ์

พลอากาศโท สมศักดิ์ เวสุวรรณ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๗. พลตรี สมศักดิ์ แสงจันทร์เลิศ

พลตรี สมศักดิ์ แสงจันทร์เลิศ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๘. พลตรี สมหมาย วิชาวรรณ

พลตรี สมหมาย วิชาวรรณ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๗๙. นายสมักร ศุนทรเวช

นายสมักร ศุนทรเวช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๐. นายสมาน ชมภูเทพ

นายสมาน ชมภูเทพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๑. นายสมาน ภูมมะกาญจนะ

นายสมาน ภูมมะกาญจนะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ปราจีนบุรี) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๒. นายสมุท มงคลกิตติ

นายสมุท มงคลกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๓. นายสรเรณู ไกรจิตติ

นายสรเรณู ไกรจิตติ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๔. นายสรเรณู อุทัยเฉลิม

นายสรเรณู อุทัยเฉลิม สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๕. นายสรวง อักษรานูเคราะห์

(นายสรวง อักษรานูเคราะห์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๖. นายสรอรรถ กลิ่นประทุม

นายสรอรรถ กลิ่นประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ราชบุรี) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๗. นายสราวุธ วัชรพล

นายสราวุธ วัชรพล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๘. นายสฤต สันติเมทนีดล

นายสฤต สันติเมทนีดล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๘๙. นายสวัสดิ์ คำประกอบ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๙๐. นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม

นายสวัสดิ์ สืบสายพรหม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๙๑. พดคำรจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์

(พลตำรวจเอก สุวดี อมรวิวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๒. พลอากาศเอก สอาด กังวาล

พลอากาศเอก สอาด กังวาล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๓. นายสังข์ทอง ศรีเรศ

นายสังข์ทอง ศรีเรศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๔. นายสันติ ชัยวิรัตน์

นายสันติ ชัยวิรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๕. นายสันศักดิ์ จีนาภักดิ์

นายสันศักดิ์ จีนาภักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาญจนบุรี) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๖. นายสัมพันธ์ ทองสมัคร

นายสัมพันธ์ ทองสมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๕๗. พลโท สัมพันธ์ บุญญานันต์

พลโท สัมพันธ์ บุญญานันต์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๙๘. นายสัมพันธุ์ เลิศนุวัฒน์

นายสัมพันธุ์ เลิศนุวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๔๙๙. พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี

พันตำรวจโท สานิตย์ สุรังษี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิจิตร):
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๐. พลอากาศเอก สามารถ โสคติย์

พลอากาศเอก สามารถ โสคติย์ สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๑. นายสาวิตต์ โพธิ์วิหก

นายสาวิตต์ โพธิ์วิหก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๒. พลโท สำเภา ชูศรี

พลโท สำเภา ชูศรี สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๓. นายสำเภา ประจวบเหมาะ

นายสำเภา ประจวบเหมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(ประจวบคีรีขันธ์) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๔. พลเรือตรี สำราญ อ่ำอำวงศ์

พลเรือตรี สำราญ อ่ำสำอางค์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๕. นายสำเริง ภูมิคม

นายสำเริง ภูมิคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๖. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์

พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๗. นายสิโรตม์ ปัญญาวัฒน์

นายสิโรตม์ ปัญญาวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๘. พันตรี สัมพนม วิจิตรวรสาร

พันตรี สัมพนม วิจิตรวรสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม):

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๐๙. นายสุชน ชามพูนท

นายสุชน ชามพูนท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พิษณุโลก) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๐. นายสุชน ชาลีเกรือ

นายสุชน ชาลีเกรือ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๑. นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์

นายสุชาติ แก้วนาโพธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๑๒. นายสุชาติ ไชกชัยวัฒนากร

นายสุชาติ ไชกชัยวัฒนากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(มหาสารคาม) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๑๓. นายสุชาติ ตันเจริญ

นายสุชาติ ตันเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉะเชิงเทรา) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๑๔. นายสุชาติ หอวัฒนกุล

นายสุชาติ หอวัฒนกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๑๕. นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์

นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงค่ะ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๑๖. นายสุติน ญูทยานนท์

นายสุติน ญูทยานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปัตตานี) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
๕๑๗. นายสุทธิ เฟื่องปาน

นายสุทธิ เฟื่องปาน สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๘. นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์

นายสุทธิเกียรติ จิราธิวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๙. นายสุทัศน์ เงินหมื่น

นายสุทัศน์ เงินหมื่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี):

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๐. นายสุทิน นพเกตุ

นายสุทิน นพเกตุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร):

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๑. พลอากาศเอก สุเทพ เทพรักษ์

พลอากาศเอก สุเทพ เทพรักษ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๒. นายสุเทพ เทือกสุบรรณ

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(สุราษฎร์ธานี) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๓. พลเอก สุเทพ สีโระรา

พลเอก สุเทพ สีโระรา สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๔. นายสุเทพ อัดฉกร

นายสุเทพ อัดฉกร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๕. นายสุธรรม แสงประทุม

นายสุธรรม แสงประทุม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๖. นายสุธี สิงห์เสน่ห์

นายสุธี สิงห์เสน่ห์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๗. พลเรือเอก สุนทร กระเทศ

พลเรือเอก สุนทร กระเทศ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๘. พลเอก สุนทร คงสมพงษ์

(พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๑๙. นายสุนทร วิลาวัลย์

นายสุนทร วิลาวัลย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๐. เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูลไท

เรือตรี สุพจน์ ตั้งตระกูลไท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เพชรบูรณ์) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๒๑. นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร

นายสุพัฒน์ ธรรมเพชร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พัทลุง) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๒. นายสุพัตร ธิปต์วัฒน์

(นายสุพัตร ธิปต์วัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๓. นายสุเมธ พรหมพันธ์

นายสุเมธ พรหมพันธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (หนองคาย) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๔. นายสุรเชษฐ์ มาศคิณ

นายสุรเชษฐ์ มาศคิณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๕. นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ

นายสุรเชษฐ์ แวอาแซ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๖. นายสุรพร คณิตังคระกุล

นายสุรพร คณิตังคระกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด):

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๗. นายสุรพล เกียรติไชยากร

นายสุรพล เกียรติไชยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(เชียงใหม่) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพสิฐ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๓๘. พลอากาศเอก สุรพงษ์ จบกมลศึก

พลอากาศเอก สุรพัฒน์ จบกตสิก สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๓๕. พลโท สุรยุทธ์ จุลานนท์

พลโท สุรยุทธ์ จุลานนท์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔๐. นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์

นายสุรวิทย์ คนสมบูรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔๑. พลเรือเอก สุรวุฒิ มหารมณ์

(พลเรือเอก สุรวุฒิ มหารมณ์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔๒. นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ

นายสุรศักดิ์ เทียมประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อุบลราชธานี) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔๓. นายสุรศักดิ์ บัวขาว

นายสุรศักดิ์ บัวขาว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔๔. พลเรือโท สุรัตน์ รัตนพุกภัย

พลเรือโท สุรัตน์ รัตนพุกภัย สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๔๕. พลเรือเอก สุรินทร์ ทองเจริญ

พลเรือเอก สุรินทร์ ทองเจริญ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๔๖. นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ

นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(นครศรีธรรมราช) : งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๔๗. คุณหญิงสุรีพันธุ์ มณีวัต

คุณหญิงสุรีพันธุ์ มณีวัต สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๔๘. พลเรือโท สุวรรณ กวรจรีต

พลเรือโท สุวรรณ กวรจรีต สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๔๙. นายสุพรรณ จันทร์สม

นายสุพรรณ จันทร์สม สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๐. นายสุวโรช พะถัง

นายสุวโรช พะถัง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชุมพร) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๑. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา):

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๒. พลอากาศเอก สุวิช จันทประคิมฐ์

พลอากาศเอก สุวิทย์ จันทร์ประดิษฐ์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕๓. นายสุวิทย์ คุณกิตติ

นายสุวิทย์ คุณกิตติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕๔. พลตรี สุวินัย บริบูรณ์นางกุล

(พลตรี สุวินัย บริบูรณ์นางกุล สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕๕. นายเสกสรร แสนภูมิ

นายเสกสรร แสนภูมิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕๖. นายเสนาะ เทียนทอง

นายเสนาะ เทียนทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ปราจีนบุรี) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕๗. พลอากาศโท เสริมยุทธ บุญศิริยะ

(พลอากาศโท เสริมยุทธ บุญศิริยะ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๕๘. นายเสริมศักดิ์ การุญ

นายเสริมศักดิ์ การุญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระยอง) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๘. นางสาวเทวลักษณ์ สุริยาทิพย์

นางสาวเทวลักษณ์ สุริยาทิพย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ชลบุรี) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๐. นายแสวง ฤกษ์จรัส

นายแสวง ฤกษ์จรัส สมาชิกวุฒิสภา : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๑. นายโสภณ เพชรสว่าง

นายโสภณ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๒. นาวาอากาศเอก โสภณ สุวรรณะรุจิ

นาวาอากาศเอก โสภณ สุวรรณะรุจิ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๓. นายไธว พัฒโน

นายไธว พัฒโน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๔. พลตรี หอม ให้อายอง

พลตรี หอม ให้อายอง สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๕. พลเรือเอก หัน สกุลพานิช

พลเรือเอก หัน สกุลพานิช สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๖. พลตำรวจเอก อองอาจ ผุคผาด

พลตำรวจเอก อองอาจ ผุคผาด สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๗. นายอดิศร เพียงเกษ

(นายอดิศร เพียงเกษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น)

ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๘. พลโท อดิศร สุภสมุท

พลโท อดิศร สุภสมุท สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๙. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์

นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อุบลราชธานี) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๗๐. พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ

พลอากาศเอก อนันต์ กลินทะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๗๑. นายอนันต์ กาญจนพาสน์

(นายอนันต์ กาญจนพาสน์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๗๒. นายอนันต์ อนันตกุล

นายอนันต์ อนันตกุล สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๓. นายอนุรักษ์ จูรีมาศ

นายอนุรักษ์ จูรีมาศ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๔. นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ

นายอนุวรรตน์ วัฒนพงศ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์):

รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๕. นายอนุวัตร ลิมสุวรรณ

นายอนุวัตร ลิมสุวรรณ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๖. นายอนุศักดิ์ บุญยะประณีต

นายอนุศักดิ์ บุญยะประณีต สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๗. นายอภิชาติ ตริสวัสดิชัย

นายอภิชาติ ตริสวัสดิชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๘. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๖๙. พลอากาศตรี อมฤต จารยะพันธุ์

พลอากาศตรี อมฤต จารยะพันธุ์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ
ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘๐. นางอรดี สุทศรี

นางอรดี สุทศรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘๑. นายอรรถพล สรสุชาติ

นายอรรถพล สรสุชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘๒. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์

นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม):
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘๓. นายอร่าม โล่ห์วีระ

นายอร่าม โล่ห์วีระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชัยภูมิ) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘๔. นายอร่าม อามระดิษ

นายอร่าม อามระดิษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๘๕. นายอลงกรณ์ พลบุตร

นายอลงกรณ์ พลบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบุรี) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๘๖. พลอากาศตรี อัครชัย สกฤตวันะ

พลอากาศตรี อัครชัย สกฤตวันะ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๘๗. นางอัญชลี วานิช เทพบุตร

นางอัญชลี วานิช เทพบุตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ภูเก็ต) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๘๘. นายอับดุลวาฮับ อับดุลวาฮับ

(นายอับดุลวาฮับ อับดุลวาฮับ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๘๙. นายอัมพล จันทรเจริญ

นายอัมพล จันทรเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(มหาสารคาม) : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๙๐. นายอาคม เ่องฉ้วน

นายอาคม เ่องฉ้วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กระบี่) :

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๙๑. นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา

นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(กรุงเทพมหานคร) : งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๕๙๒. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก

พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เลข) :
รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๓. นายอาทิตย์ อุไรรัตน์

(นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ละโว้) :
ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๔. พลโท อานูภาพ ทรงสุนทร

พลโท อานูภาพ ทรงสุนทร สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๕. พลโท อายุพล วรรณสุต

(พลโท อายุพล วรรณสุต สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๖. นายอารยะ ชุมดวง

(นายอารยะ ชุมดวง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุโขทัย)
ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๗. นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์

นายอารีเพ็ญ อุดรสินธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นราธิวาส) :
งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๘. พลเอก อารียะ อุโฆษกิจ

พลเอก อารียะ อุโฆษกิจ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๕๕๙. นายชยา เมฆสวรรค์

(นายอาษา เมฆสวรรค์ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐๐. นายอำนาจ ปะติเส

นายอำนาจ ปะติเส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มหาสารคาม):

งดออกเสียง

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐๑. นายอำนาจ สุวรรณศิริ

นายอำนาจ สุวรรณศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐๒. นายอำนาจ ชนวงษ์

นายอำนาจ ชนวงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐๓. นายอำนาจ เฟ่งจิตต์

นายอำนาจ เฟ่งจิตต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จันทบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐๔. นายอำนาจ สอนอัมศาสตร์

นายอำนาจ สอนอัมศาสตร์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๐๕. นายอิทธิ ศิริลัทธยากร

นายอิทธิ ศิริลัทธยากร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ฉะเชิงเทรา) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๐๖. พลเอก อีสระพงศ์ หนูนักดี

(พลเอก อีสระพงศ์ หนูนักดี สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๐๗. นายอิสสระ สมชัย

นายอิสสระ สมชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุบลราชธานี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๐๘. พันเอก (พิเศษ) อุดม ทวีวัฒน์

พันเอก (พิเศษ) อุดม ทวีวัฒน์ สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๐๙. พลตรี อุดม เหมวิจิตร

(พลตรี อุดม เหมวิจิตร สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๐. นายอุดมเดช รัตนเสถียร

นายอุดมเดช รัตนเสถียร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นนทบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๑. นายอุดมศักดิ์ ทั้งทอง

นายอุดมศักดิ์ ทั้งทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(ประจวบคีรีขันธ์) : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๒. นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม

(นายอุดมศิลป์ ศรีแสงนาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(กรุงเทพมหานคร) ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๓. นายอุดร ดันติสุนทร

นายอุดร ดันติสุนทร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ตาก) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๔. นายอุทัย พิมพ์ใจชน

นายอุทัย พิมพ์ใจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :

งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๕. นายอุทัย สดสุข

นายอุทัย สดสุข สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๖. พลเรือเอก อุฬาร มงคลนาวิน

พลเรือเอก อุฬาร มงคลนาวิน สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๗. นายอุมาร์ ดอยิบ

(นายอุมาร์ ดอยิบ สมาชิกวุฒิสภา ไม่อยู่ในที่ประชุม)

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร) :

๖๑๘. นายเอกชัย เอกหาญกมล

นายเอกชัย เอกหาญกมล สมาชิกวุฒิสภา :

รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๑๘. นายเอกพร รักความสุข

นายเอกพร รักความสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สกลนคร):
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒๐. นายเอกภาพ พลซื่อ

นายเอกภาพ พลซื่อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒๑. นายเอนก ทับสุวรรณ

นายเอนก ทับสุวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรสาคร):
งดออกเสียงครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒๒. พลอากาศตรี เอนก สุวรรณบุปผา

พลอากาศตรี เอนก สุวรรณบุปผา สมาชิกวุฒิสภา :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒๓. นายเอี่ยม ทองใจสด

นายเอี่ยม ทองใจสด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) :
รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒๔. พลเอก เอี่ยม มโนรัตน์

พลเอก เอี่ยม มโนรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : รับหลักการครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):

๖๒๕. นายโอวาท จุลโคตร

นายโอวาท จุลโคตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(อุบลราชธานี) : งดออกเสียงครับ

นายส่งสุข ภัคเกษม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :

ท่านประธานครับ กระผม ส่งสุข ภัคเกษม ขอใช้สิทธิ เมื่อก็ไม่ได้ยื่นชื่อตัวเองชัด รับหลักการครับ

ประธานรัฐสภา : จำเลยประจำตัวได้ไหมครับ

นายสนธยา คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชลบุรี) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม สนธยา คุณปลื้ม ขอใช้สิทธิ รับหลักการครับ

นายบุญช่วย ภูจินาพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม บุญช่วย ภูจินาพันธุ์ พรรคชาติพัฒนา เชียงใหม่ ลำดับ ๑๕๕ รับหลักการครับ

นายประเทือง ปานลักษณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) :

กระผม ประเทือง ปานลักษณ์ พรรคความหวังใหม่ งดออกเสียงครับ
หมายเลข ๑๓๓๓

นายจองชัย เทียงธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) :

ท่านประธานครับ กระผม จองชัย เทียงธรรม หมายเลข ๒๖ ขออนุญาตใช้สิทธิรับหลักการครับ

นายจรัส พัวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) :

ท่านประธานครับ ผม จรัส พัวช่วย หมายเลข ๒๓๓ ขอใช้สิทธิ งดออกเสียงครับ

นายอดิศร เพียงเกษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม อดิศร เพียงเกษ ขอใช้สิทธิ งดออกเสียงครับ

นายจรัส สุวรรณเวลา สมาชิกวุฒิสภา :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม จรัส สุวรรณเวลา ขอใช้สิทธิ รับหลักการครับ

นายประภัตร โพธสุธน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุพรรณบุรี) :
ท่านประธานครับ กระผม ประภัตร โพธสุธน หมายเลข ๑๓๖ ขอใช้สิทธิ
รับหลักการครับ

ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(ราชบุรี) : ท่านประธานครับ ผม ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ
ระหว่างที่ขานชื่อผมนั้นผมกอดปูไม่ติด แต่ก็ได้ปลั่งวาจาไปแล้วว่า รับ
หลักการ ไม่ทราบกรรมการจะได้ยินหรือเปล่า

พันเอก วินัย สมพงษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพ
มหานคร) : ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพครับ กระผม พันเอก วินัย สมพงษ์
เพิ่งกลับมาจากราชการที่เขาชะงือก ผมขออนุญาตใช้สิทธิ งดออกเสียงครับ

(คณะกรรมการตรวจนับคะแนนได้ทำการตรวจนับคะแนน
เสร็จแล้วเสนอผลต่อประธาน)

ประธานรัฐสภา : ท่านสมาชิก ผมขอประกาศให้ทราบ
มติเห็นชอบด้วย ๓๖๘ เสียง ไม่เห็นชอบด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๑๘๔ เสียง
โดยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวน ๓๖๐ คน จำนวนวุฒิสมาชิกที่เหลือ
ขณะนี้ ๒๖๕ คน จำนวนเต็มทั้งสองสภา ๖๒๕ ท่านด้วยกัน กึ่งหนึ่งของ ๖๒๕
ท่านก็เท่ากับ ๓๑๓ ท่าน ฉะนั้นคะแนนที่ได้ ๓๖๘ เสียง ก็ถือว่าเห็นชอบด้วย
รับหลักการในวาระแรก ที่นี้ตามข้อบังคับข้อ ๑๑๒ ได้กำหนดไว้ว่า ในการ
พิจารณาวาระที่ ๒ นั้นจะต้องตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา
มีจำนวนไม่เกิน ๔๕ คน และกรรมาธิการที่รัฐสภาดังขึ้นนั้น ต้องมีจำนวนตาม
หรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา เพราะฉะนั้น
ก็เชิญเสนอได้จะต้องการกี่คน จะเอา ๔๕ เต็มไหม หรืออย่างไรเชิญท่าน
ผู้นำฝ่ายค้านครับ

พลตำรวจเอก ประมวล อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สระบุรี) : ผมขอตั้งกรรมาธิการ ๔๕ ท่าน

ประธานรัฐสภา : มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหม

(ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ถ้าไม่มีถือว่าเห็นชอบ. ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : จำนวน ๔๕ คน สักส่วนก็เป็นอย่างนี้ตามที่เจ้าหน้าที่ได้แบ่งเอาไว้ ๔๕ ท่าน เป็นของสมาชิกรัฐสภา ๑๕ ท่าน ของพรรคประชาธิปัตย์ ๖ ท่าน ของพรรคชาติไทย ๖ ท่าน พรรคชาติพัฒนา ๔ ท่าน พรรคความหวังใหม่ ๔ ท่าน พรรคพลังธรรม ๓ ท่าน พรรคกิจสังคม ๒ ท่าน พรรคเสรีธรรม พรรคเอกภาพ พรรคประชากรไทย พรรคราษฎร รวมกัน ๑ ท่าน สักส่วนก็เป็นอย่างนี้ เชิญวุฒิสมาชิกเสนอได้เชิญท่าน พลเอก เขียว ครับ

พลเอก เขียว ขนไมตรี สมาชิกวุฒิสภา : กราบเรียนท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม พลเอก เขียว ขนไมตรี ขอกราบเรียนเสนอรายชื่อกรรมการในส่วนของวุฒิสมาชิกจำนวน ๑๕ ท่าน ดังมีรายนามต่อไปนี้ ๑. พลอากาศเอก สามารถ ไชยสณิตย์ ๒. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ ๓. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกข์ ๔. พลตำรวจโท สมควร หริกุล ๕. นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์ ๖. นายไพฑูรย์ ช่างเรียน ๗. นายโกวิท สุรัสวดี ๘. นายพชร ยุติธรรมดำรง ๙. นายสุชน ชาลีเครือ ๑๐. นายไพศาล กุมาลย์วิสัย ๑๑. นายสมภพ โหตระกิตย์ ๑๒. นายวิชัย โสสุวรรณจินดา ๑๓. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์ ๑๔. พลเอก ศิริจันทร์ รูปกล้า ๑๕. นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร ๑๖. นายโกเมน ภัทรภิรมย์ ๑๗. นายวิษณุ เครื่องงาม ๑๘. นายสรรเสริญ ไกรจิตติ ๑๙. นายดุสิต ศิริวรรณ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบ ๑๕ ท่าน ต่อไป พรรค
ประชาธิปไตย ๖ ท่าน เชิญครับ

นายสมชาย สุนทรวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สระบุรี) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม สมชาย สุนทรวัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคประชาธิปัตย์ จากจังหวัดสระบุรี ในสัดส่วนของพรรคประชาธิปัตย์
ผมขอเสนอ ๑. นายปรีชา สุวรรณทัต ส.ส. กรุงเทพมหานคร
๒. นายอลงกรณ์ พลบุตร ส.ส. เพชรบุรี ๓. นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์
ส.ส. พังงา ๔. นายอรรถพล สรสุชาติ ส.ส. กรุงเทพมหานคร
๕. นายณรนิติ เศรษฐบุตร ๖. นายสมยศ เชื้อไทย ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิยกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบนะครับ ต่อไปพรรคชาติไทย
๖ ท่านเชิญครับ

นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(อ่างทอง) : ท่านประธานที่เคารพกระผม สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอ่างทอง ขอเสนอรายนามของกรรมาธิการวิสามัญ
ในสัดส่วนของพรรคฝ่ายค้าน ๓ พรรคพร้อม ๆ กันไปเลยนะครับของพรรค
ชาติไทย ๖ ท่าน ของพรรคชาติพัฒนา ๔ ท่าน และของพรรคกิจสังคม
๒ ท่าน ดังมีรายนามต่อไปนี้ ๑. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ ๒. นายประเทือง
วิจารณ์ปรีชา ๓. นายนิพนธ์ วิสิทธิ์อุทิศศาสตร์ ๔. นายศิลป์ชัย น้อยปรี
๕. นายเนวิน ชิดชอบ ๖. นายณรงค์เลิศ สุรพล ๗. นายประจวบ ไชยสาส์น
๘. นายจำลอง คุรุฑนทศ ๙. นายประสาธ ดันประเสริฐ ๑๐. นายประวัฒน์
อุตตะโมต ๑๑. นายดุสิต ไสภิตชา และ ๑๒. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาธต์
ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิยกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบครับ พรรคความหวังใหม่
๔ ท่าน

นายภูมิินทร์ ลิขีระประเสริฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม นายแพทย์ภูมิินทร์
ลิขีระประเสริฐ ขอเสนอรายชื่อกรรมการในสัดส่วนของทางพรรค จำนวน
๔ ท่านคือ ๑. นายจาตุรนต์ ฉายแสง ๒. นายสุรพร คณัตต์ตระกูล
๓. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์ ๔. นายกริช กงเพชร ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบนะครับ พรรคพลังธรรม
๓ ท่านครับ

นายสมบุรณ์ ทองบุราณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :
ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพครับ กระผม นายสมบุรณ์ ทองบุราณ ส.ส.
ยโสธร พรรคพลังธรรม ในสัดส่วนของพรรคพลังธรรมขอเสนอดังนี้ครับ
๑. นายแพทย์กระแส ชนวงส์ ส.ส. กทม. ๒. นายอุดร ดันดีสุนทร
ส.ส. จังหวัดตาก ๓. นายอัมภางค์ ปาณิกบุตร นักวิชาการ ขอผู้รับรองด้วย
ครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบครับ ต่อไปพรรคเสรีธรรม
เอกภาพ ประชากรไทย ราษฎร ๑ ท่าน เชิญครับ

นายเอกภาพ พลซื่อ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) :
ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ กระผม นายเอกภาพ พลซื่อ พรรคเอกภาพ
ขอเสนอคุณพินิจ จารุสมบัติ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบครับ ขอเชิญท่านเลขาธิการ
อ่านรายชื่อครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร):
 รายงานกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ๑. พลอากาศเอก สามารถ
 โสภณดิษฐ์ ๒. พลเอก สิทธิ จิรโรจน์ ๓. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรักษ์
 ๔. พลตำรวจโท สมควร หริกุล ๕. นายพูนศักดิ์ วรรณพงษ์ ๖. นายไพบุลย์
 ช่างเรียน ๗. นายโกวิท สุรัสวดี ๘. นายพชร บุติธรรมดำรง ๙. นายสุชน
 ชาลีเครือ ๑๐. นายไพศาล กุมาลย์วิสัย ๑๑. นายสมภพ โทระกิตย
 ๑๒. นายวิชัย โดสุวรรณจินดา ๑๓. คุณหญิงนันทกา สุประภาตะนันท์
 ๑๔. พลเอก ศิริจันทร์ ชูปกล้า ๑๕. นายเผ่าเทพ อุปการนิติเกษตร
 ๑๖. นายโกเมน ภัทรภิรมย์ ๑๗. นายวิญญู เครื่องงาม ๑๘. นายสรรเสริญ
 ไกรจิตติ ๑๙. นายดุสิต ศิริวรรณ ๒๐. นายปรีชา สุวรรณทัต
 ๒๑. นายอลงกรณ์ พลบุตร ๒๒. นายจรินทร์ ถักขณวิศิษฐ์ ๒๓. นายอรรถพล
 สรสุชาติ ๒๔. นายมนรนิติ เศรษฐบุตร ๒๕. นายสมยศ เชื้อไทย
 ๒๖. นายพินิจ จันทรสุรินทร์ ๒๗. นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา
 ๒๘. นายนิพนธ์ วิชัยยุทธศาสตร์ ๒๙. นายศิลปชัย นัยปรี ๓๐. นายเนวิน
 ชิดชอบ ๓๑. นายณรงค์เลิศ สุรพล ๓๒. นายประจวบ ไชยสาส์น
 ๓๓. นายจำลอง กรุฑขุนทด ๓๔. นายประสาธ ตันประเสริฐ
 ๓๕. นายประวิทย์ อุตตะโมค ๓๖. นายจาตุรนต์ ฉายแสง ๓๗. นายสุพร
 คณัยตั้งตระกูล ๓๘. นายอรรถสิทธิ์ ทรัพย์สิทธิ์ ๓๙. นายกริช กองเพชร
 ๔๐. นายกระแส ชนวงส์ ๔๑. นายอุดร ดันติสุนทร ๔๒. นายอัษฎางค์
 ปาณิกบุตร ๔๓. นายดุสิต ไสภิดชา ๔๔. นายธีระวัฒน์ ศิริวันสาณฑ์
 ๔๕. นายพินิจ ชารุสมบัติ

ประธานรัฐสภา : ครบถ้วนน่ะครับ การแปรญัตติครับ
 ท่านผู้นำฝ่ายค้าน

พลตำรวจเอก ประमाण อติเรกสาร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
(สระบุรี) : แปรญัตติภายใน ๓๐ วัน

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ ภายใน
๓๐ วัน ขอผู้รับรองหน่อยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ผู้รับรองครบครับ ไม่มีผู้ใดเห็นเป็น
อย่างอื่นนะครับ เป็นอันว่าแปรญัตติภายใน ๓๐ วัน

วันนี้เราได้ประชุมกันตั้งแต่เช้าจนเย็นก็คงจะพอสมควร วันพรุ่งนี้
ก็คงมีการประชุมตามปกติ แต่เนื่องจากสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรจำนวนหนึ่ง ต้องเข้าเฝ้าถวายพระพรในวันพระราชสมภพของสมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในเวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา
เพราะฉะนั้นขอเลื่อนเวลาประชุมไปเป็น ๑๐.๐๐ นาฬิกา ขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๒๕ นาฬิกา

ผู้จดรายการประชุม

รัชฎา มีคุณ	รัศมี บานเย็น
วิภาวรรณ นิลบรรจง	วีรพร กิจกนกสร
กัลยา พิมพ์เสน	ดรุณี อ่ำเมือง
ประทีป รักเมือง	กนกวรรณ อรรถสิทธิ์
สายชล ไทยรวมมิตร	รสรินทร์ กนกอุดม
สุทธิกานต์ มั่นนุช	ชนิกา ศรีสมวงษ์
อารีรัตน์ พัฒนโสภณพงศ์	วชิราภรณ์ นันตังค์
สมบัติ จันทร์ไพจิตร	กรรณา พิมพ์สุวรรณ
บังอร แก่นกุล	พรเทพ ไชยสงวนสุข
อัมพา กันทิโกวิทย์	เขาวภา เนื่องพิมพ์
พัชรี ไชคำพา	กรรณิกา บุญชู
วัฒน์ อุคมภักดี	ประไพพิศ ดีสุน
ชุติมา ทองมา	นัยนา เปรมประพันธ์
นภา วีรยุทธ์โกศล	อุษารัตน์ เกิดโสคศรี
ถ้ำภู เผ่าผาง	สันทนา ทรัพย์พูนผล
รัตนา ภูระหงษ์	จิราพร พจน์วิชัย
เขาวเรศ เจริญเฉลิมศักดิ์	ประภาลักษณ์ ปูนนุดดา
กมลมาศ หังสุฤติ	ปวีญา กองสงฆ์
สุภภา หนองพงษ์	เบญจวรรณ พัฒนประเสริฐ
พุทธชาติ พรรณพราว	เพท่าย พันธุ์สูง
สุภาภรณ์ ละอองแก้ว	วัชรวิระกิจน้อย
รัชนีพร มณีนิล	วิภา สัตตวัตรกุล
สาวิตรี อมรตานนท์	สุจิตรา อรุโณ
นิรรา น้ำดอกไม้	

สภาผู้แทนราษฎร (สมัยสามัญ

ครั้งที่ ... ๖ / ๒๕๓๐..

คณะกรรมการพิจารณาปัญหาการปกครองภายใน สภาผู้แทนราษฎร

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ตำแหน่ง
1.	นายนิคม รัตนกุล	ประธานคณะกรรมการ
2.	นายสมพงษ์ ชัยชนะ	รองประธาน คนที่หนึ่ง
3.	นายเฉลิมชัย มั่นใจ	รองประธาน คนที่สอง
4.	นายสุเมธ ทรัพย์ไพศาล	รองประธาน คนที่สาม
5.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	รองประธาน คนที่สี่
6.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	รองประธาน คนที่ห้า
7.	นายสมพงษ์ ชัยชนะ	รองประธาน คนที่หก
8.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	รองประธาน คนที่เจ็ด
9.	นายไพฑูริ์ (หญิง) พนิดา เกษมมงคล	โฆษกคณะกรรมการ
10.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ผู้ช่วยโฆษก
11.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ที่ปรึกษา
12.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ที่ปรึกษา
13.		ที่ปรึกษา
14.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ที่ปรึกษา
15.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ที่ปรึกษา
16.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ที่ปรึกษา
17.	นายไพฑูริ์ ศรีสุวรรณ	ที่ปรึกษา

ตรวจแล้ว วันที่ 25 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2537

สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑ / ชุดที่ ๑ / (รอบที่ ๑) ครั้งที่ ๑

วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๗

ประธานสภาผู้แทนราษฎร